

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 04 20 11 006 8

آراكل

چاده سنده

۴۶

DR

414

R5

v.4

Rif'at, Ahmed

Lugāt-i tariḥīye va
cuḡrāfiye

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

کتابچی آرا
باب عالی چاده
نومرو ۴۶

Rif'at, Ahmed

igāt - 1 tarikhīye va cuḡrafiye

اثر خامة احمد رفعت

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه

استانبول

باب عالی جوارنده ابوالسعود چاده سنده ۷۲ نومرولی

(محمود) بک مطبعه سنده طبع اولنشد

۱۳۰۰

حرف س

﴿ سارت ﴾ یاخود (صارذ) — آیدینده صاروخان سنجاغی داخلنده
 طورغودلی قضااسنه ملحق (صالحلی) ناحیه سنک نام دیکریدر . ناحیه
 مذکوره جوارنده مقدا موجود و آلان ائاری مشهود اولان قدیم (سارت)
 شهری نامنه معروف اولوب اشبو شهر (لیدیا) حکمدارلرینک و بعضاً دخی
 ایران صدرابلرینک مقر ادارهسی ایدی (سارت) نامنده ایرانده برعشیرت
 و فرانسه ده (لوار) نهری جوارنده بر سنجاق و بر ایرماق بولندیغی کبی
 ایتالیا حکومت قدیمه سی دخی بو نامه موسوم ایدیلر بو حکومتلر مؤخرأ
 طوسقانه ایله برلشمش و ایتالیا قرالغنک باعث تشکلی اولمشدر . سارت
 شهرینک محل مذکورده کوریلان انقاضی میانده تخمیناً اون ذراع معماری
 ارتفاعنده و قرق آرشون طول و یکریمی بش آرشون عرضنده اوزری آچیق
 بیضی الشکل بر جسم بنا کورلمکده اولوب بوراسی قدیماً تیاتروخانه یاخود
 کلیسا اولدیغی روایت اولمقدهدر .

§

﴿ سارد اناپال ﴾ — برنجی آثور دولتک صوک حکمداریدر .
 (۴۸۰۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک یدییوز سکسان سکر سنه مقدمنده بابل
 والیسی بولنان (بعل زار فول) یاخود کلدان باش پاپاسی (بله زیس) ماد
 والیسی (ارپاکسس) ایله علیهنده بالاتفاق مقر حکومتی اولان (نینوه) پی

D
4
R
V

بر مدت محاصره دن صکره ضبط و تخریب ایلد کارندن اعدا الله دوشمامک
اوزره فاملیاس-یله برابر کندوسنی آتسه یاقش و بنا برین (بعل زار فول)
شرق و جنوب جهتلرنده ایکنجی اثور یاخود (بابلیون) دولتی و (ارپا کسس)
(مدیا) دولتی تشکیل ایدوب سارداناپالک اوغلی (فول) دخی کندوسنه
براغیلان (سوس) قطعه سنده بر مدت حکومت سور مشدر.

ایکنجی اثور دولتی حکمداری برنجی (بخت نصر) ک اوغلی و خلفی
(سارداناپال) یاخود (ساراق) دخی بعینه بویله بر وقعه یه اوغرامشیدی
شویله که (۴۹۸۸ خ) سنه سنده یعنی میلادک التي یوز التي سنه مقدمنده
ماد حکمداری برنجی (کی اقسار) یاخود (سیئازار) ایله متفقاً علیه
حرکت ایدن بابل و الیسی (نابوپولاصر) ه (نینوه) شهرنده مغلوب اوله رق
نجات امیددی قطعاً کسلد کده الیه اولاد و عیالنی برر برر قربان ایلد کدن
صکره کندو کندوسنی سرایله برابر آتسه اورمش و ایکنجی اثور دولتی
دخی بو صورتله کورله مش کتمشدر بو وقعه ده موچی الیه نابوپولاصرک اوغلی
مشهور ایکنجی (بخت نصر) عسا کر متفقاً مذ کوره قوماندانی ایدی.

§

﴿ساردنیا﴾ — ایتالیا دولتی اداره سنده و کندوسندن (بونیکاچیو)
بوغازیله آریلان قورسیقه نک طرف جنوبیسنده بر اطه نک اسمیدر قوه انباتیه سی
اولد قجه یولنده ایسه ده اهالیسی زراعت ه هوس ایتد کارندن اراضیسی
چوقلق محصولات یتشدیر مامکده در مرکز حکومت جزیره نک ساحل
جنوبیسنده واقع (قاغلیاری) شهریدر ساردنیا مقدا لیدیالیر و اسپانیولر
و غرقلر و ترووالیر و فنیکه لیر و قارتاجلیلیر و رومالیر ه نوبت نوبت مسکن
اولمش و (۶۶۹ م و ۴۹ ه) تاریخنده دخی آفریقادن کچن دلاوران اسلام
طرفندن ضبط اولمش ایدی.

§

﴿سارماسیا﴾ — قدیم سیقتیانک جهت غربیسنده یعنی قره دکزک
شمالنده و بحر بالطق و حزر بیننده متمد اولان قطعه نک نام عمومی و قدیمیدر
آوروپا سارماسیاسی الیوم روسیه و لهستانی تشکیل ایدن بالجمله ممالکی شامل

اوله رق (ويستول) و (دون) نهرلری بيشنده بولنور آسيا سارماسياسی
دون نهرينك شرقندن بحر حزره دكين ممتدر .
(سارماتلر) و يا (سوروماتلر) - سيقت جنسندنر بونلر بو کونکی
ترکستاندن نشئت ايدرك قاققاسيه نك شمال جهتنده اوتورمش اولدقلى ظن
ايديلور ناملى ايله معروف نواحى سيقتردن ضبط و خيلى زمان بو قوم
اوزرينه اجراى حکم و نفوذ ايلديلر و اوچنجى و دردنجى عصر
ميلادیده غوتلر سارماتلری زیر اطاعته الملى اوزرينه سارماتلر (۳۷۶ م)
تاريخنده هونلره برلشوب تخليص کريبان ايلدکن صکره بشنجى عصرده
هونلرک اوروپای غریبه کی استیلالرينه حصه دار اولديلر . بونلر قزاقلر
ديک اوله جق .

§

﴿ساره﴾ يا خود (سارا) — حضرت ابراهيم عليه السلام
برنجى زوجه سيدر . (اسحق) کله سنه نظر بيوريله .

§

﴿سازان﴾ — (سپطای) کله سنه نظر بيوريله .

§

﴿ساس﴾ — افلاق ايالتنک طرف شماليسنده واقع (ترانسليوانيا)
يا خود (اردل) طاغلرينک نام عتيق اولوب لاتينجه دن مأخوذدر .

§

﴿ساسانيان﴾ — حکمداران فرسک دردنجى طبقه سيدر . بو
طبقه (۲۳۰ م) تاريخنده امرای فرس دن (ساسان) ک اوغلى (اردشير) ک
اشکانلره غلبه سيله تشکل ايدوب (۶۵۲ م و ۳۳ هـ) تاريخنده سطوت
اسلاميان ايله نهايت بولدى . ساسانيانک پای تختى اکثريا (مداین)
شهرى ايدى . ساسانى حکمدارلرک مشهورلری مجللرنده محرردر .

§

﴿ساعت﴾ — زمانى مساحه ايتمکه ووقتی بيلکه مخصوص آلترک
اسميدر . بونک قدیمدبرو نوعلى پک چوق ايسه ده شمى قوللانيلان
نوعلى (آصمه) (يايلى) (الکترىق) ساعتلر دن عبارتدر آصمه

ساعتلرده محرك مقرهيه صارلمش بر ايپك اوجنه مربوط ثقلندن عبارت اولوب مذكور ايپك ديكر اوجنه ايبي كركي طوته بييله جك قدر كوچك بر ثقلت تعليق اولنور ايمدي اكر ايپ كندو حالنه براغيلور ايسه جسم معلق كندو ثقلتييله وسرعت متر ايده اوزره سقوط ايتك لازم كلور ايسه ده رفاصك مجهز اولديغي چاپه تعبير اولنان پارچه كندو حركت رقصيده سييله جسم ثقيل بر مسافه جزئيه قطع ايدر ايتز توقيف ايدر وينه جسم ثقيل چاپه تأثيرندن قور تيلنججه سقوطه بدأ واولكي قدر بر مسافه سقوطيه قطع ايدنججه عين تأثير تحتنده توقفه مجبور اولور وبويله جه حصوله كلان وزمانلري مساوي سقوط حركتلي چرخلر واسطه سييله بر (قادران) ه مربوط ابره لره نقل اولنهرق تعداد اولنور .

يايلى ساعتلرده ايسه محرك خدمتي بوكلمش وضايت آلستيق اولديغندن آزر آزر آچلمغه صالح بريايه كوردير يلور . آصمه ساعتلر علي روايه شرقده يعنى بغدادده اختراع اولمشدر اورو پاده (ژرير) نام پاپا ثقلتي ايلك دفعه ساعتت تطبيق ايتمش اولديغندن اون التنجى عصر ميلادى به قدر قوللانمش اولان و (اشاپمان) دنيلان پارچه نكده موجودى مومى اليه اولمق احتماله قرييدر حالبوكه اون ايكنجى عصر ابدالرنده موجوديتى تاريخجه ثابت اولان چالارلر ك موجودى مضبوط دكلدر (۱۴۸۳ م و ۸۸۸ ه) تاريخنده ساعتجيكك علم هيئت حساباتنه تطبيقه باشلانمى سرعتله ترقى اصلاحنه سبب مستقل اولدى . ساعت فابريقه لري كثر اوزره پارس لوندره جنوده بولنور وتخته ساعتلر ك مشهورى فرانسده قره اورمانده ياپيلور حتى بونلر ك منبهلى دنيلان نوعى بييله ياپيلقده در طر بزون ولايتي ملحقانندن (اوف) قضا سنده دخي شمشير اعاچندن ساعتلر اعمال ايديلور ايدى .

(الكترىق ساعتى) از برمدتدنبرو ايجاد اولمشدر بونلرده محرك ضايت صنعتلى ترتيبات ايله رفاصى تحريك ايدن (الكتر و امان) يعنى الكترىق مقناطيسيدر رفاص حركتى واسطه سييله تباعدنده تماس معدنى زائل و اوجهته جريان الكترىق منقطع اولوب تكرر محل اصليسنه رجعتله تماس معدنى حصوله كلهر ك جريان الكترىق تجدد ايتكله الكترىقك

اعطا ایلدیکی قوه دافعه رقاصی ابعاد ایدر و بوصورتله قواعد حسابیه به
توفیقاً تحصل ایدن ایکی حرکت (بالانسیه) تعبیر اولنان پارچه به بر حرکت
رقصیه منتظمه نقل ایلر . الکتریک ساعتلرینک برطاقنده دخی الکتریک
مقناطیسی ایله (ته تک) حرکتی واسطه سیله (بالانسیه) پارچه سنه
بر حرکت دفعیه و یره جک اولان یایک قولنک ارتباطی قطع ایدیلور .
الکتریک ساعتلرینک فائده سی تلغراف تلاری واسطه سیله بر چوق قادرانلره
نقل حرکت ایدرک عین زمانی اشعاردر تکم اکثر شمندو فرلرده بونوع
ساعتلر قوللانیلور .

§

﴿ ساقسونیا ﴾ — المانیای شمالی اتفانده داخل برقرالقدر معموریتی
واراضیسینک فیض و برکتی یولنده ونفوسی ایکی ملیون طقوز یوز یتمش
یک راده سنده اولوب بونک یالکز یوز اوتوز بیکی مقر حکومت اولان
(درسدن) ده وسکسان بیکی (لپسقا) شهرنده در متعدد انہاری و هر
درلو معدنی وارددر بوراسی (۸۲۹ م و ۲۱۴ هـ) تار یخنده دوقه لق
ایکن (۱۲۲۲ م و ۶۱۹ هـ) سنه سنده قرالغه تحویل اولندی المانیا
اتفاق داخلنده (ساقس) نامیله دها بر قاچ دوقه لق اولوب اک مشهورلری
(ساقس وایمار) و ماعداسی (ساقس مای نینکن) و (ساقس التانبورغ)
(ساقس قو بورغ غوتا) دوقه لقلر ایدر .

§

﴿ سالار ﴾ — ملوک دیالیه مخصوص بر عنواندر .

§

﴿ سالامین ﴾ — یاخود پورتو قوستانزو . قبریس اطه سنک ساحل
شرقیسی اوزرنده بر شهر قدیمدر اشبو شهر (توسر) نام ذات معرفتیه
تأسیس اولنوب بر مدت فرسملرک زیر حکمنده بولنان بر اوافق حکومتک
کرسی اداره سی اولدی و مصر حکمدارلرینک تحت تابعیتنه کچد کدن
صکره (قلودیوس) نام تریبونک تکلیفی اوزرینه روما اراضیسنه ضم
والحاق اولنوب قسطنطین زماننده حرکت ارض وقوعیله خراب اولدیغندن
مومی الیه طرفندن جنوبه طوغری مجدداً انشا ایدیلرک (قسطنطیننه)

تسمیه اولندی مؤخرأ (هراقلیوس) زمانده اسلامک هجومیله بتون
بتون خراب اولوب شمایلرده نام ونشانی قالمامشدر .

§

﴿ سالامین ﴾ ویا (سالایس) — یونانستانده آتیکی سواحلنک
جهت شرقیسنندن درت کیلومتر و مسافده و آتیه یاخود (سارونیک)
کورفزی داخلنده بر جزیره درکه الیوم (قولوری) نامیله معروفدر
اشبو اطه نك (سالامیس ده توس) و (سالامیس نووا) ناملرنده باشلیجه
ایکی شهری اولوب برنجیسی ساحل غربی دیکری ساحل شرقیسننده بولنور .
سالامین عن قدیم خصوصی بر حکومت تشکیل ایلش ایدی که (سلامون
اژاقس) الك معروف حکمداری ایدی مشاهیر حکمدان (سولون)
و (اوره پید) بوراده طوغدیله سالامین (مغارو) و آتیه باینده خیلی
زمان محار به لر وقوعنه سببیت و یردیکی حالده (سولون) ک وطنپرولکی
سایه سنده آتیه لیلر طرفندن ضبط و تسخیر اولندی (۵۱۱۴ خ) تاریخنده
یعنی میلادک درتیوز سکسان سنه مقدمنده آتیه اولر فرس حکمداری برنجی
سرخسک دونماسنی اشبو اطه جوارنده بوزوب (ترموپیل) مظفریتنی
بورنندن کتوردیلر . اشبو اطه آتیه نك دوچار اولدیغی بالجه تبدالته
تابع ایدی (۱۴۵۷ م و ۸۶۲ ه) تاریخنده عثمانلیلر طرفندن دخی
ضبط ایلدی الیوم یونانستان قسمندن معدود اوله رق (اتیکی) ایالتی
داخلنده بولنمقده در .

§

﴿ سالمونه ﴾ — اسکی یونانلرک اعتقادنجه روزکار الهی (اول)ک
اوغلیدر بو شخص موهوم تسالیاده پولو پونیزده الیدده کویا اجرای
حکومت ایله ایکن نامی ایله مسمی بر شهری انشا ایلدی و کندو قوتنه
مغرور اوله رق (ژوبیتر) ایله رقابت ایتک استدی اشبو قوتنی تجربه
وصاعقه و شمشکر ایله رقیبنی تقلید نیتیله برنجدن انشا اولنش بر کوپری
اوزرنده کورلتیلی بر عربه یورتمکی مراق ایتدی و عربه نك اوستندن
صاعقه کی مشعله لر فیرلاندی ژوبیتر دخی کندوسنه تقلیده اوغراشان

اشبو (سالمونه) بی لاجل التأدیب جهنمه آندی . (کندوسندن بیوکارله
اوغراشانک حالی بودر) .

§

﴿ سالوست ﴾ — لاتین مورخین مشهوره سندندر (۵۵۰۸ خ)
تاریخنده یعنی میلادک سکسان التی سنه مقدمنده امتیرن (الیوم سان ویقتورینو
نامیله معروفدر) شهرنده حسن صیت صاحبی بر فاملیادن نشأت ایدوب
برنجی زمان عنفواننی روماده تسیب اخلاق ایله کچورمش و صکره جمهوریت
فرقه سنه داخل و تریبونلکه نائل او اوب مشهور (قلودیوس) ک
منوی ضمیری اولان روما اختلالنده مومی ایله یرانمق املیله توسیع دائره
فتن و فساده بذل مقدرت ایلدیکندن مومی ایله وفاتندن صکره صورت
مؤبدده سناتودن طرد اولمشیدی مؤخرأ هر نصلسه ینه موقع اعتباره کلوب
روماده سزارک خفی مصلحتگذاری و (۵۵۶۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک
قرق سکز سنه مقدمنده قستور تعیین و ایکی سنه صکره افریقا محاربه سنده بعض
مأثر حسنه کوستردیکنه بناء پروقونسلکنه ارسال اولغله نازنینم اوراده
مأمور محافظه سی اولدیغی ایالتی کوزجله نهب و غارت و برچوق غنا و ثروت
ایله رومایه رجعت ایلدی بو فضیحه سندن ناشی حقنده اجرای مجازات
اشناسنده ایمپراطور سزارک نفوذی سایه سنده تخلص کربانه موفق
اولدیسده غالباً ارتق امور حکومتدن بیقمش و بولندیغی مأموریتلرده
ذاتاً یوکنی طوتمش اولدیغندن ارتق ترک مسلك سیاسی ایله کیرینال طاغی
اوزرنده اطرافی دلکشا باغچه لرله محاط یاپدیغی سرایده اوتوروب روما
تاریخی تحریره حصر اوقات و نهایت (۵۵۵۸ خ) تاریخنده یعنی اوتوز التی
سنه میلاد مقدمنده ترک دغدغه حیات ایلدی .

سالوستک تألیف مشهوری سیللاک وفاتندن رومانک اختلالنه قدر
بالجمله وقایعی جامع و بش جلددن عبارت اولان تاریخ کبیردر .
مرقومک نطقری غایت شدید و مختصر و مفید اولوب هر بری
عادتاً برر بلاغت اوزنکی صاییه بیلور سده ملترنی اولان مسلك
نیمه کاری و طرفگیری و استطرادات و بر طاقم صنعی و شیوه قدیمه
مخصوص تعبیرات مزیت مذکوره سنی بر شهرت سیئه متقابله ایله تعیین

ایتمکده در مع مافیه براقش اولدیغی اثرلر بالجمله آوروپا السنه مختلفه سنه
ترجه اولمشدر .

§

﴿ سالیزبورغ ﴾ — قدیماً ژوو اووم و قرون وسطاده سالسبورژ یوم
دنیلان و الیوم اوستریانک قسم علیاسنده موجود اولان برشهرک اسمیدر سالزا
نهری اوزرنده وویانه نك غرب و جنوب غریب سندن ایکی یوزسکسان کیلومتر و
مسافده بولنور . اون سکز بیک نفوس و متعدد شمند و فرلری ورو ماده و واقع
سن پترو کلیسای شکلنده بر کوزل باش کلیسای و ایکی کتبخانه عمومی
واردر تیمور تل و چو ملکجیلک کبی صناعتی ایشلک و ترانسیت طریقله
اولان تجارتی غایت مهمدر (۸۰۳ م و ۱۸۸ هـ) ده تاریخنده شارلمانیا و برنجی
ینسوفورک ایلچیلری بوشهرده عقد مجلس مکالمه ایلدیلر بوراسی (۱۸۰۹ م
و ۱۲۲۴ هـ) ده باویرایه و اوچ سنه صکره الیوم متبوعی بولنان اوستریایه
انتقال ایتشدر .

§

﴿ سام ﴾ — بن نوح علیه السلام — ابو العرب کینه سیله مشهوردر .
اولاد نوح ساکن اولدقلری عراق عربدن اطرافه طاغلدقلری اثناده یعنی
(۲۲۸۵ خ) یاخود (۲۰۸۶ خ) تاریخنده بودخی اولاد و احفاد و منسوباتیه
جزیره العرب و سوریه طرفلرینه هجرت و توطن ایلدی (ارفخشد) (عیلام)
(لاووز) (اثور) (ارم) اوغلریدر بونلرک هربری بریوک قومک پدری
اولدی و حضرت ابراهیم علیه السلام دخی (ارفخشد) سلاله سندن کلدی
سامک التي یوزسنه معمر اولدیغی مرویدر اسوج نوروج قطعده سنک شمال
جهتنده مسکون بدوی (لاپون) لره دخی سام تعبیر اولنور .

§

﴿ سامان ﴾ — ماوراءالنهر پادشاهلرینک عنوان عتیقیدر (مقدا
قبائل اتراکدن بر قبیله نك دخی نام مخصوصی ایدی بوقبیله یه (سابران)
دخی دیدکلرینه نظراً سامانک سابران یاخود سامیاندن غلط اولمسی مأمولدر .
اشبو ملوک سامانیه دن امیر (نوح) تورانده واقع (بلاساغون) خاقانی
شهاب الدین ایله خیلی محاربه لر ایتدیکندن ضعفه دوچار اولمش و بوحالندن

بالاستفاده خاقان مومی الیه اوغلی (ایلک) خانی کایتا و عسکر ایله ممالک سامانیه دن بخارایه کوندردیکی کبی سلطان (محمود) غزنوی دخی بری طرفدن امیر مشار الیه تابع خراسان ولایتنه تسلط ایلش ایدی اشته بوصره ده امیر مشار الیه وفات ایدرک یرینه اوغلی (عبد الملک) جلوس ایلسی اوزرینه بعض محاربه لردن صکره سلطان محمود قطعه مذکوره بی و (ایلک) خان بخارایی پنجه تسخیر الهرق صوک پادشاه اولان اشبو (عبد الملک) دخی بخاراده (ایلک) خانه اسیر دوشدیکندن (۹۹۸ م و ۳۸۹ هـ) تاریخنده دولت سامانیه محو و منقرض اولدی . (مشار الیه ایلک خانک ماوراء النهرده تشکیل ایتدیکی ترک حکومتی ایکی یوز یکریمی سنه پایدار اولمشدر .

§

﴿ سامبالات ﴾ — ممالک یهودیه ایران دولتی حمایه سنده ایکن دولت مشار الیه طرفندن (سامریه) والیسی ایدی سامریه ده (غاریم) طاغنده بر معبد یاپدروب قدس شریف زیارتنی بورایه تبدیل ایلدیکندن بو حالک دوامی سامریلرک یتیم سنه اسارت اثناسنده بوزلمش اولان اعتقادینی کرکی کبی صدمه تحویله ارغرادوب دینلرینی یالکز حضرت موسی زماننده کی اسفار خسه یه منحصر براتش و سائر فروعات دینیه لری متروک قالمشدر . (اعتقاد) کله سنده یهودیلرک اوچنجی نمروسنه نظر بوریله .

§

﴿ سامتیك ﴾ — سام بن نوح علیه السلام دن نشئت ایدن آسیای غربی اقوامنک مقدا سویدلکری لسانلردن بریدر . بو لسان قدیم عرب لساننه ممائل اولوب عبرانی و سریانی و کلدانی و قبطی و فنیکه و قدیم مصر لسانلرینک بعض لغتیرینه نظراً بوندن مأخوذ اولدقلرینه حکم ایدلمکده در .

§

﴿ سامرا ﴾ — الیوم بغدادده و بغدادک الی کیلومتر و بعدنده دجله اوزرنده بر قضا مرکزیدر . بو شهر (۸۴۱ م و ۲۲۷ هـ) تاریخنده خلفای عباسیه دن معتصم بالله مهر قتیله تأسیس اولنش و (سرمن رای) نامیله شهرت بولمش ایدی ائمه اثنی عشردن (علی الهادی) و (حسن العسکری) حضراتی بوراده مدفوندر مقدا بورانک حکم ایتدیکی

ولایتہ (باطمانہ) و (صبططیہ) دیرلر ایدی • شیعیلرک قولنجہ آخر
زمانده مهدی بورادن خروج ایده جکدر •
§

﴿ سامری ﴾ — حضرت (موسی) علیه السلام والدہسی عم
زاده لرندن برینک یاخود فرومایه دن بر شخصک اسمیدر حضرت موسی
علیه السلام لاجل المناجات طور سینایه چیقدیغی صرہده مر قوم التوندن
یابدیغی بر بوزاغی هیکنی میدانہ چیقاروب هنوز شریعت موسویہ ایله الفت
حاصل ایتماش و مصرده ایکن آیین قبط اوزره بوزاغی یه تعبده قاعدهسی
ذهنلرندہ یرلشمش اولان بنی اسرائیل جهلاسنی یکی باشدن پرستشه تشویق
و اضلال ایلدیکندن حضرت موسی طور دن عودت ایتدکده بوزاغی بی
پارچه لیوب مر قومی طرد و تبعید و عدم ممانعتندن طولایی برادری (هارون)
علیه السلامی مؤاخذه ایلشدر • (سامری) نک اصل اسمی
(موسی) بن ظفردر • مذکور بوزاغینک ایچی بوش و ورا و آغزی
ککیش اولدیغندن روزکار اسدکجه آغزندن کیروب آردندن چیقار و حاصل
اولان صدا ایله جهلای یهود ترنم ساز شقاوت اولور ایدی دیرلر •
§

﴿ سامری ﴾ — آثوریلرک (۴۸۸۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک
یدی یوز اون درت سنه مقدمنده ودها صکره لری ممالک اسرائیلیه دن
اثریایه طرد و تبعید ایلدکلری سامریه لیلره عودتلرنده ویریلان اسمدر •
بونلر اثور یاده یتمش سکسان ییل قالوب نسل ولسان و اعتقادلری بوزلدیغندن
مملکتلرینه عودتلرنده قدس یهودیلری طرفندن تحقیر اولندیلر و تأسیس
و تعمیر معابد و مبرات کبی امور خیریه و مصالح ملتہ قارشیدیرلمدیلر بناء علیه
سامریلر دخی قدس لیلرله الفتی قطع و آیین و عادات دینیہ اجراسی ضمنده
قدسه عزیمتی ترک ایدوب بیت مقدسه بدل غاریزیم طاغی اوزرنده بر معبد
بنا ایلدیلر بو خصوصده اثوریلر طرفندن سامریه و ایسی بولنان کسه نک
تشویقی دخی تفرقه یه سبب مستقل اولمشیدی •

سامریلر توراتک بش کتابی معناسنی افاده ایدن (پفته یون) نام کتاب ایله
عمل ایدرلر و کتب مقدسه لرینی عبرانی لسان قدیمی اوزره و سریانی یه

شبه سامری حروفی ایله یازارلر ایدی اشبو یازی شمدی ال قدیم عد
ایدیلان اثار دندر . الیوم نابلس ویافده برطاقم سامریلر بولمقده ایسه ده
بونلرک مقداری کیت کیده تناقص ایتکده اولمسنه نظراً آز برمدت ایچنده
محو و نابید اوله جققری اکلاشیلور . (سامریه) کله سنه دخی نظر
بیوریه .

§

﴿ سامریه ﴾ یاخود (سبات) — ارض فلسطینده بر شهر در که
ماناسه غربی نصف سبطنده و افرائم سبطنک حدودی اوزرنده واقع ایدی
نابلسدن صکره حکومت اسرائیلیه نک کرسی اداره سی اولدی اشبو
شهر (۶۸۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک طقوز یوز اون ایکی سنه مقدمنده
حکمدار یهودا (عمری) طرفندن تأسیس اولنوب (۴۸۸۰ خ) ده یعنی یدی
یوز اون درت مقدمنده شلمانصر طرفندن ضبط و اهالیسی فراتک اوته یقه سنه
طرد ایدیلرک آثور یاده کوتا شهرینک اهالیسی ایله اسکان والتی یوز یتش
ایکی میلاد مقدمنده اسارخادون واسطه سیله مجدداً اعمار ایدلدی . سامریه
(۵۳۹۱ خ) تاریخنده یعنی ایکی یوز اوچ سنه مقدمنده بیوک انتی یوخوس
طرفندن دخی استیلا و نهایت رومالور زماننده یهودیلرک براختلالی اثناسنده
ضبط و صوک دفعه و قطعی صورتده اوله رق تخریب اواندی . (سامرا)
بشقه در . (سامری) کله سنه دخی مراجعت بیوریه .

§

﴿ ساموس ﴾ — سیسام جزیره سنک نام عتیقیدر .

§

﴿ سامی ﴾ — مصطفی سامی بک که ارپه امینی عثمان افندینک
مخدومی اولوب زاده طبعی اولان دیوان بلاغت عنوان ایله جریده عالمده
ابقای نام ایتشدر الیوم شعرای روم قصائدده نفعی غزلده سامی کبی
کیمسه کلدی دیرلر مومی الیهک علم خطده دخی مهارت کامله سی وار ایدی
وسلطان محمود اول زماننده رتبه خواجهکانی به نائل ووقعه نویس اولمشیدی
وفاتی (۱۷۳۳ م و ۱۱۴۶ ه) تاریخنده در .

(بویتلر انکدر)

ندر سودی بو بازار فناده جلب اموالک
غناویرمز متاع مستعاری دوش دلالک

حباب اسا کر بیان صماخ زهدی چاک ایتدی
سکشت توبه دن آواز نوشا نوشی شوالک

نه ممکن پیرو اولق نابی استاده ای سامی
سواد نابجادر مشق شعری کلک اطفالک

§

﴿ سانتورین ﴾ یاخود (تهر) — یونان دولتنه تابع (سیقلاد)
جزایر مجتمعه سندن بریدر شرابی مشهور ایسه ده اسکریا حرکت ارض
صدماتنه اوغرا دیغندن اما کنی خرابدر تحت البحر برینار طاغدن حاصل
اولان اشبو اطه نك مؤخرأ یعنی قرون جدیده ده طرف غریبسنده بر چوق
کوچک اطه لر ده ا ظهور ایلدیکی کبی (۱۸۶۶ م و ۱۲۸۳ هـ) تاریخنده دخی
جوارنده بر اطه جق رونمای وجود اوله رق (قائمه نی) نامنی المشدر .

§

﴿ ساندالیونیس ﴾ — ساردنیانک نام قدیمیدر اسکی غراقلر
بورایه اینخوسا (دیرلر ایدی (ساردنیا) کله سنه مراجعت بیور یله .

§

﴿ ساندردده صرقیدی ﴾ — کولر چهارشنبه سی معناسنه اولوب
لاتینلر نزدنده پرهیرک ایلک کونیدر اسکی خرسیتیانلرده اول کون عمومی
برتوبه یاپیلور وتوبه کارلرک باشنه علامت حزن اولق اوزره کول سرپیلور
ایدی ایوم بومثلا وتوبه لر اجرا ایدلمیور ایسه ده بعض لاتین خرسیتیانلرنده
حالا باقیدر شویله که پاپاسلر کایساده سفرالتکونیده محرر اولان (ای
انسان ! طپراقدن اولدیغک کبی ینه طو پراغه دونه جکیکی تفکر ایت)
فقره سنی اوقویه رق توبه کارلرک النلرینه کولدن برر خاچ ترسیم ایلرلر .
اشبو آیین برنجی غرغوار طرفندن تأسیس اولمشیدی .

§

﴿ سانسالوادور ﴾ — امریقای وسطاده برشهردر بوشهرینه
بونامده برحکومتک مقر ادارهسی اولوب برینار طاغ اتکننده و (ژیکیلیسکو)
نام نهر اوزرنده و غاته مالانک جنوب شرقیسنندن ایکی یوز اوتوز کیلومتر و
مسافه ده واقع اوله ررق قرق بیک نفوسی جامعدر ابنیه و اما کنی کوزل و تجارت
و صناعتی الویره جک درجه ده مکمل اولوب حوزه حکومتده حصوله
کلان چوید و دخانک دبوینی صاییلور .

سانسالوادور حکومتی شمالاً بحر محیط کبیر و شمال غربیده غاته مالا ایله
تحدید اولنور ۱۸۷۵۰ کیلومتر و مساحه سی و درت یوز بیک نفوسی واردر
اولا غاته مالایه ملحق اولدیغی حالده (۱۸۲۷ م و ۱۲۵۳ هـ) تاریخندن پرو
مستقل برحکومت شکنی آلمشدر سانسالوادور سکز ایالت تشکیل ایلر
هواسی پک صیجاق و اراضیسی چویدجه غایت منبت اولوب کموش تیمور
و قورشون معدنلری کثرتلیدر بوراده حرکت ارض صیق صیق
و قوعبولور .

دیگر ﴿ سانسالوادور ﴾ — افریقاده برشهر اولوب (قونغو) نک
مقر اداره سیدر زائر نهرینک منصبی اولان له لوند قربنده ولواندونک
بش یوز سکز کیلومتر و شمال شرقیسننده بولنور یکرهی بش بیک نفوسی
و پورتکیزلرک برپسقبوسلغنی و حکمدار سراینندن بشقه مدورالشکل برطاقم
قلبه لری مشتمل و ایوم بر قسمی پورتکیزلر طرفندن مسکوندر .

دیگر ﴿ سانسالوادور ﴾ یاخود (باهیا) — برهزیلیاده باهیا
ایالتنک کرسی اداره سیدر اشبو شهر (ریوژایزو) نک شمال شرقیسنندن
بیک اوچیوز الی کیلومتر و مسافه ده و (توله سن) کورفرزنده کائن اولوب
یوز سکسان بیک نفوسی جامعدر برمشهور لیمانی و بالجمله برهزیلیا
پسقبوسلرینک متبوعی اولان برباش پسقبوسلغنی و ایمپراطورلغه مخصوص
برنجی درجه ده مستحصن بر موقعی و جراح مکتبی و جیمناستیک و مدرسه
رهبانیه و کتبخانه عمومی کبی برچوق تأسیسات مختلفه علمیه سی واردر
تجارتی غایت واسع اولدیغندن دروننده کلیتلی اجنبی تاجرلری بولنور چله
تأسیسات مزینه سندن جزویتلرک کلیساسی و الینک سرابی شهر مسافرخانه سی

بدايت محكمه سى باش پىسپوسلق سراپى عسكرى خسته خانه سى وقار ملك
كليسا و مناسترلى و بورسە و ترسانه سى بالخاصه دفته شايان ابنه دندر
بوراسى اون التنجى عصر ميلاديه تاسيس اولنوب (۱۷۶۳ م و ۱۱۷۷ هـ)
تاريخنه دكين بره زيليانك مقر حكومتى اولدى .

✽ سانسالوادر ✽ — ويا باهيا ايالتى . بحراطلاسك ساحل طوليسى
اوزره كائن اولوب بر مليون نفوسى جامعدر بو ايالت (باهيا) (او ايله اوس)
(ژاقوبينا) (پورتو) (سيه غورد) نامر يله بش قومار قايه تقسيم اولنور
هواسى غايت صيحاقت ايسه ده سمت دريادن هبوب ايدن روزكار سايه سنده
كسب اعتدال ايلر . شكر قامشى توتون پوق ايچون اراضيسى فوق العاده
صالح و محصولداردر .

§

✽ سانسقري ✽ — هندستان شمالى اهالي سنك اسكى و مقدس برلسانى
اولوب اليوم متروك حكمنه كيرمش و هممان اونودلق راده سنه كمشدر
بونك تدريجاً ترك و نسيانى اوچنجى عصر ميلاديدن يدنجى عصر ميلادى به
دكين ايدى . سانسقري لساننده اولان شيوه وسلاست و وسعت وادات
و تصرفاتنده كى سهولت و مناسبت شايان دقتدر اون سگزنجى عصر
ميلادينك نهايته طوغرى انكليز لر بولسانى ميدانه چيقارمق آرزوسنه
دوشرك و باخصوص (ويليام ژون) نام ذات بو اغورده پك چوق همت
ايدرك كركى كې وجوده كتورديلر .
فارس وزند و اسلاوون و لاتين و يونان لسانلرينك اشبو سانسقري لسانندن
ايرلمه شيلر اولديغى حس اولنيور .

§

✽ سانسور ✽ — روماده تحرير نفوس و املاكه نظارت ايتك كې
و وظائفه مكلف ايكن مؤخرآ پك بيوك اقتداره مالك اولان مأمورلرك اسميدر
بونلر برارهلق اخلاقه نظارت ايتك و سناتو اعضالرينى و شواليه لرى رسوايلق
تمغاسيله جزالنديرمق و ايجابنده سناتو اعضالرينى سناتودن طرد ايتك كې
وظائفى دخى درعهده ايلديلر . (۵۱۵۰ خ) ده يعنى تاريخ ميلادك درت
يوز قرق درت سنه مقدمنده سانسورلرك عددى ايكى به ومدت مأموريتلرى

بش سنه يه منحصر اولديغي حالده مؤخرأ نفوذلريني سوء استعمال ايدر لر
قورقوسيله مدتلريني برچق سنه يه تنزيل ايتديلر و سانسورلر ابتدا اعياندين
آنورايکن صکره (پروبيلوس فيلو) قانونی موجبجه عوامدين دخی آلتديلر .
بونلر سيللا زماننده موقتاً لغو و (اوکوست) زماننده قطعياً محو ايدلمشدر .
الك مشهورلری سانسور (قاتون) ایدی .

§

﴿ سان سوه رو ﴾ — ناپولی معارفپرووراندين (۱۷۱۰ م و ۱۱۲۲ هـ) ده
تولدو (۱۷۷۱ م و ۱۱۸۵ هـ) تاريخنده وفات ايتمش يرذاتدر اولاسلك
عسکری يه دخالتله آزوقت ايچنده كسب امتياز ايلديسه ده علوم و فنونه
توغل هوسيله خدمت عسکریه يي پك تيز براقشیدی . فن حرب جراثقال بویا
وفن تصویره دائر برطاقم كشفیات و مخترعات مفیده سی واردر ساقس
مارشالی و بیوك فره دريق طرفندن آرزو اولنان تصنیف عسکری اصول
جدیده سنی اختراع ایلدی كه بو اصولك تعریفی (۱۷۶۰ م) ده منتشر اولمش
ومومی الیه ده بعض طوب و تفنك كبی شیلر اعمال ایلشدر . مومی الیه درت
تكرلكلی عربه يي سطح دریاده یورتیدردی و برلامبه ایجاد و طباعتی و قماش
اوزرینه بسمه يي اكالم ایتیدردی دیرلر .

§

﴿ سانطورلر ﴾ — اساطیر اولیندن اولمق اوزره انسان باشلی
بارکیر شکلنده عجیب الخلفه برطاقم حیوانات موهومه در کویا بونلر
ژوپیترك امریله (زنون) ه بدل اوله رق بر بلو طدن حاصل و تسالیاطا غلرنده
ساکن اولمشلرایدی وقتیه (تزه) ايله (هرکول) ك بونلرله مقاتله سی
اولمش ایش .

§

﴿ سانهدرین ﴾ — یهودیلرک الك بیوك مجلسلرینك اسمبدر
بومجلسده متعیناندين یتش كشی بونلور و بونلردن بشقه حکمدار و وکیل
اداره ورئیس روحانی تصدرايدر و مجلس نصفی معبد و نصف دیگرى خارج
اوله رق مدور بر صالون دروننده عقد اولنوب مسائل جسمه دینییه
وساسیه و ساره بوراده سویلشیلورایدی .

فرانسسه ایمراتوری (ناپلیون) بوناپارت یهودیلرجه بعض خصوصات مذاکره سیچون (۱۸۰۶ م و ۱۲۲۱ هـ) تاریخنده موقتاً عقد ایتدیردیکی مجلسه دخی بونامی ویرمشیدی • علمای یهود اشبو مجلسک ابتدای تأسسنی حضرت (موسی) علیه السلامه جل ایدرلر •

§

﴿ سبأ ﴾ — قبائل یمنک جداعلاسی صاییلان یشحب بن یعرب بن قحطانک اوغلی و خانق و (مأرب) شهر و سدینک بانسی اولان ذاتک اسمیدر بونک بر اسمی دخی (عبدشمس) ایدی • ملوک حیریه و کهلانیهنک برنجیلری اولان حیر و کهلان بونک اوغلرندندر وفاتندن صکره خلف اولدیلر بعضاً مأرب شهرینه دخی (سبأ) دنیلور بوراسی روما ایمراطورانغی و بطالسه مصریه زمانلرنده (عدن و بصره و سوریه) یلنده مهم برواسطه تجارت ایدی • واهالیسی اول وقت عربستانده بولنان اقوامک الک غنیسی اولوب مرصافی کونک دارچین خرما شرابی و سائره تجارتندن خیلی استفاده ایدرلر و تعجبی جلب ایدهجک مقدار التون کوش طویلارلر ایدی • عربستانک ساحل شرقیسنده سبأ و یاشبک نامیله موجود دیکر برشهردها اولوب اشبو شهرک دخی سبأ نام خاتونک مقر حکومتی ایدوکنی روایت ایدرلر برنجی سبأ شهری (۳۲۵۳ خ) تاریخنده یعنی میلادک ۲۳۴۱ سنه مقدمنده سیل عرمدن خراب اولشدر • (عرم) و (مأرب) کلهلرینه دخی نظر بیوریله •

§

﴿ سباست ﴾ — سیواس شهری یاخود ولایتک نام عتیقیدر • فلسطینده واقع سامریه شهر قدیمی دخی اخیراً بونامله یاد اولنور ایدی •

§

﴿ سباقو ﴾ یاخود (شباقو) — حبش حکمداری یاخود سرعسکرینک اسمیدر مومی الیه (۴۸۴۴ خ) تاریخنده یعنی میلادک یدییوزاللی سنه مقدمنده

یکرمی دردنجی سلالهٔ فراغندی محو ایدرک اخلافنک سکسان سنه قدر
مصر علیا ووسطاده مسندنشین حکمرانی اولسنه سبب مستقل اولمش و سلاله سی
نهایت اخلافدن (طاحاقو) زمانده یعنی (۴۹۲۷ خ) تاریخنده سلالهٔ سابقه دن
اولوب مصر سفلاده حکومت ایدن کاهن (سئوس) نام شخصک ید استیلا
سیله ختام بولمشدر .

§

﴿ سپاهی ﴾ — دولت علیه ده مقدا استخدام اولنش بر نوع تیمارلو
سواری عسکریدر . او جاق زاده یعنی عسکرزاده اولمیان و سرحد بکلمیان
وبریرالق ایتیانلر سپاهی اوله مز و بونلرک قلیج حتی تعبیر اولنسان تیماری
اوچ بیک اچقه دن التي بیک اچقه ده و ترقیسی ۱۹,۹۹۹ اچقه ده قدر بالغ
اوله بیلوب بوندن ایلرویه کیده مز و حل و قوعنده قلیج حتی اولان
اصل تیمار اولاده انتقال ایدر ایسه ده ترقیسی ویریه مز ایدی بر سپاهینک
تیماری قلیج حتی تجاوز ایتدیکی یعنی آز چوق ترقی ویرلدیکی حالده اوسپاهی
محاربه یه کیدرکن برویا ایکی (جبه لو) کوتورمک قانونلری اقتضاسندن
ایدی . تیمارلورک بیوکارینه (زعما) ودها بیوکارینه (امرا) دیرلر اناطولیده
بولنان سپاهی وزعما و امرانک مقداری یدی بیک وروم ایلیده بولنسانلرک
مقداری طقوز بیک قلیجی تجاوز ایتدی . بونلرک کافه سی بر محاربه یه
مأمور اولدقلری زمان قانوناً برلکده کوتورمکه مجبور اولدقلری جبه لولری
و خدمتکارلریله برابر یوز بیک نفره بالغ اولورلر ایدی . (زعیم) کله سنه
دخی نظر بیوریه .

§

﴿ سبتم سور ﴾ — روما شرق ایمپراطورلر ننددر ابتدا امرای
عسکریه دن ایکن قومانداسنده بولنان عسکرک جلب انظار خشنودیسی
سایه سنده صاعد سریر حکمرانی و مظفریات جسمیه و عدیده یه نائلیتله زمانک
مشار بالبنانی اولدی فقط (۱۹۶م) تاریخنده اوچ سنه محاصره ایله قزانده
یغی (بیرانس) شهری مظفریتی غالبدن زیاده مغلوبک اعتلای نام وشانده
بادی بروقه صایلسه ده لایق کورینور چونکه بیرانسیلر بومدت
مدیده ایچنده ذخیره و حیواناتی بتوردکن صکره مدافعهٔ اعدا یولنده انسان

و حیوان لاشه لریله سدر مق ایلشروالات حربیه لریده قالدیغندن قاریلرینک قیمتلی
صاچلرندن صپان و خللاط یاپوب آنکله دشمنه طاش یاغدیرمشیر ایدی .

§

﴿ سبته ﴾ — مغرب زمینده جبل طارق قارشوسنده برشهردر
بوشهر اسپانیا اداره سنده اولوب اون بیک نفوسی حاوی و منفارک اک مهمیدر
برموقع مستحصنی و بر پسقپوسلغی واردر . شهر مذ کورقار تاجلور
طرفندن تأسیس اولندی بر زمان روما کوچلری ایله معمور و موریتانیا
تزیاتانک کرسی اداره سی ایدی مؤخرأ واندالره صکره عربله کچهرک
(۱۴۱۵ م و ۸۱۸ هـ) تاریخنده پوتکیرلر و (۱۵۸۰ م و ۹۸۸ هـ) ده دخی بالجمله
پورتکیر مستملکاتیه برابر اسپانیولر طرفندن ضبط اولندی . وقتیه (ایلا)
تسمیه اولنان سبته طاغی بورایه قریب بر محله بولنور اشبو طاغ اسپانیاده
بولنان قالپه طاغی ایله برابر هرکولک عمودلرینی تشکیل ایلر ایدی .

§

﴿ سپتیک ﴾ یعنی اهل شك — یونان لسانده تابع و آراشدیرمه
معناسنه اولان سکه پسپسل لفظندن مشتقدر پیرونک تلامیدی مقدا اشبو
لفظ مشتق منه ایله مسمی اولدیغی حالده تفحصلرینی غیر معین بر صورتده
تمدیده باشلا یوب اصلا قرار ویرمدکلرندن اخیرأ اهل شك معناسنی مفید
سپتیک لفظی ایله تسمیه اولندیلر . متقدمینده پروتاغورس و غورژ یاس
و پیرون سپتیک اولدقلى کبی (مونته نی) و (لاموت لووهیه) و (بازل)
دخی بوکروهک متأخرلرندندر .

§

﴿ سبزوار ﴾ نام قدیمی (ایرقانییا) — ایرانده خراسان ولایتی
داخلنده ونیشابورک یوز کیلو مترو جنوب غربیسنده برشهردر بوراسنی
(۱۳۸۱ م و ۷۸۳ هـ) تاریخنده تیمورلنک ضبط ایتش و براز صکره
اهالیسی عصیان ایلدیکندن عسکر کوندروب متفندانن اون بیک کشی بی
باغرته باغرته حیا دفن و اعدام ایلشدر .

§

﴿ سبط ﴾ — بنی اسرائیلدن اون ایکی قبیله نك نام مخصوصلریدرکه

مجموعه بردن اسباط اطلاق اولنور (یعقوب) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ سبطای خیوی ﴾ — حکمای یهودیه دندر (۱۶۴۰ م و ۱۰۵۰ هـ)
یاخود (۱۰۳۵ هـ) تاریخنده از میرده طوغمش و (۱۶۷۶ م و ۱۰۸۷ هـ)
سنه سنه وفات ایشدر مومی الیه مصر ترکستان اوروپا طرفلرنده
سیاحتله پک چوق علوم و فنونه و علم سیمیا به مالک اوله رق کرکی کبی شهرت
بولدقدن و برطاقم آثار غریبه کوستره رک هر کسی کندویه بند ایلد کدنصره
قدس شریفه کلمش و مسیح منتظر بنم دیره رک میدانه چیقوب اعلان سلطنته
قدر قالمش ایدی براز مدت صکره در سعادت دخی کلوب باشنه بر چوق
کسه لر طو پلانیدیغی کور یلنجه دولت علیه مأمورلری تحقیقه و ادرنه ده
بولنان ذات شاهانه به عرض و اخباره مجبور اولدی و النان امر اوزرینه
ادرنه به کوندردی مرقوم حضور شاهانه ده استجواب اولنور ایکن
شوکت و مهابت پادشاهی تأثیر ایدرک کندوسی و عونوسی قبول دین مبین
ایشنه بناء جله سی بردن سلانیکه ارسال و اسکان ایدلدی • بونلر کیدرک
چوغالوب (سازان) و (هونیوز) و (قوایروس) نامر یله اوچ فرقه
تشکیل ایشلر ایدی .

§

﴿ سبعیه ﴾ — غلاة شیعه دن زمره باطینیه به منسوب بفرقه
ضلالت اسلوبدر بفرقه دیرلر که مرسلین یدی اولوب هربری اده سنده
دخی یدی امام وارددر و هر عصرده اصلاح احوال امم ایچون یدی امام
لازمدر و بونلرک هر برینه بوجه زیر برر عنوان ویرمشلرددر (امام حجة)
(امام ذومصه) (امام داعی اکبر) (امام داعی مأذون) (امام مکتب)
(امام مؤمن) • (باطینه) کله سنه دخی نظر بیور یله •

§

﴿ سبکتکین ﴾ — اسمی ناصرالدین در خراسان و غزنه حاکمی
(الب تکین) ک غلام و دامادی ایکن (۹۷۶ م و ۳۶۶ هـ) تاریخنده والی
غزنه (ابواسحق) ک وفاتی اوزرینه اتفاق آرای اهالی ایله بالاستقلال والی
اولوب تدریجاً بر ترک حکومتی تشکیله وضع دست موفقیته و هندستان

حوالیسنده خیلی فتوحاته نائلیتله (۹۹۷ م و ۳۸۷ هـ) تاریخنده وفات
ایتمشدر.

یرینه ولی عهدی (اسماعیل) جالس تخت سلطنت اولدیسهده خراسانده
بولسان دیکر اوغلی یمین الدوله (سلطان محمود) بوکاروی مساعده
کوسترمدیکندن کلوب قرنداشی مومی الیه اسماعیلی براز محاربه دن صکره
اخذ و حبس ایدرک زمام حکومتی کف کفایتنه آلدی.

دولت سبکتکین اشبو سلطان محمود زماننده یعنی مشار الیهک خراسانی
استیلاسی تاریخی اولان (۹۹۹ م و ۳۹۰ هـ) سنه سنده کمالیه اکتساب
وسعت و شوکت ایلدیکی کبی (دولت آل سبکتکین) عنواننی دخی بوتاریخندن
اعتباراً حاز اولمغه باشلامشدر (محمود) کله سنه دخی نظر بیوریه.

§

﴿ سپیون ﴾ - روما جنرالرندندر قرتاجلور رومالیری فنا
حالده پریشان ایش و رومیله کیرمکه آز برشی قالمش ایکن مومی الیه
(۵۳۹۳ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکیوز بر سنه مقدمنده یکریمی درت یاشنده
اولدیغی حالده اسپانیاده کی مغلوب اردونک سرعسکرلکنی درعهده ایش
و اوراده کی قرتاجلیری دفع و ترسانه لیرینی خراب ایتدکن صکره افریقایه
چکوب پای تختلری اولان قرتاجنده یی تحت محاصره یه آلدیغی کبی (ظاما)
محاربه سنی دخی قزانهرق تونسوی ضبط ایش اولدیغندن قرتاج اردوسی
رومایا تضییقندن فراغته پای تختلیرینی قورتارمق اوزره رجعته مجبور
اولمشدر و بومناسبتله رومالور قرتاجلورک دونماسنی و اسپانیاده کی ممالکنی
آلهرق عقد مصالحه ایدوب ایکنجی (پونیک) محاربه سنه نهایت ویرمشدر.
(انیدال) کله سنه دخی مراجعت بیوریه.

§

﴿ ستادیا ﴾ - پیاده و سواری نفراتک بولندیغی مسافه یی تخمین
اولهرق بولمق ایچون محاربه لرده قوللانیلور برنوع آلتدر بو آلت بیاض معدنی
برلوحه دن عبارت اولوب اشبو لوحه نک اورتیه سی مثلث متساوی الساقین
شکلنده اویولمش و مثلث مذکورک ساقلری مختلف مسافه ده کوریلان پیاده
وسوارینک ارتفاع مرئیسنه کوره تقسیم و تقسیمات نقطه لری اوزرینه مسافه لر

ترقیم اولمشدر . برسواری و یا پیاده نك بولندیغی مسافه بیلنك ایستلیدیکی وقت (ستادیا) قول کرکی اولق اوزره ایلروده طوتیلوب ایچندن باقیلور و پیاره و یاسوارینك ایاقلریله باشلرینك مثلثك ساقلری اوزرنده اصابت ایتدیکی تفسیمات اراشدیریلوب بولنجه حذاسنده کی رقم اوقنور . بونلرک غایت مکملری (۱۸۶۱ م و ۱۲۷۸ هـ) نار یخندنبرو ایجاد اولمغه باشلامشدر .

§

﴿ ست زینب ﴾ — مصر قاهره ده دفین خاک احترام و تربه مقدسه لری زیارتگاه انام اولام (زینب الکبری) حضرتلریدرکه محصول صلب مرتضی و جکر پاره سیده النساء جناب فاطمه الزهرادر بر روایتده قبر عالیلی شام شریفده در جد محترمی حضرت نبی اکرم افندمزك زمان سعد اقترانلرنده دنیایه کلوب پدیری حضرت مرتضی کندوسنی عمزاده سی بولنان عبدالله بن جعفر الطیاره تزویج بیورمشلرایدی . اندن (علی) و (عون الا کبر) و (عباس) و (محمد) و (ام کلثوم) نام انجال علیه میدانه کلشدر .

کندولری انفاس قدسیه و مواهب لدنیه رحانیه صاحبه سی بر وجود بهترین ایدیلر وقعه دلسوز کربلاده برادرلری جناب حسین ایله برابر بولنوب اورادن عودتده کوفه ده ابن زیاده و شامده همشیره سی فاطمه بنت علی بی شامیلردن بری ایستدیکندن طولایی یزیده سویلدیکی سوزلر مشهور و تاریخلرده دلیل عقل و کیاستی اولق اوزره مذکوردر . (زینب الصغری) حضرت علی کریمه لرندن دیکر بر دختر پاکیزه در جاریه دن تولد ایتش و عمزاده سی محمد بن عقیل حضرتلرینه تزویج بیورلمشدر .

§

﴿ ست سکینه ﴾ — حضرت (حسین) افندمزك صلبی کریمه لریدر کتاب الاغانیده تفصیلا یازلدیغی اوزره ظرافت طبیعت و فضیلت علم و معرفتلی برراده ده ایدی که اعیان تابعیندن (عروه ابن اذینه) و (فرزدق) کی عصرینك تمخیزان علما و ادبانی امتحانه چکر و اثار ادبیه لرینی انتقاد ایله انلری الزام ایلرایدی و کندولرینه مخصوص بر صایح باغلایشلری

وار ایدی که ظرفای نسوان بتون کون غبطه ایدر لر و آدینه (الطارة السکینه)
دیر لر ایدی مشار الیه حضرت لری سائر بعض اهل بیت نبوت مثل او مصرده
یا خود شام شریفده مدفون در اصل نام علی الری (آمنه) اولوب
(سکینه) لفظی کندولرینک لقب و مخلص لریدر (سکینه) صحایبتدن
ایکی خاتونک دخی اسمیدر .

§

﴿ ست الوزرا ﴾ — مشایخ علمای حنبلیه دن علامه وجیه الدین
حضرت لرینک حفیده سی بر محدثه مشهوره در صحیح بخاری ایله مسند امام
شافعی بی ابو عبد الله زبیدین سماعاً اخذ و تعلم ایتش و پدرندن دخی ایکی
جزؤ حدیث او قومشدر صلاح الدین صفدینک بیاننه کوره عصرینک
مسنده سی یعنی اسناد حدیث امر مهمنده جهله نک مسنده سی ایدی مصره
دعوت اولنهرق اوراده کندوسندن امیر سیف الدین ارغون ایله قاضی کریم
الدین کبیر اخذ حدیث ایتشدر ولادتی (۱۲۲۶ م و ۶۲۴ هـ) وفاتی
(۱۳۱۷ م و ۷۱۷ هـ) اولهرق سنی طقسانی پشمیشیدی بخاری شریفی
دفعات ایله او قومش و ایکی کره حج ایش و درت قوجه یه وارمشدر
در دنجیسی مشاهیر دن نجم الدین الرحمن شیرازیدر صفدینک استاذی
(ذهبی) مسند امام شافعی بی مومی الیهادن او قومش و کتاب مذکور
او اسانید ایله اک صکره او قوتان مزبوره اولمشدر .
مشاهیر علمادن دها پک چوق ذوات مومی الیهادن استماع علم ایلدی .
(ست الوزرا) (بنت الشیخ العدل الرئیس تاج الدین) دخی علم حدیثده
استاذ عصر ایدی (۱۲۴۱ م و ۶۳۹ هـ) ده تولد و (۱۳۱۵ م و ۷۱۵ هـ) ده
سودا غلبه سیله شعورینه خلل کاهرک وفات ایشدر .

§

﴿ ستیری ﴾ — آوستریاده بر ایالتدر اشبو ایالت شمالاً خصوصی
آوستریا شرقاً مجارستان جنوباً ایلیریا و خرواتستان غرباً تیروول ایله محدود
اولوب حاکم اولدیغی یکریمی ایکی بیک کیلو مترو مساحده ثلاثانی المان
و ثلثی اصلو اولمق اوزره طقوز یوز طقسان سکز بیک نفوس موجود
ومقر اداره سی (غره ج) شهریدر . ستیری داخل (غره ج) (بروک)

(ژودنبورغ) (ماربورغ) (سیله) نامرندده بش ایالتہ تقسیم اولنور
وادیلری محصولدار اولوب زراعت خیلی توسیع ایدلمشدر وکوش تیمور
باقر زرنیخ طاشی و شب معدنلری مطلوب درجه ده بولنمقده در .

ستیری رومالوره وایتالیا اوستروغوتلرینه و آوارلره متعاقباً تابع اولدقدن
صکره شارلمانک ید ضبطنه کیوب (۱۰۳۲ م و ۴۲۴ ه) ده مارشالغه
و (۱۱۸۰ م و ۵۷۶ ه) تار یخنده دوقه لغه تحویل اولنمشیدی .

(۱۱۹۲ م) ده (ستیر) خاندانی منقرض اولدقده اوستریا (باندبرغ)
خاندانی اداره سنه کیروب مؤخرأ مجارستانه و ده صکره رولدولف نام
ایمپراطور زمانده اوستریایه الحاق ایدلمشدر .

§

﴿ سجاح ﴾ بنت الحارث بن سوید بن عقفان التیمیہ — کنیه سی
(ام صادر) اولوب یمامه کاهنی اولان (ابو کحیله) نک زوجه سی ایدی
مسئله الکذاب کبی بوده اول وقت دعوی نبوتدن دم اورمشدر .

§

﴿ سجستان ﴾ ویا (سیستان) — آسیاده قدیم اریاده برقطعه در
شمالا افغانستان جنوباً عجمستان ایله محدود و طقس ان التی بیک کیلومتر و مربعی
وسعتی اولوب مرکز اداره سی (جلال آباد) در .

همان هریرده اراضی سی قومسال وغایت واسع چولردن عبارتدر باشلیجه
نهری (مند) اولوب (زره) نامنده دخی برکولی وارددر .

سجستان و قتیله (کابل) حکمدار لغنک بر ایالتی ایدی اشبو قطعه بر طاقم
قبائل رئیس لری بیننده منقسم اولوب اک مهملری جلال آباد سلطانی و (ابلومدار)
خانیدر .

اسکی عجملرک افسانه قهرمانلری اولان چشید ورستم بوراده تولد ایلدی .
سجستان بعض تواریخ شرقیه ده (نیروز) و تواریخ یونانیه ده (اراقوسیا)
مقیددر .

§

﴿ سچاماسه ﴾ — اقصای مغربده جبل اطلس ایله صحرای کبیر
بیننده و (زیز) نهری کنارنده برشهردر بونی و قتیله موراویلر تأسیس

و مقرر حکومت اتخاذ ایتشلر ایدی بربریلرک (۷۷۱ م و ۱۵۵ هـ) تاریخنده تشکیل ایتدکلی (بنی مدرار) حکومتک مرکز ادارهسی دخی بوراسی ایدی سچلماسه (۹۰۹ م و ۲۹۷ هـ) تاریخنده ملوک فاطمیه ادارهسنه دخی یکمش والیوم خرابه زار بولمشدر .

§

﴿ سچلیا ﴾ — ایتالیا نیم جزیرهسنده مسینا بوغازی ایله منفصل اولان والیوم ایتالیا دولتی ادارهسنده بولنان براطهنک اسمیدر بوراسی مقدا اسپانیا ممالکندن معدود ایکن صکره لری ناپولی و سچلیا ناملرنده ایکی قراللق اولمش و مؤخرأ یعنی (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ هـ) تاریخنده وقوعبولان انقلابده دخی هر ایکیسی برلشدریلرک (شمعی ایتالیا نامنی الان) ساردنیا قرالغنه ویرملکله ایتالیا دولتی وجوده کلشدر سچلیانک مرکز ادارهسی اولان (پالمو) وحوالیسی (۸۳۵ م و ۲۲۰ هـ) تاریخنده دخی اسلام طرفندن بش سنه محاصره ایله ضبط اولنهرق برکوچک امارت حالده قونلشیدی . سچلیاده پالمو و مسینایه بکزریدی ایالت واردر وقتیه معمور و مشهور برجزیره ایدیسده شمعی خراب و ایکی ملیوندن عبارت بولنان اهالیسی اکثریت اوزره فقیر و بیتابدر . سچلیاده (ساقا) شهری قارشوسنده (۱۸۳۱ م و ۱۲۴۷ هـ) تاریخنده برکوچک اطه ظهور ایدرک (ترینا) نامی ویریلوب مدت قلیله ظرفنده ینه چیقدیغی یره باتمشیدی .

§

﴿ سحر ﴾ — احوال فلکیه و اوضاع کواکبدن و بونلردن هر برینک مواد ارضیه یعنی موالید ثلثه ایله ارتباط و امتزاجندن و صورت تدبیر و سائرهنندن باحث برعلمدرکه اکثر عقوله سببی خفی و استنباطی صعب و قوی برطاقم افعال غریبه و اسرار عجیبه اظهار ایلر بونک شریعت اسلامیده اعمال و اجرایی حرام ایسهده مجرد ضررندن حذر ایچون تحصیلنه مساعده واردر .

طرق سحرده حکمای اسلاف اختلاف ایتدیلر هندلیلرجه سحر تصفیة نفسدر (مرأة المعانی فی ادراک العالم الانسانی) نام کتاب بو طریق اوزره در . و نبطیلرجه بعض اوقات مناسبده عمل عزایم اولوب ابن وحشیده نک

کتاب (سحرالنبط) ی بوکا پیرودر • و یونانیلر عندنده دخی روحانیت افلاک و کواکبی تسخیر اولوب (کتاب الوقوفات للکواکب) و ارستطالیسک (کتاب طیموس) ی و مجریطی نک (غایة الحکیم) نام اثری هپ بوذهابه مبتنیدر • مسالک عبرانی و قبط و عرب ایسه بعض اسماء مجهولة المعانی (یعنی اقسام و عزایم) ذکرندن عبارت اولوب کویا که بونکله طائفه جنی قهره مأمور اولان ملائکه یی تسخیر ایدرلر • خوار زمینک (کتاب الجمهره) سی و (ایضاح اندلسی) و خلف ابن یوسف الدسماسانینک (کتاب العما) سی و (کتاب البساتین لاستخدام الانس لارواح الجن والشاطین) و (بغیة الناشد و مطلب القاصد) دخی شو صوک خرافات اوزرینه تألیف اولنان کتابلردندر • طلسم و عزایم کلمه لرینه دخی مراجعت بیوریله •

§

﴿سرخسار﴾ — ملوک فرسک کیانیان طبقه سنندندر بوذات (۴۹۵۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک التي یوز اوتوز بش یاخود الی بش سنه مقدمنده (ماد) تخت حکمرانیسنه جلوس ایدوب تمام قرق سنه سلطنت سورمشدر برارهلق پدیری (فراعورس) ک انتقامنی آلمق ایچون آثوریلره ایتدیکی هجوم بوشه چیقدیسه ده یکر می سنه صکره بابل والیسيله عقد پیوند اتفاق ایدرک آثوریلرک پای تختی اولان (نینوه) یی یره برابر و دولت آثوریه یی زیر زبر ایلدی بوکا فرنکلر (سیئازار) و چوقلری یوقاریده کوسترلدیکی و جهله (سرخسار) دیورلر سه ده طوغریسنی (شیر شاه) اولق کرکدر •

§

﴿سدان﴾ — فرانسه ده اردن ایالتنک کرسیء اداره سیدر بوشهر موز نهرینک صاغ جناحی اوزرنده و پارسک شمال شرقیسنندن تیمور یول بوینجه ایکیوز یتش التي کیلو مترو مسافه ده اوله رق اون بش بیک بش یوز اوتوز بو قدر نفوسی حاویدر بر موقع حربی و طوپخانه سی و قالوانیستره مخصوص بر کلیسای و کتبخانه سی و (توره) نک تونجندن معمول بر هیکلی و (۱۶۴۳ م و ۱۰۵۳ ه) تاریخنده برنجی دفعه اوله رق (قودو) نام شخص طرفندن مؤسس مشهور چوقه فابریقه سی واردر توره نک بوراده

طوغش اولدیغی قدیم بر قصر الیوم ذیقیت و نوادر اسلحه یه مالک بر
جبه خانه در . سدان (۱۴۲۴ م و ۱۸۲۸ هـ) ده (اورارده لامارک) طرفندن
ساتون آلدیغی زمان بر قصبه جق ایدی مومی الیهک ارسعی و غیرتیه کرکی کبی
کسب وسعت و تدریجاً مقر حکومت اتخاذا ایدیله رک مؤخرأ (هانری روبرده
لامارک) پروتستان مذهبنی قبول ایلدیکندن پروتستان مذهبنک باشلیجه
ماوالرندن اولدی و بعد زمان (روبرده لامارک) همشیره و وارثه سی
اولان شارلو ۱۵۹۱ ده بورایی اورینان قونتی هانری ده لاتور تورنه جهاز
کتوردی نهایت ۱۶۴۲ ده (ریشلیپو) نام ذاتک اقدام و ابرامیله فرانسه یه
کچه رک شامپانیا ایالتنه الحاق اولندی .

سدان (۱۸۷۰ م و ۱۲۸۷ هـ) تاریخنده اوچنجی ناپولیونک بوزلمسی و استیمان
ایتمسی ایله دخی شهرت بولمشدر .

§

﴿ سد چین ﴾ -- اعظم مصنوعات بشریه دندر شویله که طولی
بیک بشیوز میل اولوب ارتفاعی یکرمی بش و سمکی یعنی قالینلغی یکرمی
قدمدر اوستی خیلی متسع برجاده اولوب اوزرنده التی سواری یان یانه
کیده بیلور اساسدن التی قدم ارتفاعنه قدر چارکوشه یونته طاشدن اولوب
یوقاریسنک بعض محالری طوغله و بعضیلری کرپج ایله بنا اولمشدر اشبو
سدی چینه جار ملاصق اولان مغول و منجوق طائفه لرینک هجوم و تجاوزندن
احترازاً (چین شیوانغتی) نام خاقان (۵۳۴۷ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکی
یوز قرق یدی سنه مقدمنده بنا ایلش ایسه ده حصول مقصده مدار اوله میوب
مؤخرأ طوائف مذکوره ممالک چینه یی ینه استیلا ایدرک زمام حکومت دخی
الرینه کچمش و بوسورتله برلشهرک جله سی بردوات جسمه تشکیل ایلمشدر
سد مذکورک بناسنده درت بش ملیون آدم اون سنه متوالیاً ایشلتدیریلوب
بونلردن درت یوزبیک بویولده تلف اولمشدر بناسنده فوق الغایه اهتمام
واعتنا اولدیغی جهته الیوم ایکی بیک ایکی یوز سنه مرور ایلدیکی حالده
بروجهله خلاپذیر اولدیغی مثلاً بوندن صکره دهانجه بیک سنه پایدار
اوله بیله جکی شبهه دن ازاده در .

§

﴿ سدوم ﴾ — ارض کنعانده (عدور) یا خود (عمور) نام اراضی و سیه نك حاوی اولدیغی بش ناحیه در بونا حیه لر قرآن کریمده (مؤتفکات) لفظیله مذکور اولوب اسملری (سدوم) (بارع) (سباء) (ادوم) و (صاعیر) در .

حضرت (لوط) علیه السلام (۳۵۵۸ خ) تاریخندن یعنی میلادك ایکیبیک اوتوز التی سنه مقدمندن صکره نواحی مذکوره اهالیسنه مبعوث اولدیسه ده اهالی مر قومه مرتکب اولدقلری فحشیاتدن و از یکمدکاری جهته غضب الهی به اوغرایوب مملکتلری خراب و کندولری کاملاً هلاک اولدیله بومملکتلر ایوم بحر لوط دنیلان کولک اولدیغی یرده ایدی (ادومیلر) ك (عقبه) نام اسکله یه متصرف اولدقلرینه و تجارت بحریه ایله ده مألوف بولندقلرینه نظراً مذکور سدوم اراضیسنك بحر احیره قدر ممتد اولدیغی حس اولنور .

§

﴿ سراپیس ﴾ — اسکی مصر لیلرک اعتقادنجه برآله موهومدر بوآله لاژیدلرک زمان حکومتلرنده پک مشهور ایدی تعریفاتنك اک باشلیسی آله الجحیم اعتبار اولندیغی و عابدلری احیایه و اعطای صحتیه مقتدر طانندیغیدر بونك کاهنلری سراپه آوم دنیلان بر صنف ادملردن اولدیغی کبی معبدلری و قربانلری دخی ایری اوله رق موجود ایدی همان بالجمله هیکلری یونان صنعتی اوزره یاپلشدر بو هیکلر اوزون اقشه ایله صاریلی و باشنده برق اوله رق ییلانلر ایله محاط اولدیغی و سیاسندن اثررزانت و شدت فکرت محسوس بولندیغی حالده تصور اولنور ایدی .

§

﴿ سربداران ﴾ — رستم داروسبرنوار و نیشابور حاکم لرینه مخصوص بر عنواندر بو حکومتک صورت تأسسی بر طرز عجیب اوزره وقوع بولمشیدی شویله که (۱۳۳۵ م و ۷۳۶ ه) تاریخنده (بیهق) قصبه سی اهالیسنندن عبدالرزاق نامنده برجسور تاجر آل جنکیرک ضعف حالی کوره رک باشنه در تیوز قدر فدایی طویلا یوب بر حکومت تشکیلنه قرار ویررلر و تحکیم رابطه عهد و میثاق ایچون باشلرندن قاوقلرینی چیقاروب بردار اناجنه آصه رق اشته بویله اولمک وار دونمک یوق دیرلر و خروج ایدرک ابتدا

سبر نوار شهرینی ضبط ایله نائل مرام اولور لر مومی الیه (عبد الرزاق) ك
اخلافی مؤخرأ ایجه قوت و مکننت پیدا ایتمش واللی ایکی سنه مقداری
حکومت سور مشدر .

§

﴿ سربر ﴾ — سبکمغزان قدمانک اعتقادات باطله سنه کوره اوج
باشلی موهوم بر کلبدر بو کلب مأمور محافظه سی اولدیغی جهنلری دائماً
طولا شور کزر و مخالفلرینک خیر لیه رق جاننی یاقار ایدی بر دفعه
کندوسی کبی موهوم اولان (اوریس) و (ده ایفوب) و (پیریتواوس) ی
تهدید ایتدی و اوریس دخی آغزینه بر میک اتهرق وده ایفوب بر مقدار
بقلاوه قیرینتییی ویره رک اغفال ایتکله شرندن قورتلدیلسه ده پیریتواوس
یودلمدن بشقه چاره بوله مدی .

§

﴿ سرخس ﴾ — کیانیان طبقه سنندن برنجی دارانک اوغلیدر
(۵۱۰۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک درت یوزسکسان بش سنه مقدمنده تخته
کچوب یونانستان اوزرینه بر سفر آچش و آتنه شهرینی یغما ایله یونانیلری بیوک
برتلاشه دوشورمش ایسه ده متعاقباً کوردیکی برهزیمت بحریه یه مبنی اور کهرک
مغلوباً عودت ایلوب (۵۱۲۹ خ) سنه سنده عمیسی (ارتابان) ک تشویقی
و بر خادم اغاسی یدیه قتل اولمشدر .

سرخسک بو محاربه ده کتوردیکی عسکر بر قاچ ملیون ایدی دیه رک مبالغه
ایدر لر . (سرخس) مشارالیه نامنه یاپلدیغی مظنون اولان بر بلده نک
دخی اسمیدر که بورادن پک چوق بیوک ذوات ظهوره کلمشیدی .

§

﴿ سرخسی ﴾ اسمی محمد بن احمد بن ابوبکر — طبقه مجتهدین
کرام و فحول ائمه بنامنددر . اون بش جلد (مبسوط) و ایکی جلد
(شرح کبیر سیر) و (اصول فقه) نام کتب دقیقه و معتبره بی بازو چندک
حسبخانه سنده بولندیغی و نزدنده مرجع اطلاقه لایق هیچ بر کتاب اولدیغی
حالده کشیده سلاک تألیف ایشدر اطلاقدن صکره فرغانه یه هجرت

ایدرك اوراده نشر علومه همت و (۱۰۹۶ م و ۴۹۰ ه) تاریخنده دار
عقبایه رحلت ایلدی .

§

﴿ سر خسی ﴾ اسمی رضی الدین محمد بن محمد لقبی برهان الاسلام —
اون برنجی طبقه فقهای کرامندندر (محیط) نامنده او چ عدد تألیفی
اولوب اولکیسی اون ایکنجیسی درت او چنجیسی ایکی جلددن عبارتدر
کتاب الذخیره و فتاواى صغری دخی جمله آثارندن اولدیغی منقولدر .
(۱۲۷۲ م و ۶۷۱ ه) تاریخنده وفات ایلدی . طبقات فقهاده محیط آدلو
کتابی درت اولوب برنجیسی قرق ایکنجیسی اون او چنجیسی درت
دردنجیسی ایکی جلد دیو محرردر . بونلردن بشقه محیط نامنده اولان
کتابلر ایچون (محیط) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سردون ﴾ — ایکنجی عصرده کلان سوریه فیلسوفلرندندر
بو آدم مستقل ایکی مبدأ قبول ایدرك کتب مقدسه نك (یعنی عهد عتیق
کتابلرینک) قسم اعظمی رد و انکار وعیسی علیه السلامک بر جسم موهومه
مالک اولدیغی ادعاسنده عناد و اصرار ایلدیکنندن هیرثن نام پاپانک لعنتنه
اوغرادى . مارسیون بونک شا کردیدر .

§

﴿ سرس ﴾ — اساطیر اولیندن اولمق اوزره بغدادی و محصولات
آلههسی اولوب ساتورن وره و یا سیلیک قزیدر آلهه موهومه انسانلره
امر زراعتی تعلیم ایلش و ژوبیترک محصول تخم شهوتی اولان پروزرپین
نام قزی پلوتون معرفتیه قاچیرلدیغندن خرمن صبرینه آتش دوشه درک
جست وجو ایچون تکمیل کشتزار عالمی طولاشدقدن صکره نهایت اره توز
نام حوری قزی واسطه سیله قزینک حالنه واقف اولمشدر .

سرس چوق یرلرده و باخصوص سچلیا و آتیکیده مظهر تعظیم و احترام
اولور ایدی سرس اژدرهالره قوشلمش بر عربه اوزرنده باشی بشاقلو
تاج ایله مزین اولدیغی و النده اوراق بولندیغی حالده تصویر ایدیلور ایدی .

§

﴿ سرطان ﴾ ینکج — حیوانات بحریه دندر بیودکجه قبوغنی برابر بیویه مدیکندن هر سنه تجدیده محتاج اولور شویله که مایسدن ایلوله قدر اکل و شربدن کسیلوب خسته لنور و برمدت اوغراشدرق و اوتدییه برویه سورتیندرک قبوغنی قیروب ایچندن چیقار و یومشاق جلدی درت بش کون ظرفنده کسب صلابت ایدنجه یه قدر یواسنده صاقلانوب اندن صکره کز مکه باشلار بو حیوانک برملقطنی کسرور رفع اولنسه در عقب دیگر برملقظ و بوینوزی قیرلدیغنی حالده دیگر بر بوینوزیرینه کلور . معدده سندن چیقان بر ماده منجمده بی عین سرطان نامیله معالجه ده قوللانیلور لر .

§

﴿ سرطان ﴾ — انسجه نك تعضوینی آغراغر محو و تحزیب ایدن مرضه دخی سرطان اطلاق اولنور که بو مرض تغدی یه الزم اولان قوه حیاتیه نك بر نوع فسادیدر و بو دخی سرطان شحمیه و سرطان مخیه نامریله ایکی یه منقسمدر .

§

﴿ سرعت ﴾ — حرکت منتظمه ایله متحرک بر جسمک مثلاً واحد قیاسی زمان اولان بر (ثانیه) مدتده قطع ایلدیکی مسافه یه تعبیر اولنور . بر انسانک نهایت سرعتی (۱۶۴) مترو شمندو فرک سرعتی (۱۴،۱۴) مترو صدانک سرعتی (۳۴۰) مترو ضیانک سرعتی (۲۹۸) ملیون مترو در اکر حرکت منتظم اولمز ایسه هر قنغی بر آنده سرعت جسم مذکورک اوآندن اعتباراً و تأثیرات خارجه دن قطع النظر جسمک اخذایدیه جکی حرکت منتظمه سرعتیدر . مثلاً بر جسم ساقطک بر ثانیه صکره سرعتی تخمیناً (۹،۸) مترو اولدیغندن اوچنجی و دردنجی ثانیه ده اشبو سرعتک اوچ درت مثلی اولور .

حرکت دورانیه ایله متحرک و محوردن بعدی بر مترو اولان نقطه نك سرعتنه (سرعت دورانیه) دیر لر فن ماکنده اکثر یا بوسرعتلرک حسابنه لزوم واردر . نقطه نك بر دقیقه ده عدد دوری (۵) اولسه محوردن بعدی بر مترو اولان نقطه نك بر دورده سرعتی (۲ π) اولدیغندن (۵) دورده سرعتی (۱۰ π) مترو اولمغله بر ثانیه ده سرعتی $\frac{۱۰}{۶۰} π$ اولمش اولور .

§

﴿سرف﴾ — لاتینجه دن مأخوذ اوله رق اسیر معناسنده در .
سرفلر مالکی طرفندن تحدید اولنان اراضی بی زرع ایدوب حاصلاتندن
هر یرده بر بشقه درلو موضوع قاعدهیه توفیقاً بر مقدارینی و یا زیاده سنی
و یرلر و ملک صاحبی ملکنی صاندیغی زمان دروننده ساکن سرفلر
دخی برابر صاتیلورلر و هیچ بر وقت بواسارتدن قورتیله مزلر ایدی .
بواصول مقدا اورو پانک همان هر طرفنده موجود ایکن صلیبیون محاربه سنه
پاپاسلر واسطه سیمله یعنی دیانه سوق اولنان دره بکرینک اکثر یسی سفر
مصارفنی چیقارمق ایچون تحت اسارتنده اولنلرک حریتلرینی کندولرینه
صاتمغه مجبور اولدیغندن بوسایه ده بر درجهیه قدر تنزل ایتمشیدی
اون التنجی لویی زماننده فرانسه اغنیاسنده و باخصوص پاپاسلرده بواصول
ینه دواده باشلادیسه ده (۱۷۷۹ م و ۱۱۹۴ هـ) تاریخنده مومی الیه لویی
بالجمله املاک میریه دن اصول مذکورهنک لغوینی فرمان و اون سکر سنه
صکره تشکل ایدن قومسیون دخی قطعياً ممنوعیتنی اعلان ایتکله بر طرف
اولدی . روسیه دخی (۲۸۶۱ م و ۱۲۷۸ هـ) تاریخنده لغوینی اعلان
ایتدیسه ده لهستان اراضیننک قسم اعظمنده حالا باقیدر .

§

﴿سرقسطه﴾ — اسپانیانک شرق شمالیسنده والیوم اراغون ایالتی
داخلنده بر بیوک شهرک اسمیدرکه اسپانیالو بوکا (قیصر اغستوس) دن
غلط یاخود مخفف اوله رق (ساراغوس) یرلر بوشهرک اراضیسنده
حاصل اولان حبوبات سنین و فیره طور دیغی حالده قورتلندیغی کبی
کراسته سنی قورت ییز و برقاچ سنه لک تازه اوزم و سائر میوه اکسک
اولمز ایمش .

§

﴿سرکه﴾ — یاش وقوری اوزوم و شکرلنان سائر هر برمیوه نک
جبره سی تعفین ایدیلوب اوزرینه عادی صو دو کلکله استحصال اولنور
واشبو صو جبره دن پکهرک التنده تراکم ایتدیجه آلوب تکرار اوزرینه
دوکلدیکی یعنی برقاچ کره دور ایدلدیکی حالده سرکه قوتلی و کسکین اولور
سرکه بولنه مدیغی یرده خالص سرکه روحندن جزئی مقداری عادی صو

درونده قونمغله دخی سرکه یاپیله بیلور . قرمزی سرکه بی قرمزی شراب
درونده طوز قویه رق ورنکسز سرکه بی شرابی قیالی قایلر دروننده نسخین
ایدرك اعمال ایدرلر .

(کل) و (مرور) و (چلیک) و (صاره ساق) و (طرحون) سرکه لری
دخی بونلرک سرکه ایچنده سکرز اوزر کون ترکیله یاپیلور ویشیل وقوری
اغاچلردن تقطیر ایله سرکه چیقاریله بیلور . ساخته کار سرکه جیلر
صویه حامض کبریت علاوه سیله ده سرکه پیارلر ایسه ده استعمالی دیشلره
مضر و مأمورلر طرفندن منعی لازمدر .

§

﴿ سرمن رای ﴾ — سامرا کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ سرندیب ﴾ یاخود (سیلان) — هندستان غربی شبه
جزیره سنک جهت غربیسنده و هندوس نهرینک و حیدر ابادک جهت
جنوبیسنده بر بیوک اطه در . تفصیلاتیچون (سیلان) کله سنه
ووسطنده اولان (آدم) طاغنک کیفیاتیچون (آدم) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ سرنغاپاتان ﴾ ویا (سری رنغا پاتانا) — انگلیز لرک هندستانده
واقع (مدراس) ایالتنده بر مستحصن شهردر اشبو شهر مدراسک غرب
وجنوب غربیسنده ودرتیوز اوتوز کیلومتر و بعدنده واقع و اوتوز بیک نفوسی
والیوم خرابه زار اولان حیدر علینک کوزل بر سرابی ایله سری رنغا
ویا (ویشنو) معبدینی و ایچلرندن بعضیلری دفته شایان متعدده وجبه خانه
وطوپ دوکه خانه لرینی محتویدر مشار الیه حیدر علینک مرقد مشهوری
الآن شهرک بر طرفنده کورینور .

سرنغاپاتان مایسور حکمدارلرندن مرقوم حیدر علینک کرسی اداره سی ایدی
واولوقت و اوغلی (تاپو صائب) زمانلرنده یوز الی بیک نفوسی جامع ایدی

(۱۷۹۲ م و ۱۲۰۷ هـ) تاریخ‌نسنده تپو صائب بوراده انکایزله مغلوب
و مالکنک نصفنی ترکه و مصارف سفریه بی تضمینه مجبور اولدی ویدی سنه
صکره انکایزلینه بر بهانه ایله تسلط ایلدیکندن بیچاره دشمنه شجیه‌انه مدافعدر
ائساننده اکال انفاس حیات ایلدی .

§

﴿ سروری ﴾ اسمی مصطفی — فضلالی مشایخ کرامدندر کایبولی
قصبه‌سنده تولد و امیر بخاری دامادی محمود افندی حضرتلرندن تلمذ ایلوب
(مشوی) (حافظ) (کاستان) و (بوستان) ه شروح معتبره تحریر
ایلس و بونلردن بشقه ده‌ا برچوق حواشی مقبوله یازدیغی کبی علم طبه دائر
دخی بر اثر براقشدر . قاسم پاشاده مصطفی پاشا مدرسده سنده مشوی شریف
تدریس ایدر ایدی وفاتی (۱۵۶۱ م و ۹۶۹ هـ) تاریخ‌نسنده در .

§

﴿ سروری ﴾ — مشاهیر مورخین و شعرادندر فی الاصل اطنه‌لی
واسمی مصطفی بن شعبان اولوب شاعر مشهور سنبل زاده وهبی افندی ایله
معاصر ایدی مطبوع و مکمل بر دیوانی وارد و وفاتی (۱۸۱۳ م و ۱۲۲۹ هـ)
تاریخ‌نسنده در .

§

﴿ سرولاس ﴾ جورج — اوروپا کیمیا کرلرندن مشهور بر ذاتدر
(۱۷۷۴ م و ۱۱۸۸ هـ) تاریخ‌نسنده فرانسه‌ده واقع (این) ایالتنده دنیابه کلوب
اللی سکز سنه صکره وفات ایلمشدر ابتدای حالنده اجزاجی و خسته‌خانه
معلی اولوب صکره هیئت فنیه‌ده داخل اولدی . (ایودور دو قاربون) ی
و (اتر برو میدریک) ی کشف و (پوتاس) ی (سود) دن تفریق قاعده‌سنی
و (سیدانور) لره متعلق بعض تدقیقاتنی اعلان ایلس و ده‌ا بشقه شیلر بولمشدر .
(سیدیانور دوفر) (۱۷۱۰ م و ۱۱۲۲ هـ) تاریخ‌نسنده برلین اهالیسنندن
اجزاجی (دیاسپاخ) معرفتیله کشف و ایجاد اولمش ایدی .

§

﴿ سری خانم ﴾ — شاعره مشهوره در (۱۸۱۴ م و ۱۲۳۰ هـ)
تاریخ‌نسنده نفس دیار بکرده تولد ایلس و تحصیل علم و ادب ایله فن نظم‌ده

ید طولی صاحبہ سی اولمشدر آثار شعر بہ سندن بعضیلری خرابانده مندرج
اولوب آنلردن بشقہ برخیلی تخمیسات و تسدیساتی و برچوق کزیده غزلیاتی
اولدیغی دخی مرویدر ز یرده محرر ایات برغزل عاشقانه سندن انتخاب
اولندی .

مرغ دل پروازہ کادی لانه لر اغلار بکا
چیقدی ز نارم بوکز خمخانہ لر اغلار بکا
آشنال سنک طعن انداز اولور لر هر طرف
واقف اولسه حالہ بیکانه لر اغلار بکا
ساقی بزمنک الن اوپسه م ایاغکچون کوزل
دلبرم داتنک اولور پیمانہ لر اغلار بکا

مومی الیہانک طریقت عایہ بہ دخی شرف نسبتی و بالخاصہ بغدادہ عزیمتله
اونوا حیدہ واقع بالجملہ مراقد متبرکہ بی زیارتی وار ایش دیار بکرہ عودتندن
برقاج آی صکرہ در سعادتہ کلہرک متوفی کامل پاشانک خانکسی اولمشیدی .

§

﴿ سری سقطی ﴾ بن مفلس السقطی - بغداد مشایخ صوفیہ سنک
استاد مابہ الرشادی اولوب (۸۵۹ م و ۲۴۵ هـ) تاریخندہ وفات ایشدر
(دنیادہ سدر مق مقدراری نان و دفع عطش مقدراری صوو ستر عورته کافی
جامہ و قابل سکناخانہ ایله آخرتده عمل صالحدن فضلہ سی فضولدر) عبارہ سی
جولہ کلمات حقیقت غایاتندندر وسیلہ معیشت اولمق اوزرہ بغدادده بردکانده
اخذ و اعطا ایدر و بوش قالدقچہ چکدیکی پردہ ارقہ سندنہ علی الدوام
عبادت ایلر ایدی تلامیذندن (جنید) بغدادی حضرتلری مشار الیہ حقندہ
(کیجه لی کوندزلی یتمش سنہ عبادات و طاعاتله مشغول اولوب کمال زهد
وورعندن هیچ برآن اوزانمق دکل یان اوستی بیله یاتمدی) بیورمشدر .

§

﴿ سزار ﴾ - روما ممالکی اوج حکومت مشترکہ بہ منقسم اولدیغی
اثنادہ یعنی (۵۵۶ خ) تاریخندہ یعنی میلادک قرق سکز سنہ مقدمندہ بودخی

حکومات مذکورہ دن (غول) حکمدار لغنی احراز ایشیدی بر مدت المانیا
و بلچیکا و بریتانیادہ بقای حکومتی تأمین ایدر خیلی مظفر یتلرہ نائل اولدق دن
صکرہ اطوار متحکمانہ ایله کندوسنی دلکیر ایدن و شریک سلطنتی بولنان
روما حکمداری (پومبہ) علیہنہ براردو ترتیب ایدوب رومایہ کوندردی
پومبہ مقاومتہ اقتدار سنز لخی حسبیله دائرہ حکومتی داخلندہ بعض محاملرہ
و مؤخرأ سلائیکہ قدر قاچوب اورادن دخی مصر یولنی طوتہ رق اسکندریہ یه
واصل اولدیسه ده مصر حکمداری بر بلایه اوغراماق و یاخود سزاره
خلوص چاقق ایچون بیچاره نك ایاغی توزیله باشنی کسوب سرمقطوعنی تعقیب
ایدن مشارالیه سزاره اکرام ایلدی ایسه ده سزار قرابتی مناسبتیله بوا کرامدن
پکده محظوظ اولدی هرته حال ایسه بووقعه کندوسنی اشتراک غوائلندن
قورتاروب ارتق روما سریر حکمرانیسی ذاتنه منحصر قالدیغندن کمال
عظمتله رومایه کادکده اهالی طرفندن (امپراطور) و (دیقتاتور)
عنوانلریله قارشولنوب انجق چوق کچمکسزین علیهنده تشکل ایدن بر قومیتہ
معرفتیله مجلسده یکر می اوچ یرندن اوریلہ رق اعدام ایدلمشدر . عربلر بوکا
قیصر دیدیلر .

§

﴿ سزاره ﴾ — روما امپراطوری مشهور سزارک نامنه تأسیس
ویاخود توسیع و تزین اولنان قدیم بر چوق شهر لک اسمیدر اناطولی ایچنده اولان
قیصریه شهری دخی انلردن بری و قیصریه سزاره نك غلطیدر . اسپانیاده
الیوم (سراغوس) دنیلان شهرک نام قدیمی (سزار آغوست) و (انقره)
بر روایتده سزاره دن مأخوذدر فلسطینده واقع بلاد یهودیه ده و ساحل
بحر ده بر شهرک و زایر ده کی (شرشل) شهر ینک واردون نهر ینک منیعی
جوارنده بز شهرک دخی مقدا نامی (سزاره) ایدی .

§

﴿ سزانی ﴾ — کبار مشایخ متأخریندن اولوب مسقط رأسی (ادرنه)
اسمی (حسن) تاریخ وفاتی (۱۶۵۱ م و ۱۰۵۱ هـ) سنه سیدر انتسابی

برقاج واسطه ایله ابراهیم کاشنی حضرت تلیزینده منتهی اولور . شیخ مشار الیهک
پک چوق اشعار حقیقت آمیزی واردر وشو برقاج بیت دخی اوچجاه ججیله دندر .

آدم معنایی مرآت ایلینر ظاهرا
سیر ایدر الهی خلقده خلقیده الهده

سعی ایدوب قوللقدہ محو اول صدقله کیم لاجرم
عبد محضی شاه ایدر لر بو اولودر کاهده

باده انکوره ال صونم بو بزم فانیده
بولشم جام محبت نشئه سن بن آهده

صانمه منزله قرار ایدن اولور اهل کمال
ای سزایی کامل اولدر کوله دائم راهده

§

﴿ سساموس ﴾ — اماصری شهرینک نام یونانیسیدر .

§

﴿ سطح مائل ﴾ — اجسام ثقیله بی رفع ایچون قوللانیلان جراثقال
آلتزینک البسیط وساده سیدر که تطبیق اولندیغی ایشه کوره شکلی تنوع ایدر
بو آلتده قوت وثقلت سطح مائلک ارتفاعیله طولی نسبتنده اولدیغندن
سطحک طولی ارتفاعندن نقدر زیاده اولور ایسه اونسبتده آز بر قوتله چوق
ایش کوریه بیلور .

§

﴿ سعد ﴾ بن ابی وقاص الزهری رضی الله عنه — اصحاب
کزیندندر اون یدی یاشنده اظهار اسلام ایدرک عشره مبشره عدادینه داخل
اولمش وتیر اندازلقدہ اولان مهارت فوق العاده سنه بناء فخر کائنات علیه
السلام والتحیات افندمز (فارس الاسلام) لقبیله تلقیب و (احد) غزاسنده
دخی (ارم یاسعد فداک ابی وامی) تعبیر جلیلی ایله تلطیف بیور مشر ایدی
وفانلری (۶۷۴ م و ۵۵۵) تاریخنده وقبرلری مدینه منوره وادیلرندن (عقیق)
نام محله در .

اهل اسلامک زاب نهری بوزغونلغی انتقامنی آلق اوزره (۶۳۸ م و ۵۱۷)

تاریخنده التي بيك كشي ايله ايرانك پای تختی اولان مداین شهرینه قدر کیدوب
خیلی ممالک و بلدانی ضبط و ویران و ایرتسی سنه دها بیوک بر قوت ايله عزیمت
ایدرك مشهور (قادسیه) محاربه سنی قزانوب شهر مذکورک جانب غربی سنی
داخل خطه اسلامیان ایلدی.

سعد بن ابی وقاص حضرتلری جناب عمر الفاروق زماننده عراق و الیسی
ایکن کوفه دن مرکز خلافت اسلامییه بر ورقه کلوب مندرجاتی و الی
مشار الیه حقنده بر طاقم شکایاتی متضمن بولمغله حضرت عمر تحقیق ماده
ایچون بر ذات کوندردی مومی الیه کوفه یه واروب علی الاصول جامع
شریف دروننده اهالی یه خطاباً و الیکزک احوالی استفساره مأمورم دیدکده
هر کس حقنده بیان خشنودی و تشکره باشلابوب یالکز بر شخص ایلرو کله رک
و الیز بالذات محاربه لره کتمز و مال غنایمی تماماً تقسیم ایتمز و نمازی عجله
قیلدر بر دیدکده سعد حضرتلری شخص مرقومه مقابله بنم محارباته
کتیشم ارقه دن امداد و ارزاق و لوازم سائره تدارک و ارسالچوندر و مال
غنایمدن بر مقدارینی توقیفم بوراده ساکن اولان بر طاقم معلولین و محتاجین
اصحاب و صلحایه اعانه ایچوندر نمازی دخی مقتدای مسلمین رسول الامین
حضرتلرینه اقتداء قیلدیغم کبی ایکی رکعتنی اوزون و ایکی سنی قیصه اوله رق
قیلدر مقدمه دیه رک تبریه ذمت ایتدکدن صکره شخص مرقومه باقوب (یا
ربی بو آدم بکا افترا ایتدی سننده بونک عمرینی اوزون و شهوتنی افزون و
معیشتنی دون ايله) دیو دعا ایتمکله تیر تمناسی مقرون هدف اجابت اوله رق
شخص مرقوم یوز الی سنه قدر معمر و شهوتی حددن فزونتر اولدی
و بیچاره کمال فقری جهتیله تأهل و مبتلا اولدیغی غلبه شهوته تحمل ایده میوب
او اوزون عمرینی سواققلری طولاشمق و راست کلدیکی قادینلره طاشوب
کونده بر قاچ کره طیاق بیمله چکوردی.

سعد حضرتلری او غلنه وصیتنده (یا بنی اذا طلبت الغنی فاطلبه فی القناعة
فانه مال لا ینفد و ایاک و الطمع فانه ففر حاضر و علیک بالیأس فانک لم تیأس
من شیئی الا اغناک الله تعالی عنه) بیورمشدر.

﴿ سعدالله ﴾ بن عیسی — فحولیندن عالیقام بر ذات اولوب (۱۵۱۰م و ۹۱۶ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر فنون متنوعه و مباحث دقیقه و ضابطه، متعلق پک چوق رساله سی و تفسیر بیضاوی یه بر مکمل حاشیه سی واردر.

§

خواجه ﴿ سعد الدین ﴾ افندی — سلطان محمد ثالث زمانده شیخ الاسلام ایدی قوصوه محاربه مشهوره سننده بولنوب مشارالیه حضرت لرینی تشجیع ایله بر مظفریت ناما موله حصولنه سبب اولمش و بر بچق سنه قدر مسند مشیخته بولنه رق (۱۵۹۹م و ۱۰۰۸ هـ) تاریخنده وقوع ارتحالنه مبنی ایوبده یحیی افندی تکیه سنه دفن اولمشدر تاج التواریخی بوذات تألیف ایلدی.

§

﴿ سعد الدین ﴾ جباوی — (جباوی) یه نظر بیور یله .

§

﴿ سعد الدین ﴾ حوی — ظاهر و باطنی معهور ذوات کرامدن اولوب (کشف المحجوب) و (سجنجل الارواح) کبی ایجه آثار مفیده بی سلك تألیفه چکمش و (نجم الدین کبری) حضرت لرندن دخی مستخلف اوله رق (۱۲۳۲ م و ۶۳۰ هـ) تاریخنده دار بقایه کوچمشدر اکثر تصنیفاتی ارقام و اشکال مثللو بر طاقم رموزات ایله قاریشق اولدیغندن استخراجی کو ججه در .

§

﴿ سعد الدین ﴾ تفتازانی — مشاهیر مؤلفیندنر اون التی یاشنده بدأ ایله مفتاح و مختصر و تلویح و شرح عقائد و متن و شرح مقاصد و کشاف و مطول کبی پک چوق کتب مفیده تصنیف ایلدی مشهور تیمور لنگه فوق الغایه تقرب ایتمش و (۱۳۶۵ م و ۷۶۷ هـ) تاریخنده ویتمش یاشنده تارک عالم فنا اولمشدر مطولی ملوک کردن هرات حکمداری مفر الدین حسین خان نامنه اوله رق هراتده تألیف ایلش ایدی .

§

﴿ سعد الدین ﴾ کاشغری — مصنفین کرام و مشایخ ذوی الاحترامدن

اولوب (۱۴۲۹ م و ۸۳۳ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر . نشأ فیوضاتی
مولانا (نظام الدین خاموش) ومن جهة دخی (جلال الدین) ابو یزید
بورابی حضراتیدر .

§

﴿ سعدی ﴾ — مشاهیر فضلادن کاستان وبوستان مؤلفی شیخ
مصالح الدین شیرازینک شهرتیدر . اتابک سعدبن زنگی عصرنده ظهور
ایدوب علوم ظاهره بی بغدادده شیخ الشیوخ ابو الفرج بن جوزادن ومعارف
باطنه بی دخی شیخ ربانی عبدالقادر کیلانی حضرتلرندن اخذ ایتش وکمال
صیت وشهرتله یوز ایکی سنه معمر اولدقدن صکره (۱۲۹۱ م و ۶۹۱ هـ)
تاریخنده شیرازده وفات ایلشدر .

مشارالیه غزا وتحصیل طریقيله روم و هند وسائر طرفلرده تمام اوتوزسنه
سیر و سیاحت و اوتوزسنه دخی علی الدوام سجاده نشین عبادت اوله رق
مدت عمرنده پیاده اون درت دفعه حج شریفه کیدوب زیارت ایلش وطبعی
لطائف و ظرائفه نهایت درجه مائل اولق حسبيله وقتنی دائماً ارباب فضل
وظرافت ایله کچیرمش ایدی .

برکون تبریزده جامه کیردکده فضلادن خواجه همام تبریزی بالتصادف
جامده بولنور و شیخ سعدی کوزینه ایلشمکله زده دن اولدیغنی صوروب
(شیرازلیم) جوابنی آنجه تعجب ایدرم که شهرمزده شیرازلی کلبدن
زیاده در دیر سعدی دخی تبسمله بزم بلده مز بونک عکسنه در یعنی
تبریزی کلبدن دوندر دیمکله همام مبهوت اولور براز صکره جامه -
شویلرینی کینمک اوزره ایکیسی برلکده طیشارو چیققدلرنده همام شیخ
سعدینک یتاغی جوارنده اوتوران بر محبوب دلنشین ایله شیخ سعدینک
اراسنه اوتوره رق اثنای مصاحبتده شیخه خواجه همامک اشعارینی
شیرازده اوقورلر می دیو سؤال ایدر شیخ سعدی اوت پک بیوک شهرتی
واردز جوابنی ووروب همام اوله ایسه بر بیتنی اوقویکز دیمکله شیخ سعدی
شوبیتی اوقور

در میان من و معشوق حجابست همام
وقت آنست که این پرده بیکسو فکنم

بونك اوزرينه همسام شيخ سعدى اولديغنى تفرس ايدرك فوق الغايه اكرام
ايلر فاضل مشار اليك كاستان وبوستاندن بشقه دها نيجه آثار دلستانى
اولوب هله (كليات سعدى) نام اثرى وصف وستايشدن آزاده بر مجله
تفيسه در .

§

﴿ سعرد ﴾ ياخود (اسعد) — بتليس ولايتنده برسنجاق مر كزيدر
طوروس طاغنىك بوغازلى جهتنه كيرن فرات نهري قيورنيسنده واقع
(حصن كيف) قصبه سنك شمال شرقيسنده ويوز كيلومتر و ايلروسنده
بولنور واهاليسى اون بشيك تخمين اولنور . بوشهرك وقتيله (ديكران
کرد) نام شهر قديمك يرينه ياپلديغى بعض توارينخده كورلمشدر .
سعرد سنجاغى (ادوه) (شروان) (غرزان) (پروارى) و (رضوان)
قضالرينه تقسيم اولنور .

§

﴿ سعيد ﴾ بن المسيب بن حزن — فقهاى سبعة نك بريدر حضرت
(عمر) رضى الله عنك ايكنجى سال خلافتنده تولد و (۷۰۹ م و ۹۱ هـ)
تار يخيله مدينه منوره ده لباس حياتدن تجرد ايلدى مومى اليه كبار تابعيندن
اولوب علم فقه و حديثده كاليله صاحب وقوف و بين العباد فرط زهد
و عبادتله معروف ايدى حديث شريفى سعد بن ابى وقاص زهرى و ابى
هريره رضى الله عنهما حضراتندن استماع ايتمش و روايت صحيحه يه نظراً
قرق دفعه نائل زيارت بيت شريف اوله رق اللى سنه دخى يتسو ابدستيله
صبح نمازىنى ادا ايلشدر فن تعبير رؤياده دخى مهارتى منقول اولوب
حتى (عبد الملك) بن مروان بركون منامنده محرابه درت كره تبول ايتديكنى
كورمكله متأثراً اويانوب واقعه يى تعبير ايچون اشبو سعيد بن مسيبه مراجعت
ايلدكده مشار اليه (درت اولاديكزك پى در پى اريكه نشين مسند خلافت
اوله جقلىرينه اشارتدر ديدى وفى الواقع مشار اليه عبد الملك اولادندن
وليد و سليمان و يزيد و هشام يكديكرىنى متعاقب خليفه اولدى .

§

﴿ سعيد ﴾ بن جبیر — اکا بر تابعين و علماء عامليندن اسود الصوره

وانور السیره بر ذات مستجاب الدعوه ایدی (عبدالمک) بن مروان
 علیه خروج ایدن (عبدالرحمن) بن محمد بن اشعثه طرفدار ظن اولندیعدن
 (۷۱۳ م و ۹۵ هـ) تاریخنده وقرق طقوز یاشنده حجاج ظالم حضورنده
 شهید ایدلی قبری (واسط) شهری خارجنده مقامات متبرکه دندر .
 مشار الیه حجاج حضورینه دخولنده (حضرت مریمک « اعوذ بالرحمن
 منک ان کنت تقیا » دیو استعاذه ایلدیکی کبی بنده سندن استعاذه ایدرم)
 دیدی حجاج اسمنی صورتی . سعید بن جبیر . دیدکده (حجاج) شقی
 بن کثیر اولمیدر دیملکه (ابن جبیر) اسممه والدهم دها کوزل واققدر دیدی
 (حجاج) سنی دنیا آتسه آتہ جنم دینجه (ابن جبیر) اکر بوماده سنک النده
 اولدیغنی بیلسهم سندن غیری برآله اتخاذا یتز ایدم . جوابنی و یروب
 حجاج تکرار اولدیره حکم لفظیله تهدیده باشلادقده اووقت والدهم اسممه
 اصابت ایتش اولور یعنی شهید اولورسهم سعید اولورم دیدی حجاج
 (جناب فخرالمسئین و خلفاء راشدین حقلرنده بعض سؤال وجوابدن صکره)
 حضرت علی و عثمان حقلرنده نه دیرسک یعنی بونلر جننده می یوقسه
 ناردہ میدرلر دیملکه (ابن جبیر) اکر جنت و جهنمه داخل اولوبده ایچنده
 بولسانلری کوریدم سؤالکده جواب ویرردم دیوب حجاج (عبدالمک
 بن مروان) حقلنده فکرینی استیضاح ایلدکده اوآدم حقلنده بکا نصل سؤال
 ایراد ایدرسک که جله سیئاتندن بری سنسک دیدی (بو آرده دخی برقاچ
 سؤال وجواب وقوعندن صکره) حجاج برامر ویرمسيله جلاد قتلنه توجه
 ایلدی ابن جبیر کولدی حجاج سببنی صورتدقده . جناب حقه قارشو
 بویله بر فضاحتہ جرأتکدن حاصل اولان تعجبدر دیرک یوزینی قبله یه
 دوندروب (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا وما انا
 من المشرکین) آیت کریمه سنی اوقودی بو اثناده امر حجاج ایله یوزینی
 قبله دن تحویل ایلر یله (فاینما تولوا فثم وجه الله) دیدی حجاج بره اورک
 دیو امر ایلدی (منها خلقناکم و فیها نعیدکم و منها نخرجکم تارة اخرى)
 آیت کریمه سنی اوقودی بعده حجاج بو یزینی اورک دیملکه (اللهم لاتحمل له
 دمی ولا تمهله بعدی) دعای رقت افزاسنی اوقویهرق واصل رتبه شهادت

اولدی . تیردعاسی مقرون هدف اجابت اولوب اون بش کون صکره حجاج
دخی گرفتار دست جلاد اجل اولمشدر . شهید مشار الیه علم تفسیر و قرائت
و مسائل طلاق و حج و تمیز حلال و حرام ده فرید عصری ایدی امام
احمد بن حنبل حضرتلری شهادتی ایشتمکده حقنده (یر یوزنده بولنان عامه
ناسک علمنه محتاج اولدیغی برذات ایدی) دیو اظهار تأسف اناش و حسن
بصری حضرتلری دخی (والله اکر ساکن ارضک کافه سی ابن جبیرک قتلنده
مشترک اولسه لر ایدی جناب حق بو جرمتک مقابله سنده جمله سنی القای
نار جحیم ایلردی) بیورمشدر . ابن جبیر شطرنج او یوننده دخی غایت
ماهر ظرفادن ایدی .

§

﴿ سفالونی ﴾ — جزایر سبعة یونانیده دن کفالونیده اطه سنک
نام عتیقی یا خود صحیحدر .

§

﴿ سفیان ثوری ﴾ — کوفه علماسندندر (۷۷۷ م و ۱۶۱ هـ)
تاریخنده وفات ایلدی (۷۵۶ م و ۱۳۹ هـ) تاریخلرنده تفسیر قرآن
کریمه و حدیث و فقه شریفه متعلق تألیفاتله اشتهغال ایدوب مکه مکرمه یه
دخی کیش و ابراهیم ادهم حضرتلریله کورشمشدر بوذات دخی طریق
اهل سنت اوزره بر مذهب اجتهاد و حتی جنید بغدادی کبی ذوات بو مذهب
اتباع ایلدیلسده صکره لری اونودلدی مومی الیه حقنده (لولا الثوری
لمات الورع) دینلمشدر . کلام عالیرننددر که (بنم ایچون موجب محاسبه
الهیة اوله جق اون بیسک درهمی ترکه دار آخرته کوچک دنیا ده فقر
و ضرورته مبتلا او او بده بد اخلاق کیمسه لره محتاج قالمقن سو کیلیدر)

§

﴿ سقاریه ﴾ — اناطولیده برنهردر اشبو نهر انقره سنجاغندن
چیقوب بولی بی قوجه ایلندن تفریق ایدرک قره دکه زه دو کیلور و طول
مجرامی الی کیلومتر و تخمین اولنور . بوکا یونانیلر (سازغاری) تعبیر
ایدرلر .

§

﴿سقراط﴾ - حکمای یونانیہ نیک اک مشہور لرندندر (۵۱۲۴ خ)
تاریخندہ یعنی میلادک در تیوز یتش سنہ مقدمندہ اتندہ (سوفرونیسک)
نامندہ براویمہ جی و (فہ نارہن) نامندہ براہہ قادیندن نشأت ایلدی اول
اویمہ جیلق صنعتیلہ مشغول اولدیغی حالہ بدرقہ رشد و کیاستی دلالتیلہ
بوصنعتدن پک ایرکن فارغ اولوب طریق تحصیلہ سالک و آزمان ایچندہ
هر بر علوم و فنونہ ملکہ کاملہ یہ مالک اولدی و بی غرضلق و سخاوت
و مساواتی حقیقہ الترامی سایہ سندہ فوق الغایہ شہرت بولدی . بو ذات
جسارتلی اعتراضاتندن ناشی برچوق خصملمر پیدا ایلشیدی کہ بونلرک ایچندہ
اعتقادات قدیمہ طرفدارلری و برطاقم سفسطہ پردازلر دخی و ارایدی اشته
بوچملہ دن اولق اوزرہ (۵۱۷۰ خ) تاریخندہ بلوطلمر قوم دیاسی صفہ
لعبیہ سی اوزرندہ حاضر بولندیغی صرہدہ شاعر مشہور انیتوس و ملیتوس
و خطیب سیاس لیقون بونک علیہنہ اتفاق ایدرک کنجلمری افساد و معبودین
قدیمہ مزی ابطالہ قالفشدی دیہرک اتہام ایلدکلرندن تسمیم اولمق
اوزرہ حبسہ الفا ایلدی و حبسہ بولندیغی اثنادہ دوستلری طرفندن
فرارینہ دائر برخیلی وسائط و چارہلر عرض و تکلیف اولندیسہدہ قانونہ
عدم اطاعتی استمدیکندن تکلیفلرینی رد ایدوب (۵۱۷۲ خ) تاریخندہ یعنی
میلادک در تیوز سنہ مقدمندہ شایان تعجب بر صورتہ کمال تسلیمیت ایلہ دوچار
جزا و تارک عالم فنا اولدی یاخود خصملمری طرفندن تسمیم اولندی .
سقراط تاریخ فلسفیدہ بردور جدید کشاد ایلشدر زمانہ قدرمالایعنی نظریاتہ
مبتلا اولان فلاسفہ بی مسلکلرندن چویردی و علم اخلاقی ایجاد ایلہ (عقل
اعتدال قوت عدالت) کبی فضائل متنوعہ بی تفریق و سعادت یکانہ یہ
وصول ایچون عمل خیر توصیہ و تشویق ایندیکی کبی بر اللہک و عنایت
ربانیہ نیک و ارلغنی و روحک عدم فناینی دلائل جدیدہ ایلہ اثبات ایلدی .
بعضا قوہ مدرکہ سندہ مختلف حقایق کشف طریقہ دخی تلامیذینہ درس و یرر
و بعضاً خصملمرینی شاشیرتمق ایچون سفسطہ طریقنی الترام ایلر ایلدی و خاصہ
تحصیل طلاب ایچون مکتب طوتمیوب اجورات دخی قبول ایتز ایلدی
قسہ نوفون افلاطون و طریق کلبیونک موجودی انیتوسن و آریست و فدون

واو قلیدیس شا کر لیدر • قسه نوفون سقراطه دأر غایت قیمتی بر اثر میدانه
کتوروش و قریتونک (سقراطک شانلی ردی حقننده موضوع بحث اولان
مکالمه سی) و فیدونک (سقراطک روحک عدم فناسنه دأر مکالمه سی)
عنونر یله تألیف ایتدکاری کتابلر بوفیلسوفی الی یومنا هذا طانتدیرمه سبب
اولمشدر •

§

﴿ سقراط ﴾ یاخود (ایسوقرات) — آتیه فصیحای قدیمه سنک
ممتاز لرندن ایدی آثارندن الیوم یکر می خطبه باقی قالمشدر ما کیدونیا قرالی
(فلیب) بونی پک زیاده سور ورأی و مشاوره سندن استفاده ایدر ایدی سقراط
چوق دفعه مشارالیهی داعی مخاطره اولان اعلان حربدن منع ایتش و نهایت
بر محاربه دد کایتلی ضایعات و قوعنه کدر ویمک ایچمکدن صرف نظر ایدرک
(۳۲۶ م) تاریخننده و یوز یاشنده آچلقدن وفات ایلمشدر • صداسی دخی
پک کوزل ایدی دیرلر •

§

﴿ سقروپ ﴾ — مصر یاخود فنیکه کئی زاده لرندن بریدر (۳۹۵۱
یاخود ۴۰۱۴ خ) تاریخننده یعنی میلادک بیک التی یوز قرق اوچ سنه مقدمنده
بر چوق منسوباتیه یونانستانه طاشینوب (آتیکی) دنیلان محله (اقروپولی)
شهر یله برابر اون ایکی شهر بنا ایتش و حال وحشته بولنان اهالی قدیمه نک
اکثر یسنی کندو منسوباتیه برابر بوشهر لره بر لشد بروب تزوج و طلاق و استعمال
اسلحه و دفن اموات کبی شعار مدنیه بی او کرتد کدن بشقه حقوق اهالی بی
وقایه ایچون (آره اوپاژ) نامنده برده مجلس آچمشدر (له کس) نام دیگر
بر مصرلی دخی بوندن صکره یونانستانه کیدوب (اسپارت) شهرینی بنا
ایلدی و (سقروپک اخلافندن (تزه) نامنده بر ذات مؤخرأ ذکر اولنان
اون ایکی شهری بر لشدیره رک چله سنه بردن (آتیه) نامنی ویردی •

§

﴿ سقوط ﴾ — اجسام ارضیه ده مفروض بر قوتک تأثیر یله اجسامک
مرکز ارضه طوغری جذب اولنلرندن عبارتدر سقوط اجسام اوچ
قانونک تحت تأثیرنده بولنور اولاهواسی تخلیه اولنمش بر محله بتون

اجسام سرعت متساویه ایله سقوط ایدرلر — ثانیاً جسم ساقطك قطع ایلدیکی مسافه سقوطه بدأ ندن اعتباراً مرور ایدن زمانلر مربعیه متناسب اولور — ثالثاً سرعت مدت ایله متناسب اولور .

سقوط اجسام قانونلری (غالیله) نك سطح مائلی و (انوورت) و (مورن) نام ذاتلرک آلتلریله اثبات اولنور (غالیله) نك سطح مائلی دنیلان آلت بر سطح مائل ایله سطح مذکور اوزرنده یوارلنور معدنی بر مقره دن عبارتدر اکر سطح افقی اولور ایسه مقره نك سرعتی صفر و عمودی اولور ایسه مقدار اعظمیسنه بالغ اوله جنجی محتاج ایضا حاکم لکن سطحه و بریله بیله جک مختلف میللرک بر درجه سی واردر که او درجه ده ازمئه معلومه ده قطع اولمان مسافه لک نسبتی دکشمکسزین مقره نك سرعتی بر نسبت معلومه ده تنقیص ایدلش بولنور بناء علیه سرعتک مقدار تزایدی حقیقده سبق ایدن قانونلرک صحیحی تجریبه ایچون مقره نك (۱، ۲، ۳، ۰۰۰) ثانیه ده قطع ایلدیکی مسافه لری او چلمک کافی کورینور .

§

﴿سکاکی﴾ اسمی یوسف بن ابی بکر لقبی سراج الدین — مشاهیر مؤلفیندن (مفتاح) صاحبی اولوب علم صرف و نحو و کلام و معانی و بیان و شعر و عروضده ید طولاسی وار ایدی (۱۲۲۹ م و ۶۲۷ یا خود ۶۲۷ هـ) تاریخده بغدادده وفات ایلدی اون اوچنجی طبقه فقها سندن (۱۳۴۸ م و ۷۴۹ هـ) ده وفات ایدن (عیون المذهب) مؤلفی قوام الدین سکاکی و (۱۳۸۷ م و ۷۹۰ هـ) تازیخلرنده بر حیات اولوب فن طلسمات و نیربخت و نجومده شهرت بولان سکاکی بشقه درلر .

§

﴿سکوار﴾ — مجارستانده بر جسیم قلعه در مجارلر (ژیژت) دیرلر سلطان سلیمان قانونی زماننده یعنی (۱۵۶۶ م و ۹۷۴ هـ) تاریخنده حرباً دولت علیه به کچمش ایدی شاه مشارایه بالذات بو قلعه یی محاصره اثناسنده وفات ایتش و صدراعظم صوقوللی محمد پاشا وفاتی قونیه ده

بوانان مخدومی سلطان سلیم ثانینک اردویه و رودینه قدر کتم و اخفا ایلوب
بعده مظفراً بلغراده کادکارنده اعلان ایلشدر .

§

﴿ سکدین ﴾ — مجارستان داخلنده و مشهور مهاجک طقسان بش
کیلومتر و بعد شرقیسنده بر شهردر بوراسی دولت علیه ادارهسنده ایکن
اکری ایالتی داخلنده بر سنجاق مرکزی ایدی نام دیکری (بچقه) در .

§

﴿ سلا ﴾ — عربستانده حجاز ایله شام شریف ادارهسنده بر ککیش اراضی
اسمیدر بو حوالی وقتیه بر کوچک حکمدارلق اولوب پای تختی اشبو
(سلا) قلعهسی ایدی یونانیر بو حکمدارلغه یاخود قلعهیه (پترا) دیرلر .

§

﴿ سلامی ﴾ افندی — کبار مشایخنددر اسمی علی اولوب
ذا کر عبده افندی استخلاف ایلش و بر ارهلق پوست نشین اولدیغی
هدایی درکاهی مشیختی عهدهسندن رفع ایدلدیسهده مؤخرأینه توجیه
اولمشدر ووفاتی (۱۶۵۹ م و ۱۰۷۰ هـ) تاریخنده و تربهسی اسکدارده
قیسقلی جوارندهدر (سلامسز) و (آچی بادم) و (بلخورلی) جامعلری
شیخ مشار الیهک آثار خیریهسنددر .

§

﴿ سلا نیک ﴾ — دولت علیه نیک اق دکزده واقع (ترمایک)
کورفزی نهایتنده بر ولایتی مرکزیدر دروننده الی طقوز جامع و مساجد
یکرمی بر تکیه اوتوز درت مکتب بر اصلا حیحانه طقوز مدرسه سکر حمام
اونیدی کایسا قرق ایکی حورا و مسافرلیله برابر اوتوز بیکدن متجاوز
نفوسی واردر و اراضیسی غایت محصو لدار اولدیغی کبی تجار تیده
فوق العادهدر .

بوراسی ما کدونیاقرالی بیوک اسکندرک قزی و مشهور (قساندر) ک زوجہسی
(تسالونیس) نامنه تأسیس اولندیغی ایچون اکا نسبتله تسالونیک دنلوب
شمدی غلط اولهرق سلا نیک دینلمکدهدر ده اولکی اسمی (ترما) ایدی
کورفزک نامی دخی ترماندن مأخوذدر .

سلانیک رومایلر زمانده ما کیده نیا ولایتک مقرر اداره سی اولدیغی حالده
(۳۹۰ م) تاریخنده اهالیسی ایمپراطور (طودوس) ه قارشو عصیان
ایلدکلرندن عسکر کوندریلوب تربیه لری ویرلدی ویدی بیک کشیسی اعدام
اولندی و (۱۱۷۹ م و ۵۷۵ ه) تاریخنده فومندن طرفندن دامادینه
جهاز اوله رق احسان اولنوب درت سنه صکره مومی الیهک قرنداشنک
تشکیل ایلدیکی قرالیته مرکز اتخاذه و برمدت صکره یعنی (۱۲۳۲ م و ۶۳۰ ه)
تاریخنده (ازنیق) ه الحاق ایلدی و (۱۲۹۲ م و ۷۹۳ ه) تاریخنده
یلدیرم (بایزید خان) حضرتلرینک همتیله دولت عثمانیه اداره سنه کچدی .
سلانیکده پک چوق اثار عتیقه واردر ازان جمله (خورتاج) سلطان
جامعی اوچبیک سنه مقدم اتشکده اولمق اوزره یاپیش و صکره کایسا
اولوب (۱۵۸۲ م و ۹۹۰ ه) تاریخنده جامعه تحویل اولمش و حالا دروننده
نماز قلنقده بولنمشدر و کلریه قپوسی ایچنده ما کیدونیا پادشاهلرندن برینک
مظفریتله کیربشنی کوسترر ایکی طرفلی محکوک اولان رسملر شایان تماشادر
سلانیک اهالیسی حضرت عیسان صکره پک ایرکن خرستیاندلی قبول
ایتدیلرایدی حتی پاولوسک اهالیء مر قومیه خطاباً ایکی رساله سی واردر .

§

﴿ سلت ﴾ یاخود (کلت) — هند جرمان نسلندن نشئت ایدوب
پک اسکی بر زمانده اوروپانک قطعاً وسطاسنه کلش برقبیلهء جسمیه نک اسمیدر
بعضیلرینه کوره سلت نامی (غولوا) لفظنک مترادفیدر بونلر مرور
زمان ایله غولره قارشیدیلر و بر روایتده یونانستانه واسیای صغرایه دخی
کیردیلر . قدیم سلت لساننک بقایاسی الیوم غال مملکتنده و ایرلانده
واسقوچیاده تکلم ایدیلان غال لسانی ایچنده موجوددر .

§

﴿ سات ﴾ — ایرلانده کوللری قعرنده اطرافی اغاج قازیقلر ایله
محاط و درونلری طاش و طپراق ایله مملو مربع هیئتده قرق التی عدد جزایر
مصنوعه کورلمش و ایچلرنده طاش و طونج و حدیددن مصنوع بر چوق الات
وادوات بولندیغی کبی طاشدن معمول بر طاقم بالظهلر دخی بولنه رق اشبو

بالطه لره (سلت) نامی و برلشدر . بواطه لرك اسكى بر زمانده كى انسانلرك هم مسكنلرى و همده محل مدافعه لرى ظن اولنيور .

§

﴿ سلتیه ﴾ یاخود (چلتیه) - طاشدن معمول آبدات جنازیه نك بریتانیاچه اولان نامیدر . اوروپانك اکثری محللرنده اسمی مختلف اولوب (دولمان) و (مانهیر) و (قروملش) دخی دیرلر بونلرك مثلث و عمودی و بیضیسی بولندیغی کبی (۱,۵۰) مترو جسامتنده ووترلری (۹ الی ۱۰) مترو طولنده اولنلرینه دخی تصادف اولنمشدر . اشبو چلتیدلر یعنی آبدات کلتیه مقدهما چودیه لرك حرکاتندن تبدیل مکان ایتمش رصام سیاره ظن اولندیغی حالده مؤخرأ آبدات کلتیه اولدیغی تحلرنندن کشف و اخراج اولنان علامات ایله تبین ایتمشدر .

ارباب تحریات بونلرك التلرنندن طونجندن مصنوع مزراق اوجلری و باقردن معمول بیله زیکار دخی چیقار مقده درلر .

§

﴿ سلچوقیلر ﴾ - ترك سلاله سننددر تركستان صحرا سندن نشأت ایدن سلچوق نام ذاتك حفیدی (طغرل) بك بو سلاله نك بیوکی اولوب (۱۰۳۷ م و ۴۲۹ هـ) تاریخننده قبیله سی معاونتیه خراسان و نیشابوری و غزنویلرك ملكنی استیلا ایدرك سلطنت سلچوقیه ایرانیه بی تشکیل و (۱۰۵۱ م) ده اصفهان حكومتنه نهایت و بروب درت سنه عقیننده بغداد و حوالیسنی دخی ضبط و (ری) شهرینی مقر سلطنت اتخاذا ایلدی . و (۱۰۶۳ م و ۴۵۵ هـ) تاریخننده وفاتی اوزرینه برینه چکن یکنی (الپ ارسلان) کورجستان و ارمنستانی و آسیای صغرانك بر قسمی زیر تسخیره چکوردی . الپ ارسلانك اوغلی ملكشاه ایسه (۷۲۱ دن ۱۰۹۲ م) تاریخنه دکین زمان اداره سنده بالجمله سوریه بی و آسیای غربینك قطعات مختلفه سنی فتح و (۱۰۷۴ م) ده دخی عوجه زاده سی سلیمان شاه همان آسیای صغری و کلیکیا و ارمنستانی شامل اولق اوزره قونیه ده ملوک سلچوقیه روم نامیله بشقه چه بر حكومت تأسیس ایلدی . ملك شاهك وفاتی اوزرینه

حلب شام انطاکیه موصل و کرمان ممالکی بر طاقم اتابکاره منقسم اولدیده ده
بونلر چوق پشایه میوب اکثر یسنک ملکاری خوارزمیلر یدینه کچمش و ایران
سلچوقیلری ایسه (۱۱۹۷ م و ۵۹۴ هـ) ده ایکنجی طغرل ایله نهایت بولمشدر .
§

﴿ سلس ﴾ یاخود (قورنه لیوس سلسوس) — لاتین ایوقراطی
و طبابت سیسه رونی نامیله ملقبدر بوذاتک ترجمهء حالی یوغیسه ده برنجی
عصر میلادیده روماده یاخود (وروپه) ده بر مشهورعائله دن دنیایه کلدیکی
وعصرنده موجود بالجمله فنون و معارفه واقف اوله رق زراعت و فن حرب
و طبابتدن باحث بر مجموعهء معارف و علم طب بدن سکز جلدی شامل بر و فنون
سائر دن التمش عدد مطبوع اثری بولندیغی تحقیق اولمشدر .
§

﴿ سلس ﴾ — اپیکور مذهبی فلاسفه سندندر بوفیلسوف ایکنجی
عصر میلادیده و تراژان و خلفلری زماننده بولنوب کلام حقیقی عنوانیله
بر کتاب تألیف ایدرک بونده هنوز نشو و نمایه باشلامش اولان خرسیتیان
مذهبنی طعن و تشنیع ایتمشیدی . بو تألیف یونان لسانی اوزره تحریر
اولمش ایسه ده شمعی میدانده تمامی اولیوب فقط (اوریزن) ک بوکا دائر
یازمش اولدیغی ردیه ده بعض قطعاتی مندر جدر .
§

﴿ سلستره ﴾ — طونه سواحلی ممالکندندر و روسجغک شمال
شرقیسندن یوز کیلومتر و مسافه ده واقع اولوب نفوسی مسافر لرله برابر یکر می
بیک راده سنده در بوراسی پک چوق استیلار کوردی (۱۷۷۳ م
و ۱۱۸۷ هـ) تاریخنده روسیه طرفندن ضبط وینه اعاده اولندیغی کبی
(۱۸۲۹ م و ۱۲۴۵ هـ) و (۱۸۵۴ م و ۱۲۷۱ هـ) تاریخلرنده دخی النوب
ینه ویرلدی واک صکره (۱۸۷۷ م و ۱۲۹۴ هـ) تاریخنده روسیه لولر تکرار
آلوب مؤخرأ برلین معاهده سی موجبجه دولت علیه جایه سنده قالان بلغار
حکومتی اداره سنه ترک ایدلدی . اراضیسی غایت منبت و مرغاری
ککیش اولدیغندن پک چوق محصول النور و سیوادلرنده کلیتلو صغر
رعی و ذبح ایله یاغی چیقاریلور اعمالات صوفیه و دباغیه سی مشهور جه در .
§

﴿ سلطان العلماء ﴾ — مولانا (جلال الدين) رومی حضرت تریک
 پدر لیدر اسمی محمد بهاء الدین ولد بن حسین بلخی اولوب (نجم الدین
 کبری) حضرت لردن اخذ فیض بیورمش و بلخ شاهنک کریمه سی ابله عقد
 ازدواج ایشدر مؤخرأ خواص و عوامدن باشنه بر چوق مرید تجمع
 ایدوب بونی ایسه فخر الدین و امثالی علما و اکا بر بلخ چکه میدرک حقهده بعض
 کونه سعایته باشلاد قلرندن کوچنوب اولاد و عیالیله بغداده و اورادن مکه
 مکرمهده و بعد اداء الحج ارزنجان و نهایت لارندهیه کلوب بر اشدی و مخدوم
 عالیری (جلال الدین) حضرت لرینی اولند یروب یدی سنه صکره قونیه
 حکمداری سلطان علاء الدین سلچوقینک دعوت ورجاسیله قونیهده هجرت
 ایلدی • (جلال الدین) کله سنه دخی نظر بیور یله •

§

﴿ سلطان ولد ﴾ — مولانا جلال الدین رومی حضرت تریک مخدومیدر
 حسام الدین حضرت لرینه وفاندن صکره خلف و (۱۳۱۲ م و ۷۱۲ ه) تاینخنده
 سکسان طقوز یاشنده قونیهده لخدنشین شرف اولمشدر اسمی احمد بهاء الدیندر
 حضرت مولانا حقهده (انت اشبه الناس بی خلقا و خلقنا) یعنی ظاهر و
 باطنده سن بکا ناسک اشبهی سیک) بیور لر ایدی پدر عالیقدر لری جانبندن
 شمس الدین تبریزی حضرت لرینی کتور مکه مأمور اولدقده مشار الیهی شامده
 صالحیده بولوب اورادن تاقونیهده قدر رکابنده غاشیه بردوش یوریمشدر •
 بناء علیه حضرت شمس نزد مولاناه (جناب حقک موهبه علیه سندن اوله رق
 بنم ایکی شیخ وارد بری سر و بری سر سر می اخلاصله راه مولاناده فدا
 ایلدم و سر می یعنی حامی دخی سلطان ولده باغشلادم) بیورمشدر •

§

﴿ سلطانیه ﴾ — عراق عجمده قزوینک شمال غربیسنده و یوزبش
 کیلو مترو بعدنده قدیم برشدر بونی ایران پادشاهلردن (خدا بنده)
 یاپدیرمش و خیلی زمان ملوک ایرانیهده مقر سلطنت اتخاذا اولمشیدی بوسبیلله
 فوق الغایه وسعت و معموریت کسب ایلدیکی حالده تیمور کورکان طرفندن
 تخریب ایدیلهرک بردها اعمار اولندمدی شمعی خرابه زارددر •

§

﴿ سلفکە ﴾ یاخود (سلوسیا) — آسیای عثمانیده واطنه ولایتنده کائن ایج ایل سنجاغنده بر قضا مرکزیدر اشبو شهر (سلف) نهری اوزنده و بونهرک بوغازندن اون التی و طرسوسک جنوب غربیسنندن طقسان سکز کیلو مترو مسافه ده واقع اولوب خانهلری و چارشوسی غیر منتظمدر .
تیارو معبد چارطاق مدافن قدیمه قلعه دیوارلری صهر نیچلر کبی قدیمدن قالمه برطاقم اثار کوریلور . اثار مذکوریه نظراً بوراسی وقتیله ایچمه معمور ایمش سده جهت جنوبیسننده بر لیمان تشکیل ایدن برون مرور زمانله طواوب صیغلمش و شمدی بتون بتون بطاقلق حالنه کیرمش اولدیغندن اعتباردن دو شمدر . بوندن بشقه طوروس طاغی اتکننده واقع (سلوسیا اوتوروم) و پیه روس طاغی قربنده (سلوسیا پیر) و دجله نهرینک صاغ جهتی اوزرنده (سلوسیا) شهرلری دخی وقتیله معمور شهرلر ایدی شمدی جله سی خرابدر .

§

﴿ سلمان فارسی ﴾ — کبار صحابه کرامدندر هجرت نبویه دن بر قاج سنه صکره دیار فرسدن مدینه منوره یه هجرت ایدرک شرف اسلامه مشرف اولمشیدی (غزوه) کلمه سنده محرر اولدیغی اوزره (۵۵ هـ) تار یخنده وقوعبولان خندق محاربه سنده علیه الصلاة والسلام افندمزک اصحاب کرام ایله مشاوره بیوردیغی صره ده بودخی حاضر بولنه رق یارسول الله بزم ممکتلریمزده اعدا طرفندن بویله بر هجوم وقوعبولدیغی زمان تحصن ایچون خندق حفر اولتمق عادتدر دیدیکنده حضرت پیغمبر افندمز ممنون اولوب خندق حفرینی فرمان بیوردیلر .

یوزاللی سنه قدر عمر سورمش و (۶۵۴ م و ۳۴ هـ) تار یخنده وفات ایدرک بغدادک جانب شرقیسننده کائن مداین قصبه سنه دفن اولمشدر .
مشارالیه سفر و حضرده (علی) کرا الله وجهه (حضرتلریله همدم اولوب قطعاً مفارقت ایتمز ایدی .

§

﴿ سلوا ﴾ — یلوه قوشی . بوکا (سمانه) دخی دیرلر (من) کلمه سنه نظر بیور یله .

§

﴿ سلوری ﴾ — قدیم تراسک جنوب شرقی جهتندہ بیوک برشہردر
بوراسی وقتیلہ (مغار) ک بر کوچ محلی ایدی و اہالیسی دائمًا تراسیلر
و مؤخرًا ما کدونیا لیلر ایلہ محارب بولنور ایدی نہایت فلیبک ید اقتدارینہ
دوشوب غوغادن قورتلدیلر • بوراسی روم ایمپراطورلغی زمانندہ
اودقسیا نام ارقادیوس قرالیحہ سی نامنہ اولق اوزرہ برمدت اودقسیو پولیس
نامنی دخی آلمشیدی استانبولی محافظہ ضمنندہ ایمپراطورانسطاسک مرمرہ
دکزندن قرہ دکزہ دکین انشا ایتدیرمش اولدیغی سورلر سلوریدن بدأ ایلر •

§

﴿ سلوسیا ﴾ — سلفکہ کلہ سنہ نظر بیوریلہ •

§

﴿ سلوسید ﴾ — سوریه و بعض ممالک عراقیہ دہ تشکیل ایتمش
بر دولتدر اسکندر یونانینک وفاتیلہ ممالکی جنراللری بینندہ تقسیم اولندیغی
صرہدہ زیردہ محرر اولان (سلوکوس نیقاتور) دخی اشبو دولتی تشکیل
ایتمش و سلالہ سی (۵۵۳۰ خ) تاریخنہ قدر ایکیوز قرق یدی سنہ دوام
ایتشیدی بوکا (سلفقوس) دخی دیرلر •

§

﴿ سلوکوس ﴾ یاخود (سلفقوس) نیقاتور — سوریه دہ سلوسید
حکمدارلرینک اک بیوکیدر اشبو حکمدار (۵۲۴۰ خ) تاریخنہ یعنی میلادک
اوچیوز اللی درت سنہ مقدمندہ تولد ایدرک اسکندر یونانی ضابطلری
سلکنہ یکمشیدی (۵۲۷۱ خ) تاریخنہ اسکندرک وفاتی اوزرینہ مدیا
وبابیلونیا دہ والی و سواری قوماندانی اولوب ایکی سنہ صکرہ انتی یوخوسک
ترتیب ایتمش اولدیغی اتفاقیہ داخل و مظفر اولدیغنہ بناء بابیلونیا بی ید
استقلالنہ الیسی دہ الی سنہ صکرہ اسکندرک بر اقدیغی سلطنتی بالکز باشنہ
یوتقی ایستیان (انتی غون) طرفندن تہدید اولنمغله مصر دہ بطلمیوسک نزدینہ
صیغینوب اورادہ انتی غونہ قارشو اتفاق و خصمنی مغلوب و برباد ایتمش
اوزرینہ تکرار بابیلونیا دہ داخل و مدیا و اثوریا بی دخی اورایہ ربط و الحاقہ
نائل اولوب برمدت صکرہ ہندوس نہرینہ دکین ممتد اولان بتون آسیای
علیایی و (۵۲۹۳ خ) تاریخنہ یعنی میلادک اوچیوز سنہ مقدمندہ ایپسوس

مظفریت قطعیه سی اوزرینه سوریه و فریژی و ارمنستان و بین النهرینی
ضمیمه فتوحات ایلدی و چوق سورمکسزین بطلمیوس و ما کیدونیا قرالی
(لیزماق) ایله بوزیشوب و قوعبولان محاربات اوزرینه ینه مظهر شرف
غالبیت اولدیغندن فاتح الفاتحین عنوانی و بتون ما کیدونیا و تراسیا و آسیای
صغرانک بالاستقلال قرالغنی آلدی .

ایکنجی (سلوکوس) قالینک - (۵۳۵۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکیوز
قرق ایکی سنه مقدمنده اوچنجی بطلمیوس طرفندن اکثر ممالکی استیلا
و تخریب اولدی و بوسرهده سلوسیدلرک مضرته تشکل ایدن پارتیا
ایمپراطورلغی علیهنه یوریدیسده بونده دخی بسبتون مغلوب و اسیر اولغله
زنجیرلر ایچنده وفات ایلدی .

اوچنجی (سلوکوس) - ایکنجینک اوغلیدر (۵۳۶۹ خ) تاریخنده یعنی
میلادک ایکیوز یکرمی بش سنه مقدمنده جلوس ایدوب اوچ سنه سلطنت
سوردی غایت ضعیف الخلقه اولوب شایان دقت هیچ برشی ابرازینه موفق
اوله مامش و آسیای صغراده محاربه یه کیدرکن کندو ضابطلرندن ایکی
کشی یدیله قتل ایدلمشدر .

دردنجی (سلوکوس قیلوپاتر) - مرقومک قتلندن صکره اون سنه صندالی
نشین حکومت اولمشدر .

بشنجی (سلوکوس) - قلوپاترک اوغلیدر پدردن صکره بر سنه سلطنت
سوروب ایکنجی اوغلنی تخته اجلاس ایتک ایستیان قاریسی طرفندن قتل
اولمشدر .

التنجی (سلوکوس آپیقان) - انتی یوخس غریوسک بیوک اوغلیدر بو
حکمدار انطاکیه مقر حکومتی اولق اوزره سوریه نک بر قطعیه سی اوزرینه
اجرای حکومت ایدر ایکن (انتی یوخوس سیریک) نام عوجه سی دخی
دیگر قطعیه سی اوزرنده حکمدار ایدی سلوکوس مومی الیهی دفع ایله شامه
دخی متصرف اولدیسده انتی یوخوس سیریکک اوغلی (انتی یوخوس
ازوب) ایله و قوعبولان محاربه سنده مجبور فرار و (۵۵۰۱ خ) تاریخنده

یعنی میلادك طقسان او چ سنه مقدمنده قلعه سلطانیه بوغازی اوزرنده تارك
حیات مستعار اولدی .

§

﴿ سله سیریا ﴾ — برالشام دیدکری سواحلک نام عتیقیدر .

§

﴿ سلیس ﴾ — مولدالموضه کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سایدسیا ﴾ یاخود (کلیکیا) — قرمان وایج ایل واطنه ولایاتنک

نام یونانیسیدر بوحوالی برقاچ دفعه ایرانیلرورومالیرحایه سنه کچوب مؤخرأ
برخیلی مدت نیم استقلال ایله اداره اولندی و (۵۴۹۶ خ) تاریخنده یعنی
میلادك طقسان سکزسنه مقدم تاریخلرنده دخی سواحلی آق دکز قورصانلرینه
ملجأ اولدی اول وقت (مرعش) (اطنه) (طرسوس) ممالکی دخی
بوولایتله تابع ایدی . (سلاسیا) بشقه در بوراسی موره شبه جزیره سنده
برشهردرکه وقتیه اسپارت جمهوری اداره سنده ایدی .

§

﴿ سلیمان ﴾ علیه السلام — انبیای عظام بنی اسرائیلدندر پدرلری

(داود) علیه السلام (۴۵۹۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك بیک بر سنه مقدمنده
کوشه انزوایه چکیلوب حکومتی کندولرینه ترك ایلدیکندن قرق سنه کال عدل
وداد ایله شرفبخش سریر سلطنت اولمش و بو مدت ظرفنده (پالمیر)
و (پالوس) شهرلرینی بنا و مشهور (حات) قبیله سنی اسکان و (حوران)
شهرینی تعمیر و دائره ممالکنی مصردن فرات نهرینه قدر توسیع بیوروب
بحر احمرده اولان دو تناسیله دخی هند و سوماتره و جاوه سواحلندن بالدفعات
غنایم کثیره آلمشدر مشارالیه مصر حکمدارینک کریمه سنی و علی روایه
حایه سنه دخالت ایچون کلان یمن ملکه سی (بلقیس) ی تزوج بیوردی .
بیت مقدسک انشامی (۴۶۰۳ خ) تاریخنده یعنی میلادك طقوز یوز طقسان
بر سنه مقدمنده نهایت بولدقده حضرت سلیمان (تابوت عهد) ی الای والا
ایله صهیوندن کتوردوب دروننه وضع و تشکراً یکرمی ایکی بیک بقر
ویوز یکرمی بیک غنم قربان آلمشدر (امثال سلیمان) و (اغنیة الاغانی)

نامیله تشبیهات و حکمیاته دائر ایکی رساله علییه سی واردر . قبر شریفلری
(داود) نام شهر قدیمده واقعدر (صهیون) کلمه سنه دخی نظر بیوریله .

§

﴿ سلیمان خان ﴾ اول — دولت عثمانیه ده اوننجی پادشاهدر
وسلطان سلیم اولک اوغلی و سلیم خان ثانینک پدریدر . مدت سلطنتی اولان
قرق سکز سنه ظرفنده اون اوچ دفعه بالذات سفره کیدوب زماننده (بلغراد)
(استانبولی) (وارانین) (بودین) (بغداد) (اولونیه) (دلونیه)
(استرغون) (وان) (طمشوار) (اگری) (شهرزور) (تونس) (ساقر)
(سکتوار) (زمون) (خرسوه) کبی اوچ یوزدن متجاوز ممالک و قلاع
مهمه فتح و استرداد اولندی و (۱۵۲۶ م و ۹۳۳ هـ) تاریخنده یوز اللی
بیک کشیک مجار اردوسنی مهاج اوه سنده بوزوب مجارستانی زیر حجابیه سنه
آلدی (بومجار به ره مجارستان و بوهمیا قرالی ایکنجی لوبی قتل اولمشدر)
و (۱۵۲۹ م و ۹۳۶ هـ) تاریخنده دخی ویانه بی تحت محاصره یه الوب ینه ترک
ایلدی دیگر طرفدن همیشه بغی و عصیان پیشه ایدن خطه (یمانیه)
اهالیسی حجابیه دولت علییه کیردی و جزایر امیری (خیرالدین) بک
معرفتیله طوغریدن طوغری یه ممالک عثمانیه یه الحاق ایلدی . بونرله برابر
برطاقم قوانین و تأسیسات نافعه وجوده کتور یابوب از جمله یکچیری موظف
پیاده عسکری اول وقت قانونه باغلانندی و سلیمانیه جامع شریفی (۱۵۵۰ م
و ۹۵۷ هـ) تاریخنده بدأ ایله سکز سنده یاپلدی . الحاصل سلطان مشار الیه
حضر تترینک عصر فیوضاننده کوریلان فتوحات هیچ بر حکمدار زماننده
وقوع بولماش بر نصرت بالغه ایدی ولادتی (۹۰۰ هـ) جلوس
(۱۵۱۹ م و ۹۲۶ هـ وفاتی (۹۷۴ هـ) تاریخلریدر . مشار الیه حضر تتری
هر نه مکره مبتنی ایسه مصطفی نام بیوک اوغلنی قرق بر یاشنده صقال
بر اقدیغیچون اعدام ایتدیرمش و شهرزاده جامع شریفنی بونک نامنه یاپدیرمش دیرلر .

§

﴿ سایمان خان ﴾ ثانی — ملوک عثمانیه دن یکر منجی پادشاهدر
وسلطان ابراهیم خان حضر تترینک اوغلیدر . مدت سلطنتی اولان اوچ
سنه ظرفنده یکچیریلرک اختلالی و آوستریالولرک بلغراد و سمندر و وودین و فتح

الاسلام قلعه لرینی پرزرین و پرشتنه به قدر ضبطی کبی احوال مؤلمه ظهوره
 کلدیسسه ده (۱۶۸۹م و ۱۱۰۱هـ) تاریخنده کوپریلی زاده مصطفی پاشا
 صدارته پکوب ایکی سنه صکره قوه کلیده حربیه ایله اوستریالولری رجعته
 مجبور ونیش و سمندره وودین و پرشتنه و شهر کوینی و مؤخرآ دخی بلغرادی
 ضبط و استرداد ایلدی و حضرت عمر دورندن برو روملرده بولنان (قامه)
 سدانتی روسیه نك نقص عهده مبادرتی حسیله روملردن النوب اوصرده
 دولت علیه نك محب صمیمیسی اولان فرانسلره و برلدی و صاریجه سکبان
 طائفه سنك ازاله سنه تشبث قلندی • خان مشارالیه (۱۰۴۲هـ) ده تولد
 و (۱۶۸۷م و ۱۰۹۹هـ) تاریخنده جلوس ایله (۱۱۰۲هـ) ده وفات ایلشدر •
 متقی برذات ایدی •

§

﴿ سلیمان ﴾ بن عبد الملك — ملوك امویہ دندر (۷۱۴م و ۹۶هـ)
 تاریخنده قرنداشی ولیدك یرینه تخت حکومته پکدی کنیه سی ابو ابوب
 اولوب (۶۰هـ) ده مدینه منوره ده تولد و (۹۹هـ) ده ارض قنسرینده
 واقع (دابق) ده مرابط اولدیغی حالده وفات ایلدی محال مختلفه ده
 فتوحات کثیره سی واردر اوزون بویلی کوزل بیاض فصیح بلیغ و شاعر
 و ادیب کیمسه اولوب خلق کندوسنه مفتاح الخیر دیرلرایدی زیرا خلیفه
 اولدقده امت محمد حجاج بلاسندن امین اولدی و زندانلری بوشالدوب
 رجال و نسادن ایکی یوز بیک اسیر آزاد و عمر بن عبدالعزیز حضرت لرینی
 استخلاف ایله رعایا و براینی قات اندر قات ممنون و دلشاد ایلدی •
 مرویدر که حجاج کاتبی یزید بن مسلم سلیمانك حضورینه کیردکده سلیمان
 مرقومه (نه دیرسك حجاج قعر جهنمده برقرار اولدیمی یوقسه ده
 اوچوب کیمکده میدر) دیمسی اوزرینه یزید (یا امیر المؤمنین یوم قیامتده
 حجاج پدرك ایله قرنداشك آره یرنده کاور اولوقت نه کونه استرسك
 اوله جه جهنمه وضع ایله) دیورد جواب ایتکله سلیمان سکوته واروب
 مؤخرآ حبسنی فرمان ایلشدر •

§

﴿ سلیمان ﴾ بصری — سیاحین اسلامیه دندر بصره دن

(۸۵۱ م و ۲۳۷ هـ) تاریخنده چیقوب (مسقط) (بحر عمان) (مالدیو)
(صوند) (سنف دکزی) (بحر چین) (سوماتره) وحوالیسی اطه لرینه
سیاحت ایدرک مشهوداتی بر کتاب یامش و یکرهی سکز سنه صکره ابوزید
حسن نام ذات دخی چینی وهندی وزنجیلرک عادات واحوال و اخلاقه دائر
معلوماتنی لاجل الاکمال کتاب مزبوره درج ایشدر .

سلیمان بصرینک اشبو سیاحتنامه سنک اخلافه پک نافع بر بر کذار اولدیغی
حالا اورو پا سیاحلری طرفلرندن دخی اعتراف اولتمقده در .

§

﴿ سلیمان پاشا ﴾ — سلطان اورخان حضرتلرینک اوغلی و صدر
اعظمیدر . (۱۳۵۶ م و ۷۵۸ هـ) تاریخنده پدرلری طرفدن روم ایلنی
استیلایه مأمور اولدقده قلعه سلطانیه جوارنده ایدنجک ساحلنه اینوب
وسفینه وقایق بوله مدیغندن اوکوز دریسلیله ایکی عدد صال باغلیوب
سکسان نفر دلاور ایله قارشویقهیه یعنی کایسولی حذاسنده واقع چنی
قلعه سنه کچدی و قلعه بی سو پرندی بیغلمش بر محاندن کیره رک سهولتله
آلدقن صکره اوراده بولدیغی قایقرله قصور اوچ درت بیکدن عبارت
اولان عسکرینی دخی برو طرفه کچوروب کایسولی و ملحقاتی فتح ایلدی
وآز وقت ایچنده ایصاله و تکفور طاغنه قدر ایرولدی ونهایت (۱۳۵۹ م
و ۷۶۱ هـ) تاریخنده بولایر اوه سنده اثنای شکارده آدن دوشوب وفات
ایلدیکی جهتله بولایر قصبه سنده واقع جامع شریفی خطیره سنه دفن اولندی .
مدت صدارتی یکرهی ایکی یاخود یکرهی اوچ سنه در .

§

﴿ سلیمان ﴾ افندی — سلطان یلیرم بایزید مرحومک امامی ایدی
الآن ایادی حرمت و اعتبارده بولنان و نظمی عند البلغا سهل ممتنع حکمنی
الآن منقبه ولادت جناب نبوی بی بوذات تألیف ایشدر . قبر شریفی
بروسه دره در .

§

﴿ سلیمان ﴾ افندی — مجازیب الهیه دندر بین العوام قاضی
دایسی نامیله مشهور ایدی اوتهدن برودن آلدیغی شال و سمور کورک و نفیس

انتاریلری بوغجه بوغجه بیر کدیرر و بر یاندن پارچه پارچه ایدرک کیمی باشنه و کیمی ایاغنه پکیروب سوریدر کزرایدی (متاع دنیانک دکریده بودر) بعض کراماتی منقولدر (۱۷۱۴ م و ۱۲۲۶ ه) تاریخنده وفات ایلدی .

§

﴿ سلیم خان ﴾ اول — ملوک عثمانیه دن طقوزنجی پادشاهدر و سلطان بایزید خان ثانینک اوغلی و سلطان سلیمان خان اولک پدری او اوب (یاوز) لقبیله ملقبدر مدت سلطنتی اولان سکز بچق سنه ظرفنده برادرلرینک غائله سنی اتمام و یاننده اولان دیگر بش نفر قرنداش لرینی دخی اعدام ایلدکن صکره (۱۵۱۲ م و ۹۲۰ ه) تاریخنده عجم سفرینه کیدوب (چالدران) محاربه مشهوره سنی قزاندی و (خوی) و (تبریز) ه قدر ایرولدیسه ده یکچیریلرک عودت ایچون ایتدکاری اصرار اوزرینه اثنای راهده (بابورد) (کیخی) (کاخ) قلعه لرینی فتح ایدرک در سعادت کلدی و مشهور (ادریس) بدلیسی حضرتلری واسطه سیله کردستان بکلرینک اکثری سنی تحت حایه دولت علیه یه آلدی و (۱۵۱۶ م و ۹۲۲ ه) تاریخنده مصر اوزرینه یوریوب مشهور (مرج دابق) مظفرینه نائل اولدقن و (ملاطیه) (دارنده) (دیوریک) (عینتاب) (انطاکیه) (سیس) (اطنه) (طرسوس) (طرابلس شام) (قدس) کبی یوزدن زیاده ممالکی استیلا ایلدکن صکره (مصر) ی دخی تسخیره موفق اولدی (مصر حکمداری قانصو و طومانبای ایله سرعسکری جانبرد غزالینک غیرت و شجاعتلری دخی انکار اولنده مز) اولوقت خلفای عباسیه دن اوله رق مصرده بولنان ذاتی در سعادت کتوردوب ایاصوفیه ده رسماً ترک خلافت ایتدیردیکنه و شرفای هاشمیه دن دخی بیعت الندیغنه بناء (خادم الحرمین الشریفین) و (سلطان الروم و العرب) عنوان مفخرت نشاننه مظهر اولدی ضربه تأدیبنی بین یرلرک بریده جبل لبنان ایدی شام شریفک مصالحنی تنظیم صره سننده یعنی (۹۲۴ ه) سنه سنده شیخ اکبر حضرتلرینک مدفن شریفلرینی بولوب اوزرینه برقبه و برجامع شریف انشا ایتمش و بالذات برجمعه نمازی قیلدیرمشدر نهایت (۱۵۱۹ م و ۹۲۶ ه) تاریخنده مجارستان سفرینه کیدرکن شیر پنجه دن چورلیده متوجه

سفر آخرت اولدی . ولادتی (٨٧٥ هـ) جلوسی (١٥١٢ م و ٩١٨ هـ)
تاریخلریدر .

§

﴿ سلیم خان ﴾ ثانی - دولت عثمانیه ده اون برنجی پادشاهدر
وسلطان سلیمان خان اولک اوغلی وسلطان مراد خان ثالثک پدریدر مدت
سلطنتی اولان طقوزسنه ظرفنده قبریس اطهسی ضبط اولندی (جزیره
مذکوره ده واقع ماوسه قلعهسی فتحنده کیتلو تلفات ویراشیدی) و جزایرامیری
قلیج علی بکک همتی واهالیسنک موافقیته (تونس) قطعدهسی حفصیوندن
آلندی و (١٥٧١ م و ٩٧٩ هـ) ده قورفو و کفالونیه بی استرداد مأموریتیه
کیدن دونمای همایون (پرهوزه) آچیقلرنده وندیك ومتفقلمری اولان ایتالیا
واسپانیا دونماسنه مغلوب اولدی وخیرالدین قپودان معرفتیله عدن قلعهسی
حرباً النوب پورتکیزلرک دونماسی دفع ایلدی و (١٥٧٢ م و ٩٨٠ هـ) ده
مسجد حرامک کارکیر اولهرق انشاسی اکمال اولنوب طرابلس فتح
اولندی وادرنده شاه مشار الیه نامنه بر بیوک جامع شریف یاپلدی .
ولادتی (٩٣٠ هـ) ده اولوب (٩٧٤ هـ) سنهسی بلغرادده جلوس ایتیش
و (١٥٧٤ م و ٩٨٢ هـ) تاریخنده درسعادتده واقع یکی سرایده یاپیلان جامی
کزرکن قضاء دوشوب وفات ایلشدر .

§

﴿ سلیم خان ﴾ ثالث - ملوک عثمانیه دن یکرهی سکرنجی پادشاهدر
وسلطان مصطفی خان ثالثک اوغلیدر مدت سلطنتی اولان اون سکرنجیق سنه
ظرفنده اوستریالیلر مهادیه و بلغراد و سمندره بی و روسیه لیلر (اوزی) و بندر
و کیلی و اسماعیلی الیلر و فوقشان محاربه سنی قزان دیلر . عساکر اسلامیه
(بوزه) بوزغوننده کیتلو خساره اوغراد ی روسیه جزالی (پوتمکین)
اوزی قلعه سنده اولان یکرهی بش بیک اسلامی و اسماعیل اهلایسنی قتل عام
ایتدی . درسعادتده نظام جدید عسکری یازلدی . دولت علیه اسوج
دولتیله عقد اتفاق ایتدیسه ده برثمره حاصل اوله مدی پازوند اوغلی روم
ایلینک شمال جهتی ضبطنه چوردی . فرانسزلر مصری آلوب اوج
سنه صکره تخلیه ایلدی . و هایلر خساره باشلادی . روسیه تفلیسی

بلا محاربه آلدی . مصر سر چشمه سی (محمد علی) اغا عقیب اختلالده
یعنی (۱۸۰۵ م و ۱۲۲۰ ه) تاریخنده والی اولدی . (۱۲۲۱ ه) ده
روسیه یه ایکنجی دفعه اوله رق اعلان حرب اولندی . انکیز دو تناسی
خصمانه در سعادت پیشکاهنه کلوب ینه دوندی . اشقودره متصرفی
قره محمود پاشانک غائله سی مقتولیتیه بر طرف اولدی . (۱۷۸۹ م
و ۱۲۰۴ ه) ده فرانسه اختلال کبیری باش کوستردی . (۱۲۲۲ ه) ده
قباجقی اختلالی ظهوره کلوب یکچیریلر اون بش سنه دن برو قرارلشمش
اولان نظام جدیدک لغوینی اعلان ایله سلطان مشار الیهی خلع ایلدکلرندن
علمدار مصطفی پاشا ینه اجلاسی ایچون حرباً در سعادت کلدیسده بعض
سرای خائتری پادشاهی شهید ایلدکلر ینه مبنی موفق اوله مدی و مهر همایونی
آلوب جلوس ایدن سلطان محمود ثانی حضرتلر ینک امر یله صدارته
اوتوردی شهید مشار الیهک ولادت (۱۱۷۵ ه) جلوسی (۱۷۸۸ م
و ۱۲۰۳ ه) شهادتی (۱۸۰۸ م و ۱۲۲۳ ه) تاریخلر یدر .

§

﴿ سلیم محمد پاشا ﴾ — سلطان محمود ثانی زمانده صدر اعظم
اولوب یکچیریلرک الغاسی اثناده خیلی خدمتی سبقت ایتشدر مؤخرأ
شام والیسی اولدقده شاملیلر یکچیریلر حقتنده وقوعبولان شدتی بزم حقمزده
دخی اجرا ایدر و همیله (۱۸۳۰ م و ۱۲۴۶ ه) تاریخنده هجوم و اعدام
ایدرک جسدینی سورکلدیلر . اصلی خوتنلیدر قبری مجهول . مومی
الیهک علت سهره مبتلا اوله رق کیجه صباحه قدر او یقو او یومیوب
قوناغنک قیسنی کوشه سنی طولاشدیغی و بعض غدارلغی مرویدر .

§

﴿ سمادریک ﴾ — متقدمین نزدنده صاموتراس نامیله متعارف اولوب
جزایر بحر سفیده بر اطه در اشبو اطه کایبولی سنجاغی داخلنده و روم
ایلینک ساحل جنوبیسنندن اوتوز یدی کیلو مترو مسافده و ایروس
اطه سنک شمال غربیسننده کائندر طولاً یکرمی و عرضاً اون ایکی کیلو
مترو اتساعنده در

جزیره مزبور و قتیله پلازلر فنیکه لیلر و سیسامدن کلان الینوزلر طرفندن

مسكون ایدی ایوم پلاژلرک قدیم مذهبلری بقایاسی ظن اولنان قابیرلرک
مرموزی بر عبادتلیری ایوم بوراده اجرا اولندیغی حس اولنور سمدارک
مدیالیرک محار به سنه دکین مستقل اولوب (۵۰۸۶ خ) تاریخنده یعنی
میلادک بشیوز سکز سنه مقدمنده دارانک تحت اطاعتنه اندن آتله لیره
مؤخرأ اسکندرک پدری فلیبه حرباً منتقل و بر مدت دخی داخلاً
استقلالنه طوقنلامق اوزره روما جایه سنه داخل اولمشیدی (۱۲۰۴ م
و ۶۰۱ هـ) تاریخنده دکین روم ایمر اطور لغنک قسمندن معدود ایکن مؤخرأ
وندیکولره و (۱۲۶۲ م و ۸۶۷ هـ) ده سلطان محمد ثانی ضبطندن جنویز
پرنسلینه کچدیکی حالده اخیرأ استقلال محار به سنه قارشیدیغندن ایوم
ید تصرفنده اولان عثمانلیلرک صدمه فتح و تأدیینه کرفتار اولدی شمسی انجق
بیک بشیوز نفوسی جامعدر .

§

﴿ سمرقند ﴾ یاخود (ماراقاندا) — ترکستان مستقلده بر شهردر
بو شهر زرافشان نهری قر بنده بخارا خانلغنک ایکنجی شهری اولوب بخارانک
ایکیوز کیلومتر و بعد شرقیسنده بولنور اون ایکی بیک نفوسی و بر طاقم جوامع
و مساجد و مکاتبی و بر عدد اسکی سرای ایله تیمورلنک مزارینی شاملدر
وقتیله بوراده (اولغ) بکک یاپدی ریغی رصدخانه حالا مشاهده ایدلمکده در .
حریرلی کاغد و اقمشه قطنیه و حریریه و معمولات سائره سی بولندیغی کبی
تجارتی دخی غایت ایشلکدر . سمرقند (۵۱۲۹ خ) تاریخنده یعنی میلادک
در تیوز التمش بش یاخود سکز یوز سنه مقدمنده ملوک تبابعه دن (شمر مرعش)
نام حکمدار معرفتیله بعد التخریب مجدداً انشا اولنه رق (شمر) تسمیه اولنوب
صکره شین سینه تحویل و (کند) لفظی علاوه و کند دخی قنده تبدیل
اولنغله (سمرقند) نامی شهرت بولمشدر اشبو انشا اولنان شهرک برنده
دها اول (صغد) یاخود (صوغدیان) شهری وار ایدی . بو نام بعضا
ولایتک عمومده دخی اطلاق اولنور . بوراسنی (۷۱۱ م و ۹۳ هـ)
تاریخنده امویه امراسندن مشهور (قتیبه) نام قهرمان فتح ایتدی و بوقنده
ید اسلامه پک چوق غنیمت کیردی و (۱۲۲۰ م و ۶۱۷ هـ) ده دخی
جنکیز خان ضبط ایدوب قتل عام اجرا ایلدی و مشهور تیمورلنک زمانده

کرسی اداره اتخاذ اولندی اولوقت سمرقند هر طرفه کونش کبی شعشه
اقبال وشوکتی لامع ویوز الی بیکی متجاوز نفوس ایله اوج یوزدن زیاده
معابدی جامع ایدی مؤخرأ انقلابات چرخ بقرار ایله اون التجی عصردن
برو بلای انحطاطه گرفتار اولشدر .

§

﴿ - میرامیس ﴾ - برنجی آثور دولتی حکمدار لرندن دردنجی
(بعل هوس) ک زوجہ سی وشریک سلطنتیدر زوجی (۴۷۴۷ خ) تاریخنده
یعنی میلادک سکزیوز فرق یدی سنه مقدمنده وفات ایلدکده مستقلاً پادشاه
اولدی مومی الیها بابل شهرینک تزیناتنه پک چوق صرف همت ایش
وآسیای غربی وارمنستانده فتوحات کثیره یه نائل اوله رق فوق الغایه
شوکت وشهرت بولمش ایدی اوحوالیده الان خلیجه آثاری وارددر (بعض
مؤرخلر بونی) نینوهنک بانسی نینوسک والده سی دیرلر سده مشکو کدر .

§

﴿ سمیردیس ﴾ - کیانیانندن ایران حکمداری (لهراسب) مصر
و حبش محارباتیله مشغول ایکن مقرر سلطنتنده وکیل بر اقدیغی معان (پاتیریت)
اهالی بی لهراسبک علیه تحریک وظهور ایدن اختلال اره سننده کندو
قرانداشی اولان اشبو سمیردیس لهراسبک قرنداشی دیهرک تخته افعاد ایش
و حالبوکه لهراسب قرانداشنی اولجه خفیاً اعدام ایتدیرمش اولدیغی کبی
کندوسی دخی محاربات مذکورهدن عودتنده بر قضایه اوغرایه رق وفات
ایلدیکندن سمیردیس یدی آی قدر بلا نزاع جالس سریر حکمداری اولمش
ایدی مؤخرأ ایش اکلاشیلوب سمیردیس دخی (۵۰۷۲ خ) تاریخنده یعنی
میلادک بشیوز یکر می ایکی سنه مقدمنده کبرای فرسک اتفاقیله اعدام ومصالح
دولته صوقلمش دها بر چوق مجوس آخرته اعزام اولندقدن صکره کبرای
مومی الیهم طرفندن قرعه واتفاق آراء ایله وزیرزاده لر دن (دارا) انتخاب
واجلاس ایدلدی (عید قتل مجوسان) بووقعه پی یاد ایچون وضع
اولمشیدی) سمیردیسک بر نامی دخی (باریتا) در .

§

﴿ سميرن ﴾ ياخود سميرنا — از مير شهرينك نام صحیحيدر .
(از مير) کله سنه نظر بيوريله .

§

﴿ سميه ﴾ — صحاياتدن سميه بنت خياط دركه (عمار بن ياسر)
الصحابينك والده سيدر جاريه جنسندن اولوب صدر اسلامده قبول ايمان ايله
تشرف ايدنلردن بولمغله مشرکين اللرنده پك چوق عذاب و اشکنجه چکمش
والصكره يعنى قبل الهجرة (ابو جهل) خبيثك ضربه حربه سييله شهيدا
وفات ايلشدر . ابن اثيرك روايتنه كوره اسلامده اك اول شهيد اولان
بوخاتوندر . (سميه) شمرای جاهليه دن صاحب معلقه اولان مشهور
عنتره بن شدادك دخي اومي والده سي اسميدر نته كيم مر قوم آنى بعض
اشعارنده متظلمانه ياد ايلشيدى كتب لغته (آلان) كله سنك لامى مفتوح
قلنه رق همزه سي تخفيفاً حذف اولنوب (لان) قالديغى استشهادينه دائر ايراد
اولنان (تعزيت عن ذكرى سمية حقة . فبح لان منها بالذى انت بائح)
بىتى دخي اوجله دندر .

§

﴿ سن ﴾ — علم حيوانات اربابنك قولنجه سن انسانى (صباوت)
(شبابت) (رشت) (شيخوخت) نامريله درت قسمه منقسمدر برنجيسى
اولان سن صباوت ايكي قسم اولوب قسم اولى حين ولادتدن يدى ياشنه
وقسم ثانيسى ارکك چوجقلرده يدى ياشندن اون درت وقير چوجقلرده
كذلك يدى ياشندن اون بر واون ايكي ياشنه وارر بونلره ايلك صباوت و صوك
صباوت دخي اطلاق ايدلمكده در . ايكنجيسى اولان سن شبابت صباوتك
ختام بولديغى زماندن بدأ ايدرك يكره بيشنجى و او چنجيسى اولان سن رشد
الى بيشنجى سنه يه قدر كيدر واشبو سن رشده وجود وقوى كالى بولور
وبواثاده سن رجوليت يكره بيشنجى سنه دن اوتوز بيشنجى سنه يه وسن كمال
اوتوز بيشنجى سنه دن الى بيشنجى سنه يه قدر دورينى اجرا و اكمال ايدر
بومده سن وقوف دخي تعبير اولمقده در .
در دنجيسى اولان سن شيخوخت دخي الى بش ويا التمشنجى سنه دن بدأ ايدرك
هرم و موت ايله نهايت بولور .

برنجی سنه دن یکر می بشنجی سنه به قدر صباوت ورشدی شامل اولان سنی
برنجی و یکر می بشنجی سنه دن الی بشنجی سنه به قدر ممتد اولان سن و قوفی
ایکنجی و اندن یوقاری اولان سن تناقص و هر می اوچنجی اعتبار ایدنلرده
وارد ر .

سنک حقوق مدنیه و معاملات سیاسیه جه مدخل کلیسی جمله به معلوم
اولدیغندن بوبابده تفصیله حاجت کوریله مز . کله لم سن حیوانات و نباتاته
بار کیر و سائر دواب و بعض مواشینک سنلری دیشلرینک حالنه کوره تعیین
و تعیین سن ایده جک علامت کوریله مدیکی حالده کچکین اعتبار اولنور
و بونوزلی حیوانلرک سنلری بونوزلرینک اوزرنده اولان حلقه لر صایلمقله
بیلنور لکن او کوز و مانده لرده برنجی خلاقه لر اوچ یاشنده ظهور ایلدیکندن
انی اوچ و قصور لرینی برر سنه اعتبار ایتک لازمه دندر قوشلرک کنجی
دائماً توکنک دوز کونلکنندن و نباتاتک برویا ایکی ویا اوچ ودها زیاده معمر
اولنلری حال و فصیله لرندن بللور . اجاجلرک ایچنده بمضیسی پک چوق
زمان معمر ارلور حتی (ده لونشان) نامنده بری اسقوچیاده قور تنفال
شهرنده بر (سر وی) اجاجنک یاشنی اوچ بیک سنه تخمین ایتش و (بروله)
نام حکیم (باعوباب) اجاجنک الی بیک سنه لکنی فنا اثبات ایلشدر اجاجلرک
سنی دخی قطع اولنسان محلنده بری بری ایچنده کورینان حلقه لر دن تخمین
اولنه بیلور . (باعوباب) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿سناتو﴾ — لاتین لساننده اختیار معناسنه اولان (سنه کس) دن
مشقتدر اوروپاچه بونام حکومت طرفندن برچوق وظائفی حاز اولان
هیئت شورایه اعطا اولنور که جمهوریه قارشو فرقه اعیانک بر عنصری
دیمکدر .

متقدمین نزدنده سناتولرک اک مشهوری (سنه دین) نامیله معروف اولان
یهودیلرک سناتوسی و (لیقورغ) طرفندن تأسیس اولنوب سنلری التمشدن
اشاغی اولماق شرطیله ۲۸ شخصدن مرکب اولان اسپارتلرک سناتوسیدر
بوسناتو قرال ایله برابر فتق ورتق اموره حصه دار و مقتدر اوله رق اعضالی

اهالی طرفندن انتخاب ایدیله اولور ایدی سولون طرفندن تاسیس اولنان آتیه سناتوسی دخی شهرته او برلرندن اشاغی قالیوب مقدا درت یوزلر تسمیه قلنان درت یوز اعضادن مرکب اولدیغی حالده مؤخرأ (۵۰۸۴ خ) تاریخنده یعنی میلادك بش یوز اون سنه مقدمنده (سیستن) معرفتیه اعضالی بش یوزه ابلاغ و قرعه ایله تعیین اصولی وضع ایدیلوب پرتانی دنیلان مأموریتله تقسیم اولندی ونهایت بونلرك الك مهمی اولق اوزره روما سناتوسی پایدار موقع اقتدار اولدی متأخرینده ابتدا اهمیت قرانان سناتو اعیانه و کالت ایدن (پرهغادی) نام ونديك سناتو سیدر که اعضالی یکره بش یاشندن اشاغی اولماق شرطیه التمش نفر اصلزاد کاندن عبارت ایکن بر مدت صکره یوزه ابلاغ اولمشیدی اون التنجی عصر میلادیده تاسیس و (۱۷۷۲ م و ۱۱۸۶ ه) ده او چنجی غوستاو طرفندن لغو اولنوب (۱۸۰۹ م) ده مجدداً تشکیل ایدیلان اسوج و ممالک مجتمعه سناتولی دخی بوجلهیه داخل ایسه ده بونلرك الك صوک و مهمی فرانسه سناتو سیدر .

محافظه کار سناتوسی فرانسه ده (۱۷۹۹ م و ۱۲۱۴ ه) تاریخنده قانون اساسی واسطه سیله احداث اولمش بر هیئت سیاسی ایدی بوهیئت قانون اساسینک محافظه سنه و قوانینک حسن جریاننه نظارت و مخالف اولان موادی رد و تمیزه خدمت ایدر .

وقید حیات شرطیه بوانور ایدی صکره اعتباردن دوشوب (۱۸۵۲ م و ۱۲۶۹ ه) تاریخنده ینه قانون اساسی واسطه سیله و اولکنندن معتبر و نفوذلی برسنانو ده تشکیل اولندیسه ده اودخی اون سکر سنه دن زیاده سورمدی .

§

﴿ سنه خریب ﴾ — ایکنجی آثور دولتی حکمدار لرندندر

(۱۸۸۵ خ تاریخنده یعنی میلادك یدییوز طقوز سنه مقدمنده جلوس ایلدی عقیب جلوسنده حکمدار سابق (ساراغون) دن موروث نفوذی ادامه ایچون ملوک متجاوره ایله محارباته باشلادی مؤخرأ مجملرندن ممالک یهودیه ملکی (حزقیاء) نك بعض حرکات نابجاسنی و مصر فرعونی (تاراقه) ایله اتقاقنی استخبار ایلدیکنندن ابتدا مصر اوزرینه یوریوب اوج سنه ده اوراسنی پریشان و برچوق مال اغتنام ایتدکن صکره قدس شریفه کلوب

حزقیایی محاصره ایلدیسده (اشعیاء) علیه السلام و حزقیانک دعاسیله
عسکرینه طاعون مستولی اولدیغندن برایش کوره میسوب کمال انہزام ایله
رجعتہ مجبور اولدی . مصرده برافدیغی اردو دخی اوق ویای کبی الات
حریبه لرینی بر کیجه ایچنیده قطع و بر باد ایدن فاره لر طرفندن فراره
اجبار ایلدی . اشبوا یکی وقعه ده یوز سکسان بشیک کشیسی تلف اولدیغی
ویکرمی التی یاخود یکرمی ایکی سنه حکومتدن صکره باعث وجودی
ایکی اوغلنک غدیر یله آخرته کتدیکی مرویدر . زیر تور اتده محرر اشعیاء
کتابنده محرر اولدیغنه نظراً سنا خریبک دیگر اسمی (ساراغون) اولوب
بو حالده بالاده محرر اولان ساراغون بشقه اولمش اولور .

§

﴿ سنار ﴾ - نوبه ده بر شهر در بوشهر قدیم سنار حکومتک مقر
اداره سی ایدی نیل ازرق اوزرنده واقع و اون بیک نفوسی جامعدر و بر
کوزل جامعی و درت قاتلی بر حکمدار سرایی اولوب ماعدا خانه لری
بر قاج تجار اوی مستثنا اوله رق کوچک کوچک کلبه لردن عبارتدر سنار
ایالتی بحر ازرق ایله بحر ابیض بیننده بولنور و اراضیسنده کونلک
ضمغ بلسان عطریات نباتات طبیه حاصل اولور فیل دیشی و قوش تویندن
عبارت اولان تجارتی مصر ایله غایت ایشلکدر .
سنار خیلی زمانلره قدر قوت و مکنته مالک بر حکمدار لغک مرکز حکومتی
تشکیل ایلر ایدی سوداندن بورایه کلان فونژی نام بر صوک سلاله
(۱۴۸۴ دن ۱۸۲۰ م) تاریخنه دکین اوچیوز اوتوز التی سنه بردوام
اوله رق بالجمله غربی نوبه اوزرنده اجرای حکومت ایلدی .
مؤخرأ محمد علی پاشازاده اسماعیل پاشا (۱۸۲۰ دن ۱۸۲۲) تاریخنه دکین
مخاربه ایله بومملکتی ضبط ایدرک مصره الحاق ایتدی الیوم مصرک
برایالتیدر .

§

﴿ سنان پاشا ﴾ - دولت علیه وزراسندندر سلطان سلیمان
اول زماننده قپودان دریا اولمش و سلیم ثانی و مراد ثالث و محمد ثالث زمانلرنده
بش دفعه صدارت مسندینی احراز ایتمش برذاتدر بونک ایچون بعض

تواریخ ارنودی الاصل دیرلر ایسه ده صحیحی ایتالیالی اولدیغی حالده ایتدا
ایتمشدر (۱۵۵۱ م و ۹۵۹ ه) تاریخنده طرابلس و رفع لوای عصیان
ایدن یمنی و تونس تولیتنی تحت اطاعته الهرق اهلیت ولیاقتنی اراثة و ابراز
ایلدی وفاتی (۱۵۹۵ م و ۱۰۰۴ ه) تاریخنده و تربیه سی در سعادتده
صد فحیلر ایچنده در مشارالیه جدا شجیع و جنکاور اولدیغی کبی امور
اداره ده دخی ماهر ایدی مصر و سوریه و اناطولیده جوامع خسته
خانه لری و جاملری و چارشولری و در سعادتده لطفی پاشا و دباغ یونس
محلرنده ایکی مسجدی و بشکطاشده برجایعی واردر قوجه سنان
پاشا دخی دیرلر • سلطان سلیمان حضرتلری بوکا کریمه سی (مهرماه)
سلطانی تزویج بیورمش ایدی •

§

﴿ سنبل افندی ﴾ — طریق سنبلی واضعیدر واسمی (یوسف
سنان) مسقط رأسی (بور) یاخود (مرزیفون) اولوب (چلبی خلیفه)
یعنی محمد جلال الدین خلوتیدن استخلاف ایشدر مأموریت معنویه ایله
مصره کیدوب اوراده مدت مدیده مشغول ارشاد ایکن شیخی مشارالیهک
طریق حجه وفاتی و برینه اوتورمق و کریمه سی (صفیه ملا) قادینی تزویج
ایتمک ایچون وصیتنی خبر آلدیغی کبی در سعادتده کلوب پوستنشین فضل
ورشادت اولدی • (ایلدی بستان زهدک سنبلی مأوایه عزم) تاریخجه
ارتحالی (۱۵۲۹ م و ۹۳۶ ه) سنه سنده و قوعبولمشدر • (چلبی خلیفه) یه
دخی مراجعت بیوربله •

§

﴿ سنبل علی الجمالی ﴾ افندی — سلطان بایزید ثانی و سلیم
وسلیمان زمانلرنده اوچ دفعه ده یکرهی بش سنه مفتیک یعنی شیخ الاسلاملق
ایتمشدر • مستفتیلری بکاتمک یعنی اوراق استفتائییه بی سرعت و سهولتله
اخذ و اعاده ایتمک اوزره دائماً قوناغنک پنچره سنندن اشاغی صارقیدلمش برسنبیل
بولندیردیغی ایچون سنبل علی افندی دیرلر ایدی فقهدن (مختارات
الفتاوی) نامنده برکتابی و کوچک مصطفی پاشاده مفتی علی جمعی دینمکله
معروف بر مسجد ایله غلطه ده دیگر بر مسجدی وزیر کده دخی بر مکتبی

وارد و وفاتی (۱۵۲۵ م و ۹۳۲ ه) تاریخنده اولوب قبری مکتب مذکور
خطیره سنده در .

§

﴿ سنت ارنو ﴾ (اشیل لور واردو) — فرانسه مارشالارندندر
(۱۷۹۸ م و ۱۲۱۳ ه) تاریخنده پارسده تواد و (۱۸۵۴ م و ۱۲۷۱ ه)
تاریخنده وفات ایلشدر بو ذات پارلمنتوده بولنور بر دعوی وکیلنک اوغلی
ایدی (۱۸۱۵) ده فرقه مستحفظلغنه داخل اولوب یدی سنه صکره
الینوزلرک دعواسی لهنه آچیلان محاربه ده ایچده شهرت اکتساب و مؤخرآ
بوژو نام جنرالنه انتساب ایتدی و (۱۸۳۷) ده افریقایه کچرک قسطنطنیه
شهری مهاجده سنه و (۱۸۲۰) ده کندوسنی آغرجه جریحه دار ایدن موزایا
لوغازی محاربه سنه و برسنه عقیبنده جزایر ده مسقره استیلاسنه کوندردلی
و (۱۸۲۵) دن (۱۸۴۷) تاریخنده دکین داهرا اختلالنی شجیعانه حرکاتله
برطرف ایدوب قسطنطنیه ایالتنک باش قوماندانی اولدیغی حالده (۱۸۵۱)
ده پارسدن چاغریلوب حربیه نظارتنه تعیین و بوصرده اردولرک اصلاح
احوالنجه کوستردیکی سعی و اقدامات سایه سنده مارشال رتبه سنه نائل
اولوب (۱۸۵۴ م و ۱۲۷۱ ه) تاریخنده روسیه کوندریلان اردواوزرینه
قوماندان نصب ایدلی بو ائشاده انکایر عسکری ایله متفقاً قریمه بر موققت
تامه ایله قرهیه عسکر چیقاروب نهایت سیوانستپول شهری اوزرینه یوررایکن
چوقدن برومبتلا اولدیغی برخسته لکدن وفات ایدلی بومارشالک نامی پارسده
بر محلهیه اعطا اولمش و یارم کوده تصویری ناپولیون مکتبنه تعلیق ایدلمشدر .

§

﴿ سنجار ﴾ یاخود (سنغار) — فرات نهریله دجله نهری اره سنده
واقع بر جسم و منبت صحرانک قسم شمالیسندن عبارتدر بعضاً الجزیرهیه
دخی عوماً سنجار دینلوز اولاد نوح علیه السلام بابل قلعه سی یا بلنججهیه
دکین بو صحرا ده توطن و تکثر ایدوب بعده اطرفه منتشر اولمشرایدی سنجار
طاغنده مسکون یزیدیلر خیلی زمان دولت علیهیه عصیان اوزره بولندقلری
حالده (۱۸۰۲ م و ۱۲۱۷ ه) تاریخنده بغداد والیسی علی پاشا معرفتیه
دائرة انقیاده آلدیلر .

فرات و دجله نهر لرینک التقا ایلدیکی محله اولان بر شهر قدیمک تورانده محرر
اسمی دخی (سنغار) در .

§

﴿ سنجر ﴾ — سلا چته ایرانیدن شدید بر پادشاهدر خراسان
والیسی ایکن بر اداری سلطان محمد سلچوقینک وفاتی عقینده اصفهان کلوب
متوفانک تخته اجلاس ایدیلان اوغلی صغیر محمودی خلع ایدرک یرینه
اوتورمشیدی مدت سلطنتنده بتون ملوک متجاوره ایله محارباته
کیریشوب اکثریسنه غلبه ایتدیکی حالده (غز) یاخود خطای ترکاریله
وقوعبولان صوک محاربه سنده مغلوب اوله رق زوجه سی و سر عسکری ایله
اسیر دوشمش و خراسانی دخی خوار زمیلرک ید استیلاسنه دوشورمشدر
مؤخرأ غزنه دن قاچوب قورتلدی و اخذ انتقامه قالفشدیسه ده آوان محبوسیتنده
چکدیکی مشقتک تأثیریه وجودینه عارض اولان علت او صروده کسب شدت
ایلدیکندن (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ هـ) تاریخنده دار عقبایه رحلت ایتدی سنجر
نامیله اشتهاری سنجارده طوغدیغی ایچوندر وفاتی متعاقب امراسی
ممالکنی بینلنده مقاسمه ایدوب امیر (اینالج) (ری) و امیر (آیکین) (هرات)
ممالکنده و (مؤید آبه) دخی سالف الذکر خراسان قطعده سننده اعلان
حکمرانی ایلدیلر .

§

﴿ سند ﴾ — هندستانده فائز نهرینک بریسنده بر حکمدار اقدر
شمال غربیده بلوچستان و شمالاً لاهور و شرقاً کشمیر حکمدار لقری ایله
تحدید اولنور اراضیسی یوز اوتوز یدی بیک کیلو مترو مربعنده و اهالیسی
بر ملیون راده سننده اولوب مقر حکومتی تخمیناً قرق بیک نفوسی جامع
اولان (حیدر اباد) شهریدر وقتیه سند خانلری اداره سننده بولنور ایکن
(۷۰۷ م و ۸۹ هـ) تاریخنده عراق امیری حجاجک اون یدی یاشنده
عمی زاده سی محمد معرفتیه فتح و اولوقت پای تختلری اولان (آلپور)
نام شهرده حکمدارلری (داهر) اخذ و قتل اولندی و اهالیدن چوق
کیسه لر اثنای محاصره ده آچلقدن تلف اولوب بر طاقی دخی کندوسنی
آتشه آندی و اون دردنجی عصر دن اشبو صو کنجی عصر نهایتنه

طوغری افغانیلرک و مغوللرک زیر حایه سنه کچوب (۱۸۴۳ م و ۱۲۵۹ هـ)
تاریخنده جنرال ناپیه معرفتیه برقاچ امارته تقسیم وانکایرلرک نو عا حایه سنه
ادخال اولندی . (سند) یاخود (هندوس) — هندستانده الك زیاده
غرب جهتنده بولنان ایکی بیوک نهرلردن برینک اسمیدر اشبونهر (تبت) ک
جنوب شرقیسنده بر مجهول منبعدن نشأت ایدوب صاغ طرفنده کابل
و بلوچستان و صول جانبنده پنجاب و مولتان بر اقدرق (اتوق)
(چیقارپور) (حیدر آباد) و (تانا) بی اروادن صکره حیدر آبادک بر از
یوقار یسنده اون بر آغزدن بحر عمانه دو کیلور طول بحر اسی ۲۵۶۰
کیلومترودر .

§

سن سیمون — ارباب علم ثروتدن و مذهب احداث ایدنلردن
بریدر بو ذات فرانسهده سلالهسی شارلمانه واصل اولان (و رماندوا)
نام قدیم و معتبر بر فاملیادن اولوب (۱۷۶۰ م و ۱۱۷۴ هـ) پارسده تولد
و (۱۸۲۵ م و ۱۲۴۱ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر ۱۷۷۹ ده آمریقاده
وقوعبولان استقلال محاربهسنده ابراز خدمت ایدرک عودتنده یکر می اوج
یاشنده اولدیغی حالده میرالای تعیین اولندی فقط کندوسی منافع عمومیه
خادم مواده حصر افکار عزمنده بولندیغندن ۱۷۸۵ ده ترک خدمت عسکریه
ایله انتظام بنی بشری مجدداً تأسیسه و فنون و صنایعی تعدیل و تنظیمه
چالیشان مشهور کیمسه لرله کسب مواسست و مناسبت و المانیا و انکارتره
و ایتالیا بی سیاحت ایلدکن صکره محصول فکری اولهرق بر طاقم
مصنعات مختلفه نشر و بیک درلو تجارب عجیبه و مهمه اجرا ایتسی
اوزرینه النده آووجنده حبه واحده قالدی و نهایت (۱۸۲۲ م) ده کندو
کندوسی اوروب فقط جریحهسی اولقدر مهالك اولدیغندن ینه صاغ قالدی
و یکی باشدن ایشربله اشتغاله باشلابوب اوغوستن تیری و اوغوست قونت
و سائر بوکی بر طاقم مشهور تلامیذ یتشدردی . اشبو سن سیمون
و طرفدارانک خلاصه افکاری آچیله جق علوم و صنایع مکتبلرنده
هرکس او قوبوب عالم اولمق و زراعت و حرثت حکومت طرفندن بر
نظارت متمادیه التنده بولندیربلوب هرکسک ذمام ادارهسی ایادی زراعه

تفویض اولمبق و ایشسز کوجسز کزن آدمز مملکتدن طرد ایدمک
والخاصل اداره عمومیه بر اشتراک طبیعی آلتنه آلوب حق تصرف
و مذاهب و فاملیار ایچون دخی یکی بر اصول یایلق کبی اشتراک اموال
و عیالی آ کدیرر شیلردن عبارت ایدی بونلر خیلی زمان اشبو افکار
فاسده لرینی ترویجه چالشدیلر ایسه ده عاقبت محل نظام احوال و اخلاق
عمومیه اولدقلری میدان ثبوت و بداهته وارد یغندن (۱۸۳۳ م و ۱۲۴۹ ه)
تاریخنده رسماً اتهام و جمعیتلری پریشان و کنام ایدلدی .

§

﴿سنغال﴾ — افریقاده بریواک نهردر (فوتاجالو) دن نشأت
ایدوب (چالوتقادو) (بامبوق) (قاجعفا) (قاسون) (فوتاتورو)
(فورش ژوزف) (باقل) (پودور) (داغانا) و (سن لوئی) یی
طولاشدقن و بعض یرلرده غایت بیوک اطهار تشکیل ایلدکن صکره واسع
بر اغز ایله بحر محیطه دو کیلور طول مجراسی تقریباً ۱۷۰۰ کیلومتر و در
آغزی قوملر ایله مملو اولوب بناءً علیه صولری طور غون برحالده بولندیغندن
اوزرنده سیر سفائی فوق العاده دوچار صعوبت ایلر . بونهرده بعضاً
اوافق التون پارچه لری دخی بولمقده در .

§

﴿سنغال﴾ یاخود (سنه غال) مستملکاتی — ایکی یه تقسیم اولنور
برنجیسی سن لوئی ایالتیدر که (سن لوئی اطهسی) (ریشار) (قول)
(لامپسار) (ماریتاغم) (سیدهیو) (داغانا) (باقل) (پودور) و بلان
برونندن ایوف کوچک کورفزینه دکین ممتد اولان سواحلك بر قسمنه
شاملدر . ایکنجیسی غوره ایالتیدر که ایوف کورفزندن غوره اطهسنه
و سفیو تجارتخانه سنه قدر امتداد ایدن سواحلی مشتملدر .
بوراده انجیق اوچ بیک آورو پالی نفوس موجود اولوب یرلیلرک عددی
ایسه التمش ایکی بیک نفوسدر مستملکاتک کرسی ادارهسی (سن) شهری
اولوب بروالی طرفندن اداره اولنور هواسی غایت صیجاق و صفتیلی در
سانتیغراد میزان الحرارهسی همان یکر می سکز درجه دن قرق درجه یه قدر
صعود ایدر . (۱۶۶۴ م و ۱۰۸۵ ه) تاریخنده اشبو تأسیسات هند

غربی قومپانیه سنه و مؤخرآ سنه غالت مختلف قومپانیه لرینه ویریلوب
نهایت هندشرقی قومپانیه سنه ترك اولندیسه ده (۱۷۶۳م) ده انکلیرلر طرفندن
النوب (۱۸۱۴م) تاریخنده فرانسه یه اعاده اولندی . (سنگامبیا) کله سنه
دخی نظر بیوریه .

§

﴿سنگامبیا﴾ — افریقای غربیده برقطعه وسیع در اشبو
قطعه شمالدن جنوبه و صحرادن سیرالئونیه قدر متمد اولدیغی کبی غربدن
شرقه دخی بحر اطلاسیدن تقریبیای وسطایه دکین متمد اولور طولاً غربدن
شرقه بیک الی و عرضاً الی یوز الی کیلومتر و اتساعی اولوب اون ایکی
ملیون نفوسی جامعدر . بوراده بولنان ممالکدن (سن لوئی) شهر جسیمی
و غوره جزیره سی و (دافار) لیمانی و (اوعالو) حکومتی فرانسه
مستملکاتندن اولدیغی کبی (غامی) نهری اوزرنده واقع بعض مواقع انکلیرلرده
و منتهای جنوبیسنده کائن بر طاقم یرلر دخی پورتکلیرلرده در و بونلردن
بشقه ده خیلی مستقل حکومت صغیره وارددر و حکومت مذکورهدن
اک بیوکاری (براق) و (فولاح) حکومتلیردر مع مافیه اوروپالولر بورالره
دخی تصرف ادعا سنده بولنورلر . سنگامبیاده مضر و دهشتلی فورتنه لر
اکسیک دکل ایسه ده بر طاقم چوللر مستثنا اوله رق محصولدار پک چوق
ضمغ و فستق اناجلی و وارددر و التون توزی و فیل دیشی و بالومی
چیقمتمده در بو قطعه سنه غال و غامی نام نهرلر ایله اسقا اولندیغندن
بو ایکی نام ایله تسمیه اولندی . (سنه غال مستملکاتی) نه دخی نظر
بیوریه .

§

﴿سننغر﴾ — آق طوغان یا خود (آق سننغر) دیدکلری بر نوع
بیوک طوغان قوشیدر که بو نام مقدمات بعض امرای ترکیه یه دخی لقب
اولمشیدی از جمله ملوک اتابکیه دن عماد الدین زنکینک پدری (قسیم
الدوله) نک لقبی آسننغر اولوب کندوسی (۱۰۸۵ م و ۴۷۸ ه) تاریخنده
ملکشاه سلچوقینک برادری (تاج الدوله) حلب تختنه جلوس ایتدیکی
زمان نائب سلطنت اولمش و حص فنحنه حین موقیتنده افندیسنه عصیان

ایلدیکندن حرباً اخذ و اعدام اولمشدر (اقسنغرا حریمی (اقسنغرامنی)
(اقسنغرا ناصری) و مودوددن صکره موصل حاکی اولان (اقسنغرا برسنی)
وامثالی پک چوق ذوات بولقبه شهرت بولمشلر ایدی .

§

﴿ سن مارتەن ﴾ — امریقاده کوچک انقیلاردن بر اطه در التی
بیک نفوسی حاویدر (۱۶۴۸ م و ۱۷۵۸ هـ) تاریخندنبرو فرانسه
وفلنک دولتلی طرفندن مشترکاً اداره اولنور تجارتی توتون روم
وطوزدن عبارتدر .

(سن مارتەن) — شرقیوندندر (۱۸۱۸ م و ۱۷۳۴ هـ) تاریخنده
ارمنستانه دائر نشر کرده سی اولان آثار معارفجه مظهر اعتبار اولمغله پارسده
طوپخانه حافظ کتبی و قرال مطبعه سننده فن طباعه شرقیه مفتشی تعیین
اولدی و درت سنه صکره غزته محرری اوله رق چیقاردیغی غزته ده
کندوسنی مروج افکار قرالیت دیو اعلان ایلدیکندن و بو اعلانی اذهان
اهالیده سوء تأثیر حاصل ایتدیکندن (۱۸۳۰ م و ۱۷۲۶ هـ) تاریخنده
ظهور ایدن اختلال صره سننده رتبه و معاشدن محروم ایلدی مومی الیه
ذکر اولنان ارمنستان تاریخندن بشقه اسکندرک وفاتی زمانه دائر تحریاتی
وملوک بطالسده نک و اشکانیلرک تاریخنی و سائر بعض افسانه لری و تدمرک
حکایاتی تحریر ایلشدر .

§

﴿ سنن ﴾ — کتب سته میاننده بونامده ایکی کتاب وارد بری
(۸۸۸ م و ۲۷۵ هـ) تاریخنده وفات ایدن ابو داود سلیمان بن اشعث
حضرتلرینک (کتاب السنن) ی دیگر ی ابو عبد الرحمن احمد بن شعیب
حضرتلرینک (سنن کبری) سی در .

§

﴿ سن ولسان ﴾ — علم هندسه مهرة اربابندندر (۱۵۸۴ م
و ۹۸۳ هـ) ده نور و چده تولد و (۱۶۹۷ م و ۱۱۰۹ هـ) ده وفات ایلدی
روماده جزو یترک نزدینه کیدوب معلمی اولان قلاویوسک یرینه ریاضیات
معلمی اولدیغی حالده ایکنجی فردینان طرفندن پراغه دعوت اولنهرق

بوشهرک محاصره سی اثناده اسـ وجلیلی طرفدن آلدیغی جریمه وایکنجی
فیلیپک طلبی اوزرینه اسپانیایه کیتشیدتی برمدت دخی آوستریا دون
ژاوند ریاضیات درسی و یروب غاند شهرینک کتابجیسی اولدیغی حالده
اوراده وفات ایلدی . هندسه یه دائر برچوق تألیفات و کشفیات
مهمه سی وارد

(سن ونسان) اطه سی — انکیز انیلارندن بریدر اشبو اطه بوز کیلو
متر و دورنده اولوب اوتوز بیک نفوسی جامعدر شکر چوید قهوه کبی
محصولاتجه اراضیسی غایت منبت اولوب اراضیسندن اون ایکبیک هکتاری
زرع و فلاحت اولنیور ایسه ده باقیسی کافوری و ضمغ اغاجلریله مملو
اورمانلردن عبارتدر اشبو اطه قریستوف قولومبو معرفتیله کشف
اولدیغی کون سن ونسان یورطیسی اولدیغندن اونام ایله بنام اولدی .
(سن ونسان) برونی — ارغراو ایالتنده پورتکیز و بالجمله آوروپا
قطعه سنک جنوب غربی نقطه سی تشکیل ایدن بروندر (۱۶۹۳ م
و ۱۱۰۵ هـ) ده تورویل بوراده انکیز و فلنک دو تناسنی بوزدی
و (۱۷۸۰ م و ۱۱۹۵ هـ) ده سوون التمش درت عدد انکیز و فلنک
سفاینندن مرتب بر دو تنمایی اخذ ایلدی و (۱۷۹۶ م و ۱۲۱۱ هـ) ده
ژرویس نام انکیز امیرالی اسپانیا محاربه سنده کندوسنه لوردسز ونسان
عنوانی اعطا ایدن مظفریتی قزانندی .

§

§ سنه فلدر — لیتوغرافیا یعنی طاش باصمه سنک موجودیدر
(۱۷۷۲ م و ۱۱۸۶ هـ) ده پراغده تولد و (۱۸۳۴ هـ) ده وفات ایلدی
مومی الیه بر قومیدیا جینک اوغلی ایدی ۱۷۹۱ تاریخده تیآرو او یونجیلری
کروهنه داخل اولوب حسن قبول مشاهده ایلدیکندن چکیله رک مونیخده
بعض تحریات ایله تمکنه قرار و پردی و موسیقی نوطه سی حاک ایتک
ایچون قولای و فائده لی بر واسطه ارارایکن باقریرینه طاش استعمالی بولدی .
۱۷۹۳ ده طاش بصمه سنک برنجی فکری مومی الیه ده حصوله کیشدر .
هر نوع مانع لره قارشو اوغراشه رق ۱۷۹۶ ده سرای فن موسیقی مدیری
(غلسز) ایله برابر مونیخده بر جمعیت تشکیل ایلدی . صکره اشبو بیکی

صنعتی آوروپانك باشلیجه شهرلرنده دخی طائتدیرمق ایچون بالنفس عزیمت
ایلدیکی حالده ۱۸۱۰ تاریخنده باویرا قرالی طرفندن مونیخده قرال
لیتوغرافیهسی مدیری تعیین اولندی . لیتوغرافیهنك مونیخده شیوعی
۱۸۱۹ تاریخنده در .

§

﴿ سوتو و ﴾ — جرمانیا طائفه سنه منسوب بر شعبه در بوشعبه نك
خلقی ایمپراطور (سزار) زماننده ایتالیاده بولنورلرایدی صکره
رومالوره تابع اولوب دهها صکره اسپانیاده بر حکومت تشکیل ایلدی .

§

﴿ سوع ﴾ — طوائف عربدن (هذیل) قبيله سنك قبل الاسلام
پرستش ایتدکاری بر بیوک پتدرکه قالدین شکننده مصنوع ایدی نوح علیه
السلام زماننده کی خذله منکرین دخی بوپته طپارلرایمش .

§

﴿ سواکن ﴾ — نوبه ده بر شهر در بوشهرک بر قسمی عرب کورفرزنده
بولنان بر اطه جقده و دیگر قسمی قره ده اولوب صیدادن اوچیوز اون کیلومتر
مسافده واقع و اون بیک نفوسی جامعدر بر کوزل لیمانی موجود اولوب
بولیمان عربستان قهوه سی و اسرا تجارتی یاپانلرک بر مجمع یکانه سی اولدیغی
کی عربستان سواحلی اوزرنده بولنان عدن ایله دخی تحت البحر بر خط
مخبره سی وارددر بوراده اکثریا اینجو صیدی دخی اجرا اولنور .

§

﴿ سوانون ﴾ یاخود (سنه وون) — دانیمارقه قرالی (هوالد) ک
اوغلیدر پدربنی خرستیانلغی قبول ایتدیکیچون اعدام ایدرک برینه اوتوردی
و (۱۰۰۲ م و ۱۲۹۳ هـ) تاریخنده کایتلی عسکرله ساقسون و (انکل) طائفه سی
اوزرینه یوریوب هپسینی مغلوب و پریشان ایتدکن صکره انکلتره تاجنی
ومؤخرأ (اسوج نوروج) تاجنی دخی اکتسا ایلدی .

§

﴿ سودان ﴾ یاخود (نیغربتی) — رنکاری اقجیل اولان (فلات)
و (فلانی) و (فوابه) قبيله لرینی دخی شامل اولدیغی حالده افریقا

قطعه سنده جهت غربیه دن بدأ ایدرک (نیرز) نهری حوضه سی بوینجه (سدغو) (جنه) (ماسینا) (طومبوقتو) (سقاتو) (قانون) وائالی برچسوق حکومت وئمالکه انقسام ایدن قطعه کبیره در. (جاد) کولنه طوغری یانلش و مقری قوقا شهری بولنش اولان (بورنو) حکومتی و (باغیرمی) و (قائم) حکومتلری هپ اول حوالیده بولنور. جنوب جهتنده کی (اداماعووا) برحکومت مستقله ایسه ده شرق جهتنده اولان (واددای) (دارفور) (قوردوفان) و (نوبه) نمالکی ونیل ایض جوارنده بولنسان (دینغا) (شلوق) (ینام) قبائلی خدیویت مصریه مستلکاتنددر بلاد تکروریه دخی طرابلس غربک کیروسنه دوشر.

§

﴿سورات﴾ — هندستانده واقع کجراتده (تاپتی) نام نهرک صول کناری اوزرنده و بومبایک ایکی یوز یتمش کیلومتر و شمالنده بر شهردر اکثریسی مجوسی اولق اوزره نفوسی ایکی یوز بیک تخمین اولنمده در وسوقاقری طار و طولاشق و خانه لری مرتفع و لیمانی اولدجه الویرشلیدر. سورات غایت قدیم و مجوسیلرجه مقدس بر شهر اولدیغندن فوج فوج کلوب زیارت ولسانلرنجه مکه قپوسی تسمیه ایدرلر. امید بورنی کشف اولنه لیدن برو سورات طریق تجارتده کرکی کبی شهرت بولدیسه ده شمعی او قدر اهمیتی یوقدر. (۱۵۷۲م و ۹۸۰ه) تاریخنده مغوللر بوراسنی ضبط و (۱۶۱۲م و ۱۰۲۱ه) ده هند انکلیر قومپانیه سی برنجی هندستان شرکتنی بوراده تاسیس ایلدی و مؤخرأ فرانسزلر و فلنکلیر دخی اول امتیازک عیننه نائل اولدی و (۱۶۶۴م دن ۱۷۰۷م) تاریخنده دکین ماهراتلر هجوم ایلدیلسه ده ضبطنه دسترس اوله مدیلر واک صکره یعنی (۱۸۰۰م و ۱۲۱۵ه) تاریخنده انکلیرلر قطعاً ضبط و تصرف ایلدیلر.

§

﴿سورمنه﴾ — طربزونک سکز ساعت بعد شرقیسنده بر قضا مرکزیدر مع نواحی (۱۸۵۰۰) نفوس ذکوری (۱۲۱) جامعی (۱۳) کلیسای (۷۹) مکتبی (۲۴) مدرسه سی واردر کلیتلو فصولیه

وقوقوروز يتشديرر بوراده بيوجك قايق وصندال اعمالى و باقر جيلق
وتيمور جيلك ايجمه ايلرولمشدر آغ ايلكى دخی ياپيلور .

§

﴿ سوریه ﴾ — كتب مقدسه ده آرام ولسان عربده بر الشام ناميله
معروف بر ولايت جسيمه در بو ولايت غرباً بحر سفيد شمالاً آسياى
صغرى شرقاً فرات جنوباً عربستان ايله محدود اولوب شمالدن جنوبه طولاً
التى يوز و عرضاً ايكي يوز سكرسان كيلو مترو مساحه يى وايكى مليون درت يوز
بيك نفوسى و ممتاز اولان (جبل لبنان) دن بشقه شام لاذقيه طرابلس
بيروت عكا بلقا حوران حما سنجاق قريني حاويدر سوريه ساحله همجوار
ايكى مواذى سلسله جبالى تشكيل ايدن لبنان طاغريله مستور واشبو
ايكى سلسله بيننده طولاً يتش سكرسان و عرضاً اون بش كيلو مترو امتداد ايدن
اووهده واقع اولديغندن مقدا (سهله سيري) وياچقور سوريه تسميه
اولنور ايدى .

العاصى (نام قديمى اورونت) سينانى (قديمى له اوننت) اردن و برده سوريه
نهرلرينك باشليجه لريدن (برده كله سنه نظرييوريله) صحرالرى سيجاق و طاغلى
معتدل و بعض محلالرى مستشنا اوله رق اراضيسى غايت محصولداردر .
خرما فستق قايسى ليمون زيتون اغاجلى و پموق چويد شكر قامشى دخان
محصولاتى و ميوهسى پك چوقدر وقتيله حركت ارض صيق صيق
وقوعبولديغندن بحر لوطه طوغرى برچوق وولفان اثرلى و قديم يهوديه ده
خبللى زفت و كو كرد منبعلى كورملكده در شام اسلحهسى اعمالاتنه
مخصوص فابريقه لرى و زرین اقسه و حلب حريرندن معمول اقسه دستكاهلى
انحطاط بولمقده ايسه ده تجارتى سواحل اوزرنده و باخصوص شام و لاذقيه
و طرابلس و بيروت كې شهرلرنده غايت رواجلى اولوب فقط تجارتنك قسم
اعظمى يهوديلرايله اوروپا ليلرالنده در . اهاليسنك اكثريسى عرب و تركلردن
مركب اولوب بعض قضا و نواحيسنده اسماعيليلر درز يلمارونيلر سامريلر
دخی بوانور . سوريه ده موجود اهالى قديمه وقتيله مملكتلرینه آرام نامى
ويررلر ايدى فى الواقع تورانده دخی بونلرك سام اولادنن آرامك محصول
نسلى اولدقلى محرردر .

جها و (ژسور) و (سوناه) و شام بر زمان داود و سلیمان علیهما السلام
حضراتی طرفلرندن و برکویه ربط اولمش و برمدت ائوریا و بابلونیا و فرس
حکمدارلرینک و مؤخرأ اسکندرک (۵۲۹۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک اوچیوز
برسنه مقدمنده ایپسوس محاربه سی و قوعندن صکره سلوسیدلرک حجاب
و اداره سنه یکمیش و سوریه نک مصر ایله مختصماتی و اشکانیلرک مهاجراتی
و (۵۴۰۱ خ) تاریخندن بدأ ایله اوچ سنه دوام ایدن رومالولرک محارباتی
و بلاد یهودیه نک قیامی و خاندان قرالینک بری برلرینه رقابتده دوامی کبی
احوال سلوسید حکومتنک زوالنه سبب اولمش و (۵۵۳۰ خ) تاریخنده یعنی
میلادک التمش درت سنه مقدمنده رومالولره و (۶۳۴ م و ۱۳ ه) تاریخنده
اسلامه انتقال اولمش ایدی مؤخرأ ایوبیلر عباسیلر طولونیلر فاطمیلر
سلچوقیلر و (۱۱۵۴ م و ۵۴۹ ه) تاریخنده اتابکلر و بعضاً ملوک مصریه
دخی بوراده حکومت سوروب نهایت سلطان سلیم اول حضرتلری (۱۵۱۷
م و ۹۲۳ ه) تاریخنده ضبط ایلدی اگرچه برارهلق فخرالدین نام درزی
امیری زماننده و جزار اجدپاشا وقتنده بعضی اختلالات ظهوره کلدی
و (۱۸۳۳ م و ۱۲۴۸ ه) تاریخنده و قوعبولان قونیه محاربه سندن صکره
دولت علیه طرفندن محمد علی پاشا اداره سنه براغلدیسه ده ینه استرداد
اولندی و (۱۸۶۰ م و ۱۲۶۷ ه) تاریخنده درزیلر خرسستیانلر علیهنه
براختلال چیقاروب بعضی یغما و قتال و قوعبولدیغندن و فرانسه دولتی
التی بیک عسکر و انگلیز دولتیه دونما سوق ایلدیکندن طرف دولت علیه دن
دخی فوآد پاشا کیدوب تشکیل اولنان مختلط قومیسسیونده اختلاله سبب
اولنلرک و شام و الیسی مشیر اجدپاشانک اعدامنه و برچوق تضمینات
اعطاسنه قرار ویرلدی • (شام) کله سنه دخی مراجعت بیوریه •

§

﴿سوزیان﴾ یاخود (سوسا) — خوزستانک نام دیگریدر

سوس و خوزستان کله لرینه مراجعت بیوریه •

§

﴿سوس﴾ — وقتیه مغرب زمینده مستقل بر حکمدارلق ایدی

بحر اطلسی به منصب سوس نهری ایله اسقا اولندیغندن سوس تسمیه ایلمشدر

بوقطعه جبل اطلسك هرايكي حوضه سي اوزرنده كائن اولوب شمالاً فاس
غرباً بحر محيط اطلاسي جنوباً ملثمين قبيله سي اراضيسي شرقاً دارا ايالتی ايله
تحديد اولنور طولاً ايكيوز و عرضاً ايكيوز يتمش طقوز كيلو مترو وسعتی
والتي يوز بيك نفوسي اولوب مقر اداره سي (تارودان) وباشليجه شهرلری
(اغدير) و (تالان) در هواسی صيحاقي ولطيف اولديغی کبی اراضيسي
شکر قامشی پموق چويد زيتون خرما کبی محصولاتی کليت اوزره يتشديرر
انجق قسم اعظمی غير مزروعدر سوسك بر قسمی (۱۸۱۰ م و ۱۲۲۵ هـ)
تاريخندن برو (سيد هاشم) ملکنه الحاق اولنوب ماعداسی تونس ولايتی
جايه سنده قالمشدر .

§

﴿ سوس ﴾ ياخود (سوسا) — خوزستانده قديم بر شهردر شمالده
قره صو ويا شواسب نهري اوزرنده بولنور وقتيله ملوک کيانينه ک قيش
مقری ایدی تأسيسی مأمون خليفه يه جل ايديلور اشبو شهرده عجم
شاهلرينک دبدبه فروش برسرايلری اولوب مومی اليهم خزينه لرینک قسم
اعظمی اوراده حفظ ايدرلرایدی اليوم شستر قربنده کونه ايفورم يازولری
ايله برابر شهرک خرابه زاری قالمشدر .

﴿ سوس ﴾ ياخود (سوزا) — ايتاليانک پيه مون ايالتنده بر شهردر
جوارنده چيقان برنوع يشيل مرمر سوز مرمری تسميه ايديلور اوغوستک
شرفنه اولق اوزره بياض مرمردن مصنوع طاق الغزاسی شايان تماشادر .
(سوز) ايتاليانک سبني طاغيله جنوه طاغنک ايکی بيوک يولی ملتقاسنده
ايتاليانک مفتاحی مشابه سنده بر موقعک دخی اسميدر (خوزستان) ک عمومنه
سوزيان دخی ديرلر . (خوزستان) کله سنه دخی نظر بيوريله .

§

﴿ سوسور ﴾ — طبيعيو نندر (۱۷۴۰ م و ۱۱۵۳ هـ) ده جنوده ده
تولد و (۱۷۹۹ م و ۱۲۱۴ هـ) تاريخنده وفات ایلدی بوذات ارباب فن
زراعتدن آثار نافعہ صاحبي مشهور نيسوفور سوسورک اوغلی اولوب
فلسفه طبيعیه بی جنوده ده او کړند کډن صکره انکلتره فرانسه المانيا و ايتاليایه
سياحت والپ طاغلری کبی برطاقم جبال عاليه و مرتفعه اوزرنده تحريات

حقیقه‌یہ نصب نظر امعان و ہمتلہ علم معادن و طبقات الارض و علائم سما و علم نباتاتہ تقدیری نامکن بر خدمت ایفا ایدرک بوسایہ دہ علوم مذکورہ مؤسسری ہرہ سنہ یکم شدہ الکترو متر یعنی میزان سیالہ برقیہ و ایفرو متر و یعنی میزان رطوبت ہوا و میزان الحرارہ و میزان الہوا و اور یو متر و یعنی گاز و ہوانک تمیز لکنی تمیز ایچون موضوع اولچویہ مماثل متعدد آلات مومی الیہک موفق اولدیغی مخترعات و یا تصحیحات جملہ سندندر الپ طاغرنده یا یش اولدیغی درت جلد سیاحتنامہ سی باشلیجہ اثری و رطوبت ہوا یہ دائر یازدیغی کتاب دیگر بر اثر معتبر بدر .

مومی الیہک اوغلی اولان تودور سوسور دخی حقیقہ باباسنک اوغلی اولوب (۱۷۶۵ دن ۱۸۱۵ م) تاریخنہ دکن علم حکمت و کیمیای نباتی یہ دائر وقوعبولان کوزل سعیلری سایہ سنده شہرت آلمش و خصوصاً ۱۸۰۴ ادہ نباتاتہ دائر تحریات کیمیویہ سی اون سکرنجی عصرک اک زیادہ اہمیتی حازہ اثار نادرہ سندن بولنمشدر ہوا ی نسیمی و حامض فحمینک تحولاتی و پیراق و چیچکلرک ہوا ترکیبی اوزرنده اجرا ایلدکلری تأثیراتی حقندہ ملاحظتات مفیدہ سی دخی واردر .

§

﴿ سوسیالیسم ﴾ — مشترک طرفداری معناسنی تضمین ایدن بولکہ فرانسزجہ اولوب حتی فرانسہ دہ ایلک دفعہ اولہرق (۱۸۳۵ م و ۱۲۵۱ ہ) تاریخنہ (رہ بود) نامندہ بری طرفندن تفوہ اولنش ایمش . بونام کرہ ارض اوزرنده کویا سعادت تامہ بشریہ بی وجودہ کتورہ بیلہ جکی زعم اولنان قواعد سیاسیہ متصورہ مختلفہ یہ و بریلور . قواعد مذکورہ یہ قائل اولنلرک باشلیجہ لرندن بر طاقی حقوقی تصرفیہ شخصیہ و حقوق ارثیہ بی الغافکر فاسدندہ اولوب (قومونیست) نامیلہ یاد اولنورلر . رأس المال و فائض اصوللرینی الغا و املاکی اشتراک صورتہ تحویل طریقیلہ ترتیب و اصلاح عمل فکرنده بولنان دیگر طاقندہ (سوسیالیست) نامی و برلمکدہ در .

برنجی طاقک خدمت ایتمکدہ اولدقلری افکار فاسدہ سیاسیوندن (مینوس)

و (ليقورغ) نام ذاترك اثر ليله افلاطونك (جمهوريت موهومه) نام اثرى كى آثار عتيقه دن مقتبس اولوب قرن اخيرده صور مختلفه اوزره نشر وتدریس اولنش و بوكونكى كون (انترناسيونال) نايلاه ياد اولنان جمعيتك اساس فكر فاسدينى تشكيل ايلشدر .

بونلك خدمت ايتكده اولدقلى افكارده عموميت اوزره كوريلان فساد حقوق ووظائف بشريه نك اك اساسلى قواعدى طابق استمدكارى حالده قواعد مطلقه و كفيه وضعيله حسيات بشريه يه حاكم اولان قوانين طبيعه خارجنده وغير قابل دوام برهيتت سياسيه موهومه تشكيلى زعيمدر .

§

﴿ سوغدييان ﴾ - بخارا و خوقند ولايتلرينك نام عتيقيدر . سمرقندك اسكى نامى اولان (سغد) كلمه سى بوندن ياخود بوآندن غلط اولمق كرك .

§

﴿ سوفسطائيه ﴾ - لسان يونانیده صاحب حكمت معناسنه ايسهده مؤخرأ برطاقم دعاوى باطلهده مجرد الزام خصم ايچون مغالطه و سفسطه يى التزام ايدنلره علم اولشدر كه بوتقديرجه حقسنز اوله رق يالكز چكه قوتيله دعواسنى قزانمغه چالیشان آووقاتلره دخی (سوفسطائى) دینه بيلور . مذاهب فلسفيهده اولان اختلافه قارشو حق و ناحق مباحثه يه كيريشوب شك عملى وجوده كتورنلرهده (سوفسطائى) ديرلر (فلسفه) كلمه سنه مراجعت بيوريله . بونلر (لادريه) و (عناديه) و (عنديه) يعنى اعتقاديه شعبه لرينه منقسمدرلر . سفسطه مذهب عد اولنه ماز زيرا مذهب اصول و قواعدده محتاج اولوب بونلر ايسه قواعدى منكر و دليل وبرهان تحريسندن مستغيدرلر .

§

﴿ سولون ﴾ - حكما و شعراى يونانيه دن واتنه قرالى متوفى (قودروس) ك اخفادندندر . اوائل حالنده بيوك مأموريتلرده بولنديسهده مؤخرأ امور ادبيه و سياسيه يه كسب و قوف ايچون ترك مأموريتله مصره كيدهرك اوراده اكتساب علم و معرفت ايلدى عدالت مجادله يى دفع ايدر .

کلامی وردزبانی اولدیغندن (۵۰۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک بشیوز طقسان درت سنه مقدمنده آتنده آر خون تعیین اولندیسه ده ترتیب و اعلان ایلدیکی جمهوریت قانونی بکنلامک حسبیه کوجنوب ترک وطن ایتدی و قبریسه کیدوب اوراده بر مدت کمال فقر و فاقه ایله یشادقدن صکره (۵۰۳۶ خ) یعنی میلاددن (۵۶۲) سنه مقدمنده یتیم سکر یاشنده بولندیغی حالده عالم بقایه کیتدی . مومی الیه رشد و کیاست و ثبات و استقامت اصحابندن غایت نطوق و شجیع بر ذات اولوب مملکتی خیلی وارطه لردن قورتار مشدر .
(خیر الامور اوسطها) کلام حکیمانه سنی ابتدا بوسویلدی دیر لر ترتیب ایتدیکی سالف الذکر قانونک بعض فقره لری (قانون) کلمه سنده کور یله بیلور بوقانون مومی الیهک وفاتندن صکره آتله لولرک نزدنده کرکی کبی اعتبار بولدی .

§

﴿ سومال ﴾ — افریقای شرقیده بر کوچک حکومتدر حبشستانک شرق وزنکبار اراضیسی شمه النده و باب المنذب خارجنده بولنور نفوذی باب المنذبندن (قاردانی) یه و بلاد (حرار) ه قدر متعمدر بوکا اقلیمی مناسبیه عجمان دخی دیر لر لکن هواسی و خیم و حار و اکثر محالری بطاقلق اولدیغندن شهرتی یوقدر اشبو قطعنهک شمال غربی جهتنده اولان عدل یاخود عادل حکومتی دخی بر درجه یه قدر سومال حکومتی نفوذی تحتنده بولنور انکلیر لراشبو حکومتک ساحلنده (موشاخ) جزیره سنی و فرانسر لر (اویعوخ) لیمانی تصرف ایتکده در لر ساحل شرقیسنده مشهور بلده سی (زیلا) در عدل اهالیسی زنجی اولوب (سو مولی) تسمیه اولنور لر .

§

﴿ سومنات ﴾ — هندستانده اسکی هند مجوسلرینک کعبه سی مشابه سنده بر پتخانه نک یاخود بولندیغی مملکتک اسمیدر هندیلر هر خسوف و کسوفده اشبو پتخانه بی زیارت ایدر لر و در یالرک مد و جزری بوکا بر عبادت مخصوصه اولدیغنی وارواح امواتدن کندوسنه صیغنان و زیارت ایدنرک ساحل سلامته بولنه جققرینی اعتقاد ایلر لرایدی . دروننده هر کون زوارک صاچ و صفالنی تراش ایتک ایچون اوچ یوز بربر و سواز چالوب او ینامق اوزره بش یوز جاریه و اقلی بیک قدر زوار بولندیغی منقولدر

سلطان محمود غزنوی (۱۰۲۵ م و ۴۱۶ هـ) تاریخنده شهر مزبور اوزرینه کیدرکن هندیلر (سومناته کیمسه برشی یاپه مز بورایه سوء قصد ایدنلر البته بلاسنی بولور) دیو قاز کبی اوتوروب سیرجی اولمشلر ایدی سلطان مشارالیه کلوب مملکتی ضبط وپتی پتخانه بی خاکله یکسان ایدنجه بیچاره لر نه یه اوغرادقلرینی بیله میوب پته دوندیلر وقوجه پتک یغما کران النده التون وکوش و مجوه راتله مزین قولی قنادی قیریلور ایکن غلوغلو دیو پک چوق آغلاشوب سیرلشدیلر .

§

﴿ سومه زقلود ﴾ — مشهور اوروپا عالم لرننددر (۱۵۸۸ م و ۹۹۷ هـ) تاریخنده فرانسه ده سمورانکسواده تولد و (۱۶۵۴ م و ۱۰۶۵ هـ) تاریخنده وفات ایشدر اولا پدردن درس کوروب بعده بعض عالم لرایله ربط رابطه مناسبات ایدرک علوم مذهبییه وطبییه و تاریخیه و آثار عتیقه کبی فنونی تدرس و تکمیل و کندو باشنه فارسی و کلدانی و عربی و قبطی لسانلرینی تحصیل ایتدکن صکره برچوق زمان اجرای سیر و سفر و پک ایرکندن پروتستان مذهبنی قبول ایتکلکه بومذهبی سربستانه اجرا ایچون فلنکی ملجاء و مقر اتخاذایلدی برخیلی زمان دخی لیدیده اقامت ایتشدر . (سومه ز) برارهلق اوله برعمومی شهرته نائل اولمشیدی که کندوسنی ایدنک داعیه سی قرال لربیننده بیله بیاغی منازع فیه بر مسئله مهمه رنگنی المشیدی حتی (ریشلیپو) و (مازارین) فرانسه ده و (قریستین) اسوجده توطن ایتسی ایچون پک چوق چالیشوب نهایت فرانسه ده ایکنجی شارلک پدیری برنجی شارل حقتنده عزو و اسناد قلنان تهتمک رد و جرحنی حاوی مقاله بی تحریره مأمور اولدی .

اشبو مقاله مؤخرأ میلیتون ایله سومه ز بیننده ظهور ایدن برمطارحه شیدهنک سبب یکانه سی اولمشدر .

(سومه ز) برچوق مؤلفرک تصنیفاتنی شرح و تفسیر ایتدی و سکسانی مطبوع و التمشی غیر مطبوع یوز قرق مؤلفات ترک ایلدی لیدیدن غیبوبتی ائنده لیدی اهلایسنک کندوسنه کوندردیکی بر دعوتنامه ده (دنیا کونشسز اوله مدیغی کبی لیدی هیئت معارفی دخی (سومه ز) سز اوله مز) عباره سی محرر

ایدی اکن هر کوزلده بر قصور اوتته دنبرو مفظور اولدیغندن بو عالمک دخی
تألیفاتنده کوریلان بر طاقم سب و شتم و بدزبانلقلر و دائرة ادب خارچنده عجیب
وغریب رأیلر مؤخرأ بادی مذمتی اولمشدر .

§

﴿ سوندرسون نيسوفور ﴾ — مشهور بر اعماد ر (۱۶۸۲ م و
۱۰۹۴ هـ) تاریخنده تور یستونده تولد و (۱۷۳۹ م و ۱۱۵۲ هـ) تاریخنده
وفات ایلدی .

بو آدم بر یاشنده ایکن چیچک علتندن اعما اولدیغی حالده علوم و فنونی هر کسه
حیرت ویره جک صورتده بر سرعتله تحصیل ایدرک قانبریج دارالمعارفنده
علم حکمت و ریاضیات معلمین مشهوره سندن بری اولدی از جمله ضیا
و علایم سمایه و جاملرک صور ترکیباتنه دائر اولان درسلی شایان استغرابدر
مبادی جبره دائر تألیفاتی و نیوتونک احکام طبیعیه سنه متعلق تقدیر اولمش
شرحلی دخی واردر .

§

سونکر ﴿ — مقدا نباتات بحریه دن ظن اولنور ایکن صکره لری
حیوانات بحریه دن اولدیغی اکلاشلش و حیوانات غیر فقریه نك بشنجی
صنفی اعتبار اولمشدر . بو حیوان دکزک ایچنده مدیه کبی بعض اثار
نباتیه و حیوانیه و اکثری قیالراوزرینه یاپیشق بولنور و حیاتده اولدقجه
اجوافنک درونی قاپلادیغی کبی سطح خارچیسنی دخی از وچوق قالین بر
سطح مخاطی قاپلار . عادیسی بحر سفیدک سواحل عربیسنده و اینجه
واعلاسی یونانستان و سوریه دکز لرنده چیقار و طالعیجر معرفتیه صید و اخراج
اولندقدن صکره یموشاتمق و دکز قوقوسنی ازاله ایتک و بیاضلمتق ایچون
بعض صنایع دخی اجرا اولنور و (ایوت) دنیلان دافع العطش علاج
سونکردن چیقاریلور و یاره لرک اغزلرینی بیوتک ایچون بالومنه بولانمش
سونکر حب و قتیلاری یاپیلور .

§

﴿ سولیش ﴾ — مصر سفلاده نامیاه معروف بر کورفزک منتهاسنده
وقاهره نك یوز اوتوز بش کیلو مترو شرقنده اون ایکی بیك نفوسی جامع

برشهر در سوری خراب ولیمانی قوم ایله مملو و صویبی نادر ایسه ده قنال
قومپانیه سنک نیلدن اجرا ایلدیکی صو اخیراً او مضایقه بی بر طرف ایلدی .
انکایر لر بوشهر دن بومبای و کلکوتیه منتظم واپورا پوسته سی ایشلمکده
وهندستان تجار لر ینک قاهره اسکله سی اواق و قنالک ممری بولنق مناسبتیه
اعتبار ایلکده در لر .

(سویش قنالی) — قنال کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ سویل ﴾ — اندلسده برشهر اسمیدر . (اشیلیه) کله سنه نظر

بیور یله .

§

﴿ سه تی ﴾ یاخود (سه تو) — اون طفوزنجی سلاله فراعنه دن
بر حکمدار صاحب اقتدارک اسمیدر مدت سلطنتی اولان قرق التی سنه
ظرفنده عربستان وارمنستانده برچوق ممالک ضبط و تسخیر ایلدی اق دکز
ایله بحر احر آره سندن یعنی بو کونکی قنال محلندن بر قنال کشادیمچون چوق
چالیشدیسه ده اکلانه موفق اوله مدی . آچدیغی یرلرده قالان چقور لر
شمدیکی قنالک وجوده کلمسنه خبلی یاردم ایتشدر .

§

﴿ سه رازونت ﴾ یعنی کیره سون — مقدا سه رازوس مؤخرأ

فارناسیا نامیله معروف برشهر در اشبو شهر (قویتوره اوس) کورفرزنده
وتیره بولینک غربنده والیوم خرابه زار اولان قصره حاکم برقیما اوزرنده
واقع اولوب ایکی بیگ نفوسی جامعدر مهرداد محاربه سندن صکره
لوکولوس نام روما جنرالی بورایه برنجی دفعه اوله رق کراز اغاجلری
کتورتدیکندن ولاتین لساننده (سه رازی) کراز دیمک اولدیغندن بونامله
شهرت بولمشیدی . قنکی (۱۴۶۲ م و ۸۶۷ ه) تاریخنده در .

§

﴿ سه رنت ﴾ — برنجی عصرده یهودی فیلسوفلرندن مشهور

سحر باز سیمونک شا کردیدر بو آدم حواریون زماننده قدس شریفده ایدی
حضرت عیسانک مسیح اولدیغنه معتقد و معجزه لرینی مصدق ایدیسه ده

الوهیتنی انکار ایلدیکندن کلیسادن طرد اولندی یوحنا انجیلنی بونی رد ایچون
یازمشدر .

§

﴿ سه نك ﴾ — مهره ارباب بلاغتنددر مومی الیه بونامده
برفیلسوفک پدیری اولوب (۵۵۳۶ خ) تاریخنده یعنی میلادک الی سکز سنه
مقدمنده قرطبه شهرنده طوغمش وروماده بر مکتبده تدریس ایله مشغول
اولدیغی حالده (۲۳ م) تاریخنده وفات ایلمشدر .
حیرتبخش عقول بر قوه حافظه سی اولوب حضورنده بر دفعه تلفظ اولمش
اولان ترتیبسز ایکی بیک الفاظ واسامی بی حفظ ایده بیلور ایدی . ایکی
مجموعه خطبه سی وارددر برنجی مجموعه سی بر وایکنجیسی اون جلددن
عبارت ایدیسه ده شمدی یالکز بر قسمی موجوددر (له فراع) نام فرانسز مؤلفی
بونلری فرانسزجه یه ترجمه ایلدی .

مومی الیهک اوغلی سه نك دخی فیلسوفلق و فصاحتده باباسندن اشاغی دکل
ایدی بوادم ابتدا اووقاتلق صکره رواقیون مسلکی اوزره مکتب
خواجه لکی ایدوب برارهلق قستورلق مسندینه دخی نائل اولدیغی حالده
بعض اسبابه مبنی قورسیقه یه نفی وسکز سنه صکره بعد الاطلاق هنوز
تحصیل ایله مشغول اولان ایمپراطور (نزون) ه خواجه اولدی ومومی الیهک
جلوسندن صکره ایتدیکی مظالم وحقارته تحمل ایده مدیکندن آلدیغی
احسان و عطایای رد ایدرک کوشه عزلته چکلدی ودیلی طور مدیغندنمیدر
ندر (۶۵ م) تاریخنده نزون طرفندن کوندریلان اتهامنامه اوزرینه اعدام
اولنه جغنی اکلادیغی کبی بیچاره کندو ایله طهر لرینی کسهرک تارک
معرفخانه فنا اولدی .

مومی الیهک فلسفه یه دائر خیلی تألیفاتی وایولک و غضب و اطمئنان نفس
ونقصان عمر و عنایت ربانیه وثبات عقل و اخلاق حقنده یوزیکرمی درت
عدد مکتوباتی واون عدد حکایات مفعده سی وارددر وکافه اثار ی لاتینجه دن
فرانسزجه یه ترجمه و طبع اولمشدر .

§

﴿ سهل بن عبدالله ﴾ التستری — کبار اولیادندر و ذواننون

مصری شاگرد لرندن اولوب کنیه سی ابو محمددر (۸۹۶ م و ۲۸۳ هـ)
تاریخنده و سکسان یاشنده وفات ایلدی (فقردن خوف ایدن منافقدر)
و (بر درویش کو کلندن رجا عن الخلق منقطع اولماد قجه فلاح بولماز)
و (بر کیمسه که صباحلین قالفار قالمماز بو کون نه بیه جکز دیو دوشنور ایسه
زنهار اندن خیر اومه) نصایح جلیله سنی ایراد ایلشدر که مولا ناجامی
مرحومک شوقطعه سی اشاغیکنی تمامیله اوقشار .

هر که خیر دبا مداد از خواب نبود درسرش
جز خیال خورد ازو آیین بیداری مجوی

و انکه شوید دست چون پای از سر پستر کشد
تابخوان و سفره آرد دست دست ازوی بشوی

§

﴿ سهیلی ﴾ — اجله علمادندر و اسمی عبدالرحمن کنیه سی
ابوالقاسم مسقط رأسی اندلسده (مالقه) شهری اولوب (۱۱۸۵ م و ۵۸۱ هـ)
تاریخنده مراکشد و وفات ایلشدر (شرح جبل الکبیره) (نتایج الفکر)
(مسئله السر فی الاعور الدجال) (التعریف والاعلام فیما ابهم فی القرآن
من الاسماء والاعلام) کبی بر چوق تألیفات نفیسه سی وار .

§

﴿ سیئازار ﴾ — ماد حکمدار لرندندر (۴۶۶۹ خ) تاریخنده
یعنی میلادک التي یوز یکر می بش سنه مقدمنده جلوس ایلدی مدت سلطنتی
اولان قرق سنه ظرفنده بلاد ایرانیه یه مستولی اوله رق اهالی بی یکر می سکز
سنه انواع خساره اوغرادان ترک و تاتار قبائل وحشیه سنی، طرد و دفع ایله
ممالکنی حال خرابیدن قورتارمش و (۴۹۸۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک
(۶۰۶) یاخود (۶۰۵) سنه مقدمنده بابل والیسی (نابوپولا صر) ایله
بالاتفاق (نینوه) اوزرینه هجوم ایدوب حکمداری بولنان (سارداناپال) ی
مغلوب و نینوه بی بر خرابه زار حالنه مقلوب ایدرک قوجه آشور دولتنک
آلتنی اوستنه کتورمشدر (بو وقعه یه دکین بابل و ماد حکومتلری
نینویه تابع یعنی آشور دولتی جایه سنده و متفقین عسکری مر قوم نابوپولا صرک

اوغلی مشهور ایکنجی (بخت نصر) قومانداسنده ایدی (اشبو سیٹازاره
سیاسر . وکی افسار دخی دیرلر .

§

﴿ سیام ﴾ — هند چینی شبه جزیره سنک جانب شرقیسنده
و (انام) حکومتی اتصالینده بر حکومت مستقله در بو حکومت (۱۸۰۰ م
و ۱۲۱۵ هـ) تاریخنده آوروپالورله مناسباته باشلامش و ملاقه شبه
جزیره سنک شمال طرفنی و قامبوج غربی اراضیسنی و (لائو) لک بر قسم
ممالکنی تحت تصرفه پچورمشدر پای تختی الی بیگ نفوسی جامع
(یانقوق) شهری اولوب عموم اهالیسی بش ملیون ایدی یوز
بیگ مقداری و مساحتی سطحیسی ایدیوز یکرمی الی بیگ مربع کیلو
مترودر اهالی مرقومه غایت مونس و خوبرو و مهمانوازددرلر مملکتلرنده
انهار کثیره اولوب اردهه طاشدیغی ایچون اکثر خانهلری قازیق اوزرنده
هند قامشلرندن معمولدر و کلا حضور حکمداری به کیررکن یوز اوزری
سورینه رک کیررلر وهله آحاد ناس حکمداری هیچ کوره مزلر ایمش سیامک
وسعت و قدرتی ایچون (حکومت) کله سنه مراجعت بیوربله .

§

﴿ سیانی ﴾ — چین ممالکنده بر قاج دفعه حکومت تشکیل ایدن
شرق تاتارلرینک نام عمومیسیدر چینک طرف شمالیسیله تاتارستانک کاشغره
متمد اولان قسمنی ضبط وایکی یوز اون طقوز سنه حکومت ایدن (ایا اوقی)
تاتارلری دخی اشبو سیانی تاتارلرینه منسوب ایدی .

§

﴿ سیریا ﴾ — آسیانک جهت شمالیسنی وهمان یالکز آسیای
روسیه بی تشکیل ایدن واسع بر قطعه نک اسیدر بو قطعه غرباً آورو پای
روسی شمالاً بحر منجمد شمالی شرقاً بحر محیط کبیر جنوباً ترکستان و چین
ایمپراطورلغی ایله محدود اولوب شرقدن غربه ایدی بیگ و شمالدن جنوبه
بیگ ایدیوز الی کیلومتر و اتساعی و بش ملیونه قریب نفوسی شامل
ایسهده انجق اوج ملیونه قریبی روسیه دولتی جایه سندهدر (طو پولسق)
(ارقوتسق) (طومسق) باشلیجه شهرلریدر متعدد طاغری و کول

ونهرلری وارد در شدت برودتی جهتیه اکثری محالرنده و باخصوص اقطار قطبیه سنده صغر ماتاری ایله یوصومدن بشقه برشی حاصل اولماز حرارت وفلاحتک اولدجه نشو ونما بولدیغی بر قیشی سرت وزیاده جه اولان جنوب جهتیدر هواسی صاف و صاغلامدر التون باقر تیمور و اجار شمینه و پلاتینامعدنلری و قاقوم وزرد و او سمور و سیاه تلکی کبی حیوانلری غایت کثرت اوزره بولنور اهالیسی اجناس مختلفه دن یعنی تاتار یا قوت فینوا سامواید تونغوس چوجی قالموق قزاق قبیله لرندندر بونلرک بعضیلری خرسیان و اکثریسی اسلامدر سیر یا روسیه نك سور کون محلی صاییلور و هر سنه اوچ درت بیک نفوس مجرمین و باخصوص پولتیقه متملری بورایه کوندریلور .

سیر یاده (۱۲۴۲ م و ۶۴۰ ه) تار یخنده تاتار لر طرفندن بر خانلق تأسیس اولنمشیدی که ایرتیسن نهری اوزرنده واقع (سیر) شهری بو خانلک مقر حکومتی ایدی روسیه لیلر بو قطعه یی (۱۵۸۰ م و ۹۸۸ ه) تار یخنده انجق طانیه بیلوب اول تاریخ اثناسنده (پرماق) نام قزاق قبیله سی معرفتیله مقر حکومت اولان مذکور سیر شهری ضبط و تسخیر اولندیغندن بونام عموم قطعه یه ویرلدی

(سیر یای جدید) و یا (لیاخو) اطه لری . بحر منجمد شمالیده غیر مسکون بر طاقم اطه لر در که درونلرنده دواب بحریه و تبحر ایتش اجاجلر و بر نوع بیوک فیل کیکلری کورلمکده در اشبو اطه لر اون سکرنجی عصر اوائلنده کشف اولندی .

§

﴿ سیدویه ﴾ اسمی عمر و بن عثمان کنیه سی ابو بشر — علم نحوک واضع الاساسی مثابه سنده اولوب بوفنده تألیف ایلدیکی کتاب بین النحاة دستور العمل اتخاذ اولنمشدر

مرویدر که سیدویه بصره دن بغداده کلوب او ایامده هرون رشیدک اوغلی محمد امینک خواجه سی بولن ان مشهور کسائی ایله بر مجلسده بولشده بولشده (الکلام بجر الکلام) مدلولنجه کسائی مناسبت دوشوره رک سیدویه عربک شوقولنده (اظن ان العقب اشده لسعة من الزبور فاذا هو هی) می دیرسک یوقسه (فاذا هوایاها) دیمکی اختیار ایدرسک دیو صور مقله

سیبویه عربدن مسموع اولان (فاذا هوهی) در نصب جائز دکادر دیر کسائی خطا ایلدک عرب بومقوله یرده گاه رفع و گاه نصب اختیار ایدرلر دیره رک تکرار (خرجت فاذا ازید قائم) می یوقسه (قائمیدر) سؤالنی و بوکا مماثل برخیلی اسئله دهها ایراد ایدر سده سیبویه هپسینده نصبی رد ورفعی ترجیح ایلر بناء علیه بیلرنده تحدت ایدن اختلافه بر نتیجه و یرمک ایچون یحییای برمی هر ایکیسینه خطاباً (سزدن بریکز رئیس نحاة کوفه و او بریکز امام علمای بصره در اره کزده بویله بر اختلاف وقوعنده سزه کیم حاکم اولور) دیدکده کسائی قپو کزده اولان عربلرک شهادتی کافیدر حضور یکره کتوروب صوریکز نصل تکلم ایدر لسه اویله حکم اولنسون دیر یحیی بوسوزی استحسانله عربلری احضار و کیفیتی استفسار ایلدکده هپسی بردن کسائی بی تصدیق و اعتراف ایلدکلرندن سیبویه ملزم اولور تطیب خاطر ایچون یحیی اون بیک درهم احسان ایدر سده سیبویه پک متأثر اولدیغندن همان قالقوب ایران طرفنه عزیمت و نهایت بو کدرله شیراز قریه لرندن بیضا نام قریه ده و (۸۰۹ م و ۱۹۲ ه) تاریخنده اوتوز ایکی یاشنده رحلت ایدر لکن عربلرک کسائی بی تصدیق کندوسنک بروجده محرر شهزاده خواجه سیبویه پک بالنسبه اعتبارده اندن پک اشاغی بولنمی جهتیه وقوعبولدیغی محققدر .

§

﴿ سیبیلر ﴾ و یا (سیپه له) — اسکی یونانلور و رومالور طرفندن مورد الهامات ربانیه زعم اولنان کاهنه قادینره و یریلان نامدر اولوقت رومالور و یونانلور قوج قوج کلدرک اشبو سیبیلره مراجعت ایدرلر و بونلر دخی خرافات قبیلندن اولان و اکثریسی ایکی معنایی شامل بولنان سوزلرینی سویلرلر و یا خود او چیچی پیراقلر اوزرینه یازارلر ایدی بونلردن بعضیلری بر تاریخده رومایه کیدوب رومانک احوال آتیه سنی حاوی اولان اویدورمه کتابلرینی امپراطور (تارکن) ه صاندیلر تارکن دخی مذکور کتابلری حفظ و محافظه سنی (دوونور) نام ایکی کاهنه تودیع و کیده رک کاهنلرک عددینی (کونده سامویر) نامیله اون بشه ابلاغ ایلدی و خیلی زمان مشکلات ظهورنده و سائر امور مهمه ده بو کتابله مراجعت اولنمق عادت حکمنه کیردی . سیبیلرک اشبو کتابلری

(۵۵۱۱ خ) ده یعنی میلادک سکسان اوچ سنه مقدمنده سیلانک دیکتاتور لغنه برسنه قاله وقوعبولان قاپیتول حریقنده محترق اولمش و مؤخرأ سناتو ایتالیا و یونانستانه آدمیر کوندروب بر مجموعه دهها یاپدیرمش ایسدهده بونی دخی (هونوریوس) (۳۹۹ م) تاریخنده آتسه آتمشدر .

§

﴿ سیحون ﴾ — ترکستانده موز تاز طماغلرندن ظهور و خوقند و طاشکند و خجند و ترمذ اراضیسندن مرورایدرك آرال دکزینه منصب اولان نهر کبیردر طول مجراسی بیسک درت یوز کیلو متر و اولوب اولطرف اهالیسی بیننده (سیردریا) واجنبیلر نزدنده (یاقرازیس) دینمکدهدر .
(سیحان) — اطنه شهری پیشکاهندن مرورایدن نهردر اشبونهرک اوزرنده جسیم و اون ایکی کوزدن عبارت کارکیر بر جسرهائل المنظر اولوب درت یوز زراع طولی و اوچ درت یوکللی حیوان یان یانه کیده جک درجهده عرضی وارددر . جسرمذ کور آثار قدیمه دن اولوب قیصر جوستینانوس زماننده بنا اولنمشیدی .

§

﴿ سید احمد البخاری ﴾ (سید احمد الرفاعی) (سید احمد البدوی) —
(احمد) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ سید برهان الدین ﴾ محقق — کبار اولیاء اللمهدن و سادات حسینیه دندر جلال الدین رومی حضرت تترینک پدری مولانا (بهاء الدین ولد) حضرت لرندن استفاضه ایلدی خراسان و ترمذ طرف لرنده (سید سردان) دینمکله مشهور ایدی کراماتی نامحدود اولوب از جمله مشارالیه (بهاء الدین) حضرت لری دیار آخرده وفات ایتدیکی کون مریدانیه بر مجاسده اوتورر لر ایکن دریغ (شیخ بو کون عالم فانیدن رحلت ایتدی) دیمش و اندنصکره مسقط رأسی اولان (ترمذ) ده اوتور میوب قونیه یه هجرت و اوراده مولانا جلال الدین حضرت تترینک طقوز سنه تربیه لرینه همت ایلشدر کندوسیه کورشمک ایچون قونیه یه کلان شیخ (شهاب الدین) سهروردی حضرت لرینه قیام و استفسار حال و خاطره دائر بر کونه ایراد کلام ایلدیکندن سببینه

صورانتره اهل حال اوکنده زبان حال کرکدر • جو ابنی ویرمش و برکون دخی
حالمی شیخ صلاح الدینه و قالمی مولانا یه باغشلام • تعبیر لطیفنی آورده
زبان حقیقت بیان بیورمشدر قبری قیصریه ده در • مشارالیه شیخ
صلاح الدین کبار او ایادن و سید مشارالیهک اخص مریدانندن ایدی •

§

﴿ سید حسن ﴾ غزنوی — مشاهیر فضلاندنر غزنه ده مجلس
وعظنه هر کون نیجه بیک آدم جمع اولدیغندن بهرامشاه چکه میوب مومی
الیهه بر غلافه قویسون دیو ایکی قلیج کوندرمش و سید دخی بو تعریضدن
متالم اولمغله غزنه دن انقطاع ایدرک ابتدا حجه عزیمت و روضه مطهره بی
زیارتدن صکره بغداده کلوب سلطان مسعود طرفندن کاینبغی مظهر اعزاز
و اکرام اولدی وینه غزنه یه عودت ایتک اوزره یوله چیقوب
(ازادوار) قصبه سنه واردیغی صره ده یعنی (۱۱۴۰ م و ۵۳۵ هـ) تاریخنده
فجأة وفات ایلدی • روضه مطهره بی زیارت اثناسنده سویلدیکی ترجیع
بندن بر ایکی بیتدر •

یارب این ماییم و این درگاه صدر انبیاست
یارب این ماییم و این خاک جناب مصطفاست

سلمو ایا قوم بل صلوا علی صدر الامین
مصطفی ما جاء الا رحمة للعالمین

§

﴿ سید شریف ﴾ جرجانی — مشاهیر علمای اعلامدن هر فنده ید طولاً
صاحبی برذاتدر واسمی علی کنیه سی ابوالحسن مولدی استر آباد
شهریدر که الیوم (جرجان) دینه یور (شرح مفتاح) (شرح مواقف)
(حاشیه مطول) (تجرید) کبی الی قدر تألیفات بدیعه متداوله سی
واردر علم معما ده دخی مهارت خارق العاده سی اولوب حتی قواعد
مخصوصه سی ایله بیک اسماء استخراج اولنق اوزره شو بریتی (از قد و ابرو
بدید آن ماه چهره * موج آب دیده ام بالای مهر) نظم ایلش و بوکا
کندوسی دخی لسان استعجاب ایله (که بیک خانه تنک این مهمان عجیبت)
مصراعنی سویلشددر که فی الحقیقه بویله برشی وسع بشردن خارج مثابه سنده در

و بوبر بیلدن اسمانک نه طریق ونه قواعده چیقده جغنی بالایضاح شرح ایشدر
بو شرح بر مقدمه یکر می سکر مقاله و بر خاتمه بی شامل جلد کبیر اولوب سوزه
شو وجهله نهایت ویرر .

بیتی که یک کتاب بود در بیان او

معلوم نیست گفته کسی غیر این ضعیف

کرده شریف تعمیه دروی هزار نام

زانرا ملتبست بالفیه الشریف

مشار الیه مؤخرأ کمل عرفادن خواجه علاء الدین عطار و نظام الدین
خاموش حضراتنه دخی . لاقی اولوب اکتساب فیوض باطنه ایله علوم ظاهره دن
تجرد ایدرک مشایخ صوفیه صره سنه کچمش و بو وسایله ایله غائله معلوماتدن
قورتلدیغنه تشکر ایشدر وفاتی (۱۴۱۳ م و ۸۱۶ هـ) تاریخنده
شیرازده در .

§

﴿ سید قاسم ﴾ تبریزی - مولانا جامی حضرتلرینک تحقیقاتنه
کوره بوذاتده مشرب توحید غالب اولدیغندن امورنده نظرینی مبدأ طرفنه
طوتمش واعراض و اعتراض بساطنی طوپلامش ایدی اصحاب نفس
وهوایه ایشمدیکنندن بر چوق اهل هوا حضورنده اباحه وادیسنده
شریعت و سنن سنیه دن تهاون ایدر فقط کندوسی بوته تیردن پاک و بری
بولندیغنی کبی مریداننی دخی او مثلولرله اختلاطدن منع ایله ایدی خواجه
بزرک (بهاء الدین) حضرتلریله کورشمش و (۱۴۳۳ م و ۸۳۷ هـ) تاریخنده
(خرچرد) نام محله و فات ایشدر .

§

﴿ سید محمد حسنی ﴾ - بکری - آق شمس الدین حضرتلرینک
حفیدیدر مومی الیه مجازیب الهیه دن اولوب دفعاتله کراماتی مشاهده
اولتمش و بین العوام قیلیجی دلیسی دینکله شهرت بولمش ایدی دائماً محله
اره لرنده و چارشو بازارلرده کزه رک اورتله لغی سپورر و راست کلدیکی
یرده نظافته دقت ایدیلوب حریره سبیت ویرلماسی نصیحت معقوله سنی
ایراد ایله مجبلرینک قلمتراش لرینی بیله یوب آلدیغنی اچقه ایله کچینور ایدی

(۱۷۱۲ م و ۱۱۲۴ ه) تاریخنده وفات ایلدی ایکی یوز یکر می درث
سند معمر اولدیغی متواتراً ثابتدر .

§

﴿ سید ولایت ﴾ — رجال زینیه دن کراماتی مشهور بر ذاتدر
نسبی امام (علی) کرم اه وجهه (حضرتلرینه واصل اولور خلفای
زینیه دن شیخ احمد بن عاشق پاشادن اکتساب فیض و معرفت و کراماتی
قصبه سنده طوغه رق (۱۵۲۲ م و ۹۲۹ ه) تاریخنده دار بقایه رحلت
ایلشدر . تر به سی در سعادتده عاشق پاشا محله سنده در .

§

﴿ سید هاشم ﴾ — مغرب زمینده و (تواریک) قبیله سی اراضی سیله
(سوس) ولایتی جوارنده بر حکومت مستقله در بو حکومتی شرفادن
احمد بن موسانک اوغلی سید هاشم (۱۸۱۰ م و ۱۲۲۵ ه) تاریخنده
مغربیله قارشو تشکیل و سوس اراضی سندن خیلی یرلر اخذله توسیع ایلدی
بعضاً فرانسز لرله مخابره و الفت ایتمکده اولدق لری مسموعدر و پای تخت لری
اولان تالانت شهری تونبو ققو و مغرب تجار و کار بانلرینک آره یتاغیدر .

§

﴿ سیدی احمد پاشا ﴾ — سلطان محمد رابع وزیر اسندن دیندار
بر قهرمان ایدی مملکتین واردل و یوده لری (۱۶۵۹ م و ۱۰۷۰ ه)
تاریخنده عصیان ایلدی اوزرینه اولوقت (بدون) والیسی بولنان اشبو احمد پاشا
مأموراً کیدوب طرف دولتدن منصوب دیکر و یوده لری حرباً یرلرینه اوتورتمش
(بو محاربه ده اوتوز بیکدن متجاوز دشمن تلف اولدی) واردله اثنای عودتنده
(وارات) جوارنده ارقه لرندن یتیشان و عسکر اسلامدن نسبتسز درجه ده
چوق بولنان قوجه مجار اردوسنی مغلوب و پریشان ایدرک اللهی بیک نفر
امرا و ضابطان و برچوق افراد اسیر الدقدن صکره یکر می ذراع عمقنده کی
خندق لری صوایله مملو اولان مشهور (آرات) قلعه سنی دخی قبضه تسخیره
یکوردیکی حالده ایرتسی سنه بر سبب مجهول اوزرینه بلغرادده اعدام
اولمشدر . (واه واه واه)

§

﴿ سید یحیی ﴾ ی شروانی — کبار مشایخ خلوتیه دندر مومی الیه
(شماخی) کبارندن سید بهاء الدین نام ذاتک اوغلی اولوب فوق الغایه بر حسن
و آنه مالک ایدی بر کون محله چو جعفریله اوینارکن شیخ صدر الدین
خلوتی حضرتلرینک دامادی پیرزاده نیک کوزینه ایلیشوب توجه و دعاسنی
آملغه در حال شیخ مشار الیه حضرتلرینک تکیه سنه عزیمت و انابت ایلدی
و پدری سید بهاء الدین بر مدت سوء ظنده بولنوب شیخک اعدامنه قدر یوریدی
ایسه ده صکره اوده واقف حقیقت اوله رق شیخه انتساب ایدی . سیدی یحیی
مؤخرأ یعنی شیخ مشار الیهک وفاتندن صکره (باکو) یه هجرت ایدرک
باشنه اون بیک قدر مرید و محب طویلانش و هر بری فیض انفاسیله چله بی
طول دیره رق اقطار بلاده انتشار ایلشدر . وقاتی (۱۴۶۳ م و ۵۸۶۸)
تاریخنده ایدی طریقت علیه خلوتیه بوذاتندن ابتدا ایدر . (آخر عمرنده
التي آى اكل وشربدن انقطاع ایلدیکی منقولدر قبری (باکو) ددر .

§

﴿ سیدی رئیس ﴾ اسمی علی — علوم ریاضیه و هیئتده مهارت
فوق العاده سی وار ایدی هند و یمن سواحلنی تهدید ایدن پوتکیر سفینه -
لرینی دفع ایچون اوتوز قطعه سفن حربیه ایله کوندریلوب یالکز مسکت
قلعه سنی تخلیص و (برحت) اطه سنی تخریبه قناعتله پورتکیر لرله چارپشمیه رق
کیرو کلان پیری قپودان اعدام اولندیغی صره ده یرینه اشبو سیدی رئیس
تعیین ایدیلوب (۱۵۵۳ م و ۹۶۱ هـ) تاریخنده مکمل دونما ایله اعزام اولنمش
ودرت سنه قدر اورالری کوزلجه محافظه ایتمش ایدی برسیاحتنامه سیله
علوم ریاضیه ده دیگر بر اثری وار دیرلر .

§

﴿ سیرافی ﴾ — اسمی حسن بن عبدالله کنیه سی ابوسعیددر علم
(نحو) (فقه) (لغت) (شعر) (عروض) (قوافی) (قرآن) (حدیث)
(فرائض) (کلام) (حساب) و (هندسه) ده معرفت عامه و مهارت تامه
صاحبی ایدی بغدادده نیجه مدت مسند قضایه زینتبخش عدالت اولمش
و تمام الی ییل خدمت افتا ایله مشغول اولدیغی حالده بر کونه سهو و خطاسی

ظهور ایتماشدر زهد و ورعه دخی رتبه کماله و اصل اولغله **كرك**
قاضیلکی و **كرك** مفتیلکی ائاده اجرت نامیله برآچه آلماشدر .
تولدی (سیراف) ده (۸۸۳ م و ۲۷۰ هـ) تاریخلرنده و وفاتی خلافت (طایع
بالله) زمانده یعنی (۹۷۸ م و ۲۶۸ هـ) سند سنده در تصنیفاتندن بری
(شرح کتاب سیبویه) در که مثلی مسبوق دکدر (شرح الدریه) (الفات القطع
والوصل) و نحوه (اقناع) (شواهد سیبویه) (المدخل الی کتاب سیبویه)
(الوقف والابتداء) (صنعة الشعر والبلاغة) (اخبار النخاة البصریین)
دخی جله تالیفاتنددر .

§

﴿ سیرتا ﴾ — افریقاده قدیم و مستحکم برشهردر اخیراً بوکا
یاخود یرینه یاپیلان شهره (قسطنطینه) نامی ویرلدی .

§

﴿ سیرسه زیوم ﴾ — الیوم قرقیسیا و عهد عتیق کتابلرنده قارشمس
نامیله معروف اولوب بین النهرینده فرات و خابور نهرلرینک ملتقاسی
اوزرنده واقع برشهردر (۴۹۸۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک الی یوز
السی سنه مقدمنده (نیخوا) نام مصر حکمداری بایلونیا لیری بوراده
بوزهرق اول سنه ظرفنده دخی کندوسی بایلونیا لیر طرفندن بوزلمش ایدی .
(دیوقلسین) اشبو موقعی روما ایمپراطورلغنک سد سیدی مثابه سنده
طوتار ایدی .

§

﴿ سیروز ﴾ — سلانیک ولایتی داخلنده قره صویک اروا ایتدیکی
صحراده و سلانیک شمال شرقیسنده و یتش کیلومتر و بعدنده برسنباق
مرکزیدر اراضیسی کلیتی توتون و پموق یتشدیرر ایسه ده اطرافنده
بولنان بطاقلقتر هواسنی بدرجه یه قدر بوزمشدر اهالیسی اوتوز بیکه
قریب اولوب (۲۰) جامع (۱۵) مسجد (۲) حمام (۸) مدرسه (۱۴) تکیه
(۲۵) مکتب (۲۲) کلیسا (۱۰) حوراسی وارددر . سیروز (۱۳۷۳ م
و ۷۷۵ هـ) تاریخنده غازی اورانوس بک معرفتیه فتح اولندی حمید

سبجاغنده دخی بونامده بر قضا مرکزی وارد در . بوشهره اوروپالیر (سهره)
یاخود (سنتیس) دیرلر .

§

﴿ سیره نائق ﴾ — بنغازی ولایتک نام یونانیسیدر . بنغازی
کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ سیره ن » — مخیلاتدن بحری آلله لدرر بونلر غالبوپ و اوکه
لو اوسک قزلری و پره زریپینک رفیقلمری اولوب کندو قزینک قأچیرلدیغی
اشاده امداده کلدکلر یچون حدتلنان سهرهس طرفندن عجیب الخلقه بر طاقم
حیوانات بحریه صورتنه تحویل اولمشلدرر .
افسانه یه نظراً سیره نلرک حیرتبخش هوش و کوش اوله جق صورته حسن
صوتلمری و ارایدی کندولری غیر مرئی اولدقلمری حالده صدالمری و اصل
اولان محلمدن حلاوت غنالمری واسطه سیله سیاحلمری جذب و بلا اختیار دکزه
دوشیره رک غرق ایدرلر ایدی و عددلمری ایکیدن سکزه قدر حساب
و جسملمری بللرینه قدر قادین و لازم اولان اشاغیلری قوش شکلنده ظن اولنور
ایدی . نه تحف بیچم

§

﴿ سیزوس ﴾ — ماد پادشاهی مشهور کینخسروک اوروپالیرجه
نام دیکریدر . کینخسروه مراجعت بیوریله .

§

﴿ سیزوستریس ﴾ — یاخود (رامسس) مصر حکمدار لرینک اک
مشهوریدر روایته نظراً بو حکمدار قوی الاقتدار فلسطین و سوریه
و آثوریا و مدیا و باقتریان و دون نهرینه دکین ممتد اولان قفقاسیا قطعلمری
و آسیای صغرابی و سیقلاتلمری ضبط ایتمش و مصردن طقوز سنه غیبوبتندن
صکره (ارمایس) نام برادرینک سرکشلکنه مبنی اهالی طرفندن اولنان
دعوت اوزرینه مصره عودت ایلشدر .

مومی الیه نظامات سیاسییه و قوانین و امور نافعۀ عمومییه وضع و تنظیم و مصری
اوتوز التی (توم) ایالته تقسیم و الیوم اکثریسی موجود برطاقم ابنیه یی

انشا ایتمکله شان و شهرتک مرتبه اقصا سنه نائل و زمان اداره سنه مصر
 عمران مادی و معنوی بی استحصال ابله معهوریتک درجه علیاسنه و اصل
 اولمشیدی سیزوستریس سن شیخوختنده اعی اوله رق بر خیلی زمان دخی
 اولوجهله اجرای حکومتدن صکره نهایت قهرندن کندوسنی تلف ایتمشدر
 بعض مورخین مومی الیهک (۳۹۵۱ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک التی
 یوز قرق اوج سنه مقدمنده و بعضیلری قبل از میلاد اون بشنجی عصرده تخت
 مصره اجلاس اولندیغنی و سائر لری دخی (۴۲۱۱ خ) تاریخنده یعنی میلادک
 بیک ارج یوز سکسان اوج سنه مقدملرنده اکثریسی غالب بر چوق سیزوستریسلر
 یاخود امنوفیسر کلوب مصرده حکومت سورد کلرینی روایت ایدر لر .
 اورو پا مورخلرندن مانه تونک روایتنه نظراً بواسم اون ایکنجی سلاله
 فراغنده دن امنوفیسک اوغلنه و هرودوته کوره (۲۰۹۴ خ) تاریخنده یعنی
 میلادک بیک بشیوز سنه مقدمنده اون طقوزنجی سلاله فراغنده دن (سه تی)
 یاخود سه توسک اوغلی (رامسس) نام حکمداره اعطا اولمشدر . بوراده
 تاریخی مختصراً بیان اولنان ایکنجی رامسس قبل از میلاد اون بشنجی
 عصرک و اواخری و اون اتنجی نک اوائلنده اجرای حکومت ایلشیدی .

§

﴿ سیزیق ﴾ یاخود (میریق) — ازنیق شهرینک و اورادن
 (کدوس) چایی اغزینه قدر ممتدر اولان اراضینک یاخود اراضی مرقومه
 حکمدار لغنک اسمیدر .

§

﴿ سیس ﴾ و (پوس) — (بخار) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ سیس ﴾ — اطنیه اون سکز ساعت مسافده اون اوج بیک
 نفوسی شامل برلوا مرکزیدر ارمنی ملتک الک بیوک بطریق و کیلارینک
 بوراده بر مناستری واردر .

§

﴿ سیداق ﴾ — مصرده یکر می ایکنجی سلاله فراغنه بی تشکیل
 ایدن ذاتدر (سلیمان) علیه السلامک وزیر مطرودی اولدیغنی حالده مشار

الیهک وفاتندن صکره یرینه چکن اوغلی (رخبعیم) کعلینه قیام ایدرک نائل
حکمداری اولان (یوربعام) بواققداری قرابتی سایه سنده اشبو سیساقدن
اخذ ایش ایدی .

§

﴿ سیسام ﴾ اطهسی — اق دکزده الیوم دولت علیه نک ممالک
ممتازہ سندن براطه در اشبو اطه آسیای صغرانک ساحل غربیسی ایله
میقال طاغنک قارشو سنده وساقز اطه سنک جنوب شرقی سنده کائن اولوب
طولاً قرق الی و عرضاً یکر می کیلومتر و محلی واللی بیسک نفوسی جامعدر
مقر ادارهسی جنوبنده کائن (قورا) و یا شورا شهری اولوب (واتی)
دخی باشلیجه بربلده سیدر الیوم (قرقی) و قدیم (سرسه تیوس) نامیله
معروف طاغنک بیسک در تیوز سکسان متر و ارتفاعی و التون کوش و قاسترو
طرفلرنده بیاض مرمر معدنلری واردر اراضیسی منبت ویش و اورمانلری
و صیدی کلیت اوزره در زیتون و نار اغاجلری و باغلری بولنور سیسام
اطه سنک ازمنه عتیقه ده دخی اهمیت و شهرتی موجود ایدی . فیثاغورس
و پرودیقوس و مصور تیمانت و شاعر شهریل و مورخ دوریس بوراده
طوغدیلر و قتیله (اوره اون) نامنده بر معبد مشهوری دخی وار ایدی .
سیسام اطهسی پلاژلر طرفندن مسکون اولدقدن صکره لهله ژلر و قاریه نلرک
کوچلر بله کسب عمران ایدرک ایونیلرک اتحادینه کیرمش و اولو قرالیت
مؤخرأ جمهوریته تحویل اولنوب میلادک الی عصر مقدمنده (پولیقرات)
کبی غدارلر انه دوشمش ایدی نهایت الامر فرسلرک ربقه اطاعتنی قبول
و (۵۱۴۵ خ) تاریخنده یعنی میلادک در تیوز قرق طقوز سنه مقدمنده
وقوعبولان (سیتوم) مصالحه سنده استقلالنی اعلان ایلدی و سکر سنه
صکره (پریکلس) و ساطتیله اتنه یه الحاق اولنوب (پولیپونیز) محاربهسی
اثناسنده اتنه لیلره صادق قالدی . سیسام بر ازمان دخی بر غمه قرالیتنه تابع
اوله رق (۱۲۹ م) ده بو قرالیتله برابر رومالیلرک یدلرینه کچمش و موخرأ
عربلر و وندیکلر و جنویزلر طرفلرندن متعاقباً ضبط اولدقدن صکره (۱۵۵۰ م
و ۹۵۷ هـ) تاریخنده عثمانلیلره انتقال ایلشدر . سیسام لیلر (۱۸۲۱ م
و ۱۸۲۴ م) تاریخنلرنده حرباً استقلالیته یلتندیلر ایسه ده هیچ برنده اثر

موقفیت کوره مدیله مع مافیه بوکون نیم استتلاله مظهر اوله رق بر قانون اساسی و بر سناتو و بر مبعوثان قاره لری وارد و بکاری خرس تیان اوله رق باب عالی طرفندن تعیین اولمقدده در .

§

﴿ سیسوس ﴾ — ایدین ولایتی داخلنده قضا مرکزی اولان (چشمه) نك نام عتیقیدر (چشمه) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ سیسه رون ﴾ — رومالولرك الك مشهور خطیب لر ننددر (۵۴۸۷ خ) تاریخنده یعنی میلادك یوز یدی سنه مقدمنده ایتالیا ده (اریوم) نام شهرده دنیا به کلوب الك اعلا معلمردن فلسفه یی و علم بیانی تحصیل ایدرك جریزه نطقیده سی حسبیله آووقاتلغه باشلادی و اهالی یی صویوب صوغانه چویران (دهرس) نام پروپرتوری اتهامه مأمور اوله رق مومی الیهك قوت غنا و نفوذینه قارشود عوایی قزاندی و (۵۵۳۱ خ) ده یعنی میلادك الشمس اوج سنه مقدمنده قونسلوس تعیین اولندقدن صکره (رولوس) ك تنظیم ایتدیکی اراضی قانوننامه سنی تصحیح و اصلاح و قاتیلینانك حکومت عابهنده یامش اولدیغی اتفاق خفی بی کشف و ابطال ایلدیکندن سناتو طرفندن وطن پدیری عنوانه نائل اولدیسه ده بر قاچ سنه صکره قاتیلینا طرفدار لرینك غلبه سیله نئی و اجلا اولنوب اون التی آی صکره ینه جلب اولندیغندن کادیکی کون روماده عید مسرت اجرا ایلدی مؤخرأ (۵۵۴۲ خ) تاریخنده یعنی میلادك اللی ایکی سنه مقدمنده کیلیکیا و الیلکنه کوندریله رك اوراده دخی بر طاقم تنسیقات و منافع عسکریه وجوده کتوردیکندن بین العسا کر ایمپراطور عنوانیله یاد اولندی . مومی الیه محاربه داخلیه اشناسنده پومپه فرقه سنه داخل اوله رق (فارسالا) محاربه سی اوزرینه بر مدت امور دولتدن کف ید ایتش و بو اشناده وقتنی فلسفه یه دائر اولان آثارینی تحریره حصر ایدوب نهایت سزارك قتلندن صکره انطوان علیه تحویل مرام و فیلیپق نام تأیفاتنده مرقومی شدتله مظهر توبیح و دشنام ایلش ایدی آخر الامر او جرئتنه بناء انطوانك تعیین ایتدیکی قاتلر واسطه سیله اعدام اولنوب غوغای جهانندن قورتلدی . سیسه رون توار یخده ضعف طبع و انانیتله معیوب طوتلش ایسه ده فضل

وكانه برشی دینلماشدر . وطنداشلی حقنده پک بیوک برشفقت یدرانه یه
مالک بر فصحیح نادر المسالك ایدی . خطبه ونظقرینی جامع اولان کتابلری
الیوم مرغوب ومعتبردر .

§

﴿ سیف الآمدی ﴾ — اسمی علی بن ابی علی محمد بن سالم الثعلبی
کنیه سی ابوالحسن ولادتق (۱۱۵۵ م و ۵۵۰ هـ) تاریخیدر .

علم کلام و اصول و فقه و اصول فقه و خلاف و جدل و مناظره و سایر هر فنده ماهر
بر ذات ایدی . مملکتنده بعض مرتبه تحصیلدن صکره عراقه توجیه وجهه
عزیمت و بغدادده بر مدت اقامتله ابن بنت جنی دن علم جدل و مناظره بی و بعده
(کرخ) ده نصاری و یهوده منسوب بعض کیمسه لردن علم او ائلی او کرنوب
اشبو علم وسیله سیله خیلی قوت استحصال ایدی . لکن بو یوزدن فقهای
عصری کندوسنه مخصوصه و عقیده سنه مداخله یه باشلادقلرندن عراقده
طوره میوب مصره فرار و اوراده علوم او ائله و اصول دین و اصول فقهه
دائر اولان تصانیفی اظهار ایله تدریسه مباشرت ایلدیسسه ده ینه علیهنده
بعض متعصبیلر ایاقلانمسنه بناء اوراده دخی او تور مق قابل اوله مدیغندن
قاهره دن کیر لجه جایه و بعده شامه کیدوب توطن ایلدی حالبوکه اصحاب
اغراض بوراده مصر و شامدن زیاده اولدیغندن بر طاقم بهانه لرله اتهام
و مدرس اولدیغی مدرسه دن اخراج ایلدیلر بونک اوزرینه بیچاره بر قاج آی
خانه سنده معطل قالبوب اندن صکره (۱۲۳۳ م و ۶۳۱ هـ) تاریخنده ترک حیات
فانی ایلدی علم کلامده (ابکار الافکار) اصول فقهده (احکام الاحکام)
(کتاب الباهر) فی علم الاوائل) درت جلد (کتاب الحمایق) اوچ جلد
(کتاب المأخذ) (کتاب المنتهی) (منایح القرایح) (شرح جدل الشریف)
نام کتابلری تألیف ایتشدر بونلردن ماعدا علم خلافته بر طریق و تعلیقه
حسنه سی ودها سائر اثری واردر .

§

﴿ سیف الدین ﴾ — سید نظام حضرتلرینک مخدومیدر (امی
سنان) حضرتلرندن اخذ فیض و خلافت ایلدی کرامتی منقول و دیوانی

مقبولدر وفاتی (۱۶۰۱ م و ۱۰۱۰ هـ) تاریخنده اولوب مدفن وزاویه سی
در سعادتده سلوری قپوسی داخلنده در .

§

﴿ سیف ذی یزن ﴾ - تباعهٔ یمندن بر حکمداردر (۵۷۱ م)
تاریخنده حبشیلر خطهٔ یمانیده مستولی اولسنه بناءٔ ایران پادشاهی
(نوشیروان) ه دخالت ایدوب آلدیغی بر مقدار عسکر ایله ملکنی استرداد
ایلدی انجق اولکی استقلالنی آورده دست استحصال ایده ییوب من بعد خطهٔ
یمانیه ایران جایه سنه کیرمش اولدی .

§

﴿ سیفون ﴾ - بر قولی دیگرندن اوزون اوله رق بوکمش بوریدن
عبارت اولوب مایعاتی بر قابدن دیگرینه نقل یا خود بر قاب دروننده بولنان
مایعی قابی ا ککسزین بوشالتمق ایچون قوللانیلور شو بله که سیفونک
قیصده قولنک اوجی مایع طولی اولان قابه ادخال اولنوب اوزون قولی
اشاغنی به متوجه براغلدیغی حالده مصی اولتملیدر اشبو مصی مناسبتیه
سیفونک داخلنده بولنان هوا جزئی کلی تخلیه اولندیغی جهتله قابده بولنان
مایع تضییق هوا ایله سیفونه کیرر و جریان بر کره بدأ ایتدکده قابده بولنان
مایعک سطحی سیفونک خارجده کی اوجنک فوقنده بولند قجه دوام ایدر
وسیفونک استعمال اولندجغی ایشه کوره شکلی دکشدر یلور . یقین زمانلرده
سیفون اولدجه اهمیتلی بر چوق ایشله تطبیق اولنمغه باشلامشدر .

§

﴿ سینی ﴾ نیشابوری - ترکستان حکمدارلرندن (خوارزمشاه) ک
شاعری و متانت طبع و کفتار جهتیه اقرانک ماهری ایدی ایات آتیه (سنک
وسیم) قصیدهٔ مشهوره سندن انتخاب ایدلدی .

ای نکار سنکدل وی لعبت سیمین عذار
مهر تو دردل مرا چون سیم در سنک استوار

سنکدل یاری و سیمین برنکاری زانکه هست
همچو نقش سیم و سنکی در دل من پایدار

من ترا جویم چوسیم و تو مرادانی چوسنك
زخم سنك و عهد سیم از تست مارا یادكار

§

﴿ سیقت پولیس ﴾ - فلسطینده اردن نهرینك جهت شرقیسنده
بر كوچك قطعه نك نام عتیقیدر دهها اولری (بازان) و (بطان)
دیرلر ایدی بونام سیقتلرك سوریه و حوالیسنی استیلا ایله حكومت تشكيل
ایتدكاری زماندن قالمشدر بونلردن قهرمان مشهور (عوج بن عنق) و قتیله
بو قطعه ده حكمران اولدیغی حالده بوشع علیه السلام طرفندن اخذ و قتل
اولمشیدی .

§

﴿ سقتیا ﴾ یاخود (سیتیا) - قدما نزدنده آورو پانك بالجمله شمال
شرقیسی و آسیانك شمال غربیسنه شمولى اولان قطعه جسمیه در بو قطعه نك
حدودی معین صورتده اولدیغندن بعضیلر و یستول نهرینك غربی و طونه نك
شمالی جهتندن بدأ ایله بتون سارماسیایی حاوی اولدیغی حالده شرق و شمال
جهتلرینه طوغری غیر معین صورتده امتداد ایتدیكنی و سائرلری كرك
سارماسیانك جهت شمالیسنده و كرك (دون) و (دنیپر) نهرلری بیننده واقع
اولسون دون نهرینك جهت شرقیسندن آسیای سفلانك داخلنه دكین ممتد
ایدوكنی نقل و حكایه ایدرلر . آسیا سیقتیاسی دخی شمالده (ایما اوس) ك
اوته سنده کی و جنوب شرقیده (ایما اوس) ك بروسننده کی سیقتیا ناملریله
ایكى بیوك قطعه یه تقسیم اولمش ایدی (ایما اوس) متقدمین طرفندن
آسیای علیاده بر بیوك سلسله جباله اعطا اولنان اسمدر بونلره نظراً
اشبوس سلسله قفقاسیه و (هندكوه) دن بحر منجمد شمالییه ممتد اولوب
سیقتیایی ایكى یه تقسیم ایدر سلسله مزبوره ایوم همالایا و بللور جبال
متسلسله سیدر بونلرك تپه لری قارلر ایله مستور اولدیغندن سانسقری
لساننده قارلی معناسنه اولان (ایماو) نامیله تسمیه ایدلمشدر و قتیله بورالرده
ساكن بدوی سیقتلر برچوق اوفق قوملره تقسیم اولندیلر شویله كه (ژتلر)
(ماساژتلر) (فنوانلر) (استیه نلر) (تورلر) (ابازیترلر) (باس-ترانلر)
(روقسولونلر) (اغاتیرسلر) (هروللر) (قرالی سیقتلر) (یوشیلر) (یوتلر)

(غوتلر) (اسلاولر) (آوارلر) (بلغارلر) اوجمله دندر . سيقتلرك
يافتك اوغلى اولان (ماغو) ويا ماغوس سلاله سندن اولدقلى تورانده
محرردر اولا بونلر اراس و سیردر یا یاخود صیهون نهرلری اوزرنده توطن
ایدوب فتوحاتلرینی ممالک بعیده یه دکین ایصال و آوروپا و آسیانک بر قسمنی
تحت اطاعتلرینه ادخال ایلدکدن صکره (۴۹۷۰ خ) دن یعنی میلادک التی یوز
یکرمی درت سنه مقدمندن اعتباراً یکرمی سکز سنه ظرفنده بتون آسیای
صغرای و (۵۴۶۸ خ) تار یخنده یعنی میلادک یوز التمش ایکی سنه مقدمنده
بلخ و صغد و سائر ترکستان ممالکنی ربقه انقیاده کچوره رک غانج نهرینه
و بروجهتدن مصره قدر کتدیله . سیروس و برنجی دارا و اسکندر کبی
جهان کیرلر بونلری تحت ضبطلرینه کچورمک ایچون پک چوق
اوغراشدیلر سده نائل اوله مدیلر بر مدت صکره سیقتیا سارمات و غوتلر
کبی اقوام مختلفه طرفندن متعاقباً ضبط ایلدی . یدنجی عصرده سیقتیایی
مقاسمه ایدن اسلاو اوار بلغارلر سیقتیا نامنی او اوقتدنبرو کتب تار یخیده دن
محو ائشلردر . یونانیلر سیقته قبیله سنه (اسکیت) و (سکیتوس) دیرلر .
(اسقوچیا) لفظنک بو مملکت سککنه قدیمه سی اولان (سقوت) لردن
مأخوذ ایدوکی و مورخ (داوسون) حاشیه سننده (سیقوالو) کله سنی
(اسلاو) ایله توجیه ایلدیکی بعض روایات تار یخیده دندر . لاتین مورخی
(ژوستین) ک قولنجه سیقتلر مصر لیلردن دها اسکیدر .

§

﴿ سیللا ﴾ قورنه لیوس - (۵۴۵۷ خ) تار یخنده یعنی میلادک
یوز او توز یدی سنه مقدمنده قورنه لیوس خاندان قدیمندن نشأت
ائتمش رومالو یر مشهور جنرالدر ابتدای حالنده افریقاده بولنان جنرال
(ماریوس) ک خدمته کیره رک مظهر امنیتى اولدیسه ده مؤخرأ موریتانیا
قرالی (بوقوس) ایله مذاکره یه مأمور اوله رق مومی ایله واسطه سیله نومیدیا
قرالی (ژوغورتا) بی تسلیم آلمسی اوزرینه جنرالک جالب چشم حسدو
رقابتی اولمشیدی (۵۵۰۳ خ) ده دخی قپادوقیا تختندن خلع اولنان
(اریو بارزان) ی ابقا مأموریتیه کیدوب پارتیه حکمداری ایله عقد اتفاق
ایتدی و ایتالیا یه عودتنده محاربه داخلیده اشتراک و ایکی سنه صکره

ستابی و پومپه شهر لرینی ضبط و سامینومی تحت حکمنه ادخال ایدوب محار به یه
نهایت ویردیکنه بناء قونسل تعیین اولندی و براز صکره مهردادده قارشو
آچیلان محاربه نك نظارتنی دخی درعهده ایلدیکی صروده رقیبی مرقوم
ماریوسك برصنف اهالی بی کندوسنه اویدیردرق علیهنده برطاقم افساداته
تشبثی خبرینی الدیغندن اردوسیله برابر رومیاه ناکهانی رجعت و متغلبانه
شهره دخول ایله خصم لرینی و بالخاصه ماریوسی مجبور فرار ایتدکن صکره
ینه مهردادك اوزرینه یوریهرك میلادك سسکسان یدی سنه مقدمنده آتندی
یدضبطنه الدی اتحق برو طرفده مترصد فرصت اولان خصمی ماریوس
کندوسنك بو کرده غیبوتندن بالاستفاده تکرار رومیاه کیرهرك طرفدار لرینی
قان ایچنده براقدیغی سامعه رس اطلاعی اولدیغندن وقوعی مأمول قوی
بولنان فتوحات جسمیه به باقیه رقی علی العجمه رومیاه دونوب میلادك سسکسان
درت سنه مقدمنده ایتالیا به وصول واولا ساقریپور وپرنستده کنج ماریوسی
وبعد اتروریره (قاویون) ی بوزهرق رومانك سورلری التنده برعظفریت
قطعیه قزاندقن صکره رومیاه کیروب ماریوس فرقه سندن اون اوچ
جنرال ایله اسیر حرب اولان یدی بیک عسکری واهالیدن دخی بللی باشلی
بش بیک کشی بی میدانده قتل واعدام ایدرك کندوسنی سناتویه جبراً
(دیکتاتور) یعنی حاکم مطلق طانتدیردی بونك اوزرینه جمهوریتك
قوانین اساسیه سنی تغییر و حکومت اعیانی اعلا و سناتو اعضاسنی دریتوزه
ابلاغ ایله یالکز سناتویه برقوه قانونیه اعطا ایدرك بووجهله اینکی سنه غیر
محدود براققدار ایله اجرای نفوزه مالک اولدیغی حالده (۵۵۱۵ خ) تاریخنده
یعنی میلادك یتش سنه مقدمنده استعفا و (پونه اول) قربنه چکیلهرك اوراده
دخی برسنه یشادقن صکره الی طقوز یاشنده عیش و عشرت و فسق و فجوره
ابتلاسنك ثمره سی اولان (داء ققام) یعنی بتلنك علتیه وفات ایلدی
نعشی دبده و احتشامله رومیاه کتوریهرك (مارس) میداننده دفن
اولمشدر.

§

﴿ سیلان ﴾ - یرلی لساننده (سنغالا) نامیله معروف و هند
انکلیزیده مشهور براطه در اشبواطه هندستانده قروماندل ساحلندن منعار

و پالاق کور فزلی ابله تفریق اولنور طولاً درت یوز یکرمی عرضاً ایکی یوز التمش بش کیلو مترو مساحه سی و ایکی ملیون نفوسی اولوب کرسی اداره سی قولومبو شهریدر و بر طاقم اوفاق حکومتلرک مراکز اداره لری اولان قاندی نه غومبو ترنکه مانی منعار دخی جسیم شهر لریدر شمال و شمال غربیده سواحلی مستوی اولوب وسط دریاده آدم جسر ی نامیلله شهرت بولان قیا و قوم بیغلری سلسله سی اطه بی قره یه وصل ایدر . موسم و طبع هوا جده اطه بی ایکی مختلف قسمه تقسیم ایدن و بر طاقم جسیم اورمانلرله مستور اولان طاغرینک نقاط عالیله سندن ایکی بیک مترو ارتفاعنده بولنان بر نقطه یه (آدم زروه سی) دیرلر و جنوب غربی یه طوغری اراضی سنک قوه نابه سی فوق الغایه ثنا ایدرلر . دارچین و جوز بو اوقاقوله کبی خط استواده بولنان بالجلله نباتات بوراده دخی حاصل اولور و فیل و قیلان و صرتلان و امثالی وحشی حیوانات و اشجار شمینه و سائر هر در لو معدنیات بولنور . اهالیسی اولا یر لیر شـانقاله لر واده دار ثانیاً مالابارلر و افریقانک جهات مختلفه سندن کلمش مسلمانلر ایله سیکز بیکدن اون بیکه قدر ابلاغ اولنـان آورو پالیلردر . اشبو اطه ابتدا پور تکیرلره و صکره یعنی (۱۶۵۶ م و ۱۰۶۷ هـ) ده فلککله و (۱۸۰۲ م و ۱۲۱۷ هـ) تاریخنده دخی امیدنس مصالحه سی موجب قطعیملاً انکیرلره انتقال ایتدی . سیلان والیسی انکلتره حکمداری طرفندن طوغریدن طوغری یه تعیین اولنور .

§

﴿ سیلار ﴾ — حکام بنی اسرائیلدن (یوشع) علیه السلام مقر حکومتی اولان (زیتون) قصه سنک نام قدیمیدر . مشار الیهدن صکره کلان حکمدار لر دخی بوراسنی اوج بوز سنه قدر مقر حکومت اتخاذا بلشر ایدی .

§

﴿ سیمون ﴾ یاخود (سیمه اون) — یعقوب علیه السلام لیادن حاصل اولان التي نفر اولادندن بری و بیوکیدر (یوسف) علیه السلام عزیز مصر ایکن سائر قرنداش لریله برابر بو دخی ذخیره آلمق ایچون مصره کلمش و حضرت یوسف بر روایتده بونی رهن اوله رق توقیف ایلش ایدی . اسباط بنی اسرائیلدن بر سیط خلایق اشبو سیمونه منسوب و بواسطه مشهور ایدی .

✽ سیمون ✽ — حضرت مریم (عیسی) علیه السلامی تقدیس
ایچون معبدہ کتوردیکی زمان اورادہ بولنوب بعض معجزاتی کورہرک ایمان
ایتمش وقوجاغنه آلمش بریہودیدر .

✽ سیمون ✽ ایسنیلیت — فوق الغایہ صلابت دینیہ ومجاهدہ ایلہ
مشہور بر شختمدر بو آدمک ہفتہ دہ بر کرہ طعامہ قناعتلہ ریاضت ایدوب
مؤخرأ بر طاغ اتکنندہ اختیار ازوا ایلدیکی و (۴۲۳ م) تاریخنندہ بتون بتون
اختلاطدن براوزون دیرک تپہ سنہ چکیلوب اورادہ اوتوز التی سنہ وعظ
ونصیحتلہ مشغول اولدیغی مرویدر بو مدت ایچندہ دیرکی اوچ دفعہ
دکشدیرلمش ایتمش .

§

✽ سیمون ✽ باخود (شمعون) — حواریونک اون برنجیسیدیر .
جلیلہ دہ واقع (قانہ) دہ طوغدیغی ایچون تواریخ اسلامیدہ (شمعون
القنادیس) محرردر مومی الیہ رفع جناب (عیسی) دن صکرہ مصر و بعض
جزایردہ ومؤخرأ ایران طرفلرینہ کیدوب اورالردہ بر محلدہ اشکنجہ ایلہ
اعدام اولمشدر .

هرسنہ تشرین اولک یکر می سکزنجی کونی بورطیسی طوتیلور . حواریونک
برنجیسی اولان پتروسک دخی بر اسمی سیموندر کہ بوکا کتب اسلامیدہ
(شمعون الصفا) دیرلر . (سیمون) یاخود شمعون — حاشا اللہک اوغلیم
دیودعوا یہ قالشمش بریہودیدر بونک ایچون (اعتقادات خرمستانیہ) دہ
النجی نمرویہ نظر بیوریلہ .

§

✽ سیمون ✽ — آتہ جمهوری جنراللرندندر ومشہور جنرال
(ملیتادی) نک اوغلیدر ایرانلرلہ متفقلری اولان سچلیالیلری قبریس اطہسی
اوکنندہ و (اوریمدون) نہری اغزندہ برأ وبجراً دوچار ہزیمت و (سیروس)
یعنی شیرہ اطہسنی استیلا ایدرک چوقدن برودوامدہ بولنان (ایکنجی مدیق)
مخارباتنی ایصال حد نہایت ایلدیکی حالہ (۵۱۴۵ خ) تاریخنندہ یعنی
میلادک درتیوز قرق طقوز سنہ مقدمندہ قبریس محاربہ بحریہ سنندہ آلدیغی
جریمہ دن متأثراً وفات ایتمشدر .

§

﴿ سیمیا ﴾ — حسده و جودی اولیان بعضی مثالات خیالیسده نك
 احدائسه دینور و بعضاً سحرردن غیر حقیقی بر نوعه و بعضاً مثالات
 مذکورہ بی حسده صورتلری ایله ایجاده دخی اطلاق اوانور . بونك
 اصول وقواعد و ترکیباتی کتابلرده مسطور ایسه ده ار بابی مفقود و فعلیاتی
 غیر مشهوددر . حکیم حسین بن اسحقك مقالات عشره افلاطونیه دن
 بالترجه بیان ایتدیکنه کوره ترکیبات عجیبه و عزایم و طلسمات غریبه ایله
 یاپیلان اشبو نوامس سیمیا ایکی نوع اولوب ناموس کبیر دنیلان و علویات
 و سفلیاتده تأثیری اولان و اعمالی غایت مشکل بولنان برنجی نوعی کوندز
 کور یله مامك و قوری اغاجی یشرمش و یپراق و میوه و یرمش و رعد و برق
 کبی شیلر و هواده اشکال و علامت عجیبه کوسترمك . و ناموس صغیر
 دنیلان و اعمالی اسهل اولان ایکنجی نوعی دخی صور انسانیه بی صور بهایمه
 قلب اولمش کوسترمك و اختفا ایتمك و مظلوم بنی رؤیاده کورمك و دفاین
 بولمق و طائفه جن ایله سویلشمك کبی اینسانلر بر طاقم اوهام و خیالات
 و دعوادن عبارتدر و بونلرده اعمال و خواصی ایجابنجه برچوق ناموسه
 منقسمدر . لفظ سیمیا عبرانیدن معرب و اصلی (سیمیه) و معناسی
 (اسم الله) ایمش .

۳	نوامس کبیردن ترکیب و تعفین ایله اعمال اولنان
۶	نوامس کبیردن ترکیب و تدخین ایله اعمال اولنان
۴	نوامس کبیردن ترکیب ایله اعمال و تزیین اولنان
۴	نوامس کبیردن عزایم ایله اعمال و تزیین اولنان
۱	نوامس کبیردن طلسمات ایله اعمال و تزیین اولنان
۳	نوامس صغیردن ترکیب و تعفین ایله اعمال اولنان
۳	نوامس صغیردن ترکیب و تدخین ایله اعمال اولنان
۷	نوامس صغیردن ترکیب و تکحیل ایله یاپیلان
۶	نوامس صغیردن ترکیب و حبوبات ایله یاپیلان
۲۶	نوامس صغیردن عزایم و تدبیر و ترکیب و طلسمات ایله یاپیلان

بونلرک تعریفاتی میاننده بر طاقم اشیاء و اجزا اسملری حروف قدیمه هندیه ایله یازلمش

و حروف مزبورہنک حروف ترکیبہ، تطبیقی شو و جہاں تحقیق اولنہ بیلشدر.

ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی
X	U	II	H	6	8	H	I	X	⊖
ك	ل	م	ن	س	ع	ف	ص	ق	ر
66	V	∞	∇	III	□	∩	6	E	H
ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ	غ	لا	
شا	oo	oo	I	H	⊖	X	□	□	

§

﴿ سینا ﴾ — بحر احرك جهت شمالیسنده و (عقبه) و (سوبش)
 کورفلری بلنده بر شبه جزیره در بوکا اراضی (تیه) و اراضی (عریش)
 و اراضی (سین) دخی دیرلر جبل طور بووادیکنک اوزرنده واقعدر
 بو طاغک ایکی تپه سی اولوب الك یوکسکی ایکبیک سکز یوز اون درت مترو
 ارتفاعنده در که جوارنده اولان صحزه لر بنی اسرائیلک بر طاقم اسکی یازولریله
 منقوش کورینور. حضرت (موسی) علیه السلام مصر دن چیققدن
 صکره قومیله برابر قرق سنه بووادیده ارام ایتش و جناب حق حضرت
 مشار الیهی جبل مذکور اوزرنده قرق کون شرف خطاب ایله کامیاب
 بیورمش ایدی. طبریله کولنک جنوب و شرق سمتنده و ناصریه نك جهت
 جنوبیسنده و اون بر کیلومتر و بعدنده اولان و بیک مترو ارتفاعی بولنان
 جبل طور قدما نزدنده (ایتابیریوس موتس) نامیله و زیتون اناجلرینک
 کثریله مشهور ایدی حضرت (عیسی) علیه السلام اکثر یا بو طاغده عبادت
 بیورلرایدی حتی مهود (یودا) مشار الیهی بوراده عبادتله مشغول ایکن خبر
 ویرمشیدی. (۱۷۹۹ م و ۱۲۱۴ هـ) تاریخنده بوناپارت ایله جنرال قلو بر جبل
 مزبور جوارنده از بر عسکرله بیوک بر اسلام اردوسنی بوزمشدر. فرنکار
 بوکا طابور طاغی دیرلر.

§

﴿ سینغاپور ﴾ — هند چینیده و هند و چین و اوقیانوس میانده

وغالب نهرينك اوته سنده برشهردر ملاقه شبه جزيره سی منتهاسنده و صومارا
اطه سی بینده بونامله معروف اولان اطه نك ساحل جنوبی اوزرنده بولنور
طقسان بيك نفوسی جامعدر سربست وغایت تجارتگاه برلیمانی وانشا آته
دائر اخشاب مغازه لری و نباتات و میوه باغچه لری و بر مکتبی اولدیغی کبی
آسیا و اوقیانوس تجارتی ایچون کلان اوروپا لیلر و چین لیلر و عربلر و هند لیلر
مخصوص بیوک تجارتخانه لری وارددر . بوشهر (۱۸۱۹ م و ۱۲۳۵ هـ)
تاریخنده انگلیز (سیر طومارافل) طرفندن تأسیس اولندی ایوم انگلیز لره
تابعدر سینغاپور اطه سنك طولی قرق عرضی یکر می کیلومتر ودر بونامله
مسمی بر بوغاز جزیره یی قاره دن تفریق ایلر . (سینغاپور ارسلان شهری
دیگدر .

§

﴿ سینوب ﴾ — قره دکز ساحلنده بر امین و مستحکم لیمان دروننده
وقسطه ونی ولایتی داخلنده مع نواحی یکر می بشیك یوز مقداری نفوسی
شامل بر لوامر کزیدر اراضی سندن هر نوع میوه و حبوبات استحصال و ساحلاً
سکز ساعت مسافه سنده کائن (کرزه) ده کوزل یوک و الوان قوشا قراعمال
اولنور قیومجیلغی جالب دقتدر سادات کرامدن سید (ابراهیم بلال)
حضرتلری لیمان مذکور ی تشکیل ایدن بر کوچك شبه جزیره نك زروه سنده
مدفوندر . سینوب (۱۴۵۹ م و ۸۶۲ هـ) تاریخنده حاکی بولنان اسماعل
بکک ترک و فراغیله ممالک دولت علیه یه التحاق ایلدی . کلبیوندن مشهور
(دیوژن) ک مسقط رأسی بوراسیدر .

سینوب قدیمآ پونت حکمدار لرینك کرسی اداره سی ایکن لوکولوسه قارشو
بیوک بر محاصره دن صکره (۵۴۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک یتمش سنه مقدمنده
ضبط اولندی (۱۸۵۲ م و ۱۲۷۰ هـ) تاریخنده دخی روسیه دولتی سینوب
لیمانده بر فیلو عثمانلی دونماسنی یاقوب انکلتره و فرانسه دولتلرینك کندو
علیهنده قیام و محاربه سنی دعوت ایتدی .

§

﴿ سیواس ﴾ — آسیای عثمانیده بونامله معروف اولان ولایتک مرکز
اداره سیدر اشبو شهر خالیص نهری اوزرنده و استانبولک شرق و جنوب

شمرقیسندہ ویدی یوز الشمس کیلومٹرو بعدندہ واقع اولوب اون الٹی بیک نفوسی
 جامعدر صناعت و تجارتی آز ایسندہ زنگین باقر معدنلری واردر .
 لم کولوس وقتیابہ بوشهر جوارندہ مہر دادہ غلبہ چالیدی و اوغستوس زمانندہ
 روما جابہ سی التندہ بولنان (بیتودوریس) نام ہونت قرالیکہ سی طرفندن
 اوغستوسک شرفنہ اولق اوزرہ (سباست) نامیلہ یاد اولندی و (۱۴۰۰ م
 و ۸۰۳ ھ) تاریخندہ تیمورلنک طرفندن ضبط و تخریب ایدلدی . انقرہدہ
 قوچکیری سنجاغندہ دخی (سیواس ایلی) نامندہ بر قضا مرکز و واردر .
 (سیواس) ولایتی — قدیم آسیای صغیرانک جہت جنوبیسی اوزرندہ
 کائن اولوب شمالاً قرہ دکز شرقاً ارضروم و طربزون جنوباً دیار
 بکر مرعش و قرہ مان ایالتلری ایلہ محدوددر طولاً (۵۸۰) و عرضاً
 (۲۷۰) کیلومٹرو اتساعی اولوب سکزیوز بیک اہالیسی واردر طاغلری
 اورمانلق اولدیغی کبی صحراسی غایت منبت و محصور لداردر و ہر نوع
 حبوباتدن بشقہ حریر بال و متنوع معدنلری واردر . سیواس ولایتی برارہلق
 امرای سلاجقہ دن قاضی برہان الدین سلالہ سنک زیر حکمنہ پکمش و دولت
 علیہ (۱۳۹۱ م و ۷۹۴ ھ) تاریخندہ سلالہ مر قومہ یدندن اخذ ایشیدی .

§

﴿ سیوری سینک ﴾ — علم حیواناتندہ ہوام ذوالجنا حیندندر
 عربیسی (بعوض) فارسیسی پشہ . اشبو حیوانبجغزک خلفتی فیل
 خلقتنہ مشابہ اولوب انجق اعضاسی فیلدن زیادہدر زیرا فیلک ایاقلری
 درت اولدیغی حالده بونک الٹی ایاغی وفیلدہ جناح اولیوب بونک قنادلری
 واردر خرطومی مجفوف و نافذ اولوب جسدانسانی صوقدقدہ دمنی چکدرک
 خرطومیلہ جوفنہ آتار خرطومی کندوسنہ بلعوم و حلقوم کبیدر . اکثریا
 صوکنارلرینہ یورطلرو آچدیغی جریحہ یہ بر اعاب حریف القایدر . سیوری
 سینکک خاموشلری ممالک خارندہ پک مضردر . بلیغ مشهور قوجہ (جاحظ)
 صنع عجیب باری بی و قدرت و عظمت و لطف الہام کردکاری بی وصف
 و بیانندہ (من علم البعوضۃ ان وراء جلد الجاموس دماوان ذلک غذاءلہا وانہا
 اذا طعنت فی ذلک الجلد الغلیظ نفذ فیہ خرطومہا مع ضعفہ) آیایشہ ذرہ
 خلقتہ جاموسک جلدی داخلندہ خون اولوب اول خون کندوسنہ غذا

اولدیغنی و جلد غلیظ مذکوره اوردیغنی حالده خرطومنک ضعیفه برابر دلوب
 کچه جکنی کیم تعلیم ایلدی (ولوانک طعنت فیه بسلاح شدیدة رقیقة الحد
 لانکسرت) حالبوکه سن آرقه سی قالین واغزی اینجه و کسکین سلاجی
 او جلدده اورسک قیری اور (فسبحان من رزقها علی ضعفها بقوته و قدرته لاله
 غیره و لامعبود سواه) یعنی اول ذات واجب الوجودی کافه نقایصدن تنزیه
 ایدرم که پشه نک ضعیفی اوزرینه بووجهله قوتنی و جلد جاموسی دلمکده قدرتنی
 او حیوان ضعیفه و یرمشدر دیدی . پشه یه جله الهامات باری تعالادندر که
 اعضاء انساندن بر عضوه قوندقده رقتی جهتیله قان اخراجنه زیاده
 سهولت و یرن مسام عرقی یعنی تر چیقان یری آراشدیرر و حرصی نهایت
 بر مرتبه ده اولدیغندن قانی چاتلا اینجه یه دک یا خود طیراندن قانجه یه قدر اموب
 هلاکنی دعوت ایدر .

§

﴿ سیوط ﴾ — مصر علیاده پر شهر اولوب سیوط ایالتیک
 مرکزیدر اشبو شهر نیلک صول طرفنده و قاهره نک اوچیوز ییلومتر و
 جنوبنده بر قنال اوزرنده واقع و یکریمی بش بیك نفوسی جامعدر
 و اولرینک اکثریسی قولبه در بوراسی مصر علیا تجارتنک باشلیجه ماملرندن
 یری اولدیغنی کبی دارفور دن آمدوشد ایدن کار بانلرک مجعی صاییلور سیوط
 ایالتی جنوب شرقیده (مینا) و شمال غربیده جرجه ایله تحدید اولنور
 طولی یوز اللی و عرضی یکریمی بش کیلومتر و دن عبارت اولوب ایکی یوز
 بیك نفوسی واردر . قبل الاسلام قدمای اهالیسی قورد و یا قورد
 صاندقلری چقاله تعظیم و پرستش ایتدکلر یچون یونانیلر کندو لسانلرنده قورد
 شهری معناسنه اوله رق (لیتوپولیس) دیرلر ایدی .

§

﴿ سیوطی ﴾ — متجربین علمای متأخریندندر اسمی جلال الدین
 عبدالرحمن بن ابی بکر اولوب مصر و سطا ده مسقط رأسی اولان (سیوط)
 قصبه سنه نسبتله شهرت بولمش و (۱۵۰۵ م و ۹۱۱ هـ) تار یخنده وفات
 ایلشدر .

(در المنثور) (فلك المشحون) (مقامات) (تسمیط) (مرصد الطالع)
(تعریف بأداب التألیف) (تقریب القریب) (تقریب الاسناد فی تفسیر
الاجتهاد) (تابیہ الغبی فی تنزیہ ابن عربی) (مرکز النسیم) (مزهر)
(تحفة الظرفا) (ترجمان القرآن) (مسالك الحنفاء) (تنزیہ الاعتقاد عن الحلول
والاتحاد) (تنزیہ الانبیاء) (تنقیح) (جامع) (دیوان الحیوان) (جمائل
الزهر) (الجمع والتفریق) (جنی الجنان) (جواهر) (حاطب لیل و جارف
سیل) (حاوی) (مستظرف) (مسلسلات الکبری) (مصابیح) (ينبوع) کبی
تفسیر فقہ حدیث فتاوی قرائت بدیع بیان نحو و سائر اقسام علوم مدن ہمان
یوزی متجاوز تالیفی اولوب بونلردن بشقہ دخی برچوق شروح و حواشی
معتبرہ سی و اردر .

§

﴿ سیوہ رک ﴾ نام دیگر (بہسنی) — دیار بکر ولایتی داخلندہ
واقع ملاطیہ سنجانغی قضالردن اون بیسک نفوسی جامع بر قضا مرکز یدر
دیار بکرک جنوب غربی سندن اون سکز ساعت ایلرودہ بولنور اراضیسی
غایت منبت و محصولداردر . اورادہ بونامدہ بر عشیرت دخی و اردر

§

﴿ سیویلا ﴾ یاخود (سویل) — اندلسدہ مشهور (اشیلیہ)
شهر ینک نام اخیر یدر . (اشیلیہ) کلمہ سنہ نظر بیوریلہ .

(س) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری	
سرفیجه	سرفیجه		ناحیه	ساجسته
سوریه	بیروت		ناحیه	ساحل معرکه
سوریه	بیروت		ناحیه	ساحل قنه
سوریه	عکا		ناحیه	ساحل عینتاب
سیواس	اماسیه		ناحیه	ساز
سیواس	سیواس		عشیرت	ساعجی
جزایر بحر سفید	ساقز		مرکز لواء	ساقز
بغداد	بغداد		قضا	سامرا
طرابلس غرب	جبل غربیه		قبیله	سباع
موصل	موصل		عشار	سبعه
طرابلس غرب	خنس		ناحیه	سبلین
طرابلس غرب	فیران		قبیله	سبه
موصل	سلیمانیه		ناحیه	سرا
خداوندکار	کوتاهیه		ناحیه	سراجلی
قسطنطنیه	سینوب		ناحیه	سرای
ادرنه	قرق کلیسا		ناحیه	سرای
ایدین	ایدین		ناحیه	سرای کوی
ادرنه	قرق کلیسا		قضا	سرای ویزه
طرابلس غرب	خنس		قضا	سرت
موصل	سلیمانیه		ناحیه	سرچنار
موصل	کرکوک	رواندز	عشیرت	سرچه
سرفیجه	سرفیجه		مرکز لواء	سرفیجه
موصل	موصل		ناحیه	سرکند (سیخان)
طربزون	طربزون		ناحیه	سرکش
ایدین	ایدین	دکزی	ناحیه	سرکه
حلب	اورفه		قضا	سروج
موصل	سلیمانیه		ناحیه	سروجک
طرابلس غرب	فیران		قبیله	سروییه
قونییه	تکه		ناحیه	سریک (قره حصار)
سیواس	سیواس		ناحیه	سعد آباد
بتلیس	سعد		مرکز لواء	سعد
قونییه	قونییه		ناحیه	سعد ایلی

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
سفری محصار	قضا	از میر	ایدین
سفری محصار	قضا	انقره	انقره
سقلانیه	ناحیه	کرکوک	موصل
سکناپه	ناحیه	کرکوک	موصل
سکر مع دوشنبه	ناحیه	تکه	قونیه
سکر دیوان	ناحیه	بولی	قسطمونی
سکود	ناحیه	بروسه	خداوندکار
سکود	ناحیه	سینوب	قسطمونی
سلانیک	ولایت	سلانیک	سلانیک
سلط	قضا	بلقا	سوریه
سلطان اوکی	ناحیه	کوتاهیه	خداوندکار
سلطان حصار	ناحیه	ایدین	ایدین
سلطانیه	ناحیه	قونیه	قونیه
سلفسکه	قضا	ایح ایل	اطنه
سلفیه	ناحیه	حدیده	ین
سلمانلی	ناحیه	یوزغاد	انقره
سلمانلی کبیر	ناحیه	قیصریه	قونیه
سلندی	ناحیه	ایح ایل	اطنه
سلندی	ناحیه	صاروخان	ایدین
سلنه	قضا	حانیه	کرید
سلوان	ناحیه	دیار بکر	دیار بکر
سلوری	قضا	چتالجه	شهر امانتی
سلوک	ناحیه	حانیه	کرید
سلاه	ناحیه	قونیه	قونیه
سلیمانیه	مرکز لواء	سلیمانیه	موصل
سمادک	ناحیه	لمنی	جزایر بحر سفید
سماو	قضا	کوتاهیه	خداوندکار
سماوه	قضا	حمله	بغداد
سمت قبله	ناحیه	لازقیه	سوریه
سمز اوزی	ناحیه	انقره	انقره
سمنون وسین	ناحیه	فیران	طرابلس غرب
سمیصاد	ناحیه	ارغنی	معموره العزیز
سناملو	عشیرت	مرعش	اطنه
سن	ناحیه	ایح ایل	اطنه
سنجار (سنجار)	قضا	موصل	موصل
سندی	قضا	موصل	موصل

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
سنغورلی	قضا	یوزغاد	انقره
سنگاو	ناحیه	سلیمانیه	موصل
سوادلی	ناحیه	سلیمانیه	موصل
سواکن	قضا	نجد	بغداد
سورجکی	ناحیه	ماردین	دیار بکر
سورمنه	قضاء	طر بزون	طر بزون
سوریه	ولایت	سوریه	سوریه
سوق الشيوخ	قضا	منتفک	بغداد
سوکنه	ناحیه	فیران	طرابلس غرب
سوکه	قضا	ایدین	ایدین
سوکه	ناحیه	فیران	طرابلس غرب
سونبکی اطهسی	قضا	ساقز	جزایر بحر سفید
سویدییه	ناحیه	انطاکیه	حلب
سیحان	ناحیه	بصره	بغداد
سیدکان	ناحیه	کرکوک	موصل
سید کوی	ناحیه	از میر	ایدین
سیدی غازی	ناحیه	کوتاهیه	خداوندکار
سیدی شهری	قضا	قونیه	قونیه
سیروز	مرکز لواء	سیروز	سلانیک
سیروز (تفنی)	ناحیه	بور دور	قونیه
سیس	ناحیه	قره حصار	طر بزون
سیعان	ناحیه	جبل غریبه	طرابلس غرب
سیکی (ترلیه)	ناحیه	بروسه	خداوندکار
سیل	ناحیه	جبل غریبه	طرابلس غرب
سیلوان	قضا	دیار بکر	دیار بکر
سین	قبیله	فیران	طرابلس غرب
سینوب	مرکز لواء	سینوب	قسطنطنیه
سینه	ناحیه	موصل	موصل
سیواس	ولایت	سیواس	سیواس
سیواس ایلی	ناحیه	انقره	انقره
سیورک	قضا	ارغنی	معموره امزیز
سیوری طاش	ناحیه	سلیمانیه	موصل
سیول	ناحیه	سلیمانیه	موصل

رواندز

قوچکیری

حرف ش

﴿ شاپاقو ﴾ — حبشستان حکمدار لرندندر (۴۸۴۲ خ) تاریخنده
یعنی میلادک یدییوز الی سنه مقدمنده مصر علیایی ضبط ایله یکر می بشنجی
سلاه فراعندی تشکیل ایلش و اثنای محاربه ده طوتدیغی (بوشوری) نام
فرعونی هند مجوسلرینه تقلیداً آتشد یاقوب کولنی برهوا ایتشدر بونک
حکمدار اولیوب بر صاحب خروج یاخود حبش سرعسکر لرندن بری اولدیغی
دخی مرویدر .

§

﴿ شاپور ﴾ اول بن اردشیر — ساسانیان طبقه سندندر (۲۳۸ م)
تاریخنده جلوس ایدوب مدت سلطنتی اولان اوتوز اوچ سنه ظرفنده اخیراً
مقر حکومت اتخاذ ایتدیکی (نیشاپور) شهرینی انشاء و (حیره) بی حرباً
زیر جایه یدیه ادخال ایله ملوک عربدن آل منذرك جدی مشهور (عمرو)
بن عدی بی حیره حاکی تعیین ایتدی و (۲۵۹ م) ده سوریه وانطاکیه
ولایتلرینی رومالوردن ضبط و تسخیر و سوریه والیسنی اسیر ایدرك امپرا-
طور (والارین) ک بونلری استخلاص املیله وقوعبولان مساعی جریه سنی
نتیجه سز براقدی بعضلرینه کوره اسیر اولان (والارین) اولوب اعدام
دخی اولمشدر .

شاپور نهایت ارمنستانی و قیادوقیا و کیلیکیایی دخی ید استیلاسنه الیسه ده
(۲۶۱ م) تاریخنده (اوده نان) طرفندن قته زیفون یعنی بغداده دکن تعقیب
اولمغله فراتی مروری اثناده بوزیله رق مجبور رجعت و برآز صکره اولیبه نه

قارشو تدمر حاکمه سی (زنوبی) نك اتفاقه داخل اولدیغی حالده وفات
ایدوب برنجی هرمز نام اوغلنه ترك حكومت ایلدی .

§

﴿ شاپور ﴾ ثانی — ساسانیان طبقه سندندر پدری (هرمز) ثانی
وفات ابتدکی زمان هنوز رحم مادرده اولدیغندن تولدیه جلوسبی (۳۱۰ م)
تاریخنده وقوعبولدی . اون التي یاشنده زمام حکومتی بالذات انه آلوب
ایرانه مستولی اولان عربلری طرد و بحرین طرفلرینی فتح و ضبط ایدرک بر
قاج سنه صکره ارمنستانده منتشر اولان خرسستیانلغی محو وازاله ایچون
خیلیجه قانلر دوکدی و (امد) شهرینی رومالوردن ضبطی عقیبنده (نزیب)
محرابه سنی ودها بعض ممالکنی غیب ایتدیسه ده مؤخرأ یعنی (۳۶۳ م)
تاریخنده ممالک مزبوره بی کاملاً استرداد ایله تلافی مافات ایلدکن بشقه
هنوز ایمپراطور تعیین اولنان (ژولیهن) ه اعلان حرب ایدوب (۳۶۳ م)
تاریخنده دجله نهرینک کنارلری اوزرنده بو ایمپراطوری بادی هلاکی اولان
برجریحیه دوچار ایدرک محاربه بی قزاندی . وفاتی (۳۸۰ م) تاریخنده در .
عربله غلبه دن صکره اله کچوردیکی اسیرلرک او موزلرینی کسه رک صالحیورمکی
عادت ایلدیکندن بین العرب (شاپور ذو الاکتاف) لقبیله شهرت بولمشیدی .
بو حکمدارلرک ایچنده بونامده دها بر قاج حکمدار و ارایسه ده اول درجه اهمیتلری
یوقدر و برنجی (یزدجرد) ک اوغلی وارمنستان حکمداری شاپوردخی
(۴۱۵ م) تاریخنده او چنجی نوشیروانک وفاتی اوزرینه ارمنستان تختنه
اوتوردی و تبعه سنی دین عیسوبدن وروما اتفاقدن آرمغه چالش دیسه ده
موفق اوله میوب (۴۲۰ م) تاریخنده قته زیفونه یاپمش اولدیغی برسیاحت
اثناسنده وقوعبولان براختلالدن ناشی ارمنستان تاجندن محروم قالدی .

§

﴿ شار ﴾ — قدیم غرشستان ملوکنک عنوانیدر (غرشستان
خراسانک جبال غوره متصل بر بیوک ناحیه سی اولوب جانب شرقیسنده جبال
غور و جانب غربیسنده هرات و جانب شمالیسنده مروالرود و جنوباً غزنه
ایله تحدید اولنور غرش اهلینک لساننده کوه معناسنه اولوب غرشستان
دیمک کوهستان دیمکدر) بونلرک عهد اسلامده برنجیسی شار ابونصر محمد

بن اسد که اصلی واجدادی غر شستان ملو کنندن اولدیغی حالده اهل اسلامک
اول حوالی یه استیلاسی اوزرینه مومی الیه اسد و اوغلی محمد ملوک سامانیه
خدمتترینه کیروب مؤخرأ محمد انلرک طرفندن غر شستانه والی نصب اولمش
ایلدی صکره سامانیلره ضعف طاری اولسی اوزرینه محمد استقلال بولوب
حرکت عاقلانه ایله وسائط مسروریت رعایایی تهیده واعداد وهر طرف اجرای
آیین عدل و داد ایلدی . مشار الیه (ابونصر محمد) فی نفس الامر عالم و
فاضل برذات اولوب اصحاب علم و کمال ایله مصاحبته مشغول و کجه کوندز
تحصیل علم شریفه متوغل ایلدی . مؤخرأ کندوسی بتون بتون عزلت
اختیار ایدرک یرینی اوغلی شار شاهه براقدی (شار شاه) مملکتپر
ورلکده پدرینک اثرینه اقتفا ایله بر مدت کامروای حکومت اولدقدن صکره
امیر نوح اوزرینه خروج ایدن (ابوعلی بن سیمجور) طرفندن ترک حکومته
مجبور ایدلدیکندن پدریله واروب مملکتترینک خطه منتهاسنده بر مستحکم
قلعه یه تحصن وبعده امیر سبکتکین خارجی مرقوم اوزرینه کلدکه قلعه دن
چیقوب سبکتکینه امداد و معاوننده بولمغله ینه کندو مملکتنه مالک اولوب
یمین الدوله محمود غزنوینک خراسانی تملکنه قدر رفاه اوزره امرار اوقات
ایلدی بعده یمین الدوله یه اطاعت و برمدت دخی بوسورتله اجرای حکومت
ایلدیسه ده مؤخرأ برشیدن طولانی مشار الیه اطاعتدن روگردان اولدیغندن
اوزرینه عسکر کوندریلوب اسیر و ممالکی دخی تسخیر ایدیلهرک کندوسی
مجبوساً فوت اولدی .

§

﴿ شارترو ﴾ — المانیای غریبه بر طریق رهبانیدر منتسبلی آخر
عمرلرینه قدر مکمله ایتزلر و فقط تصادف ایتدکلی دوستلرینه (موتی اونومه)
دیرلر ایش . بو طریق (سن برونو) نامنده بر پاپاس احداث ایدوب نیجه
کیمسه لک زاویه نشین عطالت اولسنه سبب اولمشیدی .

§

﴿ شارس ﴾ — عجایب سبعة عالمدن ردوس هیکل عجیبنی اعمال ایدن
یونانلی بر مشهور مصورک اسمیدر . بو هیکل شمس پرستلر زمانده کویاشمسک
صورت مجسمی اولق اوزره تصویر اولمش ایکی یوز بش قدم ارتفاعنده

توانجیدن مصنوع بر فنار قله سی ایدی وردوس لیمانه کیره جک طار
بوغازده اقامه اولمش اولدیغندن کیوک سفائن یلکنلری آچبق اولدیغی
حالده ایکی بیجاغی اره سندن مرور و عبور ایدر لرایدی وصاغ انده
کیجه لری کیله ارائه طریق ایلمکه مخصوص بر فنار اولوب ایاقلرینک باش
پر مقلرینی بر انسان انجق قوجاقلیه بیلور ایدی بونک اعمالنه میلاددن
(۳۰۰) سنه مقدم باشلانوب یکر می ایکی سنه ظرفنده اکیال قلنمش واللی
سکز سنه دن صکره بر حرکت ارض سببیه دکر کنارینه دور یلهرک (۶۷۰
م و ۵۰۰) سنه سنه قدر علی حاله قالوب امو یه دن (معاویه) ردوس
جزیره سنی فتح ایلد کده بریهودی بازار کانه صاتممش واو دخی پازه لیدرک طقوز
یوزدوه یوکی تونج قالدیر مشدر .

§

﴿ شارل ﴾ یا خود (قار لو) - فرانسه نك احوال مغشوشه
داخلیه سنی اصلاح و تنظیم ایدرک ایچجه برایش کورمش و قرق بر سنه مدت
زمام حکومت یداداره سننده قلمش اولدیغی حالده مؤخرأ اوغلی اون برنجی
(لوبی) حقنده (بو اوغلان برکون بنی تسمیم ایده جکدر) دیو سوء ظنه
دوشوب کتد کجه و همی تزاید ایدرک قورقوسندن هیچ برشی دییه من اولمش
و نهایت (۱۴۶۱ م و ۱۸۶۶ ه) تاریخنده آجلقدن وفات ایتمش کتمشدر .
شارل بعض وقتلر مستثنا اوله رق نقد حیاتی ذوق صفا ولهو ولعب
وضیافت کبی سفاهته صرف ایدر ایدی حتی و کلاسندن (لاهیر) برکون
بر ماده مهمه عرضیچون حضور ینه کیرد کده ترتیب ضیافت غائله سندن
افاده مرامه میدان بوله مامشدر .

§

﴿ شارل ﴾ - اسوج دولتی قرالردن اون برنجی شارلدر دولت
مشارالیهاده بو عنوانده اون اون بش ذات مسند قرالییه یکمش ایسه ده
هیچ بری بونک قدر حسن اداره اموریه موفق اوله مامشدر .
مشارالیه تشبثاتنده شدت و حل مشکلات دولت خصوصنده فوق الغایه
عناد و غیرت صاحبی بر ذات اولوب اعمار ملک و اخراج معادن و تکثیر
عسکر کبی پک چوق خدمات نافعیه ابرازیه اعلائی نام ایتلش و وفاتی

(۱۶۹۷ م و ۱۱۰۹ هـ) تاریخنده وقوعیولمشدر . اوغلی تیمور باش دنیلان
اون ایکنجی شارل دخی باباسندن اشاغی دکل ایدی . (تیمور باش)
کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ شارلمان ﴾ — فرانق دولتی قرالردن برمشهور ذاتدر .
فرانسه بی اصلزادکان و پاپاسر لندن قورتاران مشهور ایمپراطور (په پین) ک
صلبندن دنیسایه کلمش و (۷۷۱ م و ۱۵۵ هـ) ده پدینک وفاتیه جلوس
ایدرك (۸۰۷ م و ۱۹۲ هـ) تاریخنده وفات ایشدر . جلوسندن اوچ سنه
صکره ایتالیسایه یرلشمش اولان (لومبارد) حکومتی محوایدرك المانیا
باربارلینی تربیه و (ساقسونیا) قطعسه سیله سائر بعض ایتالیا ممالکنی آلوب
ایتالیسای غربی قرالغنی دخی درعهده ایلدی و مؤخرأ (۷۷۷ م
و ۱۶۱ هـ) تاریخنده انداس ممالکنه هجوم ایله (سرقسطه) والیسنک
(دوانسو) بوغازنده ایتدیکی غلبه دن کوزی ییلوب رجعته مجبور
اولدیه ده بر از صکره خلیفه (هارون الرشید) ایله وجوده کتوردیکی ابواب
صلح و مخاذنت سایه سنده قدس شریفده کی (قامه) کلیساسنک برچوق
هدیه لرله برابر مفتاحنه مالک اولدی و المانلر طرفندن هدف تحقیر اولان
پاپایی حایه و تسریر ایدرك پاپا طرفندن دخی (بتون عیسو یلرک حامیسی)
عنوانی قزاندی . شارلمانک پاپایی بو صورتله تطیب ایدیشی و عنوان
آلیدی هب انتریه اولدیغندن بوانتریه لرک تولید ایتدیکی نتایج اثری اولمق
اوزره شرق و غرب کلیسالی یکدیکنندن ایریلوب پاپایی طانیان غرب
خرستیانلرینه (قتولک) واستانبول بطریقنی طانیان شرق خرسیانلرینه
(اورتودقس) دینلشدر .

(هارون الرشید) ک شارلمانه کوندردیکی هدیه لر ایچنده اووقته قدر اوروپاده
نظیری کورلماش بر ساعت دخی و ارایدی که بونی بغدادده بریهودی یامش
ایدی اول عصرده بولنان بعض رهابین دقایقین بوساعت علامات
ساعتدندر و ایچنده شیطان وارد رکی برطاقم ملاحظات ابلهانه سردیه
استعمالندن خلقی مع و تحذیر ایش اولدقلری روایات غریبه دندر .

§

﴿ شازلی ﴾ — کبار اولیادین اولوب اصل اسمی (علی) بن عبدالله وکنیه سی ابوالحسن در مسقط رأسی مغرب ایسه ده اکثر اوقاتنی اسکندریه ده پچور مشرفیض وکالی برقاچ واسطه ایله (ابومدین) حضرت لرندن استحصال ایدرک (۱۲۳۶ م و ۶۳۴ هـ) تاریخنده دار بقایه ارتحال بیور مشدر .
(انالازی مع الحق من الخلق احدا ان کان ولا بد فکالمهباء فی الهوا ان قشته لم تجد شیئا) کلامی مقال حقایق اشتمال لرندن اولوب (حزب البحر) و (النصر) دخی جله آثار متبرکه لرندندر .
(طریقت) کلمه سنه دخی مراجعت بیور یله .

§

﴿ شاطبی ﴾ — امام شاطبی دیمکله مشهور در اندلسده شاطبه شهرنده پانهاده مهد ولادت و (۱۱۹۳ م و ۵۹۰ هـ) تاریخیه مصرده عازم سمت آخرت اولمشدر (تمه الحرز) و (العقیلة) و (حرز الامانی) کبی تألیفات مقوله سی واردر .

§

﴿ شاطبی ﴾ — اندلس مشایخ کرامندن کراماتی ظاهر (وابن الربیع) دیمکله مشتهر برذات عالیقدر در (المسلك القریب فی ترتیب الغریب) و (اللمعة الجامعة) و (المنهج المفید) و (الاربعین المضیة فی احادیث النبویة) امثالی اون عدد کتاب تألیف ایلش و (۱۲۷۳ م و ۶۷۲ هـ) تاریخنده وفات ایدوب اسکندریه ده محل مخصوصنه دفن ایدلشددر .

§

﴿ شافعی ﴾ — ائمه مذاهب اربعه نك او چنجیسیدر اسمی محمد بن ادريس کنیه سی ابو عبدالله مسقط رأسی (غزه) اولوب ایکی یاشنده مکه مکرمه یه کتور یله رک مدینه منوره ده امام (مالک) حضرت لرندن تحصیل علوم ایلش و امام (احمد بن حنبل) کبی افاضل امت حلقه تدریسنده بولنه رق صیت فضل وکالی اقطار عالمه انتشار ایتش ایدی . امانت و عدالتی وزهد و سخاوت و عقل و ذکاوتی و الحاصل جمیع اوصاف ممدوحه بی حائز بوجود نادر الموجود اولدیغی کافه علمای اسلام نزدنده متفقاً تسلیم اولنش و مناقب شریفه لرینه دائر اون اوج جلد کتاب یازلشددر . ائمه اثنی عشر دن موسی

الکاظم حضرت تریله الفت و معاشرته مبنی هر کس ر فضنه ذاهب اوله ررق
حبسه القا اولند قدده (ان کان ر فضی حب آل محمد . فلیشهد الثقلان انی ر افض)
بیور مشدر . (من ادعی انه جمع بین حب الدنیا و حب خالقها فی قلبه
فقد کذب) عباره سی دخی جمله کلام حقیقت اتسام لرندندر . مشار الیه
الی درت یاشنده و (۸۱۲ م و ۱۹۷ ه) یاخود (۲۰۴) تاریخنده مصرده
وفات ایدوب (قرافه) نام محله دفن اولن مشدر امام (سلیمان) و امام (حسن)
و امام ابو ثور و ابو ابراهیم المزنی منتخب شا کرد لرندن ایدی .

§

﴿ شا کمونی ﴾ — هند حکما سندنندر (۴۵۵۴ خ) یاخود
۴۹۷۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک قرق سنه مقدمنده هندستاندن نشأته
بر مذهب مخصوص احداث ایشدر . چین حکمداری (مووانق) سیاحتله
هنده کلدیکی زمان بونک مذهبنی قبول ایدرک چین ممالکنده دخی انتشاری
آرزوسیه مومی الیهی برابر کوتوردی وشو مناسبتله چین اهالیسی دخی
مرقومک مذهبنی او کرنوب علم هندسه و نجوم کبی بعض فنونه واقف اولدی .
(شا کمونی) هند ایلردن بودا مذهبنده اولنرک اعتقادنجه عقل کامله التحاق
ایتمش و دنیا پرستری طریق صوابه سوق ایچون تجسد ایش بر جسم لطیفدر
بونک یکر می طقوز یاشنده گوشه انزوایه چکیله رک نهایت براجاج اوزرینه
چیقدیغی و اوراده ایکی اربعین چیقاردقن صکره وفات ایتدیکی دخی مذهب
مذکور اربابی روایاتندر .

(بودا) کله سنده مراجعت بیوریه .

§

﴿ شئل ﴾ — مشاهیر کیا کراندندر (۱۷۷۴ م و ۱۱۸۸ ه)
تاریخنده (قلور) ی کشف ایلدی . قلورک خواص عمومیه سندن بحث
اولندیغی صروده (لاوازیه) نام کیمیا کر بونک مولد الحموضه ایله مخلوط
حامض قلور بالماء اولدیغنه ذاهب اولمش و (۱۸۰۹ م و ۱۲۲۴ ه) تاریخنده
(کیلوساق) و (تنار) نام کیمیا کر لر قلورک بر جسم مخصوص اولدیغی
کشف ایدوب (آمیر) نام ذات دخی بونی قبول ایله جسم بسیط مرقومک
اسمی یشیله قریب صاری اولسندن استنکاه ایدرک لسان یونانیده یشیل

معناسنی مفید (قلورور) لفظنسدن محفف اولان (قلور) نامیله تسمیه
ایشدر .

§

﴿ شام ﴾ — سوریه ولایتک مرکز اداره سیدر بوشهر (برده)
نهری اوزرنده و استانبولک جنوب شرقیسندن بیک یوز کیلومتر و مسافده
واقع اوله رق اوتوز بیک خرسیتیان بش بیک یهودی و قصوری اسلام ایکی
یوز بیک نفوسی جامعدر . داخل و خارجی الویره جک قدر کوزل اولوب
قله لره یابلیش سورلری و مستحصن قصری و برچوق چشمه و منتظم قالدیرملری
و التمشدن متجاوز جامعلری و کوزل مدارس و تکایا و چارشولری و مشهور
ولطیف قهوه خانه و ایکی یوز قدر جاملری و غایت جسمیم و اروشلری واردر .
وقتیله چلیک و قلیج و سلاح فابریقه لری مشهور انام ای دیسه ده تیمورلنک چلیک
اعمال ایدن عمله بی بخارایه قالدیردیغندن اعمالات مزبور هسی بالاخره سکتته دار
اولدی . ایوم صدقلی طوغرمه حی ایشلری و اقمشه حریری و قطنیه سی و کشمیر
و اینجو و کل یاغی و عطریات سائر هسی معتبر اولوب اهالی بو یوزدن مطلوب و جهله
تجارت ایتمکده و مکه و بغداد جهتلرینه جسمیم کاربانلری کلوب کیتمکده در
شام غایت قدیم بر شهر اولوب سفر التکوینده دخی مذکور و درون و بیرونی
لایعد مر اقد انبیا و اولیایی حاوی اولمقله مشهور در . جوامع شریفه سی
ایچنده وسعت و انتظامی جهته له اک زیاده شهر تشعار اولان جامع امویه نک
شرقنده کائن مناره یه آخر زمانده عیسی علیه السلام نازل اوله جغنی اعتقاد
ایدلمکده و مناره مذکوره نزدنده بولنان برطاش دخی موسی علیه السلامک
عصا سیاه ضرب ایدوب بطریق المعجزه کندوسندن اون ایکی کوز صو
نبعان ایدن طاشدن بر پارچه اولدیغنی روایت اولنمقله در جامع مزبورک
باب الساعات تسمیه اولنان قپوسی جوارنده بر صخره عظیمه واردر روایت
کوره قدیمده صخره مزبوره اوزرینه ذبح ایدیلان قرابین وضع اولتوب
مظهر مقبولیت ایسه سمان بر آتش ایندرک احراق ایدردی . شامده جبل
قاسیون (صالحیه) دنیلان طاغده هابل بن آدم علیه السلامک موضع
دمی اولمق اوزره طائمش اولان مغاره اهالی شام عندنده طلب حاجات
و دعوات ایچون غایت متین و مجربدر و فی الواقع محل مزبور لطیف و شریف

وهيبت وجلالته مشحون بر زیارتگاهدر) یحیی بن زکریا علیهما السلام
ووالدهتی بوراده قرق سنه اوتورمشلر وعیسی علیه السلام وحواریون
اوراده عبادت بیورمشلرایدی . جبل مذکورک اتکننده واقع (نهر یزید) نام
ایرماغی یزید بن معاویه بن ابی سفیان حفر ایتدیردی . شامده اثار قدیمه دن
اولق اوزره صالحیه ده (برزه) نام محله منشق بر موقع اولوب حضرت
ابراهیم علیه السلامک شامملکی نمرودک الندن بوراده اختفا بیوردیغی منقولدر

(شام شریف وحوالیسنده اولان بعض زیارتگاهلر)

مشهد رأس یحیی علیه السلام جامع امویده
مشهد حسین یاخود مشهد الرأس (رضی) باب غرادیس داخلنده
زین العابدین بن علی بن حسین (رضی) جامع امویده
سیده زینب وفاطمه بنت امام علی (رضی) باب الصغیرده
ست سکینه بنت حسین وسائرہ (رضی) باب الصغیرده
ازواج طاهر اتدن اوچ خاتون وسائرہ (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن بلال حبشی (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن سهل بن ربیع الانصاری (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن عبده بن مسعود (رضی) باب شرقیده
اصحابدن وائله بن اسقع (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن ابوالدرداء عویمر (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن اوس الثقفی (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن ابی بن کعب وجبل معاذ (رضی) باب شرقیده
اصحابدن معاویه بن ابی سفیان (رضی) باب الصغیرده
اصحابدن ابی الدحداح وعبدالرحمن (رضی) جهت شمالیده
اصحابدن دحیه الکله بی (رضی) جبل ربووده
اصحابدن تمیم الداری بن حبیب (رضی) قریه طیبه ده
اصحابدن سعد بن عباده (رضی) قریه منیحده
صحابیاتدن خولته بنت الازور (رضی) جهت شرقیده
یحیی الدین العربی حضر تلیری جبل صالحیه ده

نجدریه قریه سنده	ابو یزید بسطامی
مدرسه حنفیه جوارنده	سلطان نورالدین شهید
مدرسه مذکوره جوارنده	سلطان صلاح الدین ایوبی
باب الصغیرده	علی المقعد الصمصمیان
قلعه جوارنده کندو مدرسه سنده	فخر بن العساکر
خارج شامده یول اوزرنده قبیباتده	تقی الدین حصینی
جذماده	مراز بن الازور الاسدی
باب طوماده	ارسلان دمشقی
حضرت معاویه تربه سی جوارنده	شیخ زین الدین
مدرسه صابونیه ده	ابن قیم الجوزیه الحنبلیه
باب الصغیر غریبه	شیخ ابراهیم الناجی
جبل صالحیه ده	شیخ یوسف الفهین
جبل صالحیه ده	شیخ ابو بکر العرودک
جبل صالحیه ده	شیخ ابو بکر بن قوام
جبل صالحیه ده	شیخ جمال الدین بن مالک
منین قریه سنده	شیخ جندل
جبل صالحیه ده	ابوالعباس احمد بن قدامه
جبل ربوه ده	عبدالرحمن بن عطیه الداران
داریا قریه سنده	ابی مسلم الخولانی
داخل قمریه ده	رابعه الشامیه

§

﴿ شامانی ﴾ — آسیای جنوبی و شرقی ایله بالعموم اوقیانوس اهلایسنک و افریقا و امریقالوردن بعضلرینک معتقد اولدقلری مذهبدر بونلر ارواح خبیثهیه عبادت و عالم کون و فسادده ظهوره کلان آفات و بلیاتی ارواح خبیثه احداث ایلر (زعمنه خدمت ایدرلر . بو مذهبک سبیر یاده (شامه) نامیله شیوعبولان مذهب اولسی و بوده (بودا) مذهبنه متعلق بولنسی احتمالات قریبه دندر .

﴿ شاندرآ ﴾ — اسکی هند تار یخترینک قولنه کوره زمان قدیمده هندستانده (شاندرآ) نامنده شمسه و (سوریا) نامنده قره منسوب ایکی سلاله حکمرانی اولوب کویا یوز بیک سنه قدر دوام و تناسل ایتشدر (بونلر وارسه بشقه بر دنیا خلقندن اولق کرک) .

(شاندر ناغور) هندستانده مالابار ساحلی اوزرنده واقع (بنماهه) اراضیسنده والیوم فرانسه دولتی زیر اداره سنده برشهردر و مرکز اداره سی دولت مشارالیهانک هند مستملکاتندن اولان (پوندیشری) درکه (بندر شیر) ک غلطی اولق ا کلاشیلور .

§

﴿ شاندرآ غوپیا ﴾ — هندستانده (ماغدا) سلاله حکمرانیسنک خاتمہ سی اولان (ناندآ) بی قتل ایله برینه (اندرا) سلاله سنی تشکیل ایدن ذاتدر اشبو (اندرا) سلاله سی (۵۲۵۸ خ) تار یخنده یعنی میلادک اوچیوز التی سنه مقدمنده (بجرات) حکمداری یدیله منقرض اولدی پای تختلری (حیدر آباد) شهرینک سکسان میل شمال شرقیسنده واقع (ارناغول) نام محل ایدی .

§

﴿ شانغ ﴾ — چین حکمدارلرندندر (۳۸۲۸ خ) تار یخنده یعنی میلادک بیک یدیوز التمش التی سنه مقدمنده ایکنجی سلاله حکمداری بی بوتشکیل ایلشیدی زمانده ظهور ایدن قحط و غلاک یوکسک بر نقطه یه اعتلا ایلدیکندن مشارالیه تسکین غضب الہی امیدیله کافه اہالی بی بر میدانه طوپلایوب حضورلرنده ابتدا کندو عصیان و خطاسنی اعتراف ایتش و صکره اہالی به دخی معاصی سابقه لرینی یاد و تخطرله استمداد ایتدیرمش اولدیغندن جناب حق درحال اوزرلرندن بلای قحط و غلابی دفع بیورمش ایدی بو عادت اخلافی طرفندن دخی قبول اولنهرق خیلی مدت اجرا اولنشدر .

§

﴿ شانی زاده ﴾ محمد عطاءالله افندی — مورخیندندر مکہ مکرمه پایه سیله وقعه نویس اولدیغنی حالده (۱۸۲۶ م و ۱۲۴۲ هـ) تار یخنده تیره ده منفیاً وفات ایتشدر معلومات طبیه و طبیعت شهریه سی وار

ایلی علم تشریح دائر (مرآت الابدان) و علم طبده (معیار الاطبا)
و (مفردات) و (مرکبات) و (اصطلاح اطبا) نامریله ایچجه آثار معتبره سی
و حساب و هندسه و جبر و مقابله یه دائر تألیفاتیه (شانی زاده) نامنده مشهور
برده تاریخی واردر .

§

﴿ شاوول ﴾ — جالوت کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ شاه جهان ﴾ — جهانگیرک اوغلی و هندستان حکمدار یدر
منازع ملک و دولت اولان قرنداش لرینی تلف ابدرک (۱۶۲۸ م و ۱۰۳۸ هـ) ده
لاهور تختنه جلوس سنده اوز بکری دفع و طرد و دقانه چیقان بر اختلالی
تسکین و (هوغلی) نام شهری پور تکیر لر دن نزع و ضبط ایلیدی و (۱۶۵۶ م
و ۱۰۶۷ هـ) تاریخنده (اورنگزیب) نام اوغلی طرفدن خلع واکبره
سراینده حبس اولنوب اون سنه یاتدقن صکره بیگ بلا ایله اودار ایتلادن
دیار بقایه رحلت ایلیدی .

§

﴿ شاهی ﴾ — رجال مولویه دن موغله لی ابراهیم دده حضر ت لرینک
ترتیب و تألیف بیور دیغی منظوم لغت کتابنک اسمیدر مشار الیه (کلشن
توحید) نامنده بر مشوی دخی یازوب (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ هـ) تاریخنده
وفات ایلیدی .

علی روایة بو ذات موغله دفتراری اولدیغی حالده مشایخ مولویه دن
قره حصار صاحب پوست نشینی سلطان دیوانی محمد افندی حضر ت لرینک
امتحان و ارشاد یله واصل سر منزل مرام اولمش و موغله ده اولان قبر شریفی
زیارتگاه اولدیغی کبی شاهیسی دخی عند الانام مقبول و متین بولمشدر .
شاهی مرحومک امتحان مذکور مناسبتیه بویننده کسک یری کبی قالان
بر علامتک الی الان اولاد لر نده دخی ظهور ایلیدیکی و بویله بر علامتی اولان
درویشک مولوی در کاهلرینک کافه سنه بلاچله قبول اولندیغی بعض
کتابلرده کورلمشدر .

§

﴿ اهرخ ﴾ — خراسان و ترکستان حکمداری امیر تیمور کرکانینک
اوغلیدر (۱۴۰۴ م و ۸۰۷ هـ) تاریخنده برادرزاده سی میرزا خلیله
غلبه ایله جالس تخت سلطنت اولوب فقط ماوراء النهری اکا ترک ایش
و طقوز سنه صکره ماوراء النهری دخی حرباً ضبط ایله پای تختنی هراته
نقل ایدوب بوجهتله بالمله عراق عجم و خراسان و غزنه و افغانستان و هند
و چین حدودینه قدر قبضه اداره سنه کچمش ایدی سلطنتی قرق اوج سنه یه
بالغ اولوب (۱۲۴۶ م و ۸۵۰ هـ) تاریخنده وفات ایشدر . مشار الیه
عابد وزاهد و عاقل و عادل بر ذات خوش خصائل ایدی . حیاتنده برنجی
اوغلی (ابراهیم) ی بلخ و طخارسستان و کابل و بدخشان ایکنجی اوغلی
(سیور غمش) ی غزنه و قندهار و افغانستان اوچنجی اوغلی (محمد
چوکی) یی دخی کرمسیر و ختلان و لایتلرینه بشقه بشقه والی مستقل
نصب ایدوب بونلر و کرک اخلافلی ممالک مزبورده خیلی زمان حکمران
اولشدر .

§

﴿ شاه عالم ﴾ — هندستانده تیمورلنک سلاله سندن اولان
پادشاهلرک صوکیدر (۱۷۲۳ م و ۱۱۳۶ هـ) تاریخنده تولد و (۱۷۵۹ م
و ۱۱۷۳ هـ) تاریخنده جلوس ایلدی مشار الیه تخنه ورودینی متعاقب
ممالکی انکلیرلرک و ماهر اتلرک باز یچه مهاجراتی اولدیغنه بئء باشی قیدینه
دوشمش ایکن فرصتجوی خلجی اولان بر خبیث برکون تنها بولوب کوز کوره
کوزلرینی اویدی و بیچاره خبیث مر قومک جزاسنی و یردیسده غیب
ایتدیکی ایکی جوهر جهانبرابرینی اعاده قابل اولدیغندن احوال اوزره انکلیرلرک
نفوذی اتنده و ترکیه سی تحت نظارت و محافظده اون سکر سنه ده
اوتوروب (۱۸۰۲ م و ۱۲۱۷ هـ) تاریخنده مکافاتخانه بقایه رحلت و ممالکی
انکلیرلره انتقال ایلدی بو بد بخت حکمدار ایام حزن آلودینی تحصیل
معارفه امرار ایشدر .

§

﴿ شاهین کرای ﴾ — قریم خانلرندندر قریمک سر بستی حرکاتنی
متعهد قینارجه معاهده سندن صکره روسیه دسایسنه قاپیلان بعض قریم

امرامی دولت علیه طرفداری (دولتکرای) خانی قاجیروب برینه روسیدنک
مجلوبی اولان اشبو شاهینکرای انتخاب و شاهینکرای ایسه سریر خانی به
قونار قونماز بر هیئت مبعوثه واسطه سیله روسیه حایه سنی رجایه شتاب
ایلسنه بناء روسیه مومی الیهک خانلغنی تصدیق ایچون دولت علیه بی تضییقه
قالقشمش و فقط بوتشبتی کار کر تاثیر اولیوب علی حاله قالمشیدی نهایت
(۱۷۵۵ م و ۱۱۶۹ هـ) تاریخنده قریم اهالیسی ینه روسیدنک انتریقه لریله
بر برینه دوشوب مملکت قارمه قاریش اولدیغی کبی مترصد فرصت اولان
روسیه در عقب تسکین اختلال بهانه سیله عسکرینی قریمه صوقه رق بردها
چیقماشدر شاهینکرای او قدر فداکاراغی اوزرینه روسیه دن کوزتدیکی
مکافانک هیچ برینه نائل اولمق شویله طورسون عادی بر التفات دخی
کوره مدیکندن اولاندیغنی اکلایه رق در سعادت کلدیسه ده خیانتی اونودیلور
شیلردن اولدیغنی جهتله در حال یعنی (۱۱۸۵ م و ۱۲۰۰ هـ) تاریخنده
ردوسه ارسال و اعدام اولنمشدر .

§

﴿ شبلی ﴾ - مشایخ کرامنددر (ابو بکر) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ شجاع دیوانه ﴾ افندی - مجازیدن کشف و کرامت صاحبی
بر ذات اولوب اصل آدی الیاسدر بر کون ایاصوفیه ده برو اعظ طرق علیه به
منسوب ارباب سماعی دونه دونه تکفیر ایلدیکی صروده شجاع اوراده بولنمغله
همان قالقوب سماعه باشلار واعظ کمال حدتله حضرتاره نه طور بیورسکز
شو خبیثی دفع ایلسه کز آ) دیمسیله اوزرینه بر مهاجده ایدر لر سه ده بقدره الله
هپسی بر طور غنلق عارضه سیله اولدق قری برلرده قالدق لرندن شجاع او سماع
حالنده کلوب واعظ افندی بی او تور دیغنی کورسی و کتابلریله باشنه قالدیروب
بش اون خطوه کوتورد کدن صکره براغور و مؤخر آ کرسی بی انجق اون ایکی
کشی کمال عسرتله برینه کتوره بیلور وفاتی (۱۵۲۹ م و ۹۵۶ هـ) تاریخنده
و مدفن مرکز افندی محرابی او کنده در .

§

﴿ شجرالدر ﴾ - ملوک ایو بیدنک خاتمه سیدر کندوسی ذاتا ایویه

مصریه نك او چنجیسی اولان و مصرده الك ابتدا برچوق كوله لر اشتراسی
و آنردن عسکر و لشكر ترتیبیله مصره كولمن تحكمی تخمنی اكن ملك صالح
نجم الدین بن الكاملك ام ولد جاریه سی اولوب مشار الیه (۱۲۴۹ م
و ۶۴۷ هـ) سنه سی او آخرنده ارتحال دار بقا ایدرك سلطنت مخدومی ملك
نور انشاهه منتقل اولدقن و چوق كچمیه رك مشار الیه دخی باباسنك ترتیب
ایتدیكى كولمن عسكری النده مقتول دوشد كدن صكره مصر خلقی مومی
الیهایی اوزر لرینه حكمدار ایدن مشر و متوفی ملك صالحك پرورده سی (عزالدین
ایبك چاشنكیر) ی دخی عسکر نظارتنه انتخاب ایشلر ایدی اشته اوارالق
شجر الدر اوج آی قدر سلطان مصر اولوب نامه خطبه او قوشمش و (ملكة
المسلمین والدة الملك المنصور خلیل) دیو اسمنه سكه كشمشدر . شجر الدر
ملك صالحدن خلیل اسمنده بر اوغلی اولمش اولدیغندن « والدة خلیل »
عنوانی كرك نقش سكه ده و كرك توقيع مناشیرده مومی الیها كند و سنه عنوان
حاكیت قیلشیدی انقضای ایام حكمرانیسنه بادی شو ایدی كه او وقتلر افرنجك
اورالره تسلطی زمانی اولدیغندن او یله بر وقتده امر سلطنتك قادین النده
قالسی اعیان دولت عقلاسی عندند، بجا كور لمیوب امیر عسکر اولان مومی الیه
عزالدین ایبك ایسه اوارالق دهیاطی افرنج لندن قورتاردق خدمت جمیله سی
جهتیله مسند حكمداری به دهها الیق كور ندیكندن اعیان بلده شجر الدر ی خلع
ایله یرینه (الملك المعز) عنوانیله مومی الیه (ایبك) ی اجلاس و مؤخرأ
ایوبیه دن بر كیمسه نك حكمدار لغنی دهها مناسب كور بلریله آنی ده خلع ایدوب
یرینه نسل ایوبیه دن ملك اشرف (موسی) بی اجلاس و ایبکی اكا اتابك
(وزیر خاص) نصب ایلدیلر (ایبك) ایسه ملك مشار الیه معارض كیده رك
و كندو رقیب و معارض لرینی ازاله ایدركینه استقلال بولمقله مشار الیهی بر طرف
و خطبه سنی قطع ایلدی (ملوك ایوبیه نك دیار مصر دن انقضای دولت لری اشته
بو) (۱۲۵۱ م و ۶۴۹ هـ) تاریخنده و قوع بولمشدر) و بر سنه صكره شجر الدر ی
دخی حباله از دو اجنه آلدی لكن ایکی سنه صكره موصل امیری (بدر الدین
لؤلؤ) ك قزینی دخی آلمغه قالمشدیغندن (شجر الدر) كین باغلیوب بر كون حواءه
صویندق لرنده درون حواءه طواشیلرینه امر ایله مشار الیهی قتل ایتدیردی

و پرمغنی کسوب خانی ایله برابر امرادن (عزالدین الحلبي) به ارسال
 و ملک اکا تسلیمی و عد ایلدی لکن عزالدین جرأت ایده میوب ایتسی
 کون قضیه هر کسک معلومی اولدقده ایبکک مملوکاری شجر الدرک اوزرینه
 یوریدیلر سده بعض طوائف عسکریه ممانعت ایتدکارندن اعدامنه موفق
 اوله میوب فقط ایبکک یرینه اوغلی (الملك المنصور نورالدین علی) ی
 اجلاس ایلدیلر . بو ذات پایاسنی قتله مباشرت ایدنلری بو اوب برر بر
 صلب و اعدام ایتدیکی صروده (شجر الدر) ی دخی بوغدیروب جسدینی
 قلعه دیوارندن اشاغی آتدیرمشدر .

§

﴿ شحیم ﴾ - فرنکر غلط اوله رق (سیشهم) دیرلر نابلس شهرینک
 نام عتیقیدر . (نابلس) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ شداد ﴾ - عاد اولی دنیلان و خطه احقافده خیمه نشین اولان
 قبيله ارم حکمدار لرندندر قرنداشی شدیدده خلف اولمشیدی (۳۰۴۴ خ)
 تاریخنده یعنی میلادک ایبیکک بشیوز اللی سنه متدمنده قبيله مزبورده نک
 اون اوج شعبه سی پیغمبرلری (هود) علیه السلامک بددعاسی و حسوم
 بلیه سیله هلاک اولوب قصوری دخی اطرافه طاغملغله اقیال یمن ظهوره کلمشدر
 شدادک عدن جانبنده نظیر دارالنعم اولمق اوزره (ارم) نامنده بر جنت
 یاپدیردیغی و متعلقاتیله برابر تماشاسنه کیدرکن ارمه بر کون بر کیجه قالدقده
 بر صحیحه هولناک آسمانی ایله هلاک اولوب جنت دخی کوزدن نهان اولدیغی
 حقنده روایات کثیره وارسهده جامع دولده یازدیغی اوزره بوجنتک
 (قوم عادک منصوص اولان هلاکی فقره سی مستثنا اوله رق) زمین وهم
 و خرافات اوزرینه مؤسس ایدوکی ظن اولنور . نص جلیلدن استفاد
 اولان (ارم) ک مطلقا بر شهر یا خود بر بنای رفیع اولمسیدر . و سام بن
 نوح علیه السلامک بشنجی اوغلی دیانلرده واردر . (ارم) کله سنه
 دخی نظر بیور یله .

§

﴿ شرصونا ﴾ - کایبولی شبه جزیره سنک نام عتیقیدر .

§

﴿ شرعة الاسلام ﴾ — (۱۱۶۰ م و ۵۵۵ هـ) تاریخنده وفات
ایدن و امام زاده لقبيله شهرت بولان (رکن الدین محمد) بن ابو بکرک
تألیف کرده سی اولان کتاب مستطابدر . بو کتابه تاریخ مزبور دن اوچیوز
قرق یدی سنه صکره سید علی زاده (یعتوب) نام ذات بر شرح معتبر یازمشیدی .

§

﴿ شرف الدین ﴾ اربیلی — مشاهیر فحولدن (ابن مستوفی)
دینکله عریف بر ذات شریفدر فنون شتا و ادبیده مهاریله برابر اشعار و
امثال و ایام و اخبار عربده صاحب اطلاع تام و بتخصیص جمیع متعلقاتیله
مضبوطی اولان فن جلیل احادیث نبویهده امام مالا کلام ایدی درت
جلد تاریخ (اربیل) و اون جلد (کتاب النظام فی شرح شعری المتبنی و ابی
تمام) و ایکی جلد (اثبات المحصل فی اثبات المفصل) و ادب و نوادره دأر
(ابو القماش) نامریله خلیجه تألیفات معتبره سی و مکمل و مدون دیوان
اشعاری واردر . مشارالیه (اربیل) بلده سنده تولد ایدوب اربیل حکمداری
ملک مظفر الدین زمانده رتبه عالیه وزارتیه قدر ارتقا و مؤخرأ ملک مشار
الیهک و فانیله یرینه امام مستنصر نام ذاتک کچمسی اوزرینه امور حکومتدن
ال چکهرک خانه سنده انزوا ایلش و (۱۲۳۶ م و ۶۳۴ هـ) تاریخنده تاتار لر
اربیله دشمنی پانهاده نهب و غارت اولدقلرنده اهالی ایله قلعهده تحصن ایدرک
یقابی قور تاردقدن صکره موصله هجرت ایدوب اوج سنه صکره اوراده
عازم دار بقا اولمشدر .

§

﴿ شرف الدین ﴾ ابو القاسم هبهه — علمای شافعیه ایچنده یتیشان
علامه لردن اولوب ابن بارز الحوی دینکله معروفدر حاده قاضی ایدی
مدت مأموریتنده ذره قدر طریق عدل و حقانیتدن عدول ایتماشدر .
احکامی غایت نافذ اولوب مهابت و افره و جلالت ظاهره صاحبی ایدی
و اعضا و اندامی متناسب اولوب مکارم عامه و ارباب خیر و صلاح حقنده
محبت عظیمه و فقرا و مساکین حقنده شایان غبطه برحلم و تواضعله متخلق
ایدی . کراتله مصر قاضیلغی تکلیف اولندیغی حالده قبول ایتموب کندو
مملکتی قاضیلکیله اکتفا ایش و عصرنده کندوسی قدر بر مؤلف عالیکعب

دها ظهور ایتماشدر . تفسیرده کتاب البستان جلد ۳ . کتاب روضات
المحبین جلد ۱۲ . حدیثده کتاب المجتبی (که جامع اصولک مختصری)
فتاواده اظهار الفتاوی . تیسیر الفتاوی من تحریر الحاوی . شرح نظم
الحاوی جلد ۴ . کتاب المغنی . تمییز التعجیز . توثیق عری الایمان فی تفضیل
حبیب الرحمن . قرآت سبعده . السرعة . الدراية . تصنیفاتنددر
طبیعت شعریه سی دخی اولوب ایات آتیه بی جا والیسینی ولیه جمعیتنه
دعوت ضمننده یازمشیدی .

طعام العرس مندوب الیه و بعض الناس صرح بالوجوب
بجبراً بالتناول منه جرباً علی المیهود فی جبر العلوب

(سور حاه بر بهامحروس) عباره سی دخی طوغریدن طوغرییه ویاخود
معکوساً او قوندیخی حالده الفاظ ومعنای اصلیه خلل کلامک اوزره
سویلدیکی نثرلردندر . مومی الیه (۱۳۲۷ م و ۷۳۸ هـ) تاریخنده وفات
ایدوب حفنده شعر اسوزشلی مرثیلر سویلشردر .

§

﴿ شرف الدین ﴾ عبدالله بن ابی السری محمد بن هبة الله — اعیان
فقهای شافعیه دن وفضلاى عصر دن اولوب ابن ابی عصرون دینکله ذکرى
اقطارده سائر وصیت فضل وشرقی اطرافه منتشر ایدی . اولاً مملکتنده
تحصیل مبادی علوم ایله بغداده کیدرک اوراده علم فقه و اصول و سائر بی
تعلمه اشتغال و بعده واسطده و بروقت دخی وطنی اولان موصل و سنجارده
اقامتله فنون و علومى اکیال ایلدکن صکره (۱۱۵۰ م و ۴۴۵ هـ) ده حلبه
انتقال و مؤخرأ (۵۵۴۹ هـ) ده ملک عادل نورالدین محمود بن عمادالدین زنکی
زماننده شامه ارتحال ایدرک تدریس علومه بذل مقدور فوق العاده وینه
اوراده اوقاف شریفه متولیلکنی درعهده ایلدی صکره حلبه عودتله
مذهبده دائر تألیفاتنک اک کزیده لری اولان صفوة المذهب من نهایة المطلب
جلد ۷ و کتاب الانتصار جلد ۴ و کتاب المرشد جلد ۳ و کتاب الذریعه فی معرفة
الشریعه نام کتابلری شهر مذکورده سالك تألیفه چکدی . علم خلافتن

تیسیر و مأخذ النظر و فرائضدن مختصر و ارشاد المعرب فی نصرة المذهب
و ذهب فی مانهبله بحلب نام کتب معتبره دخی جله تضيفاتندندر .
مومی الیه حلب جا حص و بعلبکده مدارس عدیده تأسیس ایش و سنجار
و نصیبین و حران و سائر ممالک قاضیلکارنده بولندرق بعده (۵۷۰ هـ) ده
شامه عودتله اوراده دخی مسند قضای احرار ایشدر . آخر عمرنده یعنی
وفاتندن اون سنه اول کوزینه عمی طاری اولغله اوغلی محیی الدین مأموریتنده
کندوسنه نیابت ایدرایدی صکره اعمانک قضاسی حقنده دخی بر جزو لطیف
یازدی . ولادت (۱۰۹۸ م و ۵۹۲ هـ) تاریخنده موصلده و وفاتی (۱۱۸۹ م
و ۵۸۵ هـ) تاریخنده شامده و قوعبوله رق داخل بلدهده کندو انشا کرده سی
و نامیله معروف اولان مدرسهده دفن اولمشدر .

§

﴿ شرف خانم ﴾ - مطبوع دیوان صاحبده سی شرف خانم در که
تذکره فطینده یازلدیغنه کوره شعرای علمادن و صاحب کتبخانه شیخ الاسلام
عاشر افندی نسلندن (نیل) بک مرحومک کریمه سی شاعره وادیه بر
خاتوندر (۱۸۰۹ م و ۱۱۲۴ هـ) تاریخنده تولد ایشیدی .

§

﴿ شرکت ﴾ - انواع مختلفه یه منقسمدر برنجی (شرکت ملک)
برقاج کشینک اسباب تملکدن برسبیله یاخود ماللری بر برینه قارشمله حاصل
اولان اشتراکنه دیرلر ایکنجی (شرکت اباحه) صو و اوت و آتش
و مملوک اولمیان انهار و ابارکی شیلرک بین الناس مباح و مشترک اولسنه دینلور
اوچنجی (شرکت عقد) که بوده متنوع اولوب بر ویا برقاج کشی مساوی
سرمایه ایله شریک اولدقلری حالده (شرکت مفاوضه) و مساوات مشروط
اولیه رق عقد اولنان شرکته (شرکت عنان) تعبیر اولنور شو ایکی
نوع شرکتهر اخذ و اعطادن استرباح و یاخود عمللرینی سرمایه اتخاذا تمکلهده
حاصل اولور در دنجی (شرکت مضاربه) بر طرفدن سرمایه دیگر طرفدن
سعی و عمل اولق اوزره عقد اولنان بر شرکتهر بونده سرمایه صاحبنه
(رب المال) و عاملنه (مضارب) تعبیر ایدرلر فقط مکان و زمان و بر نوع تجارت ایله
وبایع و مشتری بی تعیینله مقید اولدیغی حالده مضاربه و بونلردن بر یله تقیید

اولندیغی تقدیرده مضاربه مقیده دیرلر بشنجی (شرکت مزارعه)
بر طرفدن اراضی و دیگر طرفدن عمل یعنی زراعت اوله رق حاصلات بیلرینه
تقسیم اولمغه اطلاق ایدیلور .

(شرکت) حقوق طبیعیده بر مقصد مشترکه وصول ایچون صرف مساعی
ایتمک اوزره قوه مجبریه تبعیتله اولیه رق آز ویا چوق انسانلرک بر شملرینه
تعبیر اولنور شرکتک انعقادی مقاوله یی مستلزمدر . شرکت مقصد مشترک
و مشروع اولق شرطیه درلو درلو اولدیلور مثلاً فنی اولور (آقادمیا)
یعنی انجمن دانش کبی صناعی اولور تجارت شرکتلری کبی . بر
شرکتی تشکیل ایدن اعضا هیئت شخص واحد حکمنی الهرق آوروپا
لساننده (مورال) و (قولکتیف) و (ژریدیق) ناملریله یاد اولنور
تجارتده شرکت دیو کار و ضررندن حصه دار اولق شرطیه بر مقدار
سرمایه بر کدیرمک اوزره اشخاصک بر شملرینه دینلور آوروپا دولتلرینه
موضوع و مرعی تجارت قانونریله حقوقلری معین شرکتلر بر قاچ درلودر
(۱) بر نوع تجارت ایچون ایکی و یا ده از یاده اشخاصدن عبارت اولور
بوکا (قولکتیف) دیرلر .

(۲) ضامن و مسئول بر و یا بر قاچ اعضا یله غیر مسئول و فقط یالکز سرمایه
تدارکنه مجبور و یا بر قاچ اعضا ارسنده عقد اولنان شرکتدرکه بوکا
(قوماندیت) تعبیر ایدرلر .

(۳) آنونیم تعبیر اولنان شرکتدر . بونک اسم مخصوصی بوغیده
رخصت و نظارت رسمیه تختنده بولنور .

(۴) ابتدای تشکیلنده رأس المالی ایکی بوز بیک فرانغی تجاوز ایتمک
و فقط سنه بسنه تزید اولنه بیلیمک اوزره شکل ایدن شرکتدر بولرده
(قو پراتیف) دیرلر .

بو شرکتلر آوروپاده ابتدای تشکیلری اون التنجی عصر میلادی یه
مصادف ایدر .

§

﴿ شیروان ﴾ — آسیای روسیده و بحر حزرک جهت غریبسنده
برولایتدر اشبو ولایت شمالاً طاغستان جنوباً اریوان و قورنهرلری غرباً

کوردستان شرقاً بحر حرز ایله تحدید اولنور . کرسیء ادارہسی قفقاسیہ
اتکنده کائن (شماخی) شهری اولوب یوز یکر می بیک نفوسی جامعدر ولایت
مذکورہ هر برینک مراکز ادارہری قدیم شماخی . باقو . نوشی . شوش
شهرلی اولق اوزره درت ایالتہ تقسیم ایدیلور هواسی کوزل و اراضیسی
غایت عارضہلی و مهموردر .

شیروان مقدهما (اترو پاتن) تسمیه اولنسان قطعہ اراضیده بولمقده ایدی
و طماغستان ایله بر اولدیغی حالده وقتیلہ (البانی) نامنی حاز ایدی .
(۷۳۲ م و ۱۱۴ هـ) تاریخنده امویہ دن مروان الحماری معرفتیلہ بلا محاربه
فتح و (۱۵۷۹ م و ۹۸۷ هـ) تاریخنده دولت علیہ طرفندن ضبط اولنوب
مؤخرأ ایرانلور طرفندن ینہ استرداد اولندیسه ده (۱۸۱۳ م و ۱۲۲۹ هـ)
تاریخنده بتون بتون روسیہ یه انتقال ایلدی .

§

﴿ شریف علی مرتضی ﴾ بن طاهر — فضلی سادات علویہ دن
اولوب لقبی علم الہدی و کنیہسی ابو القاسم در (۹۶۶ م و ۳۵۵ هـ)
تاریخنده تولد و (۱۰۴۲ م و ۴۳۶ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
بغدادده نقیب (طالبین) ایدی . اسلوب شیعه اوزره اصولاً و فروعاً
تصانیفی و (درر الفوائد و غرر القلائد) اسمنده برتألیفی ایله بر بیوک دیوان
اشعاری واردر . مذکور درر (مجالس شریف مرتضی) دیو مشهور
وسکسان ایکی مجلسی شامل و تفسیر و حدیث و کلام و فنون ادبیہ دن باحث
بر اثر مقبولدر .

§

﴿ شستر ﴾ یاخود (تستر) — آسیاده بر شهردر (شستر)
انگلترہ ده ایرلانده دکزی اوزرنده بر قونتلغک و اندلسده (وادی اش)
داخلنده بر مملکتک دخی اسمدر (اهواز) کلمہ سنه ده نظر بیور یله .

§

﴿ شطرنج ﴾ — معروف بر او یوندر بونی (ملوک فرس قدیمدن
اردشیر بابک ترکیه طاوله دنیلان (نزد) او یوننی احداث ایتدیکی صرہ ده
صیصہ بن حکیم داهر ہندی آورده دستکاه اختراع ایدرک هند حکمداری

(بلهیت) ه تقدیم ایتمش و بلهیت دخی اونودلماق ایچون عبادتخانه سنه
وضع ایدوب موجدینی نائل مکافاة ایشدر شطرنج فی الاصل (شترنک)
کلمه سندن معربدر .

مومی الیه صیصه علم نجومده دخی معرفت کامله اصحابندن اولوب فن مذکور
دائر خیلی معتبر تألیفاتی واردر .

§

﴿ شط العرب ﴾ — دجله و فرات نهرلرینک موقع تلاقیسی اولان
(قورنه) جوارندن بصره کورفرزنده بحره انصیاب ایتدیکی محله قدر آلدیغی
نام مخصوصدر که قورنه دن بورایه کلنجیه دکین کسیدیکی مسافه نکل طولی
ایکی بیک درت یوز کیلومتر اولور . شط العربده یکر می درت ساعتده
درت دفعه مد و جزر وقوعبولمقدهدر بونک تزیاد و تناقصی دور قره تابع
اولوب آیک اون بشنه قدر تدریجاً اوج بچق قدم ارتفاع و بعده یعنی قر
هلاله یوز طوتدجه درجه درجه تنزله باشلایوب حال اولنه ارتجاع ایلر .

§

﴿ شعبان ﴾ ولی — مشایخ محترمه دندر اصلی قسظمونیلی
اولوب شیخ خیر الدین توقادی و چلبی خلیفه و پیر محمد اریحانی کبی اوج
واسطه متسلسله ایله سید یحیای شروانیدن اخذ فیض و (۱۵۶۹ م
و ۹۷۶ ه) یاخود (۹۷۷) تاریخنده وفات ایشدر . قبری قسظمونی
شهری دروننده در . (طریقت) کلمه سنه دخی نظر بیور یله .

§

﴿ شعبی ﴾ — کبار تابعیندن (امام شعبی) که عبد الملك بن مروان
زماننده سفارته ملک رومه کیدوب مهارتی سایه سنده مأموریتنی حسن
تسوییه به موفق اولمش و حجاج کبی بر بلای مبرمک نظر خشنودیسنی
جلب ایدرک خلیجه لطف و انعامنی کورمشدر . مومی الیه کوفده
عبدالله بن مطیع و بعده عبدالله بن زبیره سرکاتبی اولمشیدی مؤخرأ
عراق والیسی مومی الیه حجاج طرفندن معیت خلیفه ده بولتمق اوزره شامه
کوندربلوب عبد الملك حضورینه چیقده عبد الملك (ابومن) دیوکنیه سنی
صووار شعبی حضور امیر المؤمنینده کنیه ذکر ی سوء ادب اولدیغندن

اسم عامر در دیر (زیرا کنیه بین العرب تعظیمی مشهور ایدی) بعده
عبدالملك (یا خطاء یا خود امتحاناً عطائك همزه سنی منصوب او قویه رق)
یا عامر (کم عطاءك) یعنی بیت المال دن نه مقدار معاشك وار دید کده شعبی
یا ایله الفین (ایکی بیك) دیو جواب و یرر عبدالملك یاننده بولنان ندما سندن
برینه بو عراقی (شعبی) اعرابده لحن و خطا ایتدی دیوب محل خطایی
ندی دخی ا کلامق ایچون اعاده سؤال ایله عطائك همزه سنی بو کره مرفوعاً
او قویه رق (کم عطاؤك) دیمکله شعبی حرف الف ایله (الفان) یا امیر المؤمنین
جوابنی و یروب عبدالملك ابتدا سهؤ المده نیچون (الفین) دیدک دینجه
امیر المؤمنین رفعله عطاؤك دیمیوب اظهار لحن ایتمکله بنده لحنده متابعت ایتلشیدم
شمدی ایسه اعراب طوغری او قوندیغندن بنده درست او قودم دیر
وعبدالملك غایت محظوظ اولوب آغزینی جواهر کرانبها ایله طولدیرر .
شعبی علم فقه و تفسیر و فرائض و قرائت و شعر و سائر فنونده معلومات کامله
صاحبی ایدی وفاتی (۷۲۲ م و ۱۰۴ هـ) تاریخیه کوفه ده وقوعبولمشدر .

§

﴿ شعر ﴾ - طبع مستقیم و علم عروض قویم اجتماعندن حاصل
اولان اثر موزونه اطلاق اولنور که بیت رباعی تخمیس غزل قصیده ترکیب
ترجیع کبی انواع مختلفه سی واردر . معلوم اوله که شعر حکما عندنده
کلام مخیلدر کرك موزون کرك غیر موزون اولسون شعرك مدارنی
مخیلات اوزرینه وضع و تأسیس ایتمکده حکمت نفسک کلام تخیلیدن
قبض و بسط جهتیله متأثر اولسیدر حتی دیشلردر که اقدام و اجسام
خصوصنده نفسک کلام تخیلی به مطاوعتی کلام تصدیقی به مطاوعتندن
زیاده در متأخرین تخیلی براغوب شعرده وزن و قافییه اعتبار ایتدیلر
بعضیلری دخی شعری عمداً سویلنان کلام موزون دیوب تقفیه و تخیلی
ترك ایلدیلر عمدی اختیاردن غرض تنزیل رب جلیلده واقع آیات موزونه بی
شعردن خارج طوتمقدر لکن تعریفات شعرده الك زیاده مختار و معتبر
اولان (کلام مخیل موزون مقفی بطریق العمد) تعریفی اولوب اهل دقت
بونده عمدی دخی براقدیلر که ذکره سبق ایتدیکی وجهله عمد قیدی بولنسه
قرآنده وجود شعر لازم کلوب حالبوکه کلام قدیمک بومثللو آثار شعریه دن

برائتی (وما علمناه الشعر وما ينبغي له) و (ما هو بقول شعر) آیات کریمه لریله
 رهین رتبه بداهتدر (دلارام) کله سنه دخی مراجعت یویله .

§

﴿ شعیب ﴾ علیه السلام — اصحاب ایکه دنیلان (مدین) اهالیسنه
 مبعوث بر پیغمبر ذیشاندر نسب عالیبری حقنده اختلاف وقوعبولوب
 بعضیلری شعیب بن صفوان بن غابر ثابت بن مدین بن ابراهیم دیه رک نسبی
 حضرت ابراهیم علیه السلامه ایصال و بعضیلری دخی ابراهیم اولادندن
 اولیوب مشارالیه ایمان واثنی هجرتنده مرافقت ایدنلردن برذاتک نسلی
 اولدیغنی روایت ایدرلر خاتم النبیین افندمز حضرت شعیب حقنده
 (خطیب الانبیاء) بیوررلرایدی تورانده اسمی (یثرون) اقبی (میکایل) در
 موسی علیه السلام مصردن (مدین) هجرتلری زماننده مشارالیه کریمه سی
 (صفورا) بی تزوج بیورروب مدت مدیده برلکده بولنمشلردر . حضرت
 شعیب قومی اولان اصحاب ایکه پت پترستلکله موصوف وداثما قطع طریق
 ونهب وغارتله مألوف اولدقلرینه واولبابده وقوعبولان نصایح علیه بی عدم
 قبولده مصر و مستمر بولندقلرینه مبنی (فاسقط علینا کسفاً) آیت کریمه سی
 مدلولنجه (۳۹۳۹ خ) یاخود (۳۸۱۲ خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک
 التی یوز الی بش سنه مقدمنده حرارت شمس وحرکت ارض ایله هلاک اولدیلر
 حضرت شعیب بر روایتده اخیراً اعمی اولوب مکة مکرمه ده وفات ایلشدر .

§

﴿ شفاء شریف ﴾ — فخرعالم افندمز حضرتلرینک حقوق مقدسه
 شرعیه لرینی تعریف واحوال و اخلاق علیه لرینی بیان وتوصیف ضمننده
 تألیف قلن ان اثر شریفدر مؤلفی (۱۱۳۱ م و ۷۲۶ ه) تاریخنده وفات
 ایدن (ابی الفضل قاضی عیاض) بن موسی نام ذات فضائل اتسام ایدی .
 کتاب مذکور نفعی جزیل بر اثر بیعدیل اولوب فضلادن پک چوق ذواتک
 اکادائر شروح و حواشی وتعلیقات معتبره لری واردر . تلمسانی ابو عبدالله
 محمد بن ابی شریف حسنینک (المنهل الاصفی) و (۱۵۴۰ و ۹۴۷ ه) ده
 وفات ایدن شیخ شمس الدین محمد بن محمد دلجینک (الاصطفا لبیان معانی الشفا)
 وجلال الدین سیوطینک (مناهل الصفا فی تخریج احادیث الشفا) نام کتابلری

اوچله دن اولوب بونلردن بشقه (۱۶۵۸ م و ۱۰۶۹ هـ) ده متوفی شهاب الدین احمد خفاجینک دخی غایت دقیق اوج جلد شرحی و (۱۶۰۷ م و ۱۰۱۶ هـ) ده وفات ایدن منلا علی الفارینک ایکی جلد و عمر العرضینک درت جلد شرحلری شروحات مشهوره دندر .

§

﴿ شقایق نعمانیه ﴾ — شاهان آل عثمان وزمانلرنده یتیشان علمای عظام و مشایخ کرامک تراجم احـ و والنی جامع بر کتابدر بونی (۱۵۶۰ م و ۹۶۸ هـ) تاریخنده متوفی طاشکپرلی زاده عصام الدین ابوالخیر افندی اوائل دولت عثمانیه دن او اخر سلطنت سلیمانیه یه قدر عربی اوله رق ترتیب ایلشیدی مؤخرأ ادرنه لی مجدی چلبی ترکیه یه ترجمه ایدوب اسکوب قاضیسی عطایی افندی دخی (۱۶۳۴ م و ۱۰۴۴ هـ) تاریخنده قدر اولان مشاهیری علاوه ایله بر ذیل یازمشدر . (عصام) کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ شقیق ﴾ بلخی — کبار اولیاء اللمدن و امام زفر حضرتلرینک شا کردلرندن ایدی کنیه سی ابوعلیدر زهد و فتوت و علم و فضیلتده زمانک مشار بالبنانی اولوب بر کون مشهور ابراهیم بن ادهم حضرتلریله اثنای مصاحبتنده مشار الیه معاش خصوصنده نصلس کزدیو صورار ابراهیم بن ادهم دخی بولدقجه شکر بولدقجه صبر ایدر زدید کده شقیق خراسانک کلبری ده عینیه بویله در لر اصل سزاوار شعار انسانی بولدیغنی اثار و بولدیغنی کونلرده شکر و ثنایی ادامه و اکثر ایتمکدر (دیر . شقیق امام ابوحنیفه (رضی الله عنه) ک مجلسنه ملازمتی جهتیه ابو یوسف حضرتلریله دخی کسب آشنایی ایلشیدی بر مدت مفارقتدن صکره بغداده کلوب ابو یوسفی مسند قضاده بوله رق مشار الیه کوزینه ایلشمکه ابو یوسف شیخیم بو حزن و الم و بویله اکتسای لباس مائمه سبب ندر دیو حالنی استفسار ایدر شقیق (سبب سن ارادیفک شیئی بولوب بنم نائل مرام اوله مایشمدر . دیمکه ابو یوسف اغلامغه باشلار .

مشار الیه دیمشدر که (بن ایتدیکم کناهلردن زیاده ایتدیکم کناهلردن قورقارم زیرا خطایات سابقه می و آلان نه حالده بولندیغمی کوروب طور بیورم فقط

ایلروده یاپه جغم شیدن خبردار دکلم). نصابیح مرغو به لرندن بریده شودرکه
(ناس ایله مصاحبت آتش ایله الفت کبی اولملی یعنی منفعتنی آلوب احراقندن
حذر قلملیدر). مشارالیه (۷۹۰ م و ۱۷۴ هـ) تاریخنده (ختلان) نام محله
شهیداً ارتحال داربقا ایشدر.

§

﴿ شکرالله ﴾ افندی — سلاله طاهره نبویه دن اهل همت برذاتدر
اسکی علی پاشا جوارنده محفوظ خرقة سعادت بو ذاته اجدادندن منتقل بر
امانت جلیله اولدیغی حالده (۱۶۱۷ م و ۱۰۲۷ هـ) تاریخنده در سعادت کتوروب
محل مزبورده کی قوناغنده حفظ ایشیدی مؤخرأ مذکور قوناغک
اولدیغی محله برداره مخصوصه یاپیله رق اورایه وضع اولنوب دهاسکره
سلطان (عبدالمجید) خان غازی حضرتلری عصرنده بر جامع شریف بنا
وداره مذکوره مجدداً انشا ایدیشدر. خرقة شریفه مذکوره خدمتی الیوم
افندی مومی الیهک سلاله سنه مشروطدر.

§

﴿ شکرپاره ﴾ — سلطان ابراهیمک (۱۶۴۸ م و ۱۰۵۸ هـ)
تاریخنده (ابریم) ه نفی ایتدیکی قالدیندرکه مصاحبه یعنی مسامره لرندن
اولوب سلطان مشار الیهه دائماً مثل سو یلر ایدی صکره یواش یواش
مصالح دولته دخی مداخله ایدوب و اتباع ولوا حتی یدیله رشوتلر آلوب حدینی
تجاوز ایتدیکی ایچون لسانه کله رک نهیایه الامر احوالی واصل سمع همایون
اولغله در حال ساقزه و اورادن ابریمه نفی اولندی و بعده مالنک مصادره سی
فرمان بیورلمغله والده خاننده بر او طه ده جواهر وزر و سیم ایله مملو اونالتی
صندوق مالی و خانه سندن دخی ایکی یوز الی کیسه نقدی و خیلی اشیای
نقیسه سی چیقدی و بونلر منظور پادشاهی اولدقده (های خان) بکا اقشامه
اتمک پاره م یوق دیویمین ایدردی. باق نلری چیقدی بیوردی.

§

﴿ شکسپیر ﴾ و یلیام — تیارو او یونلرینک فاجعه قسمنی یازان
انکلیر شعرا سنک برنجیسیدر (۱۵۶۲ م و ۹۷۰ هـ) تاریخنده وارویک

قوتلغنده بر قصابك صلبندن دنيايه كلوب جهل و نادانى ايچنده اون سكر
 ياشنه بالغ اولدقدنصكره بر قباحت اوزرينه لوندرهيه فرار و اوراده بر تياترو
 خدمتنده استقرار ايلدى . لکن فرط درايى اثرى اوله رق هر نه يه تشبث
 ايتسه آنى بر سرعت كامله ايله اله كتورمك خاصه سنى حاز اولديغندن
 بوقبيلدن اولق اوزره (۱۵۸۹ م و ۹۹۸ هـ) تاريخندن اعتباراً تياترو
 مؤلفلى ايچنده تميره باشلايوب آز زمان ظرفنده اليرابت نام قرالچيه ايله
 برنجى (ژاق) ك نظر دقتلرينى جلب و بر چوق نعم و عطايايه مظهر يتله
 لوندره و اروشنندن اولان (سوتوارك) ده غلوب نام تياترو مدير لکنى
 استحصال ايلدى و نهايت كافي درجه ثروت و غنايه مالك اولدقده
 تياترو جياغده ختام ويرهك بقيه حياتنى مملكتنده پچورمك اوزره قوتلق
 مذ كوره عودت واللى ايكي ياشنده اولديغى حالده (۱۶۱۶ م و ۱۰۲۵ هـ)
 تاريخنده اورادن داربقايه رحلت ايلدى . مر قوم قوه خياليه سنك وسعتى
 سايه سنده پك كوزل و مؤثر اثرلر براقش و اوتور بش عدد تأليفاتى ايچندن
 (دردنجى هازى) (رومه او) (ژوليت) (له ار قرالى) (ما كبت)
 (هامله) (اوتولو) عنوانلى آثارى فوق الغايه شهرت بولمشدر .

§

﴿ شلمناصر ﴾ — ايكنجى اثور دولتى حكمدارلرندن شديد الشكيمه
 بر ذات ايدى (۴۸۷۶ خ) تاريخنده يعنى ميلادك يدى يوز اون سكر سنه
 مقدمنده سور يه ليله قارشو معاونت بهانه سيله بلاد اسراييليه يه كيروب
 اوچ سنه محاصره ايله سامريه يى آلدى و حكمدارلى (هوشمع) ي
 واهاليدن بر چوق متفدانى دجله نهري كنارينه نفي و تغريب واهالى
 ساره يى و ير كويه ربط ايتد كدنصكره ممالك يهوديه يى دخی استيلا ايله
 ملكلى (اخاز) ي عبادتخانه سنه پت آصق ايچون صيقشديردى
 و بورالردن نفي ايتديكى اهالينك يرينه ممالك اثور يه دن بر چوق كوچلر
 كوندردى و سور يه يه قدر دها بر چوق ممالكى و فنيكه يى استيلا ايدوب
 يالكز (صور) شهر جسيمى ضبطه موفق اوله مدى . بر روايتده بوفتوحاتى
 شلمناصر ك سلفى (تغلغلاصر) يامشدر ديكر بر قوله كوره دخی بونك تاريخ

جلوسى (۴۶۹۶ خ) در ياخود او ذات دخى بشقه در زيرا اولوقت
سلطنت اثوریه ده بوناوده اوج ذات کشیدی .

§

﴿ شمس ﴾ — هیئت نجومی دمرك مرکزی اولوب کره ارض
ایله سیارات سائره و ذات الاذنا بلرک اطرافنده دورایتدکاری کوکب اعظمدر
و کره ارضه ضیا و حرارتک کوکب مذکور دن کلدیکی چله نک معلوم
و مشهودیدر شمس کره ارضدن بعد وسطیسی نصف قطر کره ارضک
۲۴۰۶۸ مثلی یعنی تخمیناً ۳۸ ملیون فرسخ و نصف قطری کره ارضک
نصف قطرینک ۱۱۲ و حجمی ینه کره ارض حجمک ۱۲۰۰۰۰۰
مثلیدر . شمس دخی کواکب سائره کبی کره سما هیئتک حرکت
عمومیه سندن حصه دار اولوب یومیه شرقدن غربه طوغری کره سما
اوزرنده بر دائره متوازیه رسم ایدرک حرکت ایدر و بو حرکتدن یوم
شمس مدتی حصوله کلور لکن بو کون شمسک بو حرکتی غلط حسدن
عبارت اولدیغی و ارضک کندو محوری اطرافنده غربدن شرقه طوغری
اولان و حس اولنده میان حرکتی شمسده عکسی جهته طوغری بر حرکت
حس ایتدیردیکی اثبات و ارائه اولنمقده در . بوندن بشقه شمس بر ایکنجی
حرکتله دهها منحرک اولوب بو حرکتی مناسبتیله کره سما اوزرنده و بروج
اره سنده برسندن عبارت مدته بر دائره عظیمه رسم ایدر کبی کورینور که
بوده ینه ارضک وسائط و تجارب علیه و فنیهیه مراجعت اولنمقسنزین
بیلنه میان حرکت انتقالیه سنک شمسده کورلمسندن بشقه برشی اولدیغی ثبوت
بولمشدر مع هذا شمسده ده (هرکل) نامنده کی برج طوغری بر حرکت
اولوب بو حرکتده شمس کندو هیئت شمسیه سنی دخی او جهته طوغری
بر ابرجه آلوب کتور مکده اولدیغی برج مذکور قریب کواکبک وقت
بوقت بر ینه یقلا شملریله و کره سماده عکسی جهته بولنانلرک سیرلمریله
استدلال اولنمقده و فقط مرکزی بیلنه مامکده در .

شمسک حرکت انتقالیه سندن بشقه برده یکر می بش کونده نهایت بولور
بر حرکت محوریه سی اولدیغی و جهنده رصد اولنان لکه لرک حرکتدن
اکلاشیله بور که مذکور لکه لر ۱۶۱۲ سنه میلادیه سنده (غالبه) طرفدن

کشف و معاینه اولمشیدی اولوقتدنبرو لکه لرده رؤیت اولنان تبدلاتدن
شمسک حقیقت تشکلی استدلال اولنمغه چالیشیله رق الک صکره (هیرشوف)
نام ذاتک تجر به لرینه کوره شمسک سطح خارجیی بیاض درجه حرارتده
مابع و یا صلب بر ماده دن عبارت اولدیغی و مولدالماء سودیوم و تیمور و سائره
کبی مواد بخاریه بی شامل و شفاف بر هوا ایله محاط بولندیغی و لکه لر ضیاء
شمسک بر قسمی ستر ایدر بر بری اوزرینه موضوع بلوطلر ایدوکی و بوندن
بشقه شمسک غایت رقیق بر ایکنجی هوا ایله دخی محاط بولنوب افق اوزرنده
طلوعندن اول وغرو بندن صکره کوریلان و (فجر شمالی) دنیلان آثار
بو هوادن حصوله کلدیکی تحقیق و قبول اولمشدر .

کلدانیلر مصریلر عجملر فنیکه لیلر و روملر رومالیلر و قتیله مختلف ناملر
ایله شمسی آله اتخاذا ایدرک تعبد ایدرلر ایدی .

§

﴿ شمس الائمة ﴾ کردری - علمای بنامدن (هدایه) مؤلفی
محمد بن عبدالغفار نام ذاتک شهرتیدر . مشارالیه زمانک و حید مطلق
اولوب فضلادن خیلی شا کردلر یتشدرمش و فقها میاننده دخی اون ایکنجی
طبقه بی احراز ایدرک (۱۲۴۴ م و ۶۲۲ هـ) محرمنده وفات ایلشدر .

§

﴿ شمس تبریزی ﴾ - کبار اولیا و والهان دیدار خدادن بر معارف
پر معارفدر . مولانا جلال الدین رومی حضرتلری مشارالیهک القاب
سعادت نصابنده (المولی الاعز الداعی الی الخیر خلاصة الارواح سر المشکوة
و الزجاجة و المصباح شمس الحق و الدین نور الله فی الاولین و الاخرین) تعبیر
جلالتسمیریه دهنکشای مدح و ستایش اولمشدر .
اوصاف و مناقبی (کالشمس فی وسط النهار) عیان و آشکار اولدیغندن
اولبابده تفصیلدن صرف نظر ایدلدی . مشارالیه ابوالنجیب سهروردی
حضرتلرینک خلیفه خلیفه سی (رکن الدین) سجاسیدن اخذ فیض طریقت
ایدرک کلمین عرفا و مشایخدن دهها برچوق ذواتک مصاحبات قدسیت آیاتنه
مظهر اولمش و برمدت قونیده مولانای مشارالیه ایله همبرزم الفت و مباشرت
اولدندن صکره (۱۲۴۷ م و ۶۴۵ هـ) تاریخنده غیوبت یاخود عزم کلزار

ابدیت ابلشدر . حضرت مولانا ناک اور تانجہ مخدومی (علاء الدین محمد)
 یدیلہ شہید ایلدیکی دخی جملہ مرویات ضعیفہ دن اولوب انجق اشہر
 اقوالہ کورہ مشارالہک بردفعہ حضرت مولانا بہ بن غیبوت ایدہ حکم
 و بنی بو عالمہ کسہ بولہ میہ جقدر دہرک کیدوب اندن صکرہ نہ اولدیغی
 ونہ جانبدہ وفات ایلدیکی معلوم اولہ مامشدر حتی حضرت مولانا ارامق
 ایچون تبریزہ قدر تشریف بیورمش ایدی .

§

﴿ شمس الدین محمد ﴾ — حکمای اسلامیہ دندر (۱۱۸۵ م
 و ۵۸۱ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی . علم مناظرہ یعنی آداب مباحثہ بہ دائر
 بر کوزل کتابی اولوب بو کتاب اوزرینہ خیلجہ شرحلر یازلمشدر . اصلی
 سمرقندلی و پدرینک اسمی (اشرف حسنی) ایدی .

§

﴿ شمس الدین ﴾ اصفہانی — اسمی محمود بن ابی الفاسم بن محمد
 کنیدسی ابوالشادر . اصفہانده (۱۲۴۸ م و ۶۷۴ هـ) تاریخندہ تولد
 ایدوب فنون عقلیہ کسب براعت ایلدکن صکرہ شامہ بعدہ مصرہ
 کلوب وفاتنہ دکین اورادہ اقامت ایلدی . پک چوق تصنیفاتی واردر
 جملہ دن (شرح مختصر ابن الحاجب) (شرح الطوالع) (شرح المطالع)
 (ناظر العین) بر تفسیر کبیرہ دخی شروع ایلدیسه ده اتمام میسر اولمادی
 (۱۳۴۶ م و ۷۴۷ هـ) تاریخندہ مصرده طاعوندن وفات ابلشدر .

§

﴿ شمس الدین ﴾ کرمانی — اسمی محمد بن یوسف بن علی بن سعید
 کرمانیدر . علم فقه و حدیث و تفسیر و معانی و عربیتده علامہ زمان ایدی
 تولدی (۱۳۱۷ م و ۷۱۷ هـ) وفاتی (۱۳۸۴ م و ۷۸۶ هـ) تاریخندہ در
 اولا پدری بہاء الدیندن قرائت ایدوب بعدہ کرمان جانبدہ انتقال ایله امام
 عضد و سائر ذواتدن تحصیل علومہ اشتغال و مؤخرأ دخی شام و مصر
 قاہرہ بہ کیدوب اورادہ ناصر الدین فارقی ودها بعض فضلادن تعلم علم
 حدیث ایله تحصیلنی اکیال ایلدکن صکرہ بغدادہ کلہرک اورادہ توطن ایلدی .
 غایت بشوش و متواضع و جمیع اخلاق حسنیہ بی جامع بر ذات اولوب سلاطین

زمان برای زیارت خانه سنه کیدر لر و التماس دعا و نصیحت ایدر لر ایدی .
تألیفاتی (شرح بخاری) درت جلد (شرح مواقف) (شرح مختصر
ابن حاجب) بونی سبعة سیاره تسمیه ایلشدر (شرح فوائد غیایه)
معانی و بیاندن (شرح الجواهر) (آموزش کشف) (حاشیه تفسیر
بیضاوی) سوره یوسفه واصل اولشدر و بونلردن بشقه (کافیه) ده
مسئله کله متعلق بر رساله و آثار سائر هسی دخی واردر .

§

﴿ شمس الدین احمد ﴾ — (ابن کمال) شهرتیه صیت افکن
اوج اعلائی کمال اولان ذات معالیمات که قوه علمیه و معنویه سندن کنایه
اوله رق زمانده (مفتی الثقلین) لقبیه یاد اولنور ایدی . ناتمام بر تفسیری
ایله کشف و هدایه و تلویح نام کتابره بشقه بشقه حاشیه لری و (اصلاح
و ایضاح) و اصولدن (تغیر و تنقیح) ناملرنده بر متن و شرح لری و دولت
عثمانیه دایر بر تاریخ نفیسی واردر . و کافه تألیفاتی اوج بوزه قریب
اولدیغی حالده (۱۵۳۳ م و ۹۴۰ یا خود ۹۴۱ هـ) تاریخنده وفات ایلش
وقبری ادرنه قیوسی خارجنده الان زیارتگاه انام بولمشدر .

§

﴿ شمس الدین ﴾ طلیسی — خراسان اهالیسندن علم و فضل ایله
مشهر و نظم اشعار بلاغت آثاره مقتدر بر ذات ایدی عن اصل (طلیس)
قاضیسنک مخدومی اولوب تحصیل علم و هنر یولنده بعض بر لره سیر و سفر
وال صکره او عصرده سلطان محمد بایسنغریک پای تخت سلطنتی اولان
(هرات) شهرینی مقر اتخاذا ایلشدر . سلطان مشار الیه بونک دیوانی
مشاهیر خطاطیندن شمس الدین نام ذاته یازدیردیغی وقت . شعر و خط بو
ایکی شمسره بردادحق دیمشیدی . خراسانده سلطان جلال الدین وزیراسندن
نظام الملک حقنده سویلدیکی قصائد بلیغه سندن بر ایکی بیتی بروجه زیردرج
و تزبیر ایدلدی .

خیرای گرفته روی کل از عارض توخوی
تاباغ عمر تازه کنیم از نسیم وی

پر خنده دار صبحدم از می لب طرب
تا کی دم زمانه خوری چون دهان فی

بلبل نکر که در طلب باغ عار ضت
فرسوده کرد عرصه آفتی زیر پی

§

﴿شمسون﴾ — شجاعان بنی اسرائیلدن بر مشهور کیمسه در که بهادر لغی
سایه سنده قومی فلسطین حکومتک قرق سنه مدت دوام ایدن بلیه
طاقتکداز حکم و اسارتدن وارسته ایلش و بنا برین (۳۸۲: خ) یا خود
(۴۴۲۳: خ) تاریخنده یعنی میلادک بیک اکیوز اون ایکی سنه مقدمنده
عنانکش اشهب ریاست اوله رق و فلسطین لیلرله دهها برچوق زمان میدان
حرب و وناده یاریش ایدرک اکثرنده حاز قصب السبق اولمش ایسه ده اک
صکره آچدیغی بر محاربه ده حریت ملت اغورینه اسیر دو شمشدر • مومی
ایله اول وقت (شمسون الجبار) دینکله کسب اشهار ایشیدی • مدت
حکم و ریاستی یکر می سنه یه منتهی اولدیغی منقولدر • بنی اسرائیل بونک
قوت و شجاعتی حقنده برچوق اینانلر مبالغه یازمشلردر •

§

﴿شمندوفر﴾ یعنی تیمور یول — بویول یره یا تیرلمش ایکی تیمور
چبق اوزرنده حرکت ایدر عربله ایله بو عربله لر ی بخار قوتیه چکر
و (اوقوموتیف) دنیلوردیکر بر عربله دن عبارتدر • شمندوفر اعمال ایده جک
اولان مهندس لر اوله ارض اوزرنده استقامت عمومیه تعیینی کبی عملیات
ابتدائی بی اجرا ایدوب آندن صکره عملیاتک اک جسم و مصر فلیسی اولان
تسویه ترابیه باشلار ثانیاً کوپری و لزومی تقدیرده تونل انشا آتی کبی
عملیات صنایعیه بی اجرا ایدر ثالثاً یاغور صولرینک جریاننی تسهیل ایله
برابر قوه الاستیقیه سی مناسبیه یوله دهها زیاده ملایمت و برمش اولق
ایچون قوم دو کدیرر رابعاً تیمور چبقولرک وضع اولندقلری (تراورس) لری
دیزدیروب تیمور چبقلری فن مخصوصنه توفیقاً دوشه دیر • تیمور یوللر دلک
و تماسی آزالتمق جهتیه عربله لرک جرینه فوق العاده سهولتبخش اولدیغندن قوت

ایله ثقلت بر ایله ایکی نسبتنده قالور . لوقوموتیفلره بر ساعتده ۲۰ کیلومترودن
۱۰۰ کیلومترویه قدر مسافه قطع ایده بیله جک سرعت و بریله بیلور ایسده
میلی زیاده اولان و مقوس بولنان محللرده تهلیکه محقق و بناء علیه بورالرده
نهایت درجه احتیاط شرطدر . شمندوفری ایجاد ایدن انکایرلز ایسده
شمدیکی طرزه کیرمی علی التدریج و قوعبولدی . ابتدا (۱۶۴۹ م و ۱۰۶۰ هـ)
تاریخنده قوشوم حیوانلرینه یاردمی اولق اوزره المانیسا معدنلرنده اغاج
اوزرنده حرکت ایدر عربله یاپیلوب بونلر (۱۶۷۶ م و ۱۰۸۷ هـ) تاریخنده
انکلترده (نوقاستل) معدنلرنده دخی قوللانغنه باشلادی و صکره اغاجلرک
آشمندن محافظه لری فکرینه مبنی تیمور ایله قابلملرینه قرار ویرلدی .

و (۱۷۶۷) ده چقورتکرلک یتاقلرینه چامور و طاش طولدیغی کورلمسند بنا
تکرلکلر ایله برلشه جک صورتده چیقنتیلی یتاقلر یاپلدی و (۱۸۰۲) ده (اتره
ویتیک) نام مهندس بار کیریرینه بخار ماکنه سی وضع ایدوب اولبابده
برنجی تجربه انکلترده (یتدویل) شهرنده اجرا اولندی و (۱۸۳۹) ده فرانسه ده
(سه کین) و انکلترده (ستفانسون) نام ذاتلر الان کورلدیکی کبی استعمال
اولنور (لوقوموتیف) عربله لری ایجاد ایلدیلر که (۱۸۳۰ م و ۱۲۴۶ هـ)
تاریخنده بولوقوموتیفلرک لیورپول ایله مانچستر اراسنده ایشلیدیکی کورلدی .
انکلترده باقهرق بتون اوروپا ممالک متمدنه سی شمندوفر تأسیسی خصوصنده
یکدیگره رقابت ایدرجه سنه غیرتلر کوستردیلر فقط فرانسه ده قبول اولنمی
لازم کلان اصول و دولت ویا قومپانیله طرفندن اعمالی حقنده ظهور ایدن
اختلاف عملیات ترابیه سی قومپانیله ره و تیمور فرشی و ادوات متحرکه تدارکی
دولت طرفنه عائد اولق قراری ویریلینجه یه قدر تأخر ایلدی .
الآن اوروپاده یاپلش شمندوفرلرک طولی ۸۰۰۰۰ کیلومتر و اولوب سنوی
۳۶۰۰ کیلومتر و قدردها علاوه و تمید اولنمده در .

§

﴿ شمئی ﴾ — طونه ایله بالقان اراسنده بر مستحکم شهردر نفوسی
یکرمی بیک راده سنده و اهمیت موقعیه و اراضیسنک قوه انباتیه سی فوق العاده
اولوب صنعت دباغت و حریر و باقر معمولاتی دخی اونسبتده شهرتلیدر .
متانت و مناعت موقعیه سنه بناء دولت علیه ایله روسیه بیننده و قوعبولان

اکثر محارباته بوشهر تحصنکاه انخاذا ایدلدیکی کبی تنسیقات عسکریه ائناسنده
دخی ایکنجی در سعادت اردوی همایونه مرکز انخاذا اولندی ایسه ده (۱۸۷۸ م
و ۱۲۹۵ هـ) تاریخنده بر این معاهده سی احکامجه تشکیلی تقرر ایدن بلغا.
رستان امارتی اداره سنه ویرلدی .

§

﴿ شمویل ﴾ علیه السلام — انبیای بنی اسرائیلدندر (۴۵۰۲ خ)
تاریخنده یعنی میلادک بیک طقسان ایکی سنه مقدمنده جمهور بنی اسرائیل
ریاستنی عهده استیهالنه آلوب اون اوج سنه ضبط وربط اموره بذل همت
ایلدیسه ده بنی اسرائیل ارتق اداره جمهور یه دن اوصاندقلرینی بیانله
ایچلرندن برینک ملک انتخابنی رجا ایلدکلرندن مشارالیه باوحی الهی شاوول
یعنی (طالوت) ی انتخاب واجلاس ایدوب فقط شاوول برمدت صکره
مشار الیهک رأی وتدبیر ونصایحنی عدم اصغایه باشلادیغنه بناء کیرلیجه
(داود) علیه السلامی رینه انتخاب و شاوولک عمالقه محاربه سننده مقتولاً
وقوع وفاتی اوزرینه سریر شاهی به اقعاد ایلدی . شمویل سبط نبوتدن
(حنا) اسمنده بر خاتوندن زیوآرای مهد وجود اوله رق قرق یاشنده سلاک
جلیل انبیایه التحاق ابلشدر . نام عالیبری بعضماً الفایله (اشمویل) دخی
یازیلور .

§

﴿ شوالیه ﴾ یاخود (قوالیر) — رومانک مؤسسی و برنجی
حکمداری اولان (رومولوس) ک هیئت مستحفظه سنی تشکیل ایدن اوج یوز
نکردن عبارت ممتاز بر سواری فرقه سنک اسمیدر بو صنفه داخل اولق
ایچون اوللری اراضی به تصرفله ثروته مالک اولق ومؤخرأ (سرو یوس
تلبوس) زماننده یوزبیک (اس) یعنی بشبیک ایکیوز اللی فرانق وایمپراطورلر
زماننده درت یوز بیک (سستری) یعنی یوز یدی بیک بشیوز التمش فرانق
اقتدار مالی بولتمق واولاً چوقدارلق و آخور مدیرلکی خدمتترینی ایفایتمک
شرط انخاذا ایدلمشیدی . شرائط مذکوریه بی حائز اولوب شوالیه سلاکینه
داخل اوله جق برادم کایسایه کوتوریلوب پاپاسک دعاسنه مظهر اولدقدن
صکره اوقونمش اولان قلیجی تقبیل ایله طاقینور و بعده پرمغنه التون یوزک

و بویینه التون زنجیر و خانه سنک سقفنه یلقوان طاقار و میدان اویونلرنده
برنجی صندالیهیه اوتوره بیلورایدی . شوالیهلر ویرکوی عمومی دخی
التزام ایتدکلرندن (پوبلکین) نامیله دخی یاد اولندیلر . شوالیه عنوانی
قرون وسطاده حرب و ضربه مقتدر ارباب نجابتیه منحصر اولدی و مبارزه
میدانلرنده کورنمک و سنجاق طاشیق و قاریلرینه (مادام) دنیمک اصول
اتخاذ قلندی . شوالیهلردن بری و وظائفنده قصور ایتدکده درحال اخانتی
اعلان و امتیازی رفع و اسقاط اولنورایدی .
شوالیهلرک المشهور محاربهلری شارلمان زماننده وقوعبولمش و مؤخرأ اداره
مالکانهیه منقلب اولان امتیازلرینک الپارلاق وقتی صلیبون زماننه مصادف
بولنمشدر .

§

﴿ شورمان ﴾ ان ماری دو — علمی واسطه سیله مشهوره برپروتستان
قادین اولوب (۱۶۰۷ م) تاریخنده قولونیاده تولد ایلدی بوقادین لاتین
یونان عبران لسانلرینی بیلدیکی کبی فن موسیقی و رسم و اویماجیلق و حکاکلک
صنعتلرنده دخی فوق الغایه مهارتی اولدیغندن (صوفو) یعنی عقللی عنواننه
نائل اولمشیدی مؤخرأ هر نصلسه صوفیلکی طوتهرق کوشه انزوایه
چکیلوب بتون مالکینی طریقداشلرینه توزیع ایلدکن صکره (۱۶۸۷ م و
۱۰۹۹ هـ) ده دارالانزواسی اولان (لکسموند) ده یوقلق ایچنده ترک
وجود ایلدی .

یونان عبرانی لاتین فرانسز لسانلرینه در تألیفاتی اولوب بونلرک المشهوری
مسائل علمیه و فیهیه متعلق و فن مناظرهیه موافق یازدیغی تألیفاتیدر .

§

﴿ شوله ﴾ — ضروب امثال عربیه جه سوء نصیح حقنده (شوله
الناصحة) دیو یاد اولنان شوله درکه قوم بنی عدواندن برینک جاریه سی ایدی
افندیسی برکون یاغ آلدیرمق اوزره مزبورهیه بردرهم (اوچ غروش دیمک)
و برر و مزبوره دخی یولده بردرهم دهها بولمغله ایکیسنی برایدرک خدمت
مشکوره اولمق اوزره یاغی ایکی درهملک آلوب کتوردکده افندیسی (سن هر وقت
بو مقدار یاغ آلیورسکده نصفنی چالیورسک) دیهرک کوزلجه ضرب ایدر .

بین العرب نصیحت و صداقتیله آخری منتقع و کندوسی متضرر اولان بدبختلر
حقنده (شوله الناصحة) و (انصح من شوله) و (اشأم من شوله) تعبییری
ضرب مثل اولمشدر .

§

﴿ شون ﴾ — چین حکمدار لرندندر مشارالیه (۲۳۵۰ خ) تاریخلرنده
یعنی میلادک ایکیبیک ایکیوز قرق درت سنه مقدمنده دستور خسه نامیله
برنظامنامه نشر ایتشیدی که خلاصه سی حکمدار ایله تبعه و پدر ایله اولاد
و شیخ ایله شاب و زوج ایله زوج بیسنده و ایکی احباب ارسنده رعایت
اولنه جق معاملاتنی مشعراولوب چینده پک چوق زمان مرعی الاجرا طوتلمش
و (۶۹۳) سنه صکره حکیم مشهور (خونچو) طرفندن بعض مواد مفیده
علاوه سیله تفصیل ایدلمشدر .

§

﴿ شونک فلد ﴾ — ار باب بدعدندر (۱۴۹۰ م و ۱۸۹۶ ه)
تاریخنده سیله زیده تولد و (۱۵۶۱ م و ۱۹۶۹ ه) ده (اولم) شهرنده وفات
ایلدی گروه رهابیندن و ولترک برنجی اصحابندن اولدیغی حالده مومی الیه ایله
بوز بشدرق (سیله زی) ده الان طرفدارانی بولسان بر یکی مذهبی تأسیس
ایلمشدر . کتب مقدسه نك ملهیمتی رد و دائماً قتلکلی پروتستانلر ایله
اتحاده ترغیب ایدرایدی . ایوم سکسان درلو تألیفاتی بولمقده در .

§

﴿ شهاب ﴾ — کیجه سماءه یلدیزکی لامع کورینوب کره سما
اوزرنده بیوجک بر محرک رسم ایدرک سقوط و غیبوت ایدن کره جکلره تعبیر
اولنور که سقوطلرنده رسم ایلدکلی اذتاب لامعه بعض کره خیلجه دوام ایدر .
شهابک کثرت و وفرتی اغستوسک اوننی ایلولک اوتوز بری و کانون ثانینک
ایکیسی و اون ایکیسنده اولدیغی کی وقوعی هر سنه بردکدر شهابک
اسباب حقیقه سی برچوق وقتلر مجهول قالمشیدی شمایلرده ایسه اهل
هیئت سیارات سائره کی شمسک اطرافنده حرکت ایدر مواد شتعله کومدلی
اولسی و کره ارض حرکت سنویده سیله مذکور کومدلدن بری داخلنه
کیرنجه کومدک سرعت حرکتی مناسبیله هوای نسیمینک اجرا ایلدیکی

تضییقیدن کومه بی ترکیب ایدن مواد مشتعله دن بعضیلرینک آتش آلمسی احتمالی قبول ایلدیلر . حتی بونلردن برطاقنک شدت کثافتلری مناسبتیله جاذبه ارض ایله منجذب اوله رق سطح ارضه سقوط ایلدکلری دخی ادعا اولنمقده در بو کومه لرك شمعی به قدر الدقتلی رصد اولنانلری اغستوسک اونیه ایلولک اوچنده تصادف ایدیلانلردر و برنجی کومه نك تشکیل ایلدیکی طولانی حلقه نك عرضی ایچمه اوزون اولدیغندن کره ارض بو کومه داخلنده برقاچ کونلر بولنور . ایکنجیسی ایسه کره شمسک اطرافنده اولان محرکینی ۳۳ سنه ده دور ایله بیله جک قدر کوچک اولدیغندن انجق ۳۳ سنه ده بر کره رصد اولنه بیلوب کورلدیکی برقاچ ساعت ظرفنده عادتاً شهاب یا غموری دنیه بیله جک درجه ده کثرت اوزه سقوط ایدر .

§

﴿ شهاب الدین ﴾ سهروردی بکری - طریقت علیه سهروردیه واضعی اولان ذاتدرکه مشایخ کرامدن شیخ (ابوالنجیب) سهروردی حضرتلرینک برادر زاده سیدر اصل اسمی عمر بن محمد و ارتحالی (۱۲۲۶ م و ۶۲۳ هـ) یا خود (۶۳۲ هـ) تاریخنده اولوب (عوارف المعارف) و (رشف النصایح) و (اعلام التقی) کبی بر چوق مصنفاتی وارددر بعض کتب سیرده سلسله نسبی حضرت ابا بکر الصدیق رضی اه عنیه منتهی اولدیغی مسطوردر مشارالیه شیخ عبدالقادر کیلانی حضرتتلیله کورشده کده عبدالقادر (سن عراقده مشهور اولنلرک آخریسک) بیوردی . شهاب الدین کندو عصرنده بغدادک شیخ الشیوخی اولوب اکثر اوقاتده خلعتک برطاقم مسائل مطلقه و مشکله سنی حل و تمین ایله اوغراشور ایدی . بر کون بعض کیمسه لر مشارالیهه (یاسیدی ان ترک العمل اخلدت الی البطالة وان عملت ادخلنی العجب) یعنی ای بنم سیدم عملی ترک ایدر سده م بطالت اوزرینه قانورم و اکر عمل ایلر ایسه م کوکله عجب و غرور کلور دیو یازوب ضمناً نه یایلق لازم کله جکنی صور مغله جوابنده (اعمل و استغفر الله من العجب) بیورمشدرکه معناسی عمل ایت و عجبندن اللهه استغفار ایله دیمکدر مشاهیر عرفادن شیخ سعد الدین حموی به شهاب الدین سهروردی بی نصل بوارک دیو

صوردفترنده (نورمتابعت جناب نبوی ناصیه سنده لمعان ایلم بر شیخ کاملدر)
جوابنی ویردی • (طریقت) کله سنه دخی مراجعت بیوریله •

§

﴿ شهاب الدین ﴾ سیواسی — مشایخ ذوی الاحترامدندر اوائل حالنده
سیواسده برینک ید اسارتنه دوشوب بر مدت پایدار زمین خدمت اولدقدن
صکره آزاد اولنمش و اندن صکره تحصیل فنون و معارفه بذل مقدرت
و معلومات باطنیه دن دخی مهمما ممکن بهره یاب مفخرت اوله رق شیخیه
ایاسلوغده کلوب اوراده نشر علومه همت ایشدر (تفسیر شیخ) نامیه
معروف (عیون التفاسیر) جله تالیفات بهیه سندن اولوب علوم عالیه
وصوفیه دایره ها بعض آثاری وارددر • وفاتی (۱۳۷۸ م و ۵۷۸۰ هـ)
تاریخنده و تریبه سی ایوم ایثاوغده ترلار اره سنده در •

§

﴿ شهاب الدین ﴾ سهروردی — نامداران حکمای اسلامیه دندر
و اسمی یحیی کنیه سی ابوالفتوح در علم حکمت و اصول فقهی (مراغه) ده
تفسیر کبیر صاحبی امام فخر رازینک استادی شیخ (مجدالدین) جیلیدن
تعلیم ایلیوب علوم حکمیه و فلسفیه ده عصرینک فریدی اولمشیدی سیمیا
وقوفی دخی منقولدر • مومی الیه حلبه واردقده علماسی سوء مذهب و فساد
عقیده سنه حکم ایله اراقه دمنه فتوی ویردکارندن اوتوز التی یاشنده بولندیغی
حالده اوراده قتل اولمشدر تاریخ وفاتی (یا مقتول) لفظیدر بعضیلری
علمی عقلنه غالب ایدی دیرلر • اصول فقهده تنقیحات و تلویحات و (هیاکل)
و (حکمة الاشراق) و ابن سینانک رساله الطیرینه نظیره اوله رق (رساله
الغربته الغریبه) نام کتابلر کزیده تالیفاتدندر •

§

﴿ شهربانو ﴾ — آخرا کاسره ایران اولان (یزدجرد) ک کریمه سیدر که
خلافت حضرت فاروقده دیکر ایکی همشیره سیله برابر ایادی اسلامیه
یکه رک حضرت حسین افندمز اخذواستفراش بیورمغله (علی زین العابدین)
حضرتلری وجوده کلش و دیکرلری ایسه عبدالله بن عمر الفاروق
و محمد بن ابی بکر الصدیق حضرتلرینه اصابت ایدرک انلردن دخی (سالم

بن عبده) و (قاسم بن محمد) جنابری پانهاده عالم شهود اولمشر بو اوج
ذات عالیقدر علم و ورعجه جمله یه فائق اولدقلرندن ذاتاً او طمدلق اتخاذهندن
احتراز اوزره بولنان مدینه منوره اهالیسی اندن صکره جاریه استفراشنه
رغبت ایتدیلر. (شهر بانو) حضرت ترینک نام عربیسی (غزاه) یا خود
(سلامه) در.

§

﴿شهرستانی﴾ — اسمی محمد بن ابی القاسم کنیه سی ابو الفتح ولادت
شهرستانده (۱۰۷۴ م و ۴۶۷ یا خود ۴۶۹ ه) وفاتی کذا شهرستانده
(۱۱۵۴ م و ۵۴۹ ه) تاریخیدر. شهرستان خراسانده بر بلده اسمیدر.
مومی الیه ائمه متکلمین اشعریه دن بری اولوب علم کلامی ابو القاسم انصاری
وقفهی ابی نصر قشیریدن حدیثی دخی نیشابورده علی بن احمد المدینی دن
تعلم ایلش و (۱۱۱۶ م و ۵۱۰) تاریخنده بغداده ورودی ائنده عامه ناس
طرفندن مظهر حسن قبول اولمشر. محفوظاتی دائره احصادن خارج
مرتبه ده کثیر و محاوراتی غایت مرغوب و دلپذیر اولوب بولندیغی محالده
خلقی نصایح حکیمانه ایله طریق حقه ارشاد ایدردی.
علم کلامده (نهایة الاقدام) نام کتابی و (ملل و نحل) و (کتاب المناهج
و البینات) و (و کتاب المضارعه) و (تلخیص الاقسام لمذاهب الانام)
تصانیف مقبوله سی جمله سندندر.

§

﴿شهرنامه﴾ — (۱۲۷۳ م و ۶۷۲ ه) تاریخنده وفات ایدن علامه
محقق نصیرالدین طوسی فردوسینک فارسی التمش بیک ایاتی جامع تنظیم
ایلدیکی اثر بلاغتکستر در.
مومی الیه بونی ملوک سبکتکنیه دن سلطان محمود غزنوی ایچون یازوب
اوتوز سنه بو اغورده صرف نقدینه اهتمام و وادی نظم و انشاسنده حقیقه
بشقه بر طرز بدیع و اسلوب منیع التزام ایلدیکی حالده هر نصلسه اولقدر
رهین مقبولیت اولمدیغندن مشارالیهی بر طاقم ایات و اشعارنده هجو ایدرک
یانندن صاوشمشر.
سلطان بایزید عصری شعرا سندن فردوسی طویل نام ذات دخی بونامده

فقط ترکیه او پنج یوز جلد کتاب تالیف ایلشد که عدد اییائی بر ملیون
التي یوز الی بیکه بالغ اولور سلطان مشارالیه تقدیمنده ایچندن یالکز
سکسان جلدنی انتخاب ایلدیکنه بناء بودخی او بری کبی متالم اوله رق
ممالک عثمانیه بی ترکه خراسانه هجرت ایلشد .

§

﴿ شهور ﴾ — (شهور عربیه یا خود قریه) — (۱ محرم) سنه نك
برنجی آیدر . زمان جاهلیه ده عربلر بو آیی درت ایدن عبارت اولان اشهر
حرمک او چنجیسی اعتبار ایدرک محرم دیدیلر .

(۲ صفر) — زمان جاهلیه ده عربستانده ظهور ایدن و باعلتی بو آیده
عربلرک یوزلرینی صرارتمش اولدیغندن صفر تسمیه اولندی . اولوقت
عربلر اشهر حرمدن اولان محرمده متشبث اولدقلری حرب وقتالی اجرا
ایچون تحریمی اشبو صفر آینه تأخیر و صفری محرمه تحویل ایدرلر ایدی .

(۳ ربیع الاول) — (۴ ربیع الاخر) — ربیع ایکی قسمدر بری
ربیع الشهور دیکری ربیع الازمنه ربیع الشهور صفردن صکره کلان
و حین تسمیه ده فصل بهاره تصادف ایدن آیدر که ربیع الازمنه دن فرق ایچون
ابتداسنه شهر کله سی علاوه سیله تلفظ اولنور ربیع الازمنه دخی ایکی
فصلک یعنی اول بهار ایله کوزک اسمیدر که بهاره ربیع الاول کوزه ربیع الثانی
اطلاق ایدیلور بعضیلری دخی کوزه ربیع الاول بهاره ثانی دیدیلر .

(۵ جادی الاول) — (۶ جادی الاخر) — عربستانده اسامی
شهور وضع اولندیغی زمان ایام شتا بو آیلره تصادف ایدرک صولر انجماد
ایلدیکندن جاد تسمیه اولندی .

(۷ رجب) — اشهر حرمک در دنجیسیدر . رجب برشیدن قورقوب
اکا تعظیم ایتک معناسنه اولدیغنه و زمان جاهلیه ده ایسه عربلر بو آیه
فوق الغایه تعظیم ایتدکارینه بناء رجب تسمیه اولندی .

(۸ شعبان) — زمان جاهلیه ده عربلر بو آیده صوطلبی یا خود خصم لریله
مخاربه ایچون متشعب و متفرق اولدقلرندن شعبان تسمیه اولندی . شعبان
برقبیله نك و شام شریفده بر موضعک دخی اسمیدر .

(۹ رمضان) — زمان جاهلیه ده عربلر اسماء شهوری وضع ایتدکارنده

ابتدای سنه دن اعتبارا هر آئی نه موسم تصادف ایدر ایسه انکله تسمیه ایتشلر
ایدی اشبو طقوزنجی آئی دخی موسم حره تصادف ایتکله رمضان دینلدی .
لغت قدیمده اسمی (ناتیق) ایدی .

(۱۰ شوال) — ناقه لرك شول اذنانی یعنی قویروقلرینی یوقاری
قالدیرملری بوآیه تصادف ایتکله شوال تسمیه اولندی . دوه لرك بو حرکتی
کبه قالدقلرینی اعلام ایچوندر . شوال مروده برقریه نك دخی نامیدر .
(۱۱ ذی القعدة) — شهر حرمك برنجیسیدر . بناء علیه بوآیده
قتالدن تعود یعنی اجتناب اولندی ایچون بونام ویرلدی .
(۱۲ ذی الحجّه) — شهر حرمك ایکنجیسیدر . اولوقت موسم حج
اولق مناسبتیه بونامی آلدی .

§

﴿ شیبانی ﴾ — صاحب مبسوط محمد بن حسن الشیبانی ایچون
(محمد) و یحیی بن عمار الشیبانی ایچون (یحیی) کله لرینه نظر بیوریله .

§

﴿ شیت ﴾ علیه السلام — ابوالبشر (آدم) علیه السلام اوچنجی
اوغلیدر (۲۳۰ خ) تاریخنده یعنی میلادك ۵۳۶۴ سنه مقدمنده پیرایه
بخش عالم وجود اولوب بدرلرینك وفاتندن صکره مسند ریاست و خلافته
یچدی و قابل طرفداری اولان گروه مخالفین ایله محاربات عسیده آچدی
بعضیلری کعبه مکرمه نك بانسی اولدیغنی و علم حروفه دائر بر کتاب یازدیغنی
نقل وروایت ایدرلر . وفاتی (۱۲۰۲ خ) تاریخنده در . مشارالیه
نازل اولان ۵۰ صحف علوم حکمیه و ریاضیه و الهیه و صنایع مشکله
(اکسیر کیمیا کبی) عبارت اولوب شریعتی آدم علیه السلام شریعتنه موافق
ایدی . تعلیم و تدریس مسائل شرعیه و حکمیه ایدنلرك اولی حضرت
شیت در . بیوررلردی که مؤمن حقیقی اولان کیمسه نك اونالتی خصصت
ایله اتصافی لابددر (۱) معرفت جناب واجب الوجود (۲) ملائکه
ارضیه و سماویه بی اکلماق (۳) تمیز و اذعان خیر و شر (۴) انقیاد
سلطان عادل (۵) ادای دین و حقوق (۶) صلوة رحم و تکریم
دوستان و خویشان (۷) موافق رضای باری اوله رق اعمال قوت

فیض (۸) تصدق و ترجم و تعاون (۹) رعایت غربا و حرمت فقرا
(۱۰) اجتناب عن المعاصی و المناهی (۱۱) حدوث حوادثه صبر
(۱۲) عدل و داد (۱۳) قناعت (۱۴) مالاً و بدنأ ادای شکر
خدا (۱۵) شائبه اضطراب و اضطراب و اضطرار دن بری اوله رق تحصیل علم
(۱۶) متمم مکارم اخلاق اولان حیا ایله اتصافدر . شیت لفظ سریانی اولوب
معناسی (هبة الله) دیمکدر .

§

﴿ شیخ آلہی ﴾ - عظیمای اولیاء کرامدن اولوب اسمی (عبداللہ)
و مسقط رأسی مغنیساده (سماو) قصبہ سیدر برمدت سماو و درس سعادتہ
علوم ظاہرہ ایله اشتغالدن صکرہ تحصیل علوم باطنہ ایچون فحول علمادن
مولانا طوسی ایله خراسانہ کیدوب اورادہ برارہلق مومی الیہدن و مؤخرأ
سمرقندہ خواجه عبیداللہ حضرت تلیندن اقتباس انوار معارف ایلدی
بعده بخارایہ عزیمتله خواجه بہاء الدین نقشبند حضرت تلینک مرقد شریفلی
اوزرنده طقوز اربعین چیقاروب روحانیتلندن استفاضہ و اورادن سماوہ
عودت و برمدت اقامتدن صکرہ اولنان الحاح و التماسہ مبنی درس سعادتہ کلوب
زیرک مدرسہ سندہ ارشادہ مشغول اولدی اخیرأ دخی اورانوس زاده
احمد بک التماسیلہ یرینہ سید احمد بخاری حضرت تلینی براغوب کندوسی
مومی الیہ ایله یکجہ واردارہ عزیمت والی آخر العمر اورادہ تألیفات و ارشاد
عبادہ حصر ہمت ایلدی . ارتحالی حقندہ سویلنن تاریخ لطیفدر

غریق رحمت حق شد ازان رو

شدش تاریخ (رحمت بر الہی)

۸۹۶

(زادالمشتاقین) و (نجات الارواح) نام کتابلر جملہ تألیفاتندندر .

§

﴿ شیخ الامام ﴾ - ہرات علماسندن و کبار مشایخ صوفیہدن
ابو اسماعیل عبدہ بن ابی منصور محمد الانصارینک شہرت شایعہ سیدر بو
ذات فضائل سمات (۹۹۳ م و ۳۸۳ ھ) تاریخندہ دنیایہ کلوب دین اسلامہ

خدمت قصديله سياحت ايدرك ثقاتدن پك چوق احاديث نبويه جمع و تحقيق
ايش و اوچ يوز بيك حديث شريفى حفظنه المشيدى .
(شيخ الاسلام) ابن قيبه نام ذالك دخى شهرتيدر .

§

﴿ شيخ حسن الصغير ﴾ — آذربايجانده (چوبانيه) حكمدار لرندندر
زوجه سى (عزت) خاتونك علاقه كرده سى اولان بر بكي حبس و توقيف
ايتديكيچون مومى اليها بر كيجه جار يه ليله برابر خصيتيني صيقوب تلف
ايشدر متعلقاتى مؤخرأ كيفيتى اكلاملرى اوزرينه عزت خاتونى اخذ
واعدام و روايته قالورسه كال قهر و غضبلرندن اتنى چيك چيك التقام
ايدوب بو صورتله تشفى صدر ايتشدر .

§

﴿ شيخ زاده ﴾ — بىضاوى محشيرندن بر مشهور ذاتدر (۱۵۱۶ م
و ۹۲۲ هـ) تاريخنده وفات ايلدى .

§

﴿ شيخ عزالدين ﴾ — اسمى عبدالعزیز بن عبدالسلام . ولادتى مصرده
(۱۱۸۱ م و ۵۷۷ یا خود ۵۷۸ هـ) وفاتى كذا مصرده (۱۲۶۱ م و ۶۶۰ هـ)
تاريخنده در .

سلطان العلماء دینکله مشهور ایدی فقہی شیخ فخرالدین ابن عساکر و علم
اصولى سيف آمدی و تصوفى شهاب الدين سهروردیدن اخذ ایلدی فقہده
کالی فوق الغایه ایدی حتی امام غزالیدن افقه اولدیغی حقنده بعض روایات
وارد و تصوفده ید طولاسنه ایسه تصانیفی شاهددر .

شیخ مومى اليه امر دینده نیجه بدعات ازاله ایشدر مثلا صلوة رغائبدن
خلقى منع ایله افتا و خطبانك منبر اوستنده دق سيف ایتلری عادتنى رفع
و الغا ایدوب مشاهیر فضلادن شیخ ابن الصلاح دخى بونك اثرینه اقتفا
ايتشیدی . مؤخرأ ابن الصلاح صلوة رغائب خصوصنده مومى اليه
کوسترمش اولدیغی جهت موافقتدن عدول ایله مخالفته باشلايوب بو حال
بالآخره ایکیسی بیننده اوزونجه بر قیل و قالى موجب اولمش و هر بری

بو بابت متعدد رساله‌ها تألیف‌ها را که فقهای شافعیه عندئذ به جله‌سی
مشهور و السنه علماء مذکور در .

§

﴿ شیخ شامل ﴾ یاخود (شمویل) — طاغستانده مسکون
(اوار) یاخود لژی طائفه‌سندن و طریقت علیه نقش‌بندیه مشایخندن بر
مشهور زاندر مشارالیه (۱۸۳۴ م و ۱۲۵۰ ه) تاریخنده بولندیغی محلمری
روسیه لولرک تسلطندن محافظه‌یه باشلایوب بو اغورده کال جلادت و مکاتله
یکرمی اوتوز سنه مقاومت ایتش و بر چوق قانلی شانلی محاربه‌لر قزانوب
مظهر تحسین یار و اغیار اولمش ایکن (۱۸۵۹ م و ۱۲۷۶ ه) تاریخنده ایقاع
ایدیلان بعض حیل و دسایسه مبنی مقر اداره‌سی اولان (قونیو) قلعه‌سیله
برابر روسیه لولرک پنجه استیلا و اسارتنه دوشوب پترسبورغه کوندرلمشدر .
مشارالیه بر قاچ سنه صکره در سعادت طریقیله حج شریفه کیدوب اوراده
وفات ایلدی .

§

﴿ شیراز ﴾ — عجمستانده بر شهر اولوب فارسستان ایالتنک کرسی
اداره‌سیدر اصفهانک جهت جنوب‌یسندن اوچیوز اوتوز کیلو مترو بعد
و مسافده و (پرسه پولیس) نام شهر قدیمک خرابه‌سی جوارنده واقع اولوب
نفوسی اوتوز بیک راده‌سنددر طوغله‌دن مبنی سورلری و بر قلعه‌داخلیه‌سی
واردر تأسیسی (۷۰۰ م و ۸۱ ه) تاریخنده اهل اسلام معرفتیله در
وقتیه مراقدر مدارس و چارشو و خان و جاملری فوق‌الغایه شهرت
بولمش و دروندن نیچه علما و صلحایتشمش ایدی مؤخر یعنی (۱۸۱۳ م و ۱۲۲۹ ه)
و (۱۸۲۴) و (۱۸۵۳) تاریخلرنده وقوع بولان زلازلدن همان کاملاً
متزلزل و خراب اولوب اولکی حالنه نسبتله شمدی بر قریه حکمنه
کیرمشدر . مع مافیه حریر و پنبه و سلاح اعمالنه مخصوص کارخانه
و دستکاهلر واردر و باغ و بچچهلری اولدقجه مزیندر . شیخ سعدی و حافظ نام
شعرای بنامک مسقط رأسی بوراسی ایدی .

§

﴿ شیرویه ﴾ — ساسانیانندن مشهور خسرو پرویزک اوغلیدر

شرق ایمپراطوری (موریس) ک قزندن تولد ایتشیدی (۶۲۹ م و ۵۷) تاریخنده پدرینی اعدام ایتدیره رک یرینه کچدکده امر سلطنتی کندوسنه محصور طوتمق ایچون اون بش نفر قزنداشرلی واولادلرینک دخی بیهوده قاننه کیرمش وارتکاب ایلدیکی شو فضاحت ایسه کندوسنی انجق طقوز آی پایدار سریر شاهی ایده بیلشدر. منقولدرکه شیرویه پدری خسرو پرویزی اعدامه مأمور کوندردکده پرویز مأموره (سنگ مقدا بکا خیلی خدمتک وارایدی بناء علیه خائن او غلمه قالماق ایچون فلان صندیغی المکی توصیه ایلم) دیر مأموردخی ایفای وظیفه دن صکره صندقله برابر شیرویه به واروب کیفیتی خبرو یرمسی اوزرینه صندیغی آچارلر. ایچنده برحقه وحقه نک ایچنده برقاچ حب ایله (هرکیم بو حبدن بردانه سنی یوتارسه صره سیله اون بکر ازاله سنه مقتدر اولور) عباره سی محرر بر پوصله چیقار. شیرویه ایسه ذاتاً اسیر شهوت بر آدم اولدیغندن او کچه حی یوتارق در حال مسموماً ترک حیات ایلم. بو قضیه به مبنی خسرو پرویز خصمندن اخذ انتقام ایدن میت تعبیر یله شهرتکیر اولمشدر. حی یوتدی سوزی بوندن قالمش اولملی.

§

﴿ شیره ﴾ — بحر سفیده واقع (سیقلات) اطه لرندن یونان دولتی اداره سننده بر اطه در واوزرنده اوتوز بشبیک نفوسی جامع اولان و (ارمو پولیس) دنیلان شهر کرک اطه مزبورک و کرک (نقشی) و (تینوس) و (ایپوس) و (دکرمانلک) کبی کوچک اطه لر دن مرکب (قیقلادیس) سنجاغنک مرکز اداره سیدر. شیره اطه سی غایت رطوبتلی و چپلاق ایسه ده لیمانی واسع و امین و اوروپایه کیدوب کلان سفینه لرک کذرکاهی اولدیغندن معتبر و تجارتکاهددر. (قیقلادیس) سیقلاتدن غلط اولمق کرک

§

﴿ شیعه ﴾ — امام علی کرم الله وجهه حضرتلریله خاندان عالیترینه محبت دعوا ای کاذبه سیله دائره شریعتدن چیقان کیمسه لره اطلاق اولنور بونلر دخی اهل اعتزال کبی یکر می صنفه منقسمدرلر (عبدالله بن سباء) ه واعتقاد کلمه سنده (۲۲) نومرویه مراجعت بیور یله.

§

﴿ شیلی ﴾ - امریقای جنوبینک غرب جهتندہ ساحلاً طولانی
برجھوریتدر بوجھوریتک استقلالی (۱۸۱۰ م و ۱۲۲۵ ھ) تاریخندہ
اولوب تشکی دخی (۱۸۳۳ م و ۱۲۴۹ ھ) سندہ سندہ وقوعبولشدر .
رئیسری سندہ برانتخاب اولنور . پای تختی یوز اون بش بیک نفوسی
شامل اولان (سانتی یاغو) شہریدر و منقسم اولدیغی سکز ایالتک عمومندہ
ایکی ملیونی متجاوز نفوسی وارددر . احوال سائرہ سیچون (حکومت)
کلمہ سندہ مراجعت بیوریلہ .

§

﴿ شیمون لوخای ﴾ - یہود مؤاقلرندندر بو ذات بر حکمدارک
ضربہ قہر و تہدیدندن چکیلوب اون ایکی سنہ متمادیاً بر مغارہ دہ ازوا التمشیدی
بومدت ظرفندہ تورات شریفک بعض معانی و سرارینی و وقوعات سالفہ
غریبہ بی جامع اولق اوزرہ اوچ جلد کتاب یازمش و روایتہ کورہ اثنای
انزواسندہ مغارہ جوارندہ کی اغاجک خرما سیلہ بر خرنوب اغاجی میوہ سندن
بشقہ ہیج برشی ییامشدر وفاتی (۱۲۰ م) تاریخندہ در .

§

﴿ شین چین ﴾ - چین مسلمانلرینک فخر کائنات (علیہ اکل التحیات)
افندمزہ (افضل المخلوقات) معناسنہ اولہرق و یردکری عنواندر .

§

﴿ شینہ سدر و مشنا ﴾ - علمای یہوددن (راینو ہقادوش) نام
کسدنک شریعت موسویہ بی جامع تألیف ایلدیکی کتابدر . (راینو)
کلمہ سندہ مراجعت بیوریلہ .

§

﴿ شیو ﴾ یا خود (شیئو) - ساقز جزیرہ سنک نام عتیقیدر .

(ش) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری
دیار بکر	ملاطیه		شادی
ادرنه	کلیبولی		شارکوی
طر بزون	طر بزون		شارلی
طر ابلس غرب	فیران		شاطی
سوریه	شام		شام
اطنه	اطنه		شام بیادی
قره سی	قره سی		شامی
بغداد	حله		شامیه
موصل	کرکوک		شاور
موصل	کرکوک		شبان
خداوند کار	کو تاهیه		شبخانه (کدوس)
طر ابلس غرب	جبل غریبه		شبل
وان	وان		شفاق
قونیه	نیکده		شجاع الدین
ارضروم	بایزید		شربان
موصل	موصل		شرفان
دیار بکر	دیار بکر		شرق
سیواس	سیواس		شرق پاره
طر ابلس غرب	فیران		شرقیه
دیار بکر	ماردین		شرفاق
بتلیس	سعد		شروان
وان	وان		شروی
بغداد	منتفک		شطره
بغداد	عماره		شطره
سوریه	شام		شعار
قسطنیونی	کنغری		شعبان اوزی
بغداد	کربلا		شقایه
سرفیجه	سرفیجه		شفاط
سوریه	شام		شفا عمر
سوریه	بیروت		شقیف
حلب	مرعش		شکر اوبه سی
حکاری	ال باق		شکوختی
موصل	کرکوک	رواندز	شکیو

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
شندره (کنار)	ناحیه	ایح ایل	اطنه
شمینان	قضا	کوار	حکاری
شمان	ناحیه	حلب	حلب
شمکان	ناحیه	موصل	موصل
شمیران	ناحیه	سلیمانیه	موصل
شناقیه	ناحیه	حله	بغداد
شواطیه	ناحیه	بغداد	بغداد
شوان	ناحیه	کرکوک	موصل
شوریا	ناحیه	انقره	انقره
شوره	ناحیه	ملاطیه	دیاربکر
شوش	ناحیه	موصل	موصل
شوف	قضا	جبل لبنان	جبل لبنان
شهاب الدین	ناحیه	قسطمونی	قسطمونی
شهر امانتی	ولایت	شهر امانتی	شهر امانتی
شهربان	ناحیه	بغداد	بغداد
شهر بازاری	قضا	سلیمانیه	موصل
شهود	ناحیه	قره حصار	خداوندکار
شهودلی	ناحیه	کوتاهیه	خداوندکار
شیاق	قضا	دراج	اشقودره
شیام	ناحیه	صنعا	بن
شیخان	ناحیه	سلیمانیه	موصل
شیخان (سرکند)	ناحیه	موصل	موصل
شیخ بزلی	ناحیه	انقره	انقره
شیخلر	ناحیه	ازمید	شهر امانتی
شیخلر	ناحیه	کرکوک	موصل
شیخلر (ایشقلو)	ناحیه	قره حصار	خداوندکار
شیخانلو	ناحیه	زور	حلب
شیران	قضا	بایورد	ارضروم
شیروان	ناحیه	کرکوک	موصل
شیروانلو	ناحیه	حلب	حلب
شیرو	ناحیه	ملاطیه	دیاربکر
شیک	ناحیه	موصل	موصل
شیلزا	ناحیه	موصل	موصل
شیله	قضا	شهر امانتی	شهر امانتی
شینک	ناحیه	سلیمانیه	موصل
شیوه له	قضا	ال باق	حکاری

خراسان

رقه

سایه
الکلیه
سایه
سایه
سایه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على من لا نبي بعده

وبعد فقد بلغنا من فضل الله

والعزيم على عباده ما لا يحصى

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

والله اعلم بالصواب

حرف ص

﴿ صائب ﴾ - شعرای اعجاز نویسان عجمدن تبریزی (محمد علی)
نام ذات که بین الادبا (ملك الکلام) عنوانیله شهرت بخش اقطار جهان
و صفویه دن شاه (عباس) ثانی زمانده مسند رفیع وزارتله مشار بالبنان ایدی
لقبی (مستعد خان) در (دیوان صائب) نام اثر بلیغ البیانی ضروب
و تمثیلات و اصناف معانی و استعارات ایله مملو بر کنجینه عرفان اولوب
کافه اشعاری قرق بیک بیتدن عبارت بولندیغی موثوق علیهدر (۱۶۷۶م
و ۱۰۸۷ هـ) تاریخنده اصفهانده وفات ایلدی لسان ترکیده دخی کوزل
غزلر سویلر ایدی بیت آتی او جمله دندر.

خطادن چکدی جیران قانی مشک ایلدی صائب
دیم عصیانی طاعت کفری ایمان ایلمک اولماز

مشار الیه بر کون کوز آغریسی عارضه سنه اوغرایان محبوبنی کوزی باغلی
کوردکده

بسته چشم خودای سر وقد خوش اندام
سر و آزاد که دیداست که بندد بادام

دیردیمز چوجق بالبداهه شو بیت ایله جواب و یروب اظهار ظرافت ایلمشدر.

نه بهر دردمن این چشم خونفشان بستم
نظر بغیر تو حیفسست بهر آن بستم

﴿ صابئی ﴾ یاخود (صابئه) — شیث علیه السلامک ایکنجی
اوغلی (صابی) یه منسوب بر قومدر علی روایة (صابی) ادريس
یاخود ابراهیم علیه السلام معاصر لرندن بر بشقه کیمسه ایدی . (صابی)
عند العرب ترك دين ایدن کیمسه یه دخی اطلاق اولنور . بوقوم شمديکی تعبير
ایله مجوسی ديمک اولوب تناسخ ارواحه و روح انسانينک نور اصلیدن
مفرز بر رشحه پا کیره اولدیغنه ذاهب اولورلر بونلرک مدار مذهبلی
جسمانیین ایچون تعصب ایدن حنفا مذهبنه مقابله اولماق اوزره روحانیین
ایچون تعصبدن عبارتدر و دعوتلری اکتسابه در حنفاک فطرته اولدیغی
کبی . تفسیر بیضاوی صابئونی نصاری ایله مجوسی بیننده کاشن و دین
نوح علیه السلام ایله متدین بر قوم اولماق اوزره تعریف ایدر و بونلرک
بر قولده کواکب یاخود ملائکه طاپندقلرینی علاوه ایلر امامین حضراتی
دخی صابئیلرک عبده اوئان و نجوم اولدقلرینه ذاهب اولوب فقط امام اعظم
حضرتلری اهل کتاب بولندقلرینی تصدیق ایلمشدر .

§

﴿ صاحب ابوالقاسم اسماعیل بن ابوالحسن عباد بن العباس بن
عباد بن احمد بن ادريس طالقانی ﴾ — ملوک دیلمده دن ابو منصور
ابن رکن الدین بن بویه نك وزیر عديم النظریدرکه صائب بن عباد لقبیله
ملقبدر . مشارالیه جداً صاحب علم و فنون و سیمای براعت ادبییه سی
علی الاطلاق مسلم آفاق بر شاعر سحر آفرین اعجاز نمون اولوب علم لغتده حروف
معجمه اوزرینه یدی جلددن مرتب (محیط) و رسائله دائر (کتاب الکافی)
و (کتاب الاعیاد) و (فضائل النیروز) و (کتاب الامامة) و (کتاب
الکشف عن مساوی شعر المبتنی) کبی پک چوق آثار مابها الافتخاری واردر
اریاب مذاقه درجه اقتدارینی اشراب ایچون جام طبعندن صاچلمش ایکی
قطره ديمک اولان شوایکی بیتک درجی ایله اکتفا ایدلدی .

رق الزجاج و رقت الخمر و تشابها فتشاكل الامر
فكانما خمر ولا قدح و كانما قدح ولا خمر

§

﴿ صادووا ﴾ — آوستریاده (بوهمیا) قرالیتی داخلنده بر شهر شهیردر
پروسیالولرک (۱۸۶۶م و ۱۲۸۳ه) سنه سنده نائل اولدقلری اوستریا مظفریتی
بوراده وقوعبولمشیدی.

§

﴿ صاروخان ﴾ — ایدین ولایتی داخلنده برسنجاق اولوب مرکزی
مغنیسا شهیردر بوراسی (۱۳۰۷م و ۷۰۷ه) تاریخنده امرای دولت عثمانیه دن
(صاروخان) بک معرفتیه ضبط اولنمش اولدیغندن مشارالیهک نامی ایله معروف
قلمش وبرمدت امارت وجهله اداره اولندیسه ده اخلافی برارالق اطاعتسز-
لکه قالمشدیغی جهتله سلطان یلدریم بایزید خان زمانده یعنی (۱۳۸۳م
و ۷۹۲ه) تاریخنده مع توابع ممالک دولت علیه یه الحاق ایدلمشدر صارو
خان ایوم اسکی لیدیانک جنوب غربیسنی تشکیل ایلر (مغنیسا) و (لیدیا)
کله رینه دخی نظر بیوریه.

§

﴿ صاری صالتق ﴾ — حاجی بکتاش ولی خلفاسندندر.

§

﴿ صاری عبدالله ﴾ افندی — مغرب شهزاده لرندن (محمد) افندی-
ینک اوغلیدر اشبو محمد افندی مغرب زمیندن درسنعاده هجرت ایدرک
خلیل پاشا زاده محمد پاشایه داماد اولمش و صاری عبدالله افندی بوقزدن
دنیا یه کلمشیدی ایکی دفعه رئیس الکتاب اولدی (فصوص) ه و مشوی
شریفک جلد اولنه یازدیغی شرحلردن بشقه (مناقب الاولیا) و (نصیحة
الملوک) (ثمرات الفوائد) (دره) (جوهره) و (مرآت الصفا) کبی
باشلیجه برچوق آثار نفیسه تألیف ایلشدر طریقت بیرامیه رجانندن قطب
زمان (ادریس مختفی) و (هدایی) حضراتنه دخی انتسابی وارایدی وفاتی
(۱۶۶۰م و ۱۰۷۱ یا خود ۱۰۷۲ ه) تاریخنده اولوب قبری ادرنه قپوسی
خارجنده مالتیه خسته خانه سی یولنده در.

§

﴿ صاری کز ﴾ — اصل اسمی (نورالدین) در برآرهلق
بالفعل اناطولی قاضی عسکری اولوب (۹۱۹ ه) تاریخنده عزل اولمش

و (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ هـ) تاریخنده وفات ایلمشدر . توکلی صاری
و وجودی طوپارلاق اولدیغیچون اول وقت (صاری کورز) دیرلر ایدی
مؤخرأ غلط اوله رق (صاری کز) و (صاری کوزل) دینکه باشلادی .
در سعادتده ایوم (صاری کوزل) دنیلان محل معروفک بونامله اشتهاری
دخی مومی الیهک خانه سی اوراده اولدیغندن نشأت ایلمشدر . قبری یایلا
جامع شریفی خطیره سنده در . سلطان بایزید مرحومک اوغلی سلطان سلیمه
برای نصیحت بوذاتی انتخاب واعزامی کندوسنک ارباب قدرت ولیاقتدن بر
کیسه اولدیغنی اشراب ایدر .

§

﴿ صاری لطیف ﴾ - سلطان بایزید عصری علماسندندر (لطفی)
کلمه سنه نظر بیوریله .

§

﴿ صاع ﴾ - اوزان عتیقه دن بر اولچکدر (اوزان) کلمه سنه
مراجعت بیوریله .

§

﴿ صالح ﴾ علیه السلام - قوم ثموده مبعوث انبیای عظامدندر
نسبلی اونجی بطنده (نوح) علیه السلامه واصل اولور قومی استدکاری
معجزه بی کوردکاری حالده انکارلرنده اصرار ایلدکلرندن دوچار غضب
الهی اولدیله بنا برین اولجه کندوسنه عرض ایمان وانقیاد ایتمش اولان (جندع)
قبیله سی خلقی و سائر مؤمنین ایله قالدوب حضر موته هجرت و مؤخرأ
مکه مکرمه یه عودت ایدرک (۳۲۵۳ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکبیک
اوچیوز قرق برسنه مقدمنده اوراده داربقایه رحلت بیوردیلر . بر روایتده
قبری فلسطینده در مشارالیه صبیح الوجه متناسب الاعضا و فصیح اللسان
برذات ایدی . بو عالمده ایکی یوز سکسان سنه معمر اولدیغنی حالده بر معهور
مقامده اوتور مامشدر شریعتی حضرت نوح علیه السلام شریعتنه موافقدر .
صنعتی تجارت اولوب عبادتدن فارغ اولدقجه انکله اشتغال بیورر ایدی
خطب و مواعظ جلیله سندن اکثریسی عبدالحاکم جوهرینک (نوادر الاخبار)
نام کتابنده محرردر .

§

﴿ صان ﴾ - مصرده (يوسف) عليه السلامك بنى اسرائيله تمليك
ايتديكى (جاسان) اراضيسى شهرلرندن برشهرك اسميدر كه بوكا اخيراً
(تاتيس) دخى دينلمشيدى . موسى عليه السلام اشبو صان شهرنده دنيايه
كلشدر .

§

﴿ صاورات ﴾ ويا (فليكس صاورات) - مهره اهل حكمتدندر
(۱۷۹۱ م و ۱۲۰۶ هـ) ده (ميرى ير) ده تولدو (۱۸۴۱ م و ۱۲۵۷ هـ)
تاريخنده وفات ايلدى .

دوقتورلق صنعتنى اكالدىن صكره علم حكمت و كيميا تحصيلنه مباشرت
و (۱۸۱۷ م) ده سمعه دائر دقتى جالب تأليفات متعدده نشر اتمكه
۱۸۳۸ ده داخل علمى هيئت اولدى و براز صكره فرانسه مکتبته علم
حكمت خواجهسى تعيين اولدى . صوت بشره وقوت سامعهيه وتللكه
اهترازينه دائر تحريات مفيدهسى واردر مخترعات متنوعهسى ايچنده
المشهورى برصدانك عبارت اولديغى اهترازى اولچمك ايچون ياپديغى
آلندر .

§

﴿ صبوحى احمد دده ﴾ - درسعادت يكي قپو مولويخانهسى
مشايخ كرامندندر مشوى شارحلرندن عابد و متشرع برذات اولوب عربى
وفارسى وشعر وانشاده مهارت كاملهسى وارايدى . بعض كراماتى دخى
منقولدر (۱۶۴۴ م و ۱۰۵۴ هـ) تاريخنده وفات ايلدى .
خلفى حاجى (احمدده) دخى غايت عابد و متورع برذات اولوب تمام قرق سنه
بعدا التهجداى صلاة تسبيح ايتشدر .

§

﴿ صخره الله ﴾ - قدس شريفده زيارتكاهدر داود عليه السلام
شرف نبوت و منصب خلافت ايله مشرف اولدقده بنى اسرائيلك قبه الشهاده
و تابوت عهدىنى بيت مقدسه نقل و بر خيمه مخصوصه اعمال ايدوب
صخره اللهك اوزرينه قويدى و قبه مذكوره كالاول قبله اتخاذا اولندى
بعده حضرت داود صخره اللهك اوزرينه مسجد بناسنه باشلايوب اوغلى

حضرت سلیمان تکمیل ایلدی و مؤخرأً بخت نصر مسجد مزبورنی هدم
ایدوب بنی اسرائیلک اطلاق و اعاده سندن صکره حضرت عزیر معرفتیه
ینه انشا اولندی ورو مالولر معرفتیه بردها تخریب اولنوب دین مسیح
تقرر ایدنجه یه قدر کاه تعظیم و کاه ترک ایلدی و ایمپراطور یوک قسطنطین
زماننده دین مسیح دین رسمی حکمنه کیرد کده ایمپراطور مشار الیهک
والده سی (الن) (۳۱۴ م) تار یخنده قدس شریفه عزیمتله صلیبی طپراق
ایچنده و یهودیلر طرفندن قونمش خس و خاشاک و قازورات التنده بولدی
چیقاردی و حضرت مسیحک قبری اولق زعمیله اورایه قامه کلیسایسنی
بنا ایتد کدنصکره بنی اسرائیل وقتنده مبنی اولان عمارت بیتدن بولدیغی
بنایی تخریب و ذکر اولنان زبل و قاذوراتی صخره اوزرینه دو کدیره رک
مکاننی ستر ایلدیسه ده حضرت (عمر) رضی الله عنه فتح بیت مقدس
ایچون بالذات سفر و عقب فتحده صخره یی سؤال ایدوب خبر و یرد کلرنده
در حال تطهرینی و اوزرینه بر مسجد بناسنی امر ایلدی .

§

﴿ صدا ﴾ — بر جسم الاستیقیه و یریلان حرکت اهتر ازیه نک جسم
مذ کوری محیط اولان ماده سیاله یه انتقال و سیاله مذ کوره واسطه سیله ده
آلت سمعه ایصال اولن سندن عبارت بر اثر درر . صدا حکمت طبیعیه نک
باشلیجه قسملرندن عبارت اولوب ریاضی حکمی موسیقی شعبه لرینه منقسمدر .
صدا هوا مایعات الاستیقی اجسام واسطه سیله منتشر اولوب هواسی تخلیه
اولنمش محله منشر اوله مز . متصوت بر جسمه ضرب اولنجه جسم
مذ کورک جزؤ فرد لرنده حصوله کلان بر حرکت اهتر ازیه و یا تلاطمیه دن
جسم مذ کوری محیط اولان هوا حصه دار اوله رق جسم مذ کوری محیط
اولان قسمنده اهتر ازات حصوله کتورر و مذ کور اهتر ازات متحد المرکز
هوا طبقه لر یله مسافات بعیده یه انتقال ایدر و عضو سمعه و اصل اولور . را کد
هوا دروننده صدانک بر ثانیه ده سرعتی ۳۴۰ و صوت دروننده ۱۴۳۵ ذراعدر .
اوزاقدن آتیلان برطوب و یا تفنک پاتلادیغی آنده ساعتیه باقیلوب صدانک
وصولنه قدر اولان عدد ثانیه ضبط و عدد مذ کور ۳۴۰ ایله ضرب اولنور
ایسه حاصل ضرب تقریبی اوله رق طوبک بولندیغی مسافه اولور .

مخالف و یا خود موافق هوا و صغوق و یا صیحاقت سرعت صدایی تعدیل ایدر .
 اهتر ازاات صوتیه اثنای انقال لرنده بر مانعه تصادف ایدنجه الاستیقی جسملر کبی
 زاویه و ورود زاویه انعکاسه مساوی اوله رق عکس ایدوب عکس صدا
 دنیلان اثر لری وجوده کتور لر . خطوط شعاعیه بی عکس ایتدیره رک
 بریره جمع ممکن اولدیغی کبی خطوط صدائی نك دخی قطع مکافی سطحلردن
 عکس ایتدیره رک بریره جمعی ممکندر . متقدمین حکما صدانک یالکز فن
 موسیقی به عائد قسمنی نظر دفته الوب ریاضی و حکمت طبیعیه به متعلق
 جهت لرینی بر درجه به قدر اهمال ایتمشلرایدی (فیثا غورث) متهرز تلرک
 طوللری بیننده موجود نسبتی بولدیسه ده اصل صدایه دائر کشفیاتک ترقیسی
 اون التنجی عصر دن بدأ ایدر . عصر مذکورده (بافون) نام ذات صدانک
 انتشار و عکسنی بیلور ایدیه ده بوایکی اثرک تابع اولدق لری قوانینی بیلزایدی
 مؤخرأ (سووور) نامنده بری بونلرک اهتر ازی قوانینی کشف و آلات موسیقیه به
 تطبیقنی اجرا ایلدی و (۱۸۰۹ م و ۱۲۲۴ هـ) ده دخی الاستیقی سطحلرک اهتر از
 قانونلری کشف و برچوق ترقیات وجوده کتورلدی .

§

﴿ صدرالدین ﴾ قنوی - کبار مشایخ کرام و علمای بنامدندر
 اسمی محمد بن اسحق کنیه سی ابوالعالیدر کندوسی هنوز طفل نارسیده
 اولدیغی حالده پدری وفات ایتمله اول وقت شام شریفده بولنان شیخ اکبر
 (محیی الدین عربی) حضرتلری قونیه به کلوب والده سنی تزوج و برمدت
 اوراده اکلنوب امر تربیه و تعلیمه اهتمام و تقید بیوردی . جناب صدر
 الدین بو مثللو ذوات فخامک یاورى انفس قدسیه سی و کندو استعداد
 خدا دادی ثمره سی اوله رق آز وقت ایچنده علوم ظاهره و باطنه ده کسب
 تفرد ایلوب (علامه شیرازی) (مؤید الدین جندی) (شمس الدین ایکی)
 شیخ (فخر الدین عراقی) و شیخ (سعد الدین فرغانی) کبی فضلاى امت
 کندوسندن اخذ فنون و معرفت ایلدیله . تفسیر (فاتحه) (مفاتیح الغیب)
 (نصوص) (فکوک) (نفحات الهی) و (شرح حدیث) رشته تالیفه
 چکدیکی درر لطیفه دندر . مشاهیر دن شیخ (شرف الدین قنوی) جناب
 صدر الدینه برکون (من این الی این و ما الحاصل فی البین) یعنی زهدن کلدک

زویه کیدرز و بو اراده حاصل ندر دیو صورت قدده (من العلم الی العین
والحاصل فی البین تجدد نسبة جامعه بین الطرفين ظاهرة بالحکمین) یعنی
مراد علمدن عینه کتمک و طرفینده اول نسبت جامعه بی تجدید اتمک در
واو نسبت ایسه حکم علمی و عینی ایله ظاهر در جوابنی و یردی • وفاتی
(۱۲۵۳ م و ۶۵۱ هـ) تاریخنده و قبری قونیده در • مشارالیه مولانا
جلال الدین رومی حضرتلرینک دخی علوم ظاهرده خواهده سی اولدیغی
کبی مولانای مشارالیهی کندوسته مرشد معنوی اتخاذا بیورمش ایدی •

§

﴿ صدراب ﴾ — فرس قدیم بیوک و الیرینه مخصوص بر عنواندر که
مؤخرأ چفتلک کتخدالرینه و بیوجک ضابطلره و یریلان صو باشی نامی
بوندن التمشدر • بونلرک بعضیلری نیم استقلاله و بعضیلریده حکمداران قدر
بر اقتداره مالک اوله رق مأمور بتلری بعضاً اولدلرینه دخی انتقال ایدرایدی •

§

﴿ صدقیا ﴾ — یهود حکمدار لرندندر مشهور ایکنجی (بخت نصر)
بونک قرن داشی (الیا قیم) ی (۴۹۸۸ خ) تاریخنده یعنی میلادک التی یوز
التی سنه مقدمنده قتل ایتدکن صکره بعض شرائطله بونی یرینه حکمدار نصب
ایتمشیدی بو ایسه شرائط مذکور ه بی موقع اجرایه قو یمدقن بشقه فضله
اوله رق برده محمیسی بولندیغی مومی ایله بخت نصر علیه ایقاع فساد و عصیان
ایلدیکندن بخت نصر در دنجی دفعه اوله رق کلوب قدس شریفی اویچ سنه
محاصره و ضبط ایله احراق و یغما و صدقیا ایله برابر نیجه بیکناهی زنجیر لرله
بابله اسرا و اوراده قتل و افنا ایلدی •

§

﴿ صدوق ﴾ — سیمون نام یهودینک مقدا اجتهد ایتدیکی مسائل
اعتقادیه بی تأویل و تصحیح یا خود تحریف ایدن آدمک اسمیدر (اعتقاد)
کله سنه نظر بیور یله •

§

﴿ صرپ ﴾ — اسقلاوون نسلندن متشعب بر قومدر بونلر مقدا

روم ایلنده مسکون اولدقلری حالدده عدم سکون و اطاعتلرینه مبنی ایمپراطور
(هراقلیوس) طرفندن (۶۳۰ م و ۹ هـ) تاریخنده شمذیکی صربستانه طرد
اولمشلر ایدی کیت کیده اوراده کسب جسامت ایلوب ابتدا نواحی
غریبهده اولنلری (۱۰۳۹ م و ۴۳۱ هـ) تاریخنده نائل استقلال اولدیسهده
۶۸ سنه صکرهینه حال سابقلرینه ارجاع اولنوب مؤخرآ (۱۳۸۸ م
و ۷۹۱ هـ) سنهسی قوصوه محاربه معلومه سنده دولت علیه طرفندن
تأدیب و (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ هـ) تاریخنده مملکتلری کلیاً ضبط و تسخیر
ایدلی . بو ارهده بعض وقوعات مشهوره تاریخیه دن صکره (۱۸۱۱ م
و ۱۲۲۶ هـ) ده روسیه ایله یاپیلان (یاش) مصالحه سنده مختاریت ادارهسی
دولت علیه تصدیق ایتدیریلوب بو صورتلهده بر زمان گاه اطاعت و گاه
عصیان اوزره زیر اداره دولت علیهده بولندقلری حالدده عاقبه الامر روسیه
ایله آچیلان حرب اخیر نهایتنده یعنی (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ هـ) تاریخنده
ورومانیان برار صکره قرالیتی دولت مشارالیه و اوروپا دول سائرهسی
طرفلندن قبول و تصدیق اولندی . صرپستانک حدودی طونه دن
(صوا) نهریله چار طاغنه منتهی اولور . مقر حکومتی بلغراد و سائر
باشلیجه مواقعی (سمندره) (قراقویا) (زایچار) (علکسنجه) شهرلری
اولوب مجموع نفوسی برملیون یدی یوز بیک راده سنده در .

§

﴿ صرف ﴾ - وضع نوعی ایله موضوع اولان مفردات و مدلولاتنک
انواعندن و مفردات مذکوریه عام و شامل اولان هیئات اصلیه و تغیرییه
وسائرهدن باحث بر علمدر . مبادیسی کلام عربک استعمال و تبییندن
استنباط اولنان مقدماتدر .

علم صرفی الک اول تدوین ایدن ابو عثمان بکر بن حبیب المازنی در . مبرد
علم نحوی سیبویه دن صکره ابی عثماندن اعلم کیمسه یوقدر دیدی . کندوسی
ابوعبیده و اصمعی و ابی یزیددن و مبرد و فضل بن محمد و دهانجه ذوات
دخی کندوسندن روایت ایشلردر .

تصانیف متعددهسی وارددر وفاتی (۲۴۷ یا خود ۴۸۵ هـ) و بعضیلرینه کوره

(۵۲۳۰) تاریخیدر . کوزل طبیعت شعر به سی دخی و ار ایدی شوایکی بیت آنکدر
شیطان یهجز ذوالریاضة عنهما * رأی النساء و امرة الصبیان
اما النساء فانهن عوا هر * واخو الصبی یجری بغير عنان
§

﴿ صعده ﴾ — یمنده صنعانك جهت شمالیسنده یمن جبال سراسی
اوزرنده والی ساعت بعدنده و یمن ایله عسیر آره سنده بر قطعنك اسمیدر
بوراسی بر سنجاقلق محل اولدیغی حالده هنوز دولت علیه اداره سنه النمدی
اشبو بلاد صعدهنك اسکله سی صعدهیه اوتوز ساعت مسافده اولان
(جزان) قصبه سمیدر و حوالی و ملحقاتی (بلاد حاشد) و (نجران)
و (طاهر خولان) و (رازح) و (ادعة النجدیه) نام محلردر . ذکر
اولنان نجران (بلاد یام) دیمك اولور .
§

﴿ صفانی ﴾ حسن بن محمد بن حسن بن حیدر بن علی العدوی —
(۱۱۸۱ م و ۵۷۷ ه) تاریخنده (لاهور) ده تولد و (۱۲۵۲ م و ۵۶۵ ه) ده
بغدادده وفات ایلدی .
جميع فنونده و باخصوص علم لغت و فقه و حدیثده امام و مرجع كافة انام
ایدی . غزنه ده نشوونما بولوب (۶۱۵ ه) تاریخنده بغدادده بعده رسالت
طریق ایله هنده عزیمت و اوراده بر مدت اقامتن صکره حج شریفه عزم
ونیت ایلوب بعد اداء الحج یمنه و اورادن دخی بغدادده عودت ایلدی
و مؤخرآینه هنده کیدوب تکرار بغدادده کلدی .
و علم لغتده (مجمع البحرین) (تکمله صحاح) (عباب الزاهر) نام کتابلری
یازدی اشبو عباب زاهری تکمیل ایده میوب باب (بکم) ده قالدیغندن
حقتده شعرای عصری (ان الصغانی الذی . حاز العلوم والحکم . کان
قصرای امره . ان انتهى الی بکم) دیمشردر . كذلك لغتده (شوارد)
(توشیح الدریدیه) (اضداد) (اسماء السعادة) (کتاب الاثر) (اسماء
الدين) (مشارق الانوار) شرح بخاری) (در السحابة فی وفيات الصحابة)
(عروض) (شرح ابیات المفصل) (نقعة الصدیان) (مناسك الحج) و امثالی
برچوق کتب مفیده تألیف ایلدی .
§

﴿ صفوت ﴾ افندی — شعرای بنامدندر در سعادتده بر مدت
قرانته باش کتابتی ایدوب (۱۸۷۵ م و ۱۲۶۲ هـ) تاریخنده تقاعدی اجرا
اولمشدر . اختراع مضامینه قادر بر شاعر ماهر ایدی اصل اسمی مصطفادر .

§

﴿ صفوی ﴾ — (اسماعیل) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿ صفین ﴾ — اورفه شهرینک یوزاوتوز کیلومتر و جنوب شرقیسنده
وفراتک شرق جهتنده واقع (دیر) قصبه سیله طوزله اره سنده بر موقعک
اسمیدر (۶۵۷ م و ۲۷ هـ) تاریخنده امام علی کرم اه و جهه حصر تلی ایله شام
والیسی حضرت معاویه بیننده اولان محاربه مشهوره بوراده و قوعبولمغله
تاریخجه بعض مرتبه اهمیت قزانمشدر .

§

﴿ صلاح الدین ﴾ ایوبی — دولت ایوبیه مؤسی ابوالمظفر (یوسف)
نام ذات جلادتسماتدر مصرده سلطان (عضد) ک وزیر اولدیغی
حالده مشارالیهک و قوعوفانی اوزرینه بالفعل جالس مسند حکمداری اوله رق
کندو نامنه (دولت ایوبیه) بی تشکیل ایش و اون بش سنه اهل صلیب
ایله پیانی محاربه لر ایدرک (حلب) (جا) (حص) (طبریه) (لاذقیه)
و (۱۱۸۷ م و ۵۸۳ هـ) تاریخنده قدس شریف حوالیسنی اللرندن آلوب
قدس قرالی (لوزینان) ی اردوسیله برابر اسیر ایشدر . قدس خرسیتیانلری
مؤخرأ مسلمانلر علیه عروق اهل صلیبی تحریک و قدسی تخلیص امنیه سیله
حضرت (عیسی) علیه السلام بر عرب النده دو کیلیورکی شان ملی به
کران کله جک بعض فساد آمیز رسملرینی چیقاره رق آوروپایه کوندرملری
اوزرینه فرانسه انکلتره المانیا ایتالیا قرالری برر جسیم اردو ایله قدسی
قورتارمغه کلدیلر سده محضاً مشارالیه صلاح الدینک ثمره حسن تدبیر
وغیرتی اوله رق هیچ برایش کوره میوب کلدکلری کی کیتدیله .

صلاح الدین مؤخرأ شام و موصل اتا بکی بولسان عیسی (نورالدین) ک
وفاتندن صکره شامه دخی مالک اولمش و یمن و نوبه طرفلرینه دخی بالاستیلا
اولحوالیده تشکیل ایلدیکی (بنی ایوب) حکومتنه امناسندن برینی و کالتله

کوندر مشدر . وفاتی (۱۱۹۳ م و ۵۵۸۹ هـ) تاریخنده و قبری شام شریفده در .
(اهل صلیب) کله سنه دخی نظر بیوریه .

§

﴿ صنایع ﴾ - اینسای بشرک محتاج اولدیغی معمولاتی وجوده
کتوره جک اعماله تعبیر اولنور . صنایعک بر نوعی زراعت کبی ال و یا
ماکنه ایله مواد طبیعییه موقع استفادهیه وضع ایتمکدن یاخود صنایع
نسجیه کبی مواد طبیعییه احتیاجات بشریهیه موافق معمولاته تحویل
ایتلکدن عبارت اولور . دیگر نوعی قوه مفکره ثمراتی اولوب بوده یا صرف
قوه مفکره معاونتیه حصوله کاور علی العموم ادبیات کبی یاخود قوه
مفکره ایله برابر حواس سائر دنک ده معاونتیه وجوده کاور صنایع نفیسه
کبی . اورو پالور صنایع مختلفه دنک قواعد مخصوصه سنندن باحث
و (تکنولوژی) نامیه بر فن وجوده کتور مشلدر . فرانسه ده
(۱۸۰۳ م و ۱۲۱۸ هـ) ده تاسیس اولنش اولان صنایع مکتبلی ماکنه
ویال ایله یاپیلان صنایعک قواعدینی اصلاح و تعدیل ونشر غرضیه تاسیس
اولنش اولوب مکاتب مزبوریه ۱۵ یاشندن ۱۷ یاشنه قدر طلبه آلنور
و درسلی نظری و عملی اوله رق تدریس اولنور . ۱۸۲۹ ده خصوصی
اوله رق تاسیس اولنوب مؤخرأ حکومت اداره سنه آلنان (صنایع) مکتبی
ملکیه مهندسیله صنایع سائره ایچون ایش باشی یتشدر . ۱۷۵۹ ده
مؤسس (قونسر و اتوارده ژار) نام بر اداره دخی صنایع ایچون ایجاد
اولنان آلات و ادوات و ماکنه لک برر قطعه کوچک مودلرینی حفظ
ایدوب صنایعه متعلق معلومات جدیدیه نشر و تعمیم ایله مشغول اولور .

§

﴿ صنعا ﴾ - یمن ولایتک مرکزی اولان شهردر بوشهر بر و اسع
و معمور صحرا ده و (جبل نقم) ایتکنده مبنی و جله سی صوم کار کیر و اوچر
در در قات اوله رق بش اتی بیک خانه ویکرمی بشیک نفوسی واللی جامع
و مساجد و اون حمام و برچوق باغچه لری حاوی اولوب اطرافی متین حصار
و مرتفع قله لرله احاطه اولنش و درونندن (غیل الاسود) نام نهر کچمکده
بولمشدر . و اوج چاریک مسافده اولان (روضه) نام قصبه دخی نایت

معمور و پك چوق باغ و باغچه لر و قصر لر له مزین اولوب اكثر اغنیای اهالی
صنعا ایام صیفده بوراده اكنور لر . صنعایی علی روایة سام بن نوح علیه
السلام بنا و دروننه برقیو حفر و قصر (غمدان) ی انشا ایتدی سور لر
و قله لر و جبل مزبور یماچنده اولان قلعه صکره دن یاپلشدر . صنعایه زمان
جاهلیه ده (ازال) دیر لر ایدی مؤخرأ صنایعك جزیره العربده اشتهارینه
بناء بو نامی آلمشیدی .

بوراده برقاب دروننده ایکی حبه لی بر نوع بغدادی حاصل او اور اهالی بوکا
(علس) تعبیر ایدر لر . محصولات سائره سی و اهالینك مذهب لریله وقایع
تاریخیه سی ایچون (یمن) کله سنه نظر بیور یله .

§

﴿ صوت ﴾ — اکثر حالده شفاف ورنکسز ولدتسز و قابل تضییق
والاستیقی و برودت و حرارت واسطه لریله تبخر ایدر بر جسم شریفدر .
صو حکمای متقدمین عندنده اجسام بسیطه دن عد و اعتبار اولندیسه ده
متأخرین بر قسم مولد الحموضه ایله ایکی قسم مولد المادن مرکب اولدیغنی
و طبیعتده غایت مبذول اوله رق اویج حالت اوزره بولندیغنی اثبات ایلدیلر
اولا هواده و بلوتلرده سیال والاستیقی یعنی بخار — ثانیاً دکز نهر چای
و کوللرده مایع — ثالثاً بوز قار و طولو هیئتنده اوله رق جمال حالنده بولنور
و بولردن بشقه کافه اجسام عضویه نك و اکثر اجسام معدنیه نك جزؤ مرکب
اصلیسندن عدا و لنور . طبیعی صولر خالص دکلدر نهر کول چشمه و قیناق
صولرنده دائماً آز و یا چوق مواد اجنبیه محلولی بولنور ایسه ده مواد
مذکوره نك تقطیر اصولیله دفعی ممکندر یا غمور صویبی موجود صولرك
اك خالصیدر . دکز صولرنده کندو وزنك یوزده دردی قدر طوزو مواد
اجنبیه موجوددر . طبیعی صولرك ایچنده خاصه مخصوصه دینه جك
قدر مواد اجنبیه بولنور ایسه اكا معدن صویبی تعبیر ایدر لر زیرده محرر (معدن
صوینه نظر بیور یله)

۴ درجه حرارتده بولنان ماء مقطر ك بر پارمق مکعبی جمنك وزنی تام برقیه در
و بو مقدار درجه حرارتده صویك ثقلتی مقدار اعظمیسنه تابع اولدیغندن
اجسام سائره نك ثقلتلری بوکا نسبتله تعیین و تقدیر ایدیلور ۱۰۰ درجه

حرارتده صوغلیان ایدوب تبخره باشلار بتون صولرده درونلرنده یشایان مخلوقات عضویه به مدار حیات اوله جق هوا موجوددر و بو هواده بولنان مولد الحموضه هوای نسیمیده بولناندن زیادهدر صویک ایچلمسی و موالید ثلثهده عضو مولد اولمسی حیثیتیه اهمیتندن بشقه تدبیر منزل و صنایعجه اولان تطبیقات کثیره سی جهتیه ده مهمدر . ایچیله جک صولر صابونی سرعتله حل و سبره بی سهولتله طبخایدنلردر . آجی صولرده (سوافات دوشو) دینلان ماده زیاده اولدیغندن نه شربه ونه ده طبخه الویریشلی اوله مز . حاوی اولدقلری مواد عضویه و سائره نك چوریمسندن طعم ولدتی بوزلمش اولان صولر کموروقوم ایله یاپیلان سوز چکلردن چوریلهرک تطهیر اولنه یلور

§

﴿ صور ﴾ — فنیکهده ایکی شهرک اسمی اولوب بریسی صیدانک ساحل جنوبیسی اوزرنده دیکری جوارنده واقع بر جزیرهده بولنور برنجیسی میلاددن ۱۹۰۰ سنه مقدم تأسیس اولنوب (۵۷۲ م) تاریخنده (مختصر) طرفندن تخریب اولمش و ایکنجیسی مملکتلرینک دوچار اولدیغی یغما و قتل نفوسدن رها بولمق اوزره جزیره مزبوره به النجا ایدن صورلیلر طرفندن انشا قلمشدر . صورک شمالاً صیدایه و جنوباً مصره متوجه ایکی لیمانی وار و سورلری غایت مستحکمدر . جزیره بی قره دن تفریق ایدن بوغازک عرضی تقریباً اوچ کیلومتر و اولدیغندن ضبطی متمعدر بوراسی وقتیه اک زنگین بردولت طرفندن تشکیل اولنهرق قوه بحریه جه دخی فوق الغایه ایرو ولدیکندن (ملکه البحور) نامی ایله شهرت شعار اولمشیدی اولوقت تجارتی دخی بحر اطلاسی به قدر تمتد اوله رق دنیا ده کوچک بیوک هر برغوائلندن وارسته بولمشیدی باخصوص قرالری یاننده معروف اولان (حیرام) نام قرال حضرت سلیمان ذیقمت کراسته اعطا و اور شلمیده بولنان معبدک انشاسیچون کافی درجه عمله اسرا ایلشدر . صورک میلاددن (عن ۵۷۲ الی ۵۵۴) مقدمنه دکین اولان مدتدن ماعدا وقتلرده شکل حکومتی مستقل ایدی . آثور حکمداری اولان صلما نازاره قارشو صوری مظفرانه وقایه ایدن (رالیله) واون اوچ سنه محاصره دن صکره بختنصر طرفندن ضبط ایلدیکی ائنده

حکمدار اولان ایکنجی (اینوبال) صورتک اک مشهور حکمدارلرندن ایدی
صوری یدی آی محاصره دن صکره ضبط ایدن مشهور اسکندر دخی غایت بیوک
بر بند ایله جزیره یی قره یه وصل ایلدی . بر چوق سنه لر دن صکره دیمتریوس
پولیکرنک پدری اولان (انتیفون) زمانده اون درت آی قدر بر محاصره ده
کوره رک اولوقدن برو سوریه یه التحاق ایتدی (۵۴۶۹ خ) تاریخنده یعنی
میلادک یوز یکر می بش سنه مقدمنده صور لیلر بالنفس قانونلری واسطه سیله
اداره اولنق ماذونیتنی سوریه حکمدارلرندن تحصیل ایلدیله بوزمان سوریه ده
مستعمل اولان تاریخه صور تاریخی دینلوردی بوشهر سوریه ایله برابر
رومالولره کچوب مؤخرأ عربلر و صکره (۱۵۱۷ م و ۹۲۳ هـ) ده دولت
علیه طرفندن ضبط اولدی . شمدیکی صورتک انجق ایکی بیک اهالیسی
اولوب لیمانی دخی قوم ایله طولمشدر .

§

﴿ صوفیه ﴾ — بلغارستان امارتنک مقر اداره سیدر نفوسی
مقدما قرق الی بیک راده سننده ایکن شمدی اون ایکی بیکه تنزل ایتدی .
اوهلری پک واسع و منبت اولوب جوارنده خیلجه تیمور معدنلری بولنور
ودرننده شیاق واقشه سائره نسج و اعمال اولنور . قابلیجه لری مشهوردر
بوراسنی (۱۳۸۶ م و ۷۸۸ هـ) تاریخنده روم ایلی سرعسگری اینجه (بلبان)
بک برمهتدی جاسوسک حسن تدبیریه بلا محاربه ضبط ایلشیدی . نام
عتیق (ساردیق) در (۳۴۷ هـ) تاریخنده بوراده دخی بر جمعیت رهبانیه
تشکل ایدرک (اریهن) مذهبنی تدقیق ورد ایلشیدی .

§

﴿ صولاق ﴾ — ملوک عثمانیه حضراتنک حضر و سفرده اثنای
حرکتلرنده محافظه نفسلری ایچون ترتیب اولنش بر طاقم یایا آدملر درکه
بونلر اسب شاهینک هر ایکی طرفنده واوکنده پیاده اوله رق یوررلر و سفرده
تهلکه لی محللردن مرور و عبور اثناسننده آتک دیز کینندن طوته رق محافظه
نفس نفیس پادشاهی یه اعتنا ایدرلر ایدی . صولاقلر یکچیریلر زماننده
التمش و التمش بر و التمش ایکی و التمش اوچنجی جماعت اورته لرندن آلتنق
اوزره جله یوز نفر اولوب الیلرده باشلرینه توکلای کلاه و بیاض بنیش

واوستنه ینه بیاض ودرت قوللی خفتان کیرلر و اشبو قوللرک ایکیسنی قوللرینه کیوب دیگر ایکیسنی قوشاقلرینه صاررلر و آرقه لرنده اوق قویمغه مخصوص برمحفظه طاشیدقلری کبی اللرنده بررده اوق طوتارلر ایدی .
یکچیری اوجاغی لغو اولندقدن صکره اشبو صولاقلر بر بشقه طرز مستحسنه صوقلدیلر شو یله که غایت مزین ستری وپانظلمون ایله برابر باشلرنده قطیفه لی و چکه قوردونلی قالپاق و قالپاغک اوزر ینه بر قاج نوع و صورتده اوزون رنگ آمیز توکلر طاقیلی اولدیغی حالده الیلرده پادشاهک اوکنده و آتی اطرافنده منتظماً یوررلر و ایچلرندن بعضیلری یالدیزلی تبر طاشیرلر و باشلرنده کی توکلر ایسه پادشاهی سر بستجه کورمکه بیاغی مانع اولورلر ایدی .

§

﴿ صوماتره ﴾ — قطعه اوقیانوسیه ده واقع (سوندا) یاخود (مالیریا) اطه لرندن بر بیوک اطه در بو اطه آسیایه مر بوط ملاقه شبه جزیره سی جوارنده و تخمیناً یکرمی ایکی بیک ساعت مربعنده اولوب اهلایسنک اکثریسی اسلام و بر مقداری مجوسدر و موقعی هر نقدر خط استوا تحتنده ایسه ده هواجه هندستانده کی بنکاله دن معتدل اولوب انجق سواحل شرقیه سی زیاده جه بتاقلقدر . صوماتره نک بر نصفی (۱۶۲۵ م و ۱۰۳۵ هـ) تاریخنده فلنکلوره کچدیسه ده مطلوب و جهله اداره سی ممکن اوله مامشیدی مؤخرأ انگلیز لره کچوب (۱۸۲۴ م و ۱۲۴۰ هـ) سنه سی فلنکلیرک هند مستلکاتیه مبادله اولندیغندن ایوم ینه فلنک دولتی جایه سنه انتقال ایلشدر .

§

﴿ صهیون ﴾ یاخود (سییون) — قدس شریفک جهت غربیسنده براسکی قلعه نک اسمیدر (داود) علیه السلام ایام حکومتنده (تابوت عهد) ی (یعرم) قریه سندن بو قلعه یه کتوروب حفظ ایلش و صکره مخدوملری حضرت سلیمان علیه السلام بیت مقدسی اکالدن صکره اورایه نقل ایتش ایدی . بوراسی اول وقت کبرای بنی اسرائیلک مدفنی اولمق حسبیه حضرت سلیمان علیه السلام دخی بورایه دفن اولنمشدر بوکا شهر داود دخی دنیلور .

(صهیون) الیوم لاذقیه ده بر ناحیه نك دخی اسمیدر .

§

﴿ صیامیه ﴾ — مجوسیلره یقین بر فرقه در روایت کوره بونلر
ارزاق طیبه ایله صائم و عبادات جناب باری یه مشغول و مداوم بر فرقه
اولوب ذبح و نکاحدن اجتناب و مجرد و عبادتلی اثناسنده آی و کونشده
تعظیم و توجه ایلرلر ایدی .

§

﴿ صیدا ﴾ — سوریه ده بیروت سنجاغی ملحقاتندن بر قضا مرکزیدر
بوقصبه بیروتک اون ساعت بعد جنوبیسنده و ساحل بحرده بر کوزل موقعه
اولوب اجنبیلرله برابر اون بیکه قریب نفوسی والتی عدد جامع اون التی
مکتب بش جام بش کایسای حاویدر . مقدا (صیدون) نامیله معروف
ایدی حالا فرنکر (سیدون) دیرلر قصبه مز بوره ابن حامک بیوک اوغلی
(صیدا) نك اثر تأسیساتی اولدیغی حقنده بعض روایت واردر . (۱۶۳۰ م
و ۱۰۴۱) تاریخنده امیر فخرالدین طرفندن لیمانی طولدیرلشیدی اسکی
سوریه حکمدارلرینک مشهور قبرلری بوراده ایدی دیرلر .

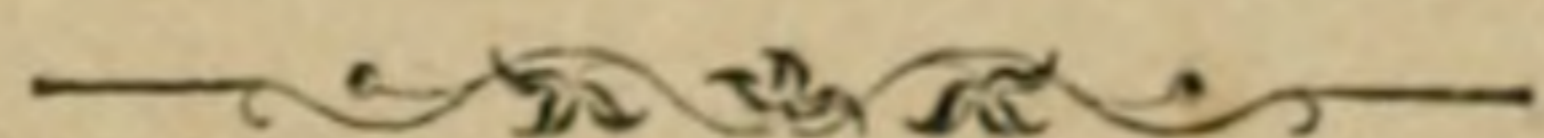
§

﴿ صیرفی ﴾ — امام شافعیدن صکره علم اصولده اعلم خلق الله
بودر دیرلر . اسمی محمد بن عبدالله کنیه سی ابوبکر وفاتی (۹۴۱ م و ۵۳۳۰ هـ)
تاریخنده در .

(شرح الرساله) نامنده بر کتابی واجماع بحثنه متعلق دیگر بر اثری ودها بعض
تصانیفی واردر .

§

﴿ صین ﴾ یاخود (سین) — چین لفظنک معریبدر یونانیلر
(سریقا) دیرلر . (چین) کلمه سنه نظر بیوریله .

(ص) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری	
طر بزون	جانیك		نا حیه	صا تیش
موصل	کرکوک		نا حیه	صا تو قلعه
ایدین	منتشا		نا حیه	صارالوس
ایدین	صاروخان	قصبه	نا حیه	صارت
انقره	قیصریه		نا حیه	صاری او غلان
اطنه	اطنه		نا حیه	صاری جام
خداوندکار	خداوندکار	خندق	نا حیه	صاری چایر
سلانیك	درامه		قضا	صاری شعبان
قونیه	قونیه		نا حیه	صاری پکیلو
مناستر	مناستر		نا حیه	صاری کول
اطنه	ایج ایل		نا حیه	صاری قواق
ایدین	مغنیسا		مرکز لواء	صاروخان
بتلیس	کنج		قضا	ساسون
سوریه	طرابلس شام		قضا	صافیا
طر بزون	جانیك		قضا	سامسون
دیاربکر	ماردین		نا حیه	صاور
شهر امانتی	ازمید		نا حیه	صبا نجه
ین	عسیر		قضا	صبیا
قره سی	قره سی		نا حیه	صتدرغی
قونیه	قونیه		نا حیه	صحرا
قسطنونی	قسطنونی		نا حیه	صرت
درسم	درسم		نا حیه	صغمان
سوریه	عکا		قضا	صفد
موصل	کرکوک		قضا	صلا حیه
قسطنونی	قسطنونی		نا حیه	صمانجی
قسطنونی	بولی		نا حیه	صماقو
ین	ین		مرکز ولایت	صنعا
خداوندکار	قره حصار		قضا	صندقلی
اطنه	ایج ایل		نا حیه	صندالو
سیواس	قره حصار		قضا	صوشهری
ایدین	ایدین		نا حیه	صوبیجه
قونیه	قونیه		نا حیه	صودرهمی

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری	
سوریه	بیروت	شکفتی	قضا	سور
حکاری	الباق		ناحیه	سوراطان
انقره	یوزغاد		ناحیه	سورغون
ایدین	صاروخان		ناحیه	سوغان
اطنه	اطنه		عشیرت	سوفیلر
ادرنه	دیمتوقه		قضا	سوفیلی
جبل لبنان	جبل لبنان		قضا	سولیا
ایدین	صاروخان		قضا	سومه
انقره	انقره		ناحیه	سونغورلی
سیواس	سیواس		ناحیه	سونیسا
شهرامانتی	چتالجه	ناحیه	سویولی	
سوریه	لازقیه	قضا	سهیون	
ایدین	ازمیر	ناحیه	سیغه جق	
سوریه	بیروت	قضا	سیدا	
خداوندکار	قره حصار	ناحیه	سیچانلی	

حرف ض

﴿ ضحاک ﴾ — ملوک پیشدادیان بن بری اولوب اسمی (بیوراسب) در تخمیناً (۳۵۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکی بیک طقسان درت سنه مقدمنده جشیده خلف اولمش ایدی . اهالی یه برطاقم آغرو ویرکولر طرحیله اجرای مظالمه باشلادیغندن مشهور تیمورجی (کاوه) معرفتیله خلع و قتل اولنوب یرینه (فریدون) اجلاس ایدلشدر . (کاوه) کلمه سنه دخی نظر بیوریه .
تواریخده پک چوق و قوعاتی مقیدایسه ده افسانه قبیلندن اولدیغیچون النمدی .

§

﴿ ضحاک ﴾ بن مزاحم — مشاهیر تابعیندندر . (۶۷۹ م و ۶۰ هـ) تاریخنده تولده (۷۴۹ م و ۱۳۲ هـ) ده خراسانده وفات ایلدی . تدریس علم ایله مشغول بر ذات فطانتشمول ایدی . محکیدر که مشارالیه بر خرسیانی فضائل شریعت محمدیه دن بحث ایله قبول دین اسلامه ترغیب ایلدکده خرسیان بنم اسلامه ذاتاً محبت وار لکن شرابه اولان محبت قبولنه مانع بولینور دیر . ضحاک صاحب ادراک دخی (اسلم فاشربها) یعنی اسلام اولده ینه ایج دیهرک ارائه طریق سهولت ایتمکه خرسیان درحال عرض ایمان ایلر . بونک اوزرینه ضحاک مومی الیه اشته توفیق حق ایله مسلم مسلم اولدک بوندن صکره اکر دوزرینه ایچرسک شرعاً حدینی بیلدیررلر دیمکه مهتدی مومی الیه کافه شعاریله اسلامی اختیار ایدوب داخل دائره اختیار اولور . (اشته حیلۀ شرعیه دن مراد بویله شیلردر) .

§

﴿ ضحاک ﴾ بن قیس — حلم ایله مثل سائر وعقل و ذکا و فضل

ودها ایله نامی السنه ده دأر اولان احنف بن قیس درکه اجله سادات
تابعیندندر . حضرت عمر و عثمان و علی رضی الله عنہم دن حدیث
روایت ایدوب کندوسندن دخی حسن بصری حضرتلری و بصره
اهالیسی نقل حدیث ایلدیلر . احنف قبائل عربدن مشهور بنی تمیم
قبیله جسمیه سنک سیدی یعنی رئیس ایدی . حضرت علی ایله برابر
وقعه صفینده و عمر و عثمان (رضی الله عنہما) زمانلرنده بعض خراسان
فتوحاتنده بولمشدر .

مرویدرکه امر حکومت معاویه ده مستقر اولدیغی ایامده برکون معاویه نك
مجلسنه کلوب اثنای مصاحبته معاویه احنفه توجیه خطاب ایله یا
احنف الله حقیچون صفین کوننی تخطر ایتدیجه قلبده پک بیوک بر هیجان
واضطراب حاصل اولیور دیدکده احنف یا معاویه الله حقیچون او کوللرکه
بزآنکله سکا غضب و عداوت ایلش ایدک هنوز سینده مزده نهان و او قلیچلرکه
آنلرله مقاتله ایتشیدک الان غلافنده پنهان طور ییور اکر سن تکرار نأره
حربی اویاندر مق استرسک بزده حاضر و آماده یز دیهرک مجلسندن قالقار کیدر
آردندن معاویه دخی حرمه کیردکده پرده دن محاوره بی دیکله مکده اولان قز
قرنداشی یا امیر حضور یکزده او یله تهدیداته جسارت ایدن نصل قورقوسز
آدم ایدی دیو صور دقده معاویه او او یله بر کیسه درکه اکر غضبه کلورسه
بنی تمیم قبیله سندن یوز بیك مرد دلیر منشأ غضبندن هنوز آگاه و خبیر دکلر
ایکن محضا غضبنی کورمکله پر غضب اولوب یولنده جان و باش فدا ایدرلر
جوابنی ویرر .

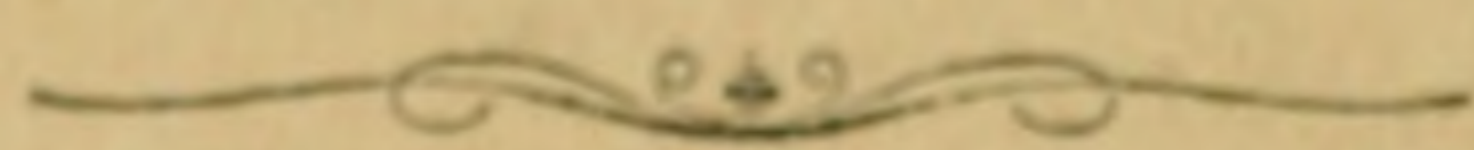
بر کیسه احنفه نسبکده شرافت و وجهکده صباحت اثری یوغیکن قومکه
سبب سیادتک ندر دیو صور دقده احنف (نجلاف مافیک) یعنی بنم اولونغمه
سبب سنده اولان خصلتک خلافیه متصف اولدیغی در دیدی . سائل
اول خصلت ندر دیدکده احنف (ترکی من امرک مالایعینی کما عناک من امری
مالایعینک) کلام بلیغنی ایراد ایتمشدرکه مالی خصلت مزبوره مالایعینی بی
ترکدر . اشته اول ترک مالایعینی به مثال سن بنم حالمی صور یغکدر دیمک
اولوب فی الحقیقه غایت ملزم دوشمشدر .

﴿ ضیا ﴾ — خواص سائر هسندن بشقه واسطه رؤیت اولغله طاننان
سیاله معلومه در . اجسام ملتهبه ایله شمس و بعض کواکب کندو جسملرندن نشر
ضیا ایدر لر . ضیا بتون غازلر ایله اکثر مایعات و بعض اجسام صلبه داخلندن
مرور ایدر . ضیایانک مرورینه حیلولت ایتیمان جسملره شفاف و یا ناقل
ضیا و ضیایانک مرورینه مانع اولنلره ده غیر شفاف دنیلور . حکمت طبیعیه نك
ضیادن باحث قسمنه (فن مرایا) تعبیر ایدر لر . ضیایانک انتشاری اثناسنده
تعقیب ایلدیکی استقامته خط شعاع تعبیر اولنوب خط شعاع محل خلا ایله
متجانس و شفاف واسطه لر دروننده خط مستقیم استقامتیجه منتشر اولوب
خطوط شعاعیه نك بر نقطه دن دیگرینه خط مستقیم اوزره منتشر اولسی
خاصه سی واسطه سیله اجسامده (ظل ذاتی) و (ظل منتقل) دنیلان ایکی
نوع کولکه نك اسباب حصولی تعیین اولنور . ضیا بر سطحه تصادف ایدنجه
استقامتی تبدیل ایدر . بوکا (انعکاس) دیر لر . بر خط شعاع شفاف بر
واسطه دن دیگرینه مرور ایدنجه اولکی استقامتی تبدیل ایدر ک انکسار
دنیلان تبدلاته اوغرار که انکسار ک درجه شدتی هر نوع خط شعاعلر ایچون
ثابت اولیوب خطوط شعاعیه ده آتیده کوستریلان رنگلری صره سنجه
شدت تناقص ایدر (مور . چویدی . مائی . یشیل . صاری . ترنجی .
قرمزی .) خطوط شعاعیه نك بر لشمسندن حصوله کلان سموت ضیاییه نك
شفاف بر جسمدن ومثلاً منشوری الشکل بللوردن امراری اختلاف انکسار
مناسبتیه رنگلرینه کوره خطوط شعاعیه نك ایرلمسنی موجب اولور . مزی
بر ماده نك درجه اضائه سی شدتی مسافه زیاده لشدکجه تناقص ایلدیکی جله نك
معلوم اولدیغی کبی مقدار تناقصک بر ماده مضئیه ایچون مسافه لرک مر بعریله
متناسب اولدیغیده بالتجربه ثابتدر . بر نقطه مضئیه ایله اضائه اولنان بر جسم
ایکتجی بر نقطه مضئیه یه عرض اولنجه بعض حالاتده جسم منور ظلمت پیدا
ایدر و بوندن کآن بر مقدار ضیایه دیگر بر مقدار ضیاضم اولنور ایسه قرانلق
حاصل اولمق لازم که جک کبی بر قاعده استدلال اولنور ایسه ده بو خصوص
اخیراً (انترفرانس) دنیلان بر اثر ک نتیجه سی اولدیغی بالتجربه میدانه چیقارلمش
وتابع اولدیغی قوانین دخی تعیین اولمشدر .
ضیایانک حقیقتی حقنده بین الحکما قبول اولنش ایکی فرض وارددر . بونک

برینه فرض تلاطم دنیلوب بوفرضه کوره بوعالم (اتر) تعبیر اولنور غایت رقیق والاستیقی بر ماده سیاله ایله محاط اولدیغندن ماده مذکوره نك قابل رؤیت جسمك تأثیری واسطه سیاله حصوله کلان اهتر ازاتی طبقی اجسام متصوته واسطه سیاله حصوله کلان اهتر ازات هوا ایله قولاغده ایصال اولدیغی کبی عضو بصره دخی ایصال اولنور . بناءً علیه رؤیت وضیا ماده سیاله مذکوره دروننده اجسام مرئیة نك حصوله کتوردکاری حرکت تلاطمیه نك اطرافه انتشار وتصادف ایتدکاری مقاومتله کوره تبدل ایدرک عضو بصره وصولندن عبارتدر . دیکری دخی فرض صدور دنیلان فرضیات اولوب بوده ضیانتک جزؤ فردلری غایت رقیق بر ماده مخصوصه اولوب اجسام مضمیئه واسطه سیاله هر طرفه کمال سرعتله منتشر اولمقدن عبارتدر .

§

﴿ ضیای الکتریقی ﴾ ناقل الکتریقی — ایکی جسمك بر برینه غایت یاقلاشدیرلدقلری نقطه دن جریان الکتریقی مرور ایلدیکی اثناده شراره الکتریقیه متوالیه دن متحصل ضیایه تعبیر اولنور . بو ضیا غایت شدتلی اولوب حتی جریان الکتریقی بر برینه غایت قریب ایکی کمور پارچه سنك اینجه اوجلرینك ارسندن مرورا ایتدیریلور ایسه عادتاً کونش ضیاسی قدر پارلاق اولور . الان آورو پاده برخیلی شهرلر بو نوع ضیا ایله تنویر اولنمقده اولدیغی کبی فنارلرده و دشمنك کیجه وقتی حالنی کشف ایتک اوزره اردولرده و خصوصیه سفائن حریه ده دخی قوللانمقده در . بو فنارلرده جریان الکتریقی تأثیرندن کمورلرک اوجلری بیلنرک بر بربندن اوزاقلاشدیغی جهتله مسافه مطلوبه بی محافظه ایده بیلک اوزره مختلف الکتریقی فناری ناظملی میدان کلمشدر .

حرف ط

﴿ طاپو ﴾ - رقبه سی بیت الماله عائد اراضی امیر به نك تفویضی
صره ده جانب میریدن حق تفوض مقابلی النان معجله یه و مأموری طرفندن
و یریلان سنده اطلاق اولنور . (طاپو) لغات ترکیه دن اولوب انقیاد
و بیعت معناسنی تضمن ایدن (طاپوق) لفظندن غلطدر .
§

﴿ طارق ﴾ بن زیاد - افریقا سرعسکری (موسی بن نصیر) ک
چرخه جیسیدر سرعسکر مومی الیه افریقای شمالیده ایتالیا اداره سنده
اولان (موریتانیا) بی سراپا ضبط ایله (طنجه) بی مرکز اتخاذا ایتدیکی
اشاده قارشو طرفده اسپانیا دولتنگ (سبته) محافظی بولنان (جولیانوس)
قرالنه بر خصوصدن طولایی کوچنوب موسایه بعض مواعیدی متضمن
خبر لر کوندر دیکنه بناء موسی (۷۱۰ م و ۹۲ هـ) تاریخنده یکر می بیک
عسکر ایله اشبو طارق جولیانوس طرفنه یوللا مشیدی طارق اسپانیولرک
کثرتی کوردیکی کبی عسا کر اسلامیه به بادی رجعت اولسون ایچون کلد کبری
سفائی یاقوب محاربه یه باشلادی و برنجی دفعه بوزلمشیکن ایکنجی محاربه بی
غایت مظفرانه بر صورتله قزانوب برچوق اسپانیول ایله قرال (رودریق) ی
اخذ و اعدام و شوانهزام اعدادن دهها زیاده استفاده و توسیع دائره مظفریت
ضمننده ایچرولره طوغری تحریک اقدام اقدام ایلدیکندن بر مقتضای بشریت
موسانک عروق رقابت و غیرتی طارق حقنده غلیانه باشلادی بناء علیه
اوده بر طرفندن موجود معیتله اسپانیا یه کچوب ایکی طرفلی فتوحاته قویولدیله
سده مومی الیه بونکله ده آتش حسدینی تسکین ایده میوب طارقک علیهنده

شکایاته قالشدیغندن هرایکسی دخی اول وقت مقام خلافت اولان شام شریفه جلب و محاکمه اولندیلو و طارک برائتی تین ایدوب موسی طرفدا اولندی . طارک افریقاده ابتدا کچدیکی محله (جبل الطارق) دینور ایدی مؤخرأ فرنگار تحریف ایدرک (ژیرلنار) دیمشردر (موسی) کله سنه ده مراجعت بیور یله .

§

﴿ طاش ﴾ - اجسام ارضیه نك الك سرت و سختی الماس اولدیغی و بودخی قاربون خالص یعنی فحم خالص ایدوکی مثبتدر . اجبارک صلابتی لایقیله بیلنمک ایچون شو وجهله تعریف اولنمق لازم کلور که مثلا بر چاقق طاشنک زاویه حاده سی یعنی سیوری گوشه سی جام اوزرنده کزدیرسه مذکور جام چیزیلور لکن حجر مذکورک بر بیاض تابشیر استعمال اولنسه واقعا بودخی بر خفیف اثر براغور ایسه ده سیانیدیکی کبی محو اولور و بونکله چاقق طاشنک صلابتی تابشیردن زیاده اولدیغنه حکم اولنور و مع مافیله الماس ایله تابشیرک بیننده صلابته مختلف بر چوق درجات اولمق و درجه صلابتری بر برینه نسبتله تعیین اولنمق اقتضا ایدر . قوراس طوپاز ایله چیزیلوب کندوسی دخی پورسلنا طاشنی چیزدیکندن قوراس سرتلکده طوپاز ایله پورسلنا طاشی بیننده واقع اولمشدر . کذلک ملح قاربون کلس ملح فلیور کلس ایله چیزیلوب کندوسی دخی ملح کبریت کلسی چیزدیکندن مذکور کرج طاشی سرتلکده بوایکی معدنک صلابتری بیننده بولنور . الماسک درجه صلابتی اون و طلق دنیلان حجرک صلابتی بر اعتبار اولنه رق سرتلکده بوایکی معدنک بیننده واقع بعض اجسامک اسامیسی صره سیله کوسترلمشدر .

درجات

۱	طلق
۲	ملح کبریت کلس — الچی طاشی
۳	ملح قاربون کلس — کرج طاشی
۴	ملح فلیور کلس —
۵	ملح فوسفور کلس —
۶	فلسپات — پورسلنا طاشی
۷	قوراس — درانجف
۸	طوپاز — زبرجد هندی
۹	یاقوت — معلوم
۱۰	الماس — معلوم

§

﴿طاش ایل﴾ — قرمان ولایتینک جهت ساحلیسنده یعنی ایچ ایل
طاغرینک جنوب طرفنه ویراش برنام قدیمدر.

§

﴿طاشکپری﴾ — قسطنطنی ولایتی داخلنده ونفس قسطنطنی
شهرینک سکز ساعت شمال شرقیسنده بر قضا مرکز یدر بوشهر (طاطای
چایی) اوزرنده واقع اولوب مع نواحی اون یدی بیک الی یوز نفوسی ویوز
اللی برجامع ومسجد ودرت مدرسه وقرق طقوز مکتب وایکی تکیه یی
مشمدر. هواسنک لطافتی ومحصولاتنک فیض وبرکتیله برابر خلیجه
تفتک چیقارر ومتعدد اورمانلری واردر.

§

﴿طاشکنند﴾ — ترکستانده خوقند خانلغی داخلنده جسیم بر
شهردر بوشهر (خوقند) ک جهت شمالی و شرقیسندن ایکی یوز کیلومتر و
بعد ومسافه ده و(سیحون) قربنده کائدر نفوسی سکسان بیکه بالغ اولور.
آب وهواسی پک لطیف اولوب متعدد چشمه لری و بردائی یازی واردر.
آثار عتیقه دن اولان ایچ قلعه سی داخلنده دائماً اون بیک مستحفظ عسکری
بولنور بوراسی وقتیه طاشکنند حکومتنک مقر اداره سی ایدی شمعی
روسیه لیلرک تحت اشغالنده در.

§

﴿طاغستان﴾ — آسیای روسیده بر جسیم ایالتدر شمالاً قفقاسیه
غرباً کرجستان وچرکزستان جنوباً شروان شرقاً بحر حزر ایله محدود
طولاً درتیوز وعرضاً طقسان کیلومتر و اراضی بی ولزکی ونوغای وترکانلردن
مرکب ایکیوز اللی بیک نفوسی جامع اولوب (دربند) (قوبا) (تارخو)
باشلیجه شهرلیدر وتیمور وقورشون کبی معدنیاتی وسلاح وکجه وقالیچه
ویوکن قاش معمولاتی واردر

مقدما دولت علیه جایه سنده اولدیغی حالده (۱۵۸۳م و ۹۹۱هـ) ده وقوع
بولان عثمانلی وعجم محاربه سنده اهالیسی ایران طرفنه عرض میلان ایدوب
فقط مظفریت عثمانیانه قالدیغنه بناء یرلرینه اوتورمش ایدی. مؤخرأ
روسیه ایران اوزرینه اعلان حرب ایله (۱۷۲۲م و ۱۱۳۵هـ) تاریخنده

(شیروان) (مازندران) و (استرآباد) ی ضبط ایلدیکی صروده طاغستان
 قطعده سنه دخی استیلا ایدوب برمدت صکره ینه دولت علیه جایه سنه انتقال
 ایلدیسده (۱۷۸۶ م و ۱۲۰۱ هـ) سنه سی بتون بتون روسیه یه کجدی . اهالیسی
 ایوم زیر جایه ده اولقله برابر خان پایه سنده بررئیس معرفتیله ونیم مستقل
 صورتده اداره اولنورلر . اهالی ' مرقومه کافه ' سنی وغیور وجسور و
 محب وطن کیسه لردر .

§

﴿ طالع ﴾ - ارباب خواص و نجوم قوی اوزره برکسه نك حین
 ولادتده حاکم اولان کوکبک اول کسه اوزرینه تاثیر حکمیدر که اکا حارس
 اولش اولور . بر صورت دخی پدر ووالده اسملری جل صغیر اوزره حساب
 ویکونندن اون ایکیشر طرح ایله باقی قالان حفظ اولنوب برقالور ایسه
 جل برجنه ایکی قالور ایسه ثور برجنه الی نهیاه منسوب عد وزیرده محرر
 اولدیغی اوزره اعتبار اولنور یعنی برکسه نك طالعی اسد برجنه منسوب
 اولور ایسه کوکبی شمس و حروفی (م ن س ع) اولور .

حروف	کوکب	بروج
م ن س ع	شمس	اسد
ذ ض ظ غ	قر	سرطان
ط ی ک ل	مریخ	عقرب
ش ث ت خ	عطارد	سنبله
ه و ر ح	مشتری	حوت
ه و ر ح	مشتری	قوس
ف ص ق ر	زهرة	میران
ا ب ج د	زحل	دلو
ف ص ق ر	زهرة	ثور
ش ث ت خ	عطارد	جوزا
ا ب ج د	زحل	جدی
ط ی ک ل	مریخ	جل

(طالع حصی) یاخود (طالع اسد) - قویروغی قبارمش و برچاقل طاشنی
ایصیزوب ایکی پارچه ایتش برارسلان صورتی رسم اولنور و اوکنده دخی
بریلان اولورکه ارسلانک ایقلرندن یوزینه طوغری سوزیلوب آغزینی
آغزینه آچش کورینور وارقه سنده دخی برعقرب یورر . اشبو صورت
برج اسدک برنجی یاخود اوچنجی درجه سنه شمک حلولی وقتنده فقط
نیرینک نحدن سلامتی زماننده برالتون لوحه اوزرینه رسم اولنوب و ماء
ورد ایله محلول زعفران ایچنه طالدریلوب صاری اطلسه صاریله رق
طاشینور ایسه بین الناس بر محبت و اعتبار حاصل اولور ایش . بورسم و اعتقاد
پک اسکی اولق کرک زیر اصورته مذکوره بعض اثار عتیقه اوزرنده کورلمکده در

§

﴿ طالوت ﴾ - بنی اسرائیل حکمدار لر ننددر (شاوول) کله سنه

نظر بیوریله .

§

﴿ طاوس ﴾ - طیر مشهور در عربلر بو کانییه ویره رک
(ابوالحسن و ابو الوشی) دخی دیرلر دو اب میاننده عز و حسننده فرس نه
مرته ممتاز ایسه بوده طیور اراسنده سر افرازدر حسن خلقت و اندامنه
وتوکلرینک رونق و پرتوینه باقرق کبرلنک و دیشیسنه قارشو قویروغنی
نصف دائره شککنده آچوب کوسترش ایتک عادتیدر و علی روایه
دیشیسی اوچ ییلدن اشاغی یورطله مدیغی کبی ارکیکی دخی انجق بو مدته
توکنی دوزه بیلور و دیشیسی یورطله یه اوتوردیغی زمان ارکیکی یاننه
صوقیلوب ملاحظه افراط ایلدیکندن کاهیجه و فرت جنبشیدن یورطله لر
قیریلور ایش .

§

﴿ طاوس الفقرا ﴾ - (طوس) کبار مشایخنددر و کنیه سی

(ابونصر السراج) در . علوم و فنونده و باخصوص ریاضیات و معاملاتده
شهرت شایعه صاحبی ایدی (لمع) نام کتاب جله آثار مستطابنددر . بر
رمضان بغداده کلوب امامت ایتدیکی اثناده بش ختم ایله بر تراویح قیلدیردیغی
و بعض کراماتی دخی کورلدیکی منقولدر . حیاتنده (هر قنغی بر جنازه

قبرم او کندن پکوریلور ایسه قرین لحد غفران اولور (دیمش اولدیغنه بناءً
الی بو مناهذا طوس جنازه لری مومی الیهک مرقدی او کنه کوتوریلوب بران
توقیف اولنق عادت حکمنه کیر مشدر . وفاتی تخمیناً (۹۱۲ م و ۳۰۰ هـ)
تاریخنده در .

§

﴿ طاولة ﴾ یاخود (طویل) — مشهور او یون (نزد) کلمه سنه

نظر بیوریله .

§

﴿ طاهر پاشا ﴾ — دولت علیه ده مشهور قپودانلردن او اوب چنگال

اوغلی دیمکله شهرت آلمشدر . ده قپودان اولمزدن اول (ناوارین)
محرابه بحریه سنده بولنوب بر قاج دولت دو نتمالینک لیمانه کیریشنی بکنه مدیکندن
اولوقت قپودان دریا اولان ذاته بوبابده بعض مطالعات بیاننه قالقشمش ایدی
مطالعاتنک هر نصلسه درجه اهمیتتی تقدیر اولنه مدیغنه بناءً بالاخره دول
مومی الیهم دو نتماسی الی طقوز قطعده سفن عثمانیه و مصریه بی احراق بالنار
و پاشای مومی الیه ایسه کندو قومانداسنده اولان بر قاج سفینه ایله ناچار
در سعادتته فرار ایلدی . ار باب فن طاهر پاشانک او وقت رأیی قبول
اولنیدی مغلوبیت بهمه حال دول متفقده دو نتماسنده وقوع بوله جقدی دیرلر .
واقعا مشار الیهک قپودانلغی اثناده کوستردیکی مهارت و موفقیت فوق العاده لر
دخی بوسوزی تأیید ایدر . قپودانلغده صعودی (۱۸۳۳ م و ۱۲۲۹ هـ)
تاریخنده اولوب (۱۲۵۲ هـ) ده طوپنخانه مشیرلکی انضمامیله طرابلس غرب
والیسی دخی اولدقدن صکره (۱۲۵۹ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .

§

﴿ طب ﴾ — حفظ صحت و دفع مرض حیثیتیه بدن انساندن باحث

بر علمدرکه علوم سائر هیه تقدم و رجحانی امام شافعی حضرتلرینک (العلم
علمان علم الطب للابدان و علم الفقه للادیان) بیوردقلری کلام حکمت اتسام
ایله و اصل رتبه ثبوت اولور . امام علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه
حضرتلری دخی علوم بشدر و انلرده (فقه للادیان . طب للابدان .
هندسه للبنیان . نحو لللسان . نجوم للزمان) بیورمشلر ایدی .

طبابت الك اسكى زمانلردن برو مصر قديمده علم حالنده موجودايدى مؤخرآ
آل اسقليپادسك منشعب اولديغى اقليپاد و فيثاغورس و دموقريتسك اثر
همترييله يونانه نقل اولندى . مصرده اولديغى كى يونانده دخى اجراى
طبابت ابتدائى طائفه رهبانه منحصر ايكن فيثاغورسيون طبابتى ايدى
رهبانياندى خلاص ايله تعميم و انتشاره بادي اولديلر . بو خدمت عظيمه نك
منشائى ايتاليا مدرسه سيدر . بقراط دخى اكرچه قانونى سايه سنده معلم اول
عنوانى قزانديسه ده علم طبده مومى اليه اسناد اولنان تاليفاتك كندو
قريحه سندن نشأت ايلديكنه شبهه ايتكده درلر .

طبك بو كونكى كونده اكتساب ايلديكى وسعت و اهميت وقتيله اهل اسلام
طرفدن دخى كوردىكى همت و غيرت اثرى اولديغنه تاريخلر و اولبابده اولان
كتابلر شهادت ايدو يور از جمله متبحرين علمدان ابو بكر رازى محمد بن زكريا كه
منطق هندسه و سائر علوم فلسفه ده مهارتى و بتخصيص علم طبده حذاقتى
امور مسلمه دن ايدى يالكز طب و فلسفه ده يازديغى كتب و رسائل جمعا
يوز اون التيه بالغ اولمشدر . برى دخى ابن نفيس مصرى در كه علم طبده
تصانيف فايقه و مؤلفات رايقه صاحبي اولوب (كتاب موجز) و (شرح
كليات قانون) و (شامل) نام كتابلرى او جمله دن اولمق اوزره تاليف ايلمشدر .
ابن سينانك قانونى ايسه الحق علم طبده حكيمى لايتغير بر قانون ضعفا پروردر .
بعضيلرى تداوى خصوص سنده مومى اليه ابن نفيسى ابن سينايه دخى ترجمه ايدرلر
اشبو ابن نفيسك اصول فقه و منطقده دخى تاليفات عديده سى وار ايدى .
تحقيقاته كوره ذكرى سبقت ايدن شامل سكسان جلدى جامع بر اثر جليل ايسه ده
نا تمامدر اكرمومى اليه كى عمرى و فا ايده ايمش اثر مذكور تخميناً او چيوز
جلده بالغ اوله جق ايمش .

§

﴿ طباطبا ﴾ — علو يلردن (يحيى الهادى) نام ذاتك يمنده
(۹۰۰ م و ۲۸۸ هـ) تاريخنده تشكيل ايلديكى حكومتدر . بو حكومت
(۹۵۶ م و ۳۴۵ هـ) تاريخنده قدر پايدار اولدى . مركز اداره سى (صنعاً)
و (صعد) شهرلى ايدى .

§

﴿ طباع تام ﴾ - نفس و وهمی بالتعلیق و اسماء سته سر یانیه بی ذکر ایله تحصیل اولان ولد قلب قوه مبارکه سنک اسمیدر . بونکله قطع مراتب و طی منازل و سیر عوالم میسر اولور ایمش .

قوه مبارکه مذکوریه علمای خواص (حالومه) یاخود (هالومه) نامنی و یروب شروط و صورت استحصال و استعمالنی بر بشقه صورتده بیان ایتمشله و بیان ایتدکری شرائطی اجرا ایدن ذواته عالم مناسنده توجه و آرزو ایتدیکی شیئک حقیقتی و طریق تحصیل خبر و یریلور دیمشله در . تذکره الداوده و مسلمة بن احمد المجریطینک کتاب الغایه سنه مراجعت بیوریه .

§

﴿ طبرستان ﴾ - عجمستانده بر ایالتدر بو ایالت شمالاً (مازندران) شرقاً (خراسان) جنوباً (عراق عجم) و شرق جنوبی جهتنده (خوزستان) ایله محاط و محدود اولوب عرضاً ۱۰۰ و طولاً ۴۰۰ کیلومتر و اراضی بی و یوز اوتوز بیک مقدار اهالی بی شاملدر . و مقر حکومتی اون بیک نفوسی حاوی (دماوند) شهریدر اراضی مذکورهنک علی العموم دکلسده قسم شرقیسی درجه کفایه ده منبت و محصولداردر .

(طبرستان) ده و قتیله (پیر) قومی ساکن اولور لر ایدی (۷۷۳ م و ۱۵۷ هـ) تاریخنده دخی اسلام جانبندن تسخیر قلندی . بوکا یونانیر (پارتی) یاخود (پارتیا) دیرلر . طبرستان بالظهل معناسنه اولان (تبرستان) دن معربدر .

§

﴿ طبری ﴾ - ائمه مجتهدین و مشاهیر مورخین عربدن اولوب کنیه سی ابو جعفر اسمی محمد بن جریردر (۸۳۹ م و ۲۲۵ هـ) ده طبرستانده تولد و (۹۲۳ م و ۳۱۰ هـ) تاریخنده بغدادده وفات ایلدی . اجتهاد ایتدیکی مذهب بر مدت دوامدن صکره اونودلمشدر .

دور خلقتدن (۹۱۴ م و ۳۰۲ هـ) سنه سنه قدر وقایع عمومیه بی جامع اولمق اوزره تألیف ایش اولدیغی (طبری) نام اثر بین الاسلام ک قدیم و معتبر بر تاریخدر . بوتاریخ اهمیتنه بناء (۱۸۳۶ م و ۱۲۵۲ هـ) ده (دوباو)

نام ذات طرفندن فرانسزجه يه دخي ترجمه اولندي فاضل مشاراليهك
(تفسير ابن جرير) ناميله شهرت شعار برده تفسير كبرى واردر فقهادن
(ابو عمر والطبرى) بشقه اولوب طبقات فقهانك بشنجى طبقه سنده احوالى
مذكوردر و ابو الطيب الطبرى ايچون (قاضى) كلمه سنه نظر بيوريلاه .

§

﴿ طبريه ﴾ - سوريه ده طبريه كولنك ساحل غربيسى اوزرنده
وعكانك ۶۵ كيلومتر و جنوب شرقيسنده درت بيك نفوسى جامع بر شهردر
دروننده بر روم باش پسقپوسى بولنور ابيه عتيقه دن اوله رق برسورى
وايكى جامع ايله (مسلم) ك بر قصرى و بر طاقم دخي قدرت صولرى واردر .
طبريه (۳۴ م) تاريخنده روما امپراطورى (تير) نامنه اولمق اوزره قدس
شريف حاكمى (آنتى پاترى) طرفندن تاسيس ايدلمشيدى .

(۷۰ م) تاريخنده قدس شريفك خرايىتى اوزرينه موسويلر (ميسشينا) يى
تحرير ايدن مشهور بر جمعيت علميه يى بوراده تشكيل ايلديلر و قسطنطين
زماننده پسقپوسلغه تحويل اولندي .

(۱۱۸۷ م و ۵۸۳ هـ) تاريخنده صلاح الدين ايو بى (لوزيان) نام قدس
شريف قرالنه بوراده غلبه ايدوب قدسى ضبط ايلدى . اردن نهري شمالدن
جنوبه طوغرى بو مملكتدن مرور ايدر .

طبريه كولى عرضاً و طولاً ۳۵ كيلومتر و وسعتنده اولوب مقدا نامنه
(زه نه زارهن) دينور ايدى . حضرت عيسى عليه السلام اكثر معجزاتنى
بو كول جوارنده اجرا بيور مشلدر .

طبريه (۱۷۹۷ م و ۱۲۱۲ هـ) تاريخنده فرانسزلر طرفندن ضبط اولنه رق
(۱۸۳۷ م و ۱۲۵۳ هـ) ده وقوع بولان بر حركت ارضدن طولايى همان
كاملأ خراب اولمشيدى .

§

﴿ طبقات الارض ﴾ برفن مخصوص صدر - بو فن ارضك صورت
تشكى ايله جزؤ مر كبلرينك طبابع و ترتيبات مخصوصه سندن و شمدي يه قدر
اوغرا ديغى انقلابات ايله سطحنده وجوده كلان حيوانات و نباتاتك احوال
و كيفياتندن بحث ايدر بر كوزل فندر بو بابده متقدمين بعض فرضيات و توجهات

معقوله ایله اکتفا ایلدکاری حالده متأخرین برچوقی کشفیات علاوه سیله فن مخصوص هیئتنه قویدیلر (برنار) نامنده براهل فن (۱۵۷۵ م و ۹۸۳ هـ) تاریخنده پارسده فن معادن اوزرینه و بریدیکی بر در سده او وقتلر اعتقاد اولندیغی اوزره داخل ارضده کوریلان حیوانات بحریه قابوقلری انقلابات طبیعیه اثری اولدیغی علیهنده اداره لسان و قشر ارضده مدفون بولنان اجسام عضویه حیوانات بقیه لری اولدیغنی و سطح ارض و قتیله صوایله احاطه اولنش ایدوکنی ادعا و بیان ایلدی و مومی الیهک بو فکری اون یدنجی عصر میلادی نهایترینه طوغری ثمره دار اولمغه و (۱۷۴۶ م و ۱۱۶۰ هـ) تاریخنده فن طبقات الارض خریطه لری ترتیب اولمغه باشلادی .

(۱۷۸۷ م و ۱۲۰۲ هـ) تاریخنده (ورز) فن مذکوره دائر نشر ایلدیکی نظریاتده اراضی بی اوج نوعه تقسیم ایله (غرانیت) لری ال قدیم اراضی زعمیه برنجی عد ایدرک اراضی اصلیه و طبقات مختلفه جهاداتی ایکنجی اعتباریله اراضی ثانیه و دور حیواناتی اوچنجی فرضیه اراضی متوسطه تسمیه ایلدی ایسه ده ماده اصلیه ارضی مایع زعم ایتکله بر بیوک خطایه دوشدی . هر نه حال ایسه طبقات ارضک حقیقه کشفی اون طقوزنجی عصر میلادیده بداء ایدرک (۱۸۱۱ م و ۱۲۲۶ هـ) تاریخنده ماده اصلیه ارضک بر سیاله ملتیه اولدیغی و بو خصوص شکلک کرویتنه و صولر ایله بر لکده انقلابات سائر سینه سبب بولندیغی قبول اولندی . صکره لری وقوع بولان کشفیات بو حقایق تأیید و توسیعدن عبارتدر .

§

﴿ طبقات فقها ﴾ — امام ابو حنیفه و محمد الشافعی و احمد بن حنبل و مالک و سفیان ثوری و داود طائی کبی مجتهد فی الشرع اولوب ادله اربعه دن یعنی کتاب و سنت و اجماع و قیاسله من غیر تقلید تأسیس قواعد اصول و استنباط احکام فروع ایدن ائمه حضراتنه (مجتهدین طبقه اولی) . و امام ابو یوسف و محمد کبی مجتهد فی المذاهب اولان و استاذلرینک یعنی طبقه اولی اصحابنک قواعد مقرره لری اوزره ادله دن استخراج احکام ایدن و بعض فروعده استاذلرینه مخالفت ایدرلر ایسه ده اصولده انلره تقلیده مجبور اولان ائمه حضراتنه (مجتهدین طبقه وسطی) . و امام خصاف و طحاوی

کبی مجتهد فی المسائل اولان و یالکز صاحب مذهب دن نص و روایتی اولیان
مسائلده استاذلرینک بسط و تقریرلری و اصول و قاعدهلری و جهله استنباط
احکامه مقتدر بولنان ائمه حضراتنه (مجتهدین طبقهٔ ثالثه) .

و اجتهاده اصلا مأذون اولیوب یالکز صاحب مذهب و اصحابندن منقول
قول مجمل ذی وجهینی تخریج کرخی و تخریج رازی کبی تفصیله مقتدر اولان
ذوات کرامه (فقهاء طبقهٔ رابعه) :

و بعض روایاتی بعض آخره تفضیله یعنی شو اولی بو اصح و شوناسه ارفق
بو قیاسه اوفق و اوضح دیمکه مقتدر اولان ذواته (فقهاء طبقهٔ خامسه) .
وقوی وضعیف بیننی و ظاهر روایات و روایات نادره بی تمیزه مقتدر اولان
ذوات کرامه (فقهاء طبقهٔ سادسه) دیرلر اشبو التنجی طبقهده بولنانلرک
شانلری کتابلرنده اقوال مردوده و روایات وضعیفه دن برشی نقل ایتمکدر .
مشار الیههم حضراتنک شان و درجاتی بو وجهله معلوم اولدقن صکره
فقهاء حنفیهنک قنغیلری قاچنجی طبقهیه منسوب اولدقلری دخی بیلنمک ایچون
اشبو جدول تنظیم اولندی .

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
امام اعظم ابوحنیفه رضی الله عنه . احوالی ایچون (ابوحنیفه) کله سنه نظر بیوریه .	۱	۱	۱
امام ابی یوسف . (ابی یوسف) کله سنه نظر بیوریه .	۲	۲	۱
امام محمد بن حسن الشیبانی . (محمد) کله سنه نظر بیوریه .	۳	۳	۱
امام زفر بن هزیل . (زفر) کله سنه نظر بیوریه .	۴	۴	۱
امام حسن بن زیاد اللؤلؤی . (حسن) کله سنه نظر بیوریه .	۵	۵	۱
امام حجاد بن ابی حنیفه . (حجاد) کله سنه نظر بیوریه .	۶	۶	۱
اسد بن عمرو الفقیه کوفی — بو ذات کتب ابی حنیفه بی یازانلرک برنجیسیدر هرون الرشید زماننده واسط و بغداد قاضیلقلرنده بولنمشیدی .	۷	۷	۱
نوح بن مریم ابو عصمه . (نوح) کله سنه نظر بیوریه .	۸	۸	۱

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
قاضی ابو مطیع بلخی بن عبد الله بن مسلم — فقه الا کبر نام کتاب جلیک راویسیدر . وفاتی (۸۱۳ م و ۱۹۸ هـ) تاریخنده .	۹	۹	۱
شریک بن عبد الله کوفی — واسط و کوفه قاضی لقرندن صکره (۷۹۳ م و ۱۷۷ هـ) یا خود ۸ تاریخنده وفات ایلدی .	۱۰	۱۰	۱
یوسف بن خالد — (۷۹۵ م و ۱۷۹ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .	۱۱	۱۱	۱
حفص بن غیاث قاضی کوفه — ثقات روآندندر و وفاتی (۸۰۹ م و ۱۹۴ هـ) تاریخنده وقوع بولدی .	۱۲	۱۲	۱
اسماعیل بن حماد ابن ابی حنیفه — احکام و وقایعی عارف و دقایق علومه واقف بر ذات ممدوح الصفات ایدی . فقهدن (جامع) و قدریه یه دائر (درر) و (ارجاء) نام کتابلرک مؤلفیدر و وفاتی (۸۲۷ م و ۲۱۲ هـ) تاریخنده در .	۱۳	۱	۲
ابو سلیمان جرجانی موسی بن سلیمان — زهد و ورع اصحابندن ایدی . مأمون خلیفه بر کون کندوسنه مسند قضاتکلیف ایتکلر (یا امیر المؤمنین قضا خصوصی سنک عهدہ امانتکه مودوع بر خدمت اولدیغیچون اولبابده حقوق الهی محافظه یه بذل مقدرت ایت . والله بن غضبندن مأمون دکلم . بناء علیه نفسک امور عباده دخل و حکمنه راضی اولمام) دیمشدر .	۱۴	۲	۲
معلى بن منصور الرازی — ابو سلیمان جرجانی ایله مشارک بر اهل ورع و دین و حفظ فقه و حدیثده صیت متین صاحبی اولدیغی حالده (۸۲۶ م و ۲۱۱ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .	۱۵	۳	۲
محمد بن سماعه . (محمد) کلمه سنه نظر بیوریه .	۱۶	۴	۲
هشام بن عبد الله رازی .	۱۷	۵	۲

طبقات	عدد خصوصی	عدد عمومی
بشر بن ولید الکنندی . (بشر) کلمه سنه نظر بیوریه .	۲	۱۸
بشر بن معلی - حجت اجتماع شروط و جویدن صکره فوراً واجب اولوب تأخیری موجب اثم اولدیغنی روایت ایلدی .	۲	۱۹
بشر بن غیاث مریسی - معترلی المذهب و فقه و کلام و فلسفه ده ماهر برذات حکیم مشرب ایدی .	۲	۲۰
عیسی بن ابان بن صدقه ابو موسی الامام الکبیر - عصری فقهاسنجه غبطه کذار و حفظ حدیثده حائز اشتهار برذات سخاوتشعار ایدی حتی بر کون (اکر بر آدمک کندو مالنده بنم مالله ایتدیکم معامله بی پایه جغنی ثابت اولسه والله جمیع ماملکیمی اکا ترک ایدر ایدم) دیدیکی مشهوردر .	۲	۲۱
هلال بن یحییای بصری - علم فقهده و سعته حسبیه هلال رازی لقبیه آکیلور ایدی . احکام وقف و شروطه دائر تالیفاتی واردر و وفاتی (۸۵۸ م و ۲۴۴ هـ) تاریخندهدر .	۲	۲۲
ابراهیم بن جراح کوفی - (۸۳۲ م و ۲۱۷ هـ) محرمنده بصرهده وفات ایلدی .	۲	۲۳
ابراهیم بن رستم ابی بکر مروزی - مأمون خلیفه نك عرض ایتدیکی بر قاضیلکی رد و عفوی عقیبنده تشکراً اون بیک درهم تصدق ایدوب بر مدت تدریس ایله اشتغالدن صکره (۸۲۶ م و ۲۱۱ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .	۲	۲۴
حسن بن ابی مالک - موثوق الروایه و مسلم الدرایه بر فقیه ایدی وفاتی (۸۱۹ م و ۲۰۴ هـ) تاریخندهدر .	۲	۲۵
محمد بن شجاع ثلجی - فقه و حدیث و قرائت قرآننده فائق الامائل و بعضیلرینه کوره مذهب معترلهیه مائل ایدی .	۲	۲۶

عدد مجموعی	عدد خصوصی	طبقات	
۲۷	۱۵	۲	امام علی رازی — عقل و ذکا و زهد و سخا ایله متصف ایدی
۲۸	۱۶	۲	محمد بن عبدالله الانصاری — انس ابن مالک اولادنددر خلافت هارون الرشیدده بصره قاضیسی ایکن (۸۳۰ م و ۲۱۵ هـ) تاریخنده انقضای مدت حیاته عازم محکمه کبرا اولدی .
۲۹	۱۷	۲	موسی بن نصر رازی .
۳۰	۱۸	۲	محمد بن مقاتل رازی .
۳۱	۱۹	۲	سلیمان بن شعیب بن سلیمان کیسانی — (۸۹۱ م و ۲۷۸ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
۳۲	۲۰	۲	علی بن معتد بن شداد — (۸۳۳ م و ۲۱۸ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
۳۳	۲۱	۲	احمد بن قیس — ابی حفص الکبیر لقبیله مشهوردر .
۳۴	۲۲	۲	حلف بن ایوب — فقهده عصرینک فریدی ایدی . وفاتی (۸۳۰ م و ۲۱۵ هـ) تاریخندهدر .
۳۵	۲۳	۲	شداد بن حکیم — (۸۲۵ م و ۲۱۰ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
۳۶	۲۴	۲	ابو محمد میدانی حسین بن حفص اصفهانی — فقه ابی حنیفه بی اصفهانه نقل ایدن بودر و وفاتی (۸۲۷ م و ۲۱۲ هـ) تاریخندهدر .
۳۷	۱	۳	ابو حضاف احمد بن عمرو — عالم و عارف بر ذات پر معارفدر . و صایایه دائر کتاب الجمل و کبیر و صغیر کتاب الشروط و کتاب الرضاع و کتاب محاضرات و مجلات واقاربه . تعلق کتاب نفقات و کتاب الصغیر و کتاب الخراج و کتاب المناسک مثلاً و برچوق تألیفاتی و ارایسهده حسن توجهنی جلب ایلدیکی مهتدی باللهک قتلی اثناسنده برچوغنی یغمایه کتدی . مومی الیهک مادام الحیاه کسب یدیه متعیش بر مرد ستوده صفات ایدوکی دخی جمله حکایاتنددر . وفاتی (۸۷۵ م و ۲۶۲ هـ) تاریخندهدر .

	طبقات	عدد خصوصی	عدد عمومی
محمد بن سلمة الفقيه ابو عبد الله (۹۱۰ م و ۲۹۸ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .	۳	۲	۳۸
ابی جعفر احمد بن ابی عمران .	۳	۳	۳۹
قاضی ابو العباس احمد بن عیسای بری — بغداد قاضی لکنندن صکره دستکش دغدغه مأموریت والی الممات گوشه نشین فراغ و عبودیت اولمشدر .	۳	۴	۴۰
بکر بن محمد العمی .	۳	۵	۴۱
ابو علی دقاق رازی .	۳	۶	۴۲
ابو حفص صغیر عبدالله بن ابو حفص کبیر .	۳	۷	۴۳
بکار بن قتیبه . (بکار) کلمه سنه نظر بیوریه .	۳	۸	۴۴
ابو بکر احمد بن محمد بن مقاتل رازی .	۳	۹	۴۵
ابو علی عبدالله بن جعفر راری .	۳	۱۰	۴۶
ابو حازم عبد الحمید بن عزیز قاضی — بصره ده متولد و عالم و عابد بر ذات اولوب حساب و فرائض و جبر و مقابله ده دخی مهارت کامله سی و ارایدی (ادب القاضی) نام کتاب تألیفات مرغوبه سندندر . شام کوفه و کرخ قاضی لکنرینی دخی احرازدن صکره (۹۰۴ م و ۲۹۲ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .	۴	۱	۴۷
ابو سعید بردعی احمد بن حسین — کبار فقهادندر . بغدادده نشر علومدن صکره (۹۲۹ م و ۳۱۷ هـ) تاریخنده حج شریفه کیدر کن قرامطه و قعه سننده سائر حجاجله برابر مقتولا وفات ایلدی .	۴	۲	۴۸
ابو بکر الاسکافی محمد بن احمد — کبار ائمه دندر و وفاتی (۱۰۵۱ م و ۴۱۳ هـ) تاریخنده در .	۴	۳	۴۹
احمد بن ابراهیم میدانی .	۴	۴	۵۰
ابو بکر محمد بن فضل البخاری .	۴	۵	۵۱

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
۵۲	۶	۴	عبد الله بن محمد بن يعقوب — استاذ الاديب لقبيله معروفدر و مناقب ابی حنيفه يه دار كشف الاسرار اسمنده بر كتابی وسائر بعض تصانيف مقبوله متداوله سی وارد در ووفاتی (۹۵۱ م و ۵۳۴۰ هـ) تاريخنده در .
۵۳	۷	۴	ابو حسن الاشعري علی بن اسماعيل . (ابو حسن) كلمه سنه نظر بيوريه .
۵۴	۸	۴	ابونصر العياض احمد بن عباس سمرقندی — نصر بن احمد بن اسد بن سامانی ایامنده تركستانك بر طرفنده قتل اولنوب ابو منصور ماتريدي اقرانی قرق شاگرد براقشدر . علم و کتابت و ورع و شهامتده فرید العصر ایدی .
۵۵	۹	۴	ابو منصور ماتريدي (ابو منصور) كلمه سنه نظر بيوريه .
۵۶	۱۰	۴	یحیی بن صاعد
۵۷	۱۱	۴	ابوالمطیع مکحول بن فضل النسفی — (کتاب اللؤلؤیات) و (سماء الشعاع) جمله آثار مرغوبه سندندر .
۵۸	۱۲	۴	حاکم الشهید ابو الفضل محمد بن محمد احمد المروی — بخارا قاضیسی ایکن (۹۴۵ م و ۵۳۳۴ هـ) تاريخنده شهیداً ارتحال ایش و منققی آدلو بر اثر یادگار براقشدر . امام محمد حضرتلرینك مبسوطنی دخی تلخیص ایلدی .
۵۹	۱	۵	ابی جعفر طحاوی احمد بن سلامه (طحاوی يه) نظر بيوريه
۶۰	۲	۵	ابو بكر الاعمش محمد بن سعيد بن محمد بن عبد الله
۶۱	۳	۵	ابو حسن کرخی عبید الله بن حسین — بوذات عالیقدر کیمجه کوندز صوم و صلوة ايله توغل و شدائد فقر و احتیاجه عرض سیننه صبر و تحمل ایدوب مدت حیاتنده کیمسه يه اعلام حاله تنزل ایتماش بر عالم عامل ایدی . حتی او اخر عمرنده عدت فلجه دخی مبتلا اوله رقی بنه

- هیچ بر سر رشته ویرمماکه چالشدیغی صروده اصحابک
سیف الدوله بن حدان نام امیر سماحت اتسامه کندو
حقنده وقوعبولان استعطافرینی استخبار ایلدکده
آغلیه رق (اللهم لا تجعل رزقی الا من حیث دعوتنی)
دعاسیله تضرع کنان و امیر مشار الیهک اون بیک درهمدن
عبارت اولان هدیه سی هنوز کلکسزین (۹۵۱ م و ۳۴۰ هـ)
تاریخنده عازم کازار جنان اولدی . (مختصر)
و (جامع الصغیر) ایله فارسی العبارة قرائت قرآن تقدیرنده
نمازک جوازی مسئله سنه دائر بر کتاب تألیف ایلشدر .
- ۶۲ ۴ ۵ ابوطاهر دباس محمد بن سفیان — برمدت شامده فاضیلق
ایتدی و صکره قاضیلکی و تدریسی ترک و حجازه عزیمت
ایدرك مکه مکرمه ده عمری نهایت بولنجیه قدر عباداتله
مشغول اولدی .
- ۶۳ ۵ ۵ ابو عمر و طبری احمد بن محمد بن عبدالرحمن — خیلی زمان
بغدادده تدریس و جامعینه شرح تألیفی ایله مشغول اولوب
(۹۵۱ م و ۳۴۰ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .
- ۶۴ ۶ ۵ ابوبکر محمد بن فضل کباری .
- ۶۵ ۷ ۵ ابوالقاسم اسحاق بن محمد — حکمت و مواعظه کثرت
وقوفندن ناشی حکیم سمرقندی لقبیله مشهور ایدی .
سمرقندده برمدت قاضیلک ایدوب حکمت و حکومتی جمع
ایتدکن صکره (۹۵۳ م و ۳۴۲ هـ) تاریخنده حاکم اجل
بونک حقنده دخی حکمنی اجرا ایلشدر .
- ۶۶ ۸ ۵ قاضی امام ابو جعفر بن عبدالله اشروشی .
- ۶۷ ۹ ۵ ابوالقاسم صمدار بلخی — (۹۵۰ م و ۳۳۹ هـ) تاریخنده
وفات ایلدی .
- ۶۸ ۱۰ ۵ ابو عبدالله دامغانی

طبقات	عدد خصوصی	عدد عمومی
ابوعلی شاشی — (۹۵۵ م و ۵۳۴۴) تاریخنده وفات ایلدی .	۶	۶۹
ابوجعفر هند وانی محمد بن عبدالله بن محمد — بلخ اهالیسندن بر امام لایق الاحترامدر . وفاتی (۹۷۲ م و ۵۳۶۲) تاریخنده و قوعبولدی .	۶	۷۰
ابوبکر رازی . (امام کلمه سنه نظر بیوریه .	۶	۷۱
ابی سهل زجاجی — کتاب الریاض صاحبیدر .	۶	۷۲
ابی حامد مروی — کنیه سی ابن الطبری اسمی احمد بن حسین بن علیدر . وفاتی (۹۸۷ م و ۵۳۷۷) تاریخنده .	۶	۷۳
قاضی الحرمین ابوالحسین احمد بن محمد بن عبدالله — عصرینک شیخ الفقهاسی ایدی . وفاتی (۹۶۲ م و ۵۳۵۱) تاریخنده در .	۶	۷۴
ابو القاسم تنوخی علی بن محمد . (قاضی) کلمه سنه نظر بیوریه .	۶	۷۵
ابوالحسن تنوخی .	۶	۷۶
ابوعلی نسفی حسین بن حضر — تاریخ وفاتی (۱۰۳۲ م و ۴۲۴ هـ) .	۶	۷۷
ابومعین المکحول محمد — تبصره و جامع الکبیر شرحنک مصنفیدر .	۶	۷۸
شمس الائمة حلوانی عبد العزیز بن احمد بن نصر بن صالح — تبصره نام کتابک صاحبیدر . وفاتی (۱۰۵۶ م و ۴۴۸ هـ) یاخود (۴۹) تاریخنده .	۷	۷۹
ابوزید دبوسی عبدالله بن عمر بن عیسی — علم خلافک واضعیدر . قوه علمیه سی علماء بیننده ضرب مثل اولمشیدی . کتاب الاسرار و کتاب ابد الاتصی و تقویم نام آثار لطافت ایشاری تألیفه همت و (۱۰۴۳ م و ۴۳۵ هـ) تاریخیه دار مکفاته رحلت ایلدی .	۷	۸۰

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
ابوالعباس ناطق — کبار فقهادندر واجناس وفروق نام آثارك مؤلفی اولوب (۱۰۵۴ م و ۴۴۶ هـ) تاریخیه عراقدہ وفات ایشدر .	۸۱	۳	۷
ابوبکر خوارزمی احمد بن موسی — (۹۸۹ م و ۳۷۹ هـ) تاریخنده وفات یلدی .	۸۲	۴	۷
شیخ الاسلام ابوالحسن علی سغدی — کتابالتنف وشرح السیرك مؤلفی برامام فاضل مقتدر وفقیه کامل ومناظر ایدی . وفاتی (۱۰۸۶ م و ۴۶۱ هـ) تاریخنده در .	۸۳	۵	۷
محمد بن احمد خوارزمی — بخارانك قاضی ورئیس الفقهاسی اولدیغندن (شرف الرؤسا) تلقیب اولمشیدی .	۸۴	۶	۷
فقیه ابواللیث سمرقندی . (ابواللیث) کلمه سنه نظر بیوریلہ .	۸۵	۷	۷
ابوالهشیم محمد بن جعفر بن اسماعیل — همتیله عصرنده خیلی فقهاسی تشدی .	۸۶	۸	۷
ابویعقوب بن محمد نیشابوری .	۸۷	۹	۷
ابوبدیع المكحول احمد بن محمد — عصری فقهاسنك كحل چشم افتخاری ایدی . وفاتی (۹۸۹ م و ۳۷۹ هـ) تاریخنده در .	۸۸	۱۰	۷
شمس الائمہ سرخسی (سرخسی) کلمه سنه نظر بیوریلہ .	۸۹	۱	۸
احمد بن عزیز حلوانی .	۹۰	۲	۸
ابوبکر النسفی محمد بن حسن بن منصور .	۹۱	۳	۸
محمد بن حسین باهلی ابوالنصر الخطیب — علم و هنزده شمس الائمہ سرخسی به اقران ایدی .	۹۲	۴	۸
شمس الائمہ ابو الفضل بکر بن محمد بن علی زرنجری — کمال فضلندن کنایه اوله رق (ابا حنیفة الاصغر) دیرلر ایدی .	۹۳	۵	۸
ابو نصر محمد بن علی بن حسین .	۹۴	۶	۸

عدد عربی	عدد خصوصی	طبقات
۹۵	۷	۸ قاضی ابواللیث محمد بن احمد البخاری .
۹۶	۸	۸ ابو الفضل منصور بن نصر کاغدی .
۹۷	۹	۸ ابوسهل ہارون بن احمد اسفرائینی .
۹۸	۱	۹ امام ابو حسین قدوری . (قدوری) کلمہ سنہ نظر بیوریلہ .
۹۹	۲	۹ شمس الائمہ ابو فضل بخاری — افق فقہک بدر کاملی ایکن مهر حیاتی (۱۱۰۶ م و ۵۵۰۰ هـ) تاریخندہ فروب ایلمشدر .
۱۰۰	۳	۹ قاضی ابو عبد اللہ ضمیری — کبار فقہا و مشاہیر باغادندر مداین شہرینک قاضیسی ایکن (۱۰۳۹ م و ۴۳۱ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .
۱۰۱	۴	۹ قاضی ابو محمد ناصحی عبد اللہ بن حسین — عصری فقہاسنک پیشواسی و دہری علماسنک مقتداسی ایلدی . سلطان محمود سبکتکین زمانندہ بخارایہ قاضی اولمش و مجلس التدریس والنظر و التصنیف وطریقه الحسن و مختصر و قوف نام کتابلری تأیف ایله بین الاقران برقات دہا کسب تمیز ایلمشدر . ارتحالی (۱۰۵۵ م و ۴۴۷ هـ) تاریخندہ وقوعبولدی .
۱۰۲	۵	۹ عمادالاسلام قاضی ابو علی صاعد بن محمد استوانی — افاضل علمادندر ووفاتی (۱۰۴۰ م و ۴۳۲ هـ) تاریخندہدر .
۱۰۳	۶	۹ سراج الائمہ برهان الدین عبدالعزیز بن عمر بن بازہ — صدر شہید لقبیلہ معروف و حلیہ علم و کمال ایله موصوف برذات محاسن سماتدر .
۱۰۴	۷	۹ ابو بکر حصیری محمد بن ابراہیم .
۱۰۵	۸	۹ محمد بن عبدالعزیز اوزجندی .
۱۰۶	۹	۹ محمود بن حسین کشانی — (۱۰۳۳ م و ۴۲۵ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
امام ابو حفص عمر بن حبیب — علم فقه و خلا فده بر فقیه عدم الخالیف ایدی.	۹	۱۰	۱۰۷
علی الدین سمر قندی ابو بکر محمد بن احمد.	۹	۱۱	۱۰۸
فخر الدین علی پزدوی — ماوراء النهر متبحرین فقهاسندندر و مبسوط و جامع الصغیر نام کتابلرک مؤلفیدر وفاتی (۱۰۸۹ م و ۴۸۲ هـ) تاریخنده و قوعبولدی.	۹	۱۲	۱۰۹
قاضی ابو الیسر پزدوی محمد بن محمد بن حسین — فخر الدین علی پزدوینک برادری و عصرینک علی الاطلاق امام الاثمسی ایدی سمر قنده قاضی القضاة مسندیله اعلای نام و شان و نهایت (۱۰۹۹ م و ۴۹۳ هـ) تاریخنده محکمه کبرایه پویان و نائل نعم جاودان اولمشدر.	۹	۱۳	۱۱۰
احمد بن اسماعیل ظهیر الدین تهر طاشی.	۹	۱۴	۱۱۱
قاضی عباس ابی منصور حارثی.	۹	۱۵	۱۱۲
ابو المظفر بن اسماعیل بن عدی ازهری طاقانی.	۹	۱۶	۱۱۳
شیخ الاسلام خواهر زاده ابو بکر محمد بن حسین بخاری — علماء ماوراء النهر دندر و (مبسوط) . نام کتابک صاحبیدر .	۹	۱۷	۱۱۴
امام ابو الحسن علی صدلی نیشابوری — علم کلامده ید طولاً صاحبی بر ذاتندر . ابتدا معتزلی المذهب ایکن سلطان طغرله بغداده کیدوب کلد کد نصرکره مذهب مذکوری ترک و تزهد و مجالس ملوک و سلاطیندن الترام تباعد ایلدی . بر کون نیشابور جامعنده ملک شاه بونی کوروب نیچون بزه کلپورسک دیو التفات ایلد کده مومی الیه (مرادم سز علمایی زیارت ایتمکله اخیار ملوکدن اولمکزددر . یوقسه ملوکی زیارتله اشرار علمادن اولمق ایستم) جوابنی ویردی . وفاتی (۱۰۹۱ م و ۴۸۴ هـ) تاریخنده در .	۱۰	۱	۱۱۵
امام ظهیر الدین مرغینانی .	۱۰	۲	۱۱۶

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
۱۱۷	۳	۱۰ محمد بن صاعد .
۱۱۸	۴	۱۰ ابونصر الاقطع — شرع نام کتابک مؤلفی و کتاب قدورینک شارحیدر علم فقہدہ ید طولاً صاحبی ایدی . مؤخرآ بر سببہ مبنی صول الی کسیلہ رک (۱۱۰۰ م و ۴۹۴ هـ) تاریخندہ دستکش غوائل دنیا اولدی .
۱۱۹	۵	۱۰ ابن ما کولاً .
۱۲۰	۶	۱۰ ابو ابراهیم فقیہ پشقانی (۱۰۹۸ م و ۴۹۲ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .
۱۲۱	۷	۱۰ محمود بن طاهر سمرقندی لبادی .
۱۲۲	۸	۱۰ ابو المعالی ظہیرالدین بن الیاس — عالی فطرت و حسن طبیعت صاحبی برذات اولدیغی و فقه و خلافہ دائر ایچہ تألیفات مفیدہ سی بولندیغی مرویدر .
۱۲۳	۹	۱۰ ابوالقاسم عبدالواحد بن علی بن برهان — علم کلام و حدیثدہ مہارت فوق العادہ سی وار ایدی (۱۰۶۳ م و ۴۵۶ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .
۱۲۴	۱۰	۱۰ علی بن عبداللہ خطیبی .
۱۲۵	۱۱	۱۰ احمد بن عبدالرشید بخاری — قوام الدین لقبیلہ ملقبدر .
۱۲۶	۱۲	۱۰ امام نجم الدین ابو حفص عمر بن محمد بن احمد النسفی — فقہہ دائر بر منظومہ سی واردر (۱۱۴۲ م و ۵۲۷ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .
۱۲۷	۱۳	۱۰ حسام شہید عمر بن عبد العزیز بن عمر بن مازہ — فتاوی الصغری و الکبری و مطول ایچون جامع الصغیر و محیط نام کتابلری تألیف ایله (۱۱۴۱ م و ۵۳۶ هـ) تاریخندہ شہیداً دیدہ بند عالم شہود اولدی .
۱۲۸	۱۴	۱۰ تاج الدین محمد بن محمد — امام رضی الدین مرحومک والدی و محیط نام کتابک مؤلفیدر .

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
تاج الدین احمد بن عبدالعزیز بن عمر بن مازہ — برهان الائمہ دینکله معروفدر .	۱۰	۱۵	۱۲۹
ضیاء الدین محمد بن حسین تنوخی .	۱۰	۱۶	۱۳۰
استاذ عثمان بن ابراهیم خوانندی .	۱۰	۱۷	۱۳۱
محمد بن ابراهیم خوانندی — استاذ عثمانک برادریدر .	۱۰	۱۸	۱۳۲
علی بن حسین بن محمد — برهان بلخی لقبیله مشهوردر وفاتی (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ هـ) تاریخنده .	۱۰	۱۹	۱۳۲
احمد بن یوسف علوی الغزنوی — مقدمه مشهوره صاحبیدر .	۱۰	۲۰	۱۳۳
محمد الدین سمرقندی محمد بن ابی بکر — امام زاده لقبیله ملقبدر و (شرعة الاسلام) نام کتاب آثار مرغوبه سندندر .	۱۰	۲۱	۱۳۴
ابراهیم بن اسماعیل الصغاری — بخارا اهالیسندن علم وزهد ایله موصوف برذاتدر .	۱۰	۲۲	۱۳۵
رکن الائمہ عبد الکریم بن محمد — فن لغتده طلبه الطلبه نامیله بر اثری وارددر .	۱۰	۲۳	۱۳۶
ابو بکر سمرقندی محمد بن احمد — (تحفة الفقهاء) صاحبیدر . فاطمه نامنده عالمه و صالحه بر کریمه سی اولوب زوجی کتاب البدایع مؤلفی کاشانی مومی الیهادن اخذ فقه ایلشیدی .	۱۰	۲۴	۱۳۷
شیخ الاسلام علی اسپجانی — ماوراء النهر علماسندندر و شرح مختصر طحاوینک مصنفیدر وفاتی (۱۱۴۵ م و ۵۴۰ هـ) تاریخنده وقوعبولدی .	۱۰	۲۵	۱۳۸
ابوالفتح عبدالرشید ولوالجلی — حسن السیرة بر امام فاضل ایدی (۱۱۴۵ م و ۵۴۰ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .	۱۰	۲۶	۱۳۹
ابو القاسم زمخشری (زمخشری) کلمه سنه نظر بیوریه .	۱۰	۲۷	۱۴۰
شمس الائمہ عماد الدین عمر بن بکر بن محمد زرنجری — عصرینک نعمان ثانیدی ایدی . وفاتی (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ هـ) تاریخنده در .	۱۰	۲۸	۱۴۱

طبقات	عدد خصوصی	عدد عمومی
ابو عمر و عثمان بن علی بیکندی بخاری .	۱۰	۲۹ ۱۴۲
شیخ الاسلام نصیرالدین ابو عبدالله اوس بن سلیمان .	۱۰	۳۰ ۱۴۳
امام فخرالدین قاضیخان (قاضیخان) کلمه سنه نظر بیوریلہ .	۱۱	۱ ۱۴۴
شرف الدین عمر بن محمد بن عمر عقیلی - (۱۱۸۰ م و ۵۷۶ هـ) تاریخندہ وفات ایلشدر .	۱۱	۲ ۱۴۵
شیخ الاسلام محمود بن صاعد حارثی .	۱۱	۳ ۱۴۶
امام علاءالدین سدید بن محمد خیاطی - سکاکی مشهورک استاذ مغفوریدر .	۱۱	۴ ۱۴۷
برهان الاثمہ محمد بن عبد الکریم .	۱۱	۵ ۱۴۸
رکن الدین ابو الفضل کرمانی - شرح جامع الکبیر و شرحیلہ برابر کتاب التجرید و کتاب الايضاح جملہ آثار بدیعہ سندندرو وفاتی (۱۱۴۸ م و ۵۴۳ هـ) تاریخندہ در	۱۱	۶ ۱۴۹
امام زین الدین عتابی بخاری احمد بن محمد - کتاب الزیادات و درت جلد جوامع الفقه و شرح جامع الکبیر والصغیر مؤلفیدرو وفاتی (۱۱۹۰ م و ۵۸۶ هـ) تاریخندہ در .	۱۱	۷ ۱۵۰
شیخ الاسلام برهان الدین (برهان الدین) کلمه سنه نظر بیوریلہ .	۱۱	۸ ۱۵۱
علامہ بدرالدین عمر بن عبد الکریم ورسکی - (۱۱۹۷ م و ۵۹۴ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی	۱۱	۹ ۱۵۲
ابوبکر کاشانی . (کاشانی) کلمه سنه نظر بیوریلہ .	۱۱	۱۰ ۱۵۳
رضی الدین سرخسی . (سرخسی) کلمه سنه نظر بیوریلہ .	۱۱	۱۱ ۱۵۴
ابو المعالی ابن ابی یسر پزدوی احمد بن محمد .	۱۱	۱۲ ۱۵۵
طاهر ابن احمد بن عبد الله رشید بخاری - (کتاب الواقعات) و (خلاصه الفتاوی) نک مؤلفیدر وفاتی (۱۱۴۷ م و ۵۴۲ هـ) تاریخندہ وقوعبولدی .	۱۱	۱۳ ۱۵۶

عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات	
۱۵۷	۱۴	۱۱	احمد بن محمد بن محمود بن سعید الغزنوی — (روضه اختلاف العلماء) و (مقدمة المختصر فی الفقه) و (روضه المتکلمین) نام کتابلر جمله تالیفاتندندر و وفاتی (۱۱۹۶ م و ۵۹۳ هـ) تاریخنده در .
۱۵۸	۱۵	۱۱	شیخ نورالدین ابو محمد احمد بن محمود صابونی بخاری — اصول دینده (بداية) و (کفایه) مؤلفیدر (۱۱۸۴ م و ۵۸۰ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
۱۵۹	۱۶	۱۱	سراج الدین ابو طاهر سجاوندی محمد بن محمد بن عبد الرشید — فرائضدن مختصر نام کتاب ایله شرحنی بوذات یازمشدر .
۱۶۰	۱۷	۱۱	شیخ برهان الدین ناصر بن ابی المکارم عبد السید بن علی ابوالفتح مطرزی — مهرة علوم ادبیه و فقهیه دندر ولغته دائر (مغرب) و نحو دن (مصباح) نام کتابلر جمله تالیفاتندندر وفاتی (۱۲۱۳ م و ۶۱۰ هـ) تاریخنده و قوعبولدی .
۱۶۱	۱	۱۲	شیخ جمال الدین محمود حصیری — (جامع الکبیر) ه بر شرح یازوب و (۱۲۳۸ م و ۶۳۶ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .
۱۶۲	۲	۱۲	شمس الائمة کژدری محمد بن عبد الغفار — وقتنک علی الاطلاق استاد فضائل استنادی ایدی . (هدایه) نامنده بر کتاب ترتیب ایدوب (۱۲۴۴ م و ۶۴۲ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .
۱۶۳	۳	۱۲	تاج الدین عبد الغفار کژدری — فقه و اصول فقهده تصانیف معتبره سی و اردر . سلطان عادل نورالدین محمود بن زنکی زمانده حلب قاضیسی ایکن (۱۲۵۴ م و ۵۶۲ هـ) تاریخنده وفات ایلشدر .

طبقات	عدد خصوصی	عدد عمومی
یوسف بن ابی بکر سکاکی - (سکاکی) کلمه سنه نظر پیوریله .	۱۲	۴ ۱۶۴
قاضی ظہیر الدین بخاری محمد بن احمد - حسامینک جامع الصغیرینہ (فوائد) آدلو بر کتاب یازوب (۱۲۲۲ م و ۶۱۹ھ) تاریخندہ وفات الملشدرو .	۱۲	۵ ۱۶۵
حسام الدین محمد بن محمد بن عمر اخسکتی - اصول فقہدہ مختصر معروف صاحبی در وفاتی (۱۲۴۶ م و ۶۴۴ھ) تاریخندہ وقوع عبولدی .	۱۲	۶ ۱۶۶
عمر بن علی مرغینانی .	۱۲	۷ ۱۶۷
محمد بن علی مرغینانی .	۱۲	۸ ۱۶۸
محمد بن احمد بن خیس موصلی .	۱۲	۹ ۱۶۹
محمد بن علی توقدی .	۱۲	۱۰ ۱۷۰
محمد عبدالکریم ترکستانی خوارزمی - عرفی (برهان الائمہ در .	۱۲	۱۱ ۱۷۱
علامہ شمس الدین احمد بن محمد بن احمد عقیلی الانصاری البخاری - تاریخ وفاتی (۱۱۵۲ م و ۵۴۷ھ) در .	۱۲	۱۲ ۱۷۲
امام جمال الدین محبوبی عبدالله بن ابراہیم - عصرینک شیخ الفقہاسی ایدی . (جامع الصغیر) ہ بر شرحی وارد و وفاتی (۱۲۳۲ م و ۶۳۰ھ) تاریخندہ در .	۱۲	۱۳ ۱۷۳
شمس الدین بن عطا .	۱۲	۱۴ ۱۷۴
تاج الشریعہ محمود بن صدر شہید - زمانک سرتاج ابتہاجی ایدی . (وقایہ) و (معراج الدرایۃ) اسمندہ ایکی اثر دلپذیری وارد .	۱۲	۱۵ ۱۷۵
قاضی القضاۃ صدر الدین سلیمان بن ابوالعز .	۱۳	۱ ۱۷۶
ابوحسین موصلی .	۱۳	۲ ۱۷۷
صدر الدین ابو عبدالله خلاطی - جامع الکبیر و مقصد المسند نام کتابلردن ماعدہ صحیح مسلم اوزرینہ بر اثر مقبولی وارد و وفاتی (۱۲۵۴ م و ۶۵۲ھ) تاریخندہ در .	۱۳	۳ ۱۷۸

	عدد عمومی	عدد نصرتی	طبقات
علاءه بدرالدین محمد بن محمود بن عبدالکریم کزدری — خواهرزاده دینمکله مشهور در ووفاتی (۱۲۵۳م و ۱۲۵۱هـ) تاریخنده در .	۱۷۹	۴	۱۳
حسن بن احمد بن ابومجدالدین — ابن امین الدوله لقبيله معروف بر فقیه کامل ومحدث فاضل ایدی . فرائضدن (سراجیه) یه بر شرح لطیف تصنیفنه همت وجان عزیزینی (۱۲۵۹م و ۱۲۵۸هـ) تاریخنده کی تاتار وقعه مؤلمه سنده شمشیر شهادته امانت ایلدی .	۱۸۰	۵	۱۳
شیخ حمیدالدین ضریری علی بن محمد بن علی البخاری .	۱۸۱	۶	۱۳
حافظ الدین کبیر ابو الفضل محمد بن محمد بن نصر البخاری وفاتی (۱۲۹۳م و ۱۲۹۳هـ) تاریخنده در .	۱۸۲	۷	۱۳
فخرالدین محمد بن الیاس مایمرغی — مشاهیر فضلانددر . (نافع) شرحی (منافع) و (کافی) شرحی (وافی) و منظومه شرحی (مستصفی) و کنز الدقایق و (عمده) نام آثار نندن بشقه اصول فقه و دینه دائر (منار) اسمنده دخی ایکی تألیف بلاغت ردیفی واردر ووفاتی (۱۳۵۰م و ۱۲۵۱هـ) تاریخنده در .	۱۸۳	۸	۱۳
صدر الشریعه عبیدالله بن مسعود بن محمود — علمای عصرینک سربلندی وتاج الشریعه نک حفید ار جندیدر . اصول فقهده (تنقیح) و شرحی اولان (توضیح) و شرح (وقایه) جمله آثار نندندر .	۱۸۴	۹	۱۳
ابوالمظفر ظهیرالدین محمد بن عمر بن محمد البخاری .	۱۸۵	۱۰	۱۳
امام یوسف بن سبط بن جوزی — شرح جامع الصغیر ومرأة الزمان نام کتابلرک مصنفیدر ووفاتی (۱۲۵۶م و ۱۲۵۴هـ) تاریخنده وقوعبولدی .	۱۸۶	۱۱	۱۳

- ۱۸۷ ۱۲ ۱۳ ابوالفضل محمد بن محمود - لقبی برهان نسفیدر. تفسیر امام فخر رازی بی تلخیص و علم خلافت دائر بر مقدمه تألیف ایدوب (۱۲۸۸ م و ۶۸۷ هـ) تاریخنده بغداد دن آخرنه رحلت ایلدی.
- ۱۸۸ ۱۳ ۱۳ ابن شجاع محمد بن عبدالکریم بن عثمان المفتی - عرفای ققهادندر و وفاتی (۱۲۹۶ م و ۶۹۶ هـ) تاریخنده در.
- ۱۸۹ ۱۴ ۱۳ اشرف الدین ابوالفضل کاشانی.
- ۱۹۰ ۱۵ ۱۳ مختار بن محمود زاهد - نجم الدین لقبیله معروفدر و (قنیه) و (ناصریه) اسمنده ایکی کتابی و قدوری اوزرینه بر شرحی واردر اشبو (ناصریه) نک مشتمل اولدیغی اوج بابدن برنجیسی خاتم النبیین علیه السلامک حقیقت رسالتلرینه دائر بعض دلائل مقبوله بی ایکنجیسی منکرلرک اسامیسییه شبهاتنه اجوبه معقوله بی اوچنجیسی دخی اولبابده مسلمین و نصاری بینلرنده وقوعه کلان مناظرات منقوله بی متضمندر.
- ۱۹۱ ۱۶ ۱۳ قاضی القضاة شمس الدین اوزاعی عبدالله بن محمد بن عطا - فحول علمادن حاز قدر و اعتبار بر امام صاحب اشتهار ایدی وفاتی (۱۲۸۴ م و ۶۸۳ هـ) تاریخنده در.
- ۱۹۲ ۱۷ ۱۳ مجدالدین ابوالفضل موصلی - کوفه قاضیملکنندن بعدالانفصال بغدادده مشهد امام ابوحنیفهیه ارتحال و آخر عمری اولان (۱۲۸۴ م و ۶۸۳ هـ) تاریخنده قدر تدریس و افتایه حصر اشغال ایدوب اندن صکره ترک دغدغه قیل وقال ایلشدر کتاب المختار و الاختیار اثار قلبیه سی جمله سندندر.
- ۱۹۳ ۱۸ ۱۳ نجم الدین عمر بن احمد کاختوانی.
- ۱۹۴ ۱۹ ۱۳ قاضی عبدالله جعفر کوفی - ابن هر وانی لقبیله معروفدر.
- ۱۹۵ ۲۰ ۱۳ اسماعیل بن عثمان رشیدالدین - ابن معلم لقبیله معروفدر و وفاتی (۱۳۲۳ م و ۷۲۴ هـ) تاریخنده در.

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
نجم الدین ابوطاهر اسحاق بن علی بن یحیی — مشایخ فقه‌های حنفیه دندر و (هدایه) اوزرینه ایکی جلد حواشیسی وارد و وفاتی (۱۳۱۱ م و ۷۱۱ هـ) تاریخنده در .	۱۳	۲۱	۱۹۶
جلال الدین بخاری محمد بن احمد .	۱۳	۲۲	۱۹۷
قاضی القضاة ابو العباس سروجی احمد بن ابراهیم — مصرده مسند نشین قضا ایدی کتاب الهدایه اوزرینه یاپدیغی التي جلد شرح آثار معتبره دندر . و وفاتی (۱۳۱۰ م و ۷۱۰ هـ) تاریخنده در .	۱۴	۱	۱۹۸
حسام الدین صنعانی — کتاب الهدایه یه (نهایه) و ابی یسر یزدوینک اصول آدلو اثرینه (کافی) نام شرحلری یازدقدن بشقه مکحولینک (تمجید) نام کتابنی دخی آیروجه شرح ایتشدر . مومی الیه (۱۳۱۰ م و ۷۱۰ هـ) تاریخنده مشهد ابی حنیفه دن شامه انتقال ایتش ایدی .	۱۴	۲	۱۹۹
علاء الدین عبد العزیز بخاری — متبحرین فقها واصولیوندندر اصول اخسکتی بی و یزدوینک اصول فقهنی شرح ایلدی .	۱۴	۳	۲۰۰
ابو العباس احمد بن ساعاتی بغدادی — خلفای عباسیه زماننده باب مستنصریه یه وضع اولنان ساعت مشهوری پدری تصنیع ایتک حسبیله ساعاتی لقبیله شهرت بولمشیدی . فقهدن مجمع البحرین نامیله ایکی جلد شرحی و اصول فقهدن بدیع نامیله برکتابی وارد .	۱۴	۴	۲۰۱
محمد بن ابی بکر بن عبد الحی — تحفة الملوک آدلی برکتابی وارد .	۱۴	۵	۲۰۲
قاضی القضاة شمس الدین حریری — دمشق و مصر قاهرده قاضی القضاة ایدی وفاتی (۱۳۲۷ م و ۷۲۸ هـ) تاریخنده در .	۱۴	۶	۲۰۳

طبقات	عدد عمومی	عدد خصوصی	عنوان
۱۴	۷	۲۰۴	برهان‌الدین احمد بن اسعد بن محمد البخاری .
۱۴	۸	۲۰۵	امیر علاء‌الدین فارسی .
۱۴	۹	۲۰۶	ابو علی البخاری .
۱۵	۱	۲۰۷	جلال‌الدین خبازی — نعم جلیله علمیه ایله متنم بر شیخ مکرم ایدی اصول فقهدن (مغنی) نام کتابی تألیف و (۱۳۸۸ م و ۷۹۱ هـ) تاریخنده وفات ایلدی .
۱۵	۲	۲۰۸	قوام‌الدین سکاکی — مصر قاهرده مار دینی جامع شریفنده الی الممات تدریس ایله مشغول اولمش و عیون المذهب نامنده بر کتاب تألیف ایتشدر .
۱۵	۳	۲۰۹	ابن ترکانی شهاب‌الدین احمد بن حسن — شام شریفده خاتونیه مدرسی ایدی .
۱۵	۴	۲۱۰	شهاب‌الدین ابوالعباس احمد بن ابراهیم بن داود چلبی — ابن برهان لقبیله معروفدر علوم عدیده و تألیفات مفیده صاحبی بر ذات ایدی . جامع الکبیره یازدیغی شرح مسلم صغار و کباردر وفاتی (۱۳۳۷ م و ۷۳۸ هـ) تاریخندهدر .
۱۵	۵	۲۱۱	علی بن بلبان بن عبدالله فارسی — (تقاسیم) و (انواع) نامنده و آداب فقعه دائر (طبرانی) اسمنده او چ عدد تألیفی وارددر وفاتی (۱۳۲۸ م و ۷۳۹ هـ) تاریخندهدر .
۱۵	۶	۲۱۲	قاضی القضاة علاء‌الدین علی بن عثمان بن ابراهیم مار دینی — ابن ترکانی لقبیله مشهوردر علم فقعه . حدیث . تفسیر . اصول . فرائض . حساب . شعر و عروضده امام العصر ایدی . علم حدیثدن (منتخب) و اصول فقهدن (سعديه) ایله (مؤلف) (مختلف) (کتاب الضعفاء) و (المتروکیه) و هدایه مختصری (کفایه) و (بهجة الادب) و فنونه دائر (مقدمه)

و شاعر مشهور عربی متبنی بی رداً (کتاب النقی) نام
کتاب معتبره چله تالیفاتندندر کلامدن کتاب ابن
الصلاح و (محصل) آدلو آثاری دخی ایجاز
ایلمشدر . کاشنسرای بقایه ارتحالی (۱۳۲۹ م و ۷۵۰ هـ)
محرمنده و قوعبولدی .

جلال الدین کورانی ۱۵ ۷ ۲۱۳

وجیه الدین بابکی ۱۵ ۸ ۲۱۴

شیخ ابو الفتح تبریزی - ابن ساطینک اصول فقهده کی
(بدیع) کتابنی (الرفیع آدلو اثریله شرح و (۱۳۳۵ م
و ۷۲۶ هـ) تاریخنده وفات ایلمشدر .

نجیم الدین ابواسحق دمشقی - شامده قاضیلک ایتدیکی ۱۵ ۱۰ ۲۱۶

اثناده (فواید) ی نظم و تالیف و فتاوی طرسوسیه نام کتابی
املا و تصنیف ایادی . وفاتی (۱۲۵۷ م و ۷۵۸ هـ) تاریخنده در

شمس الدین خطیب ولوی ۱۵ ۱۱ ۲۱۷

قطب الدین عبدالکریم حلبی - شرح بخاری و (عمل
تاریخ مصر و شرح (سیر نبویه) مؤلفات مقبوله سندندر .
وفاتی (۱۳۴۴ م و ۷۲۵ هـ) تاریخنده در .

فخر الدین ابو عمر زیلعی - فقه و نحو و فرائضده ماهر ۱۵ ۱۳ ۲۱۹

بر ذات ایدی (کنز الدقائق) نام کتابک مؤلفیدر
وفاتی (۱۳۴۰ م و ۷۲۳ هـ) تاریخنده در .

قاضی عضد الدین عجمی - علوم عقلیه و نقلیه ده ۱۵ ۱۴ ۲۲۰

علامه عصر ایدی شرح مختصر (ابن حاجب)
و شرح (المواقف) و (الجواهر) نام کتابلرله برابر
فنون شتاده بعض آثار مرغوبه سی وارددر وفاتی
(۱۳۵۲ م و ۷۵۳ هـ) تاریخنده در .

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
قوام‌الدین امیر کاتب بن امیر عمید غازی اتقانی — فقه ولغت و عربیتده فائق الاقران بر ذاتدر ۵-هدایه (غایه‌البیان) و اخسکتی به (تبیین) نامرندده ایکی شرح تحریر ایتمش و (۱۳۵۶ م و ۷۵۸ هـ) تاریخنده وفات ایتلشدر.	۱۵	۱۵	۲۲۱
عالم بن علی الانصاری — تاتارخانک التماسیله تألیف ایتدیکی کتاب (تاتارخانیه) نامیله شهرت بولمشدر.	۱۵	۱۶	۲۲۲
شیخ اکمل‌الدین محمد بن محمد بن محمود — علامه متأخرین و خاتمه‌المحققین اکمل‌الدین بابر قیدر . مومی‌الیه تألیفات کثیره صاحبی بر ذات ایدی . (شرح مشارق) و شرح هدایه و شرح مختصر ابن حاجب و شرح تلخیص خلاطی و شرح تجرید نصیر طوسی و شرح سراجیه و پزدوی شرحی (تقریر) و بیان و معانی به دائر تلخیص شرحی و حاشیه کشاف و فرائضه متعلق (مقدمه) تألیفاتی جمله سندندر . وفاتی (۱۳۸۴ م و ۷۸۶ هـ) تاریخنده در .	۱۶	۱	۲۲۳
ناصرالدین محمد بزازی .	۱۶	۲	۲۲۴
ابوالعباس قنوی احمد بن مسعود — جامع الکبیره (تقریر) نامنده درت جلدی جامع بر شرح یازدیسده اتمامنه موفق اوله میوب مؤخرأ اوغلی ابوالمحاسن محمود اکمال ایتلشدر .	۱۶	۳	۲۲۵
سراج‌الدین عمر بن علی فارسی — علم نحو و عربیتده امام و فنون شتاده مغبوط انام بر ذاتدر وفاتی (۱۴۲۳ م و ۸۲۷ هـ) تاریخنده در .	۱۷	۱	۲۲۶
علامه محیی‌الدین بن محیی بن علی اسمر .	۱۷	۲	۲۲۷
حافظ‌الدین ابن بزازی محمد بن محمد کردی . (فتاوی) کله سنه نظر بیوریلده .	۱۷	۳	۲۲۸

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
سراج الدین ثقفی .	۱۷	۴	۲۲۹
شیخ بدر الدین سماوی المصلوب - تسهیل و جامع افصولین نامبرنده ایکی اثری وارد .	۱۷	۵	۲۳۰
ابن ملک عبداللطیف - شرح المشارق والمصابیح و شرح المجمع نام کتابلرک مؤلفیدر .	۱۷	۶	۲۳۱
شیخ علاء الدین رومی - (اسؤلة) نام کتابک مصنفیدر .	۱۷	۷	۲۳۲
کمال الدین محمد بن شیخ همام الدین بن عبدالواحد - ابن همام دینیکله مشتهر بر علامه صاحب هنرایدی وفاتی (۱۴۵۶ م و ۸۶۱ هـ) تاریخنده در .	۱۸	۱	۲۳۳
شرف بن کمال قریمی .	۱۸	۲	۲۳۴
شمس الدین بن محمد الفناری . (فناری) کلمه سنه نظر بیوریله .	۱۸	۳	۲۳۵
یکان بن محمد بن ارمغان - روم علماسندن بر فاضل یکانه در .	۱۸	۴	۲۳۶
قریمی احمد بن عبدالله .	۱۹	۱	۲۳۷
محمد شاه ابن فناری - شمس الدین فنارینک مخدوم معارف موسومیدر .	۱۹	۲	۲۳۸
حضر شاه بن جلال الدین .	۱۹	۳	۲۳۹
حزرة القرمانی - تفسیر قاضی بیضاوی به بر حاشیه مقبوله سی وارد .	۱۹	۴	۲۴۰
علی طوسی عجم - (ذخیر الظهیر) صاحبی .	۱۹	۵	۲۴۱
خواجه زاده . (خواجه) کلمه سنه نظر بیوریله .	۱۹	۶	۲۴۲
ملا خسرو . (ملا) کلمه سنه نظر بیوریله .	۱۹	۷	۲۴۳
ملا کورانی . (ملا) کلمه سنه نظر بیوریله .	۱۹	۸	۲۴۴
یوسف سنان بن حضر شاه بن جلال - جواهر شرح المواقف نام کتابه بر حاشیه یازمشدر .	۲۰	۱	۲۴۵
خیالی . (خیالی) کلمه سنه نظر بیوریله .	۲۰	۲	۱۴۶

	عدد عمومی	عدد خصوصی	طبقات
یعقوب پاشا بن حضر شاه بن جلال — صدر الشریعہ نیک وقایہ نام کتابی شرحی تحشیہ ایشدر .	۲۰	۳	۲۴۷
خطیب قاسم بن یعقوب .	۲۰	۴	۲۴۸
مصالح الدین کستلی . (کستلی) کلمہ سنہ نظر بیوریلہ .	۲۰	۵	۲۴۹
لطیف مقتول . (لطیف) کلمہ سنہ نظر بیوریلہ .	۲۰	۶	۲۵۰
خطیب زادہ . (خطیب) کلمہ سنہ نظر بیوریلہ .	۲۰	۷	۲۵۱
افضل زادہ — اصفہانینک شرح الطوالع نام کتابہ بر حاشیہ تالیف ایشدر .	۲۰	۸	۲۵۲
اخئی یوسف — صدر الشریعہ بر حاشیہ سی وارد .	۲۰	۹	۲۵۳
عذاری — الہیات شرح موافقہ بر حاشیہ یازمشدر .	۲۰	۱۰	۲۵۴
حسن چلبی بن فناری — تلویح و مطول و شرح موافق اوزرینہ حواشی مکملہ ترک ایشدر .	۲۰	۱۱	۲۵۵
احمد بن کمال پاشا — فضلائی متأخرینک آبروی افتخاری اولان مشہور ابن کمال مرحومدر . (شمس الدین) کلمہ سنہ نظر بیوریلہ .	۲۱	۱	۲۵۶

§

﴿ طبقات الاولیا ﴾ — (۱۴۰۱ م و ۸۰۴ ھ) تاریخندہ وفات ایدن

سراج الدین بن ملقنک اثریدر .

(طبقات جلالیہ) — (۱۵۰۲ م و ۹۰۸ ھ) تاریخندہ وفات ایدن جلال
الدین محمد بن اسعد دوانینک شرح جدید تجرید و شرح المطالع حواشیسنندن
عبارت یازدیغی اثردر .

(طبقات الحفاظ) — (۱۳۴۷ م و ۷۴۸ ھ) تاریخندہ وفات ایدن ابی
عبدالله شمس الدین محمد بن احمد ذہبینک اثریدر . جلال الدین سیوطی
بونئی تلخیصاً تذیل ایلدی . (۱۴۴۸ م و ۸۵۲ ھ) دہ وفات ایدن حافظ
ابن حجر احمد بن علی عسقلانی دخی بونامدہ ایکی جلد اثر براقدی .

(طبقات الحکماء) یاخود (صنوان الحکمة) — (۱۱۵۳ م و ۵۴۸ ھ)
تاریخندہ وفات ایدن امیر شہیر محمدسنانی طرفندن تالیف اولندی .

(طبقات الفقهاء) — (۱۱۲۷ م و ۵۲۱ هـ) ده وفات ایدن محمد بن عبد
الملك همدانینك اثریدر . (۱۰۸۳ م و ۴۷۶ هـ) و (۱۰۷۸ م و ۴۷۱ هـ)
تاریخ‌ننده وفات ایدن ابی اسحاق شیرازی ابراهیم بن علی بن یوسف فیروز
آبادی و ابی علی بن بنا حسن بن احمد بغدادی و فضلالی سائرهنك دخی
بونامده آثار بر کزیده لری واردر .

(طبقات الکتاب) — (۱۵۰۵ م و ۹۱۱ هـ) ده وفات ایدن جلال‌الدین
عبد الرحمن بن ابی بکر سیوطینك اثریدر .

(طبقات المتکلمین) — (۱۰۱۵ م و ۴۰۶ هـ) ده وفات ایدن ابی بکر محمد
بن فورکک اثریدر بو باده قاضی عیاض بن موسای یحصبی (ترتیب
المدارك) و مرزبانی دخی (اخبار المتکلمین) نام کتابلری تألیف ایتدیله .

§

﴿طیوغرافیہ﴾ — (تخطیط) کله سنه نظر بیوریله .

§

﴿طبیعیون﴾ — (فلسفه) یه نظر بیوریله .

§

﴿طحاوی﴾ — علمای متقدمیندن و بشنجی طبقه فقها سنندن ابو

جعفر (احمد) بن محمد ازدینك شهرتیدر ابتدا شافعی المذهب ایکن
مؤخرأ مذهب حنفی بی قبول ایتش و مصرده فقهای حنفیه نك مقتداسی
اولشدر ولادتی (۸۵۲ م و ۲۳۸ هـ) و وفاتی (۹۳۲ م و ۳۲۱ هـ)
تاریخ‌ننده در . (احکام القرآن) اختلاف الروایات (معانی الآثار)
(بیان مشکلات الآثار) (مختصر) (شرح جامع الکبیر) (شرح
جامع الصغیر) (شروط اوسط) (محاضرات) (سجلات) (وصایاء
الفرائض) (نوادر فقه) نام آثار مرغوبه سنندن بشقه بر تاریخ کبیری
وسائر کونه تألیفات دلپذیری دخی واردر .

§

﴿طحطا﴾ — مصر و سطا ده کائن (سیوط) سنجاغی داخلنده

بر قضا مرکزیدر .

§

﴿ طرابلس غرب ﴾ — افریقاده دولت علیه مالکندن بر ولایت
جسیده در . جهت شرقیسنده (مصر) و غربیسنده (تونس) و جهت
جنوبیسی چول و (فزان) و (تواریک) ایله تحرید اولنور . غربدن
شرقه ۱۷۵ و شمالدن جنوبه ۷۵۰ کیلو مترو قدر متمد اولوب مغربلر
عربلر ترکلر زنجیلر یهودیلر و سائردهن مرکب اولمق اوزره مجموع نفوسی
بر میلیون یوز بیکه بالغ اولور . مرکز ولایت اولان نفس طرابلس غرب
شهری ساحل بخرده بر قلعه دروننده واقع ویدی بیک سکز یوز نفوس
ذکوری جامع اولوب اون بر جامع یکریمی بر مسجد بش مدرسه اون سکز
مکتب اوچ تکیه درت حجام و اوچ قشلهسی واردور . معمولاتی یوک
و حریر و پوقدن منسوج احرام و صوف شال و حصیر و کایم کبی شیلر
اولوب اهالیسی بعض مرتبه قیومجیلقله دستی اشتغال ایدرلر اراضیسنندن حنطه
و شعر و قوقوروز و امثالی حبوبات ایله اعلا خرما زیتون زعفران پوق
کوک بویا و برچوق میوه و سائره استحصال قلمتده در . طاغری جزئی مرتفع
و مجرالی آز و قومسال و هواسی غایت صیجاق اولدیغندن غربیه اقامت
متعسردر . اکثریا جزئی برسام یلیله هواسی کلی تغیراته اوغرار .

طرابلس غرب ولایتنده نفس طرابلس ایله (خس) (جبل غربیه) (فزان)
ناملرنده درت سنجاق واردور . نفس طرابلسک (زاویه) و (غریبان)
و (منشیه) و (عجیلان) ناملرنده درت قضا و درت ناحیهسی اولوب بونلرک
مرکز ولایته اک اوزاغی اون ایکی ساعت مسافده در .

§

﴿ طرابلس شام ﴾ — سوریهده برسنجاق مرکزی اولوب بیروتک
یکرمی بش ساعت ساحل شمالیسنده و ساحلدن براز ایچر و بر بایر اتکنده
واقعدر نفوسی مسافرلرله برابر اون بر بیک رادهسنده در و مساجددن
بشقه اون اوچ جامع اوتوز بش مکتب اون بر حجام ویدی کلیسامی واردور .
بوشهر حوالیسنک محصولاتنده اولان برکت و لیون و پورتقالنده اولان
وفرت و نفاست موجب حیرتدر .

§

﴿ طراز ﴾ - ملوک و سلاطین سالفه حریر زیبا و پرند و دیبادن منسوج
البسه فاخره لرینک پیرامن دامنلرینه کندو اسماء سامیه و القاب ملوکانه لرینی
و بعضی علامات مخصوصه بی رسم و سیم و زر ایله نسج ایتدیروب ایام
رسمیه ده تلبس وانکله اظهار عز و حشمت ایتدکری لباسدر کاهیکجه اشبو
البسه بی وزرا و خواص ندما دخی زیب دوش مفخرت ایدر لر ایدی .
عهد اسلامدن مقدم سلاطین فرس زمانده دخی جامه زر بفت شاهی صور
و اشکال ملوک ایله و یا تمثال آخر ایله مزین ایدی . دولت امویه
و عباسیه ده رسم طراز زیاده مرعی و معتبر اولمغله نسج اثواب ملوکانه
ایچون سرای خلیفه ده (دار الطراز) نامیله بر کارخانه یاپلمش و (صاحب
طراز) نامنده بر ناظر رسمی اداره سنه ویرلمش ایدی . بو اصول مصر
و مغرب و اندلس ملوک اسلامیه سنده دخی مرعی اوله رق التی یوز تاریخ
هجریسنه قدر دوام ایتشیدی .

§

﴿ طربزون ﴾ - اناطولیده کائن طربزون ولایتینک مرکز اداره سیدر .
بو شهر قره دکزک ساحل جنوبیسنده و ارضرومک شمال غریبسندن ۱۴۰
واستانبولک جهت شرقیسندن ۸۹۰ کیلومتر و بعد و مسافه ده واقع اولوب
قرق بش بیک نفوسی و قرق درت جامع و اوچ تکیه و اون ایکی حمام
یکرمی یدی مکتب درت مدرسه اوتوز بر کلیسای و بر قلعه داخلیه ایله
متعدد قونسلو سخانه لری و دهها بعض آثار عتیقه بی حاویدر و ایران و استانبول
ایله تجارتی پک ایشلک اولوب اشیای تجاریه سی اقمشه حریره و قطنیه
و کتان بزلی و یش و زیتون یاغی و دخان و ایپاک و بهاراتدن عبارتدر .
ملحقاتنده انواع حبوبات و توتون و فندق و فصولیه و کنویر و قوقوروز
و بعضی قضاالرنده پرنج و پاتاته و زیتون و پورتقال و لیمون حاصل اولدیغی
کبی هر سنجاق اراضیسنده کلیتلی میشه و چام اورمانلری بولنور .
جسی بالغی قری اهلایسنک اک باشلی حوایج شتایه سننددر . طربزونک
شکلی چار گوشه اولدیغندن بونام درت گوشه معناسنه اولان (ترازا) دن
آلنشددر . بو شهر غایت قدیم بر مملکت اولوب ترووا محاربه سنندن

برو موجود ایدوکی ظن اولنیور . طربزون وقتیه (پونت) حکمدارلرینه تابع ایکن روما ایمپراطورلری زمانده اداره ممتازه یه مظهر اولوب واسطه تجارتله فوق الغایه اکتساب معموریت واستانبولده بولنان روم ایمپراطورلغنه هربر وقتنده قزانمش اولدیغی معافیتلری محافظه یه کسب موفقیت ایدرک براره لاق غوتلر طرفندن احراق اولندیسه ده ینه آز مدت ظرفنده اعاده قدرت ایشیدی .

مؤخرأ (۱۲۰۴ م و ۶۰۱ هـ) ده لاتینلرک استانبولی ضبطی اوزرینه اداره سابقه سی برتبدل کلی یه اوغرایه رق اساس امتیاز و معافیتی بسبتون منهدم و فقط بر مدت صکره طربزونه النجا صورتیه کلان (علیکسی قومن) بوشهر ایله جوارنده کائن اراضی بی برکوچک دولت شکلنه قویمسیله تکرار مقام اقتدارده قائم اولدی . (۱۲۶۱ م و ۶۶۰ هـ) ده بالئوغلر استانبولی تکرار ضبط ایلدکلرندن طربزون ایمپراطورلغی بوکره ده اشبو یکی استانبول ایمپراطورلغنه شویله جه عرض انقیاد ایدوب فقط ایمپراطورلری استانبول خاندان حکمرانیسندن تعیین اولمغه باشلادی و خیلی وقت بو صورتله اداره اولندیغی حالده (۱۴۶۱ م و ۸۶۶ هـ) تاریخنده آبروی آل عثمانی سلطان محمد خان ثانی حضرتلری کردستان و ایران حکمداری اوزون حسنک اوزرینه کیدوب اماسیه و توقاد حوالیسنه تجاوزاتی منع وارضرومه قدر ممالکنی ضبط ایلدکلر صکره طربزونی دخی تحت محاصره یه الدی و بعد الفتح النان اشیا مغتمه نك کافه سنی صلح رجاسیچون کلان اوزون حسنک والده سی (ستاره) خانمه و یروب اسیر ایدیلان طربزون حکمداری (داوید ژان قومن) ی الی نفر اولادیه در سعاده کوندردی .

(طربزونک صولر روم حکمدارلری اولجه دولت علیه جایه سنی دخی قبول و صکره ایرانلره میل ایشلر ایدی .

§

﴿ طرخون ﴾ — نغنع جنسندن برنوع اوتدرکه اکثریا صلاته لره قاتیلور طرخون لغات یونانیه دن اولوب اصلی (طراخونیا) در . (طرخونجی) سلطان محمد رابع و زراسندن (۱۶۵۲ م و ۱۰۶۳ هـ) تاریخنده وفات ایدن احمد پاشانک لقبیدر . اشبو احمد پاشا اثنای صدارتنده

یعنی وفاتی سنه سنده دفتر دار قوناغنده واردات و مصارفات دواتی حساب
و موازنه ایتدیره رک در تیوز بیک کیسه واردات و در تیوز بیک کیسه
مصارفات بولش و ظهور ایدن بیک کیسه اچینگک سرای اسرافاتندن
ایلرو کلدیکنی اکلایوب کیفیتی خاکپای شاهانه یه عرض ایلشیدی . بو
خصوص مقربان شهر یاریدن بر چوق کسه لرک اغبرارینه و بالاخره پاشای
مومی الیهک اعدامنه سبب اولمشدر .

§

﴿ طرسوس ﴾ - اطنه ولایتی داخلنده و الیوم قره صو دنیلان
(سیدنوس) نهرینک جوار غر بیسنده قدیم و مشهور بر قضا مرکزیدر سکر
بیک نفوسی و بر چوق جوامع و مساجد شریفه سی وارددر موسم شتاده
اهالیسنک عددی اوتوز بیکه قدر ترقی ایدر .

طرسوس اوتهدن برو غایت تجارتگاه بر شهر اولوب پروایتده یونانیلر
وروایت اخرایه نظراً (سردانا پال) طرفندن تأسیس اولندی . اسکندر
رومی بوشهری زیارت ایدوب (سیدنوس) نهرینک منجمد صولرنده کزرکن آز
قالدی غرق اوله جق ایدی .

(انطوان) مصر تختنه متعلق مشهور (قاله ئو پاطر) ایله قرن داشی بیننده
تحدث ایدن منازعاتی فصل ایتمک اوزره بوشهرده بر محکمه عقد و اوچنجی
صلیبیون محاربه سی اثناسنده (فره دریق باربروس) بوراده وفات ایلدی .
روما ایمپراطور لغی زماننده طرسوسک علم فلسفه و بیان اوقینور مشهور
مکتبلی و ارایدی . فیلسوف (اته نودونا) و علم بیان معلمی (هر موژدن)
ایله حواریوندن (پاولوس) ک مسقط رأسلری بوراسیدر .

§

﴿ طرطوس ﴾ - طرابلس شام سنجاغنه تابع بر قصبه در که نفس
طرابلس شام ایله لازقیه اره سنده و ساحل بخرده بولنور . نفوسی بیک
سکر یوز راده سنده اولوب ایکی جامع اوچ حمام و اوچ کلیسای و ارایسه ده
درون و بیرونی آثار عمرانندن خالیدر .

§

﴿ طرنوی ﴾ - بلغارستانه تابع بر شهر در اشبو شهر (یانتره)

اوزرنده و نیکبولینک جنوب شرقیسندن طقسان ایکی کیلومتر و مسافده
واقع اولوب بلقانک ارقه طرفنده درجه درجه انشا ایدلمشدر . اون ایکی
بیک نفوسی و متعدد جوامع شریفه سی و برروم پستو پوسلغی و ایپک و ایپک
بویامق ایچون بویاخانه لری واردر بوراده قبا چوقه دخی ایشلنور و ایپک
بوجکری بسلنور اسکی بلغار قرالاری صوک دفعه اوله رق بوراده
تحصن ایدر ایدی . (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ هـ) تاریخنده برلین قونفرانسی
قراریله بلغارستانه انتقال ایشدر .

§

﴿ طریفه ﴾ — اسپانیانک منتهای جهت جنو بیسنده و تماماً سبته
بوغازی اوزرنده برشهردر مشاهیر امرای عربدن (طریف) نام ذات
طرفندن تأسیس ایدلمش و نامنه نسبتله (طریفه) دینلمش ایدی مؤخرأ اسپانیولر
تحریف ایدرک (تریفه) دیمشدر . اسپانیاده لیون و پورتقالی چوق یر
اشبو (طریفه) شهری اولوب ایوم اون بیک قدر اهالیسی و بربوکللی لیمانی
واردر .

(۱۳۴۰ م و ۷۴۱ هـ) تاریخنده فاس امیری ابوالحسن برقاچ یوزبیک عسکرله
اندلسه کچوب قشتاله قرالیله محاربه ایدرکن مغلوب اولوب اشبو طریفه
قلعه سنی غیب ایشیدی (۱۸۱۱ م و ۱۲۲۷ هـ) ده فرانسولردخی تحت محاصره یه
آلمشدر . روایت کوره فاسلیلر باروت ایله کله انداختنی اشبو طریفه
قلعه سنک محاصره سی اثناده تجر به ایتدیلر .

§

﴿ طریقت ﴾ — (الطرق الی الله بعدد انفاس الخلائق) مضمون
منیفی اوزره جناب حقه وصول ایچون یول چوق و تعدادی غیر قابل
اولوب فقط اصحابنک اتخاذ بیوردقلى آیین و مسالك اقتضاسنجه تمیز و تعین
ایدنلری معدود اولمغله بونلردن شرف و شهرتلی بو طرفله واصل اولنلری
و اصحابنک سلسلهٔ نسب علیه لری زیرده بیان اولنمشدر .

۱ (قادریه) طریقت علیهٔ قادریه غوث الصمدانی (سید عبدالقادر)
کیلانی حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشار الیهک شیخ بزکوارلری

ابو سعید المبارک المخزومی حضرت تری اولوب انلرده ابو الحسن علی الهکاردین
وانلرده ابو الفرج طرسوسیدین وانلرده ابی الفضل عبد الواحد التمیمین
وانلرده حضرت شیخ ابو بکر شبلیدین وانلرده سید الطائفه حضرت
جنید بغدادیدین اخذ فیوض مقدسه بیورمشلردر .

حضرت جنیدک سلسلهٔ نسبتی سری سقطی و معروف کرخی و داود طائی
و حیدب عجمی و حسن بصری حضراتی واسطه لريله امام (علی) کرم الله
وجهه و رضی الله عنه حضرت لرینه واصل اولور .

(اسدیہ . اکبریہ . مقدسیہ . غریبیه . اشرفیه . رومیہ .
یافعیہ . صمدیه . هلالیه . هندیہ) طریقری دخی طریقت علیہ
قادریه شعباتندندر .

۲ (رفاعیه) طریقت علیہ رفاعیه سید احد بن ابی الحسن (علی الرفاعی)
حضرت لرینه منسوبدر حضرت مشار الیهک شیخ بزرگوار لری علی
القاری و اسطی حضرت تری اولوب انلرده ابو الفضل بن الکاخ بغدادیدین
وانلرده ابو علی غلامدن وانلرده علی العجمیدین وانلرده جناب ابو بکر شبلیدین
وانلرده سید الطائفه جنید بغدادیدین اخذ نسبت بیورمشلردر . بو حالده
مشار الیه حضرت لرینک سلسلهٔ نسبت علی لری امام (علی) کرم الله وجهه
ورضی الله عنه حضرت لرینه واصل اولور .

(حریریہ . کیالیہ . صیادیہ . عزیریہ . جندیہ . عجلانیہ .
قطنانیہ . فضلیہ . واسطیہ . جبرتیہ . زینیہ . نوریہ)
طریقری دخی طریقت علیہ رفاعیه شعباتندندر .

۳ (کبرویہ) طریقت علیہ کبرویہ قطب الاقطاب ابو الجناب (نجم
الدین کبری) حضرت لرینه منسوبدر حضرت مشار الیه شیخ عمار
یا سر و اسماعیل قصری و روز بهان بقلی حضراتندن و مشار الیهم دخی
ابو النجیب عبد القاهر ضیاء الدین سهروردی حضرت لرندن اخذ نسبت
بیورمشلردر . ابو النجیب حضرت لرینک سلسلهٔ نسبتی کبرویلرجه امام
احمد الغزالی و ابو بکر النساج و ابو القاسم کرکانی و ابو عثمان المغربی و ابو علی

رود باری حضراتی واسطه لریله جنید بغدادی حضرت ترینه واصل اولور .
(بهائیه . خلوتیه . فردوسییه . نوریه . رکنیه . همدانیه .
نور بخشیه . برزنجیه) طریق قری دخی طریقت علیہ کبرویه شعباتندندر .

۴ (سهروردیه) طریقت علیہ سهروردیه شیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین
سهروردی بگری حضرت ترینه منسوبدر حضرت مشارالیه عمیری
شیخ ابوالنجیب سهروردی حضرت تلرندن وانلرده عمر بگری ورضی الدین
القاضی و محمد بگری واحمد دینوری و ممشاد دینوری حضراتی واسطه لریله
یاخود طریقت کبرویه ده محرر ذوات واسطه لریله حضرت جنید بغدادی دن
اخذ طریق بیور مشلدر .

(بدریه . زینیه . بهائیه . کالیه . اجدیه . نجیبیه) طریق قری
دخی طریقت علیہ سهروردیه شعباتندندر .

۵ (مدینیه) طریقت علیہ مدینیه شیخ ابومدین شعیب بن حسن
التلسانی المغربی حضرت ترینه منسوبدر مشارالیه شیخی ابوسعید المغربی
و شیخ ابوعزیز المغربی حضراتی اولوب انلرک شیخی دخی ابوالبرکات علی
البغدادی وانلرک شیخی ابوالفضل محمد البغدادی وانلرک شیخی امام احمد الغزالی
حضرت تلریدر اندن یوقاروسی طریقت کبرویه ده ذکر اولندی . ابومدین
حضرت تلرینک بر شیخی دخی سلطان الاولیاء عبدالقادر کیلانی حضرت تلریدر .
(جبریه . میونیه . دجانیه . علوانیه جویه) طریق قری دخی
طریقت علیہ مدینیه شعباتندندر .

۶ (اکبریہ) طریقت علیہ اکبریہ سرالانبیاء و ختم الاولیا ابو عبدالله
(محیی الدین محمد) بن علی المغربی الطائی حضرت ترینه منسوبدر مشارالیه
حضرت تلرینک نسبتلری شیخ جمال الدین یونس بن یحیی العباس
واسطه سیله سلطان الاولیاء شیخ عبدالقادر کیلانی حضرت ترینه و شیخ
تقی الدین جامع واسطه سیله حضرت (حضر) علیہ السلامه پیوسته در
و شیخ ابومدین المغربی ایله مصحبت اولدیغی کبی او چوزدن متجاوز اولیاء الله

ایله دخی کوریشوب استفاضه بیوردقلری تألیفات جلیله لرندن اولان
فتوحات مکیده ورسالة الخرقه ده محرردر و بو طریق جمیع طرق حقا
مجموعه سیدر .

۷ (شازلیه) طریقت علیه شازلیه کبار مشایخ کرامدن ابوالحسن
علی بن عبدالله الشازلی حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشارالیه دست
انابتی شیخ عبدالسلام بن مشیشن وانلرده شیخ عبدالرحمن مدیندن وانلرده
تقی الدین الفقیر . ونورالدین علی . وتاج الدین . و شیخ شمس الدین .
وابواسحق ابراهیم . و ابو محمد فتح السعودی . سعد القیروانی . وجابر
بن عبدالله الانصاری . حضراتی واسطه لریله امام (حسن بن علی)
رضی الله تعالی عنهما حضرتانندن اخذ ایتشدردیگر طریقله نسبت علیه لری
ابومدین المغربی حضرتلرندن جنید بغدادی حضرتلرینه موصولدر .
(دسوقیه . احمدیه . وفایه . زروقیه . حنفیه . جزوایه .
غازیه . عیسویه . ناصریه . علمیه . مصطاریه . عقیفیه)
طریقلری دخی طریقت علیه شازلیه شعباتندندر .

۸ (بدویه) طریقت علیه بدویه سادات کرامدن واوایاء الله عظامدن
(احمد البدوی) حضرتلرینه منسوبدر حضرت مشار الیهک شیخ
بزرگوارلری شیخ عبدالجلیل بن عبدالرحمن نیشابوری اولوب انلرده یدی
واسطه ایله جناب داود طائیدن وانلرده حبیب عجمیدن وانلرده حسن بصریدن
قدس الله اسرارهم علیه اخذ طریقت بیوردقلرندن طریقت بدویه نك سلسله
نسبتی جناب علی المرتضایه واصل اولور حبیب عجمی حضرتلرینه نك
تلبس خرقه ده ایکی واسطه ایله (انس بن مالک) حضرتلرینه دخی انتسابی
واردر . اجازتنامه لرده بو سلسله شریفه تحریر اولنور . سید بدوی
حضرتلرینك شیخ بری و شیخ ابونعیم واسطه لریله سید (احمد الرفاعی) یه
وبلاواسطه امام (شازلی) یه دخی انتسابی واردر .
(شناویه . متبولیه . حلبیه . بیومیه . مرزوقیه . سطوحیه .
هلوانیه) طریقلری دخی طریقت علیه بدویه شعباتندندر .

۹ (مولویہ) طریقت علیہ مولویہ محرم اسرار آلہی مولانا
(جلال الدین) رومی حضرت تیرینہ منسوبدر حضرت مشار الیہک شیخ
بزرگوار لری شیخ السید (برهان الدین) المحقق ترمذی حضرت لری اولوب
انلرده جلال الدین رومی حضرت تیرینک پدر لری سلطان العما (محمد بہاء الدین)
ولد حضرت لرندن وانلرده اولاً شمس الائمہ سرخسیدن وثانیاً (نجم الدین
کبری) حضرت لرندن وانلرده عمار یاسر و سائرہ واسطہ لریلہ (ابو النجیب)
حضرت لرندن اخذ فیض و کمال و سلسلہ نسبت علیہ لرینی بش واسطہ ایلہ جنید
بغدادی حضرت تیرینہ ایصال بیور مشلردر .

مولانا جلال الدین رومی حضرت لری حضرت (شمس تبریزی) ایلہ دخی
صحبت بیوردقلری جہتلہ سلسلہ نسبت علیہ لری رکن الدین سنجاسی .
وقطب الدین ابہری واسطہ لریلہ دخی ابو النجیب سہروردی حضرت تیرینہ
منتهی اولور .

۱۰ (دسوقیہ) طریقت علیہ دسوقیہ شیخ (سید ابراہیم الدسوقی)
حضرت تیرینہ منسوبدر حضرت مشار الیہک بر شیخی امام ابو الحسن الشاذلی
ودیکر شیخی نجم الدین محمود اصفہانی و شیخ نور الدین عبد الصمد نظریدر
وانلرده شیخ نجیب الدین علی شیرازیدن وانلرده شہاب الدین سہروردیدن
اخذ فیض بیور مشلردر .
(شرنوبیہ . عاشوریہ) طریق لری دخی طریقت علیہ دسوقیہ شعباتندندر .

۱۱ (سعیدیہ) طریقت علیہ سعیدیہ شیخ (سعد الدین) جباوی
حضرت تیرینہ منسوبدر حضرت مشار الیہک شیخ بزرگوار لری عبد اللہ
شیبانی اولوب انلرده شیخ مزید شیبانیدن و انلرده شیخ یونس شیبانیدن
وانلرده ابو مدین المغربیدن اخذ طریق بیور مشلردر .
ابو مدین حضرت تیرینک سلسلہ نسبت علیہ لری سکر واسطہ ایلہ جناب
(جنید) بغدادی یہ واصل اولور . (تغلیبہ . وفانیہ . عاجزیہ .
سلامیہ) طریق لری دخی طریقت علیہ سعیدیہ شعباتندندر .

۱۲ (بکتاشیه) طریقت علیہ بکتاشیہ مشاہیر اولیاء اللہدن السید حاجی بکتاش خراسانی حضرت تترینہ منسوبدر حضرت مشار الیہک شیخی شیخ لقمان خراسانی حضرت تتری اولوب انلرده خواجه احمد یسویدن وانلرده خواجه یوسف ہمدانیدن اخذ طریقت بیورمشلردر .
خواجه یوسف ہمدانی حضرت تترینک سلسلہ نسبت علیہ لری التی واسطہ ایلہ جناب صدیق اکبرہ و دیگر بر طریق ایلہ دخی جناب علی المرتضایہ واصل اولور .

۱۳ (نقشبندیہ) طریقت علیہ نقشبندیہ خواجه (محمد بہاء الدین) شاہ نقشبندی الاویسی البخاری حضرت تترینہ منسوبدر حضرت مشار الیہک شیخ بزرگوار لری خواجه (امیر کلال) حضرت تتری اولوب انلرده خواجه (محمد بابای) سماسیدن و انلرده غریزان دیمکله معروف خواجه (علی رامیتنی) حضرت تتریندن اخذ نسبت بیورمشلردر خواجه علی رامیتنی حضرت تترینک سلسلہ نسبت علیہ لری خواجه (محمود انجیر مغنوی) (خواجه عارف ریوکری) حضراتی واسطہ لریلہ خواجه (عبد الخالق) عجدوانی حضرت تترینہ و بو طریقہ جناب صدیق اکبرہ واصل اولور .
مولانا جلال الدین رومی حضرت تتری (لفظہ جلال) ذکرینی شاہ نقشبند حضرت تترینہ تبلیغ و تلقین اولنق اوزرہ امانتہ خواجه علی رامیتنی حضرت تترینہ تلقین و تودیع وانلرده کذلک امانتہ محمد بابای سیماسی یہ وانلرده امیر کلالہ تلقین ایدوب انلر دخی حضرت شاہ نقشبندیہ ایصال و تبلیغ بیورمشلردر شاہ نقشبند حضرت تترینک و لادتی مولانا جلال الدین رومی حضرت تترینک ارتحال لردن اوتوز سنہ صکرہ واقع اولمشدر .
(احراریہ • ناجیہ • کاسانیہ • مجددیہ • مرادیہ • مظہریہ • ملامیہ نوریہ • جامیہ • خالدیہ) طریقت علیہ نقشبندیہ شعباتنددر .

۱۴ (خلوتیہ) طریقت علیہ خلوتیہ شیخ (عمر اکمل الدین خلوتی) لاهیجی حضرت تترینہ منسوبدر مشار الیہ حضرت تترینک شیخی عمیلری شیخ

اخى محمد خوارزمى اولوب انلرده ابراهيم زاهد كيلانيدن وانلرده جمال الدين
تبريزيدن وانلرده شهاب الدين شيرازيدن وانلرده ركن الدين سنجاسيدن
وانلرده قطب الدين ابهريدن وانلرده (ابو التجيب) عبد القاهر ضياء الدين
سهرورديدن اخذ نسبت بيور مشلردر وانلرك نسبتى خلوتيلر نزدنده قاضى
وحيد الدين عمر البكرى . و شيخ محمد بن عموية البكرى . و شيخ ابو احمد
اسود دينورى . و شيخ مشاد دينورى واسطه ليله جناب (جنيد)
بغدادى به موصولدر كه بو طريق امام (على) كرم الله وجهه ورضى الله
عنه حضرتلرينه منتهى اولور .

طريقت خلوتيه ده پير ثانى شيخ الشيوخ (السيد يحيى الشيروانى) حضرتلرى
اولوب سلسله نسبت عليه لرى شيخ صدر الدين خياوى و شيخ حاجى
عزالدين و شيخ اخى امير محمد واسطه ليله شيخ عمر الخلوتى حضرتلرينه
واصل اولور .

بلاد اطرافه خليفه كوندروب نشر طريقت ايتك اشبو يحيى شيروانى
حضرتلرندن بدأ ايلدى انك ايچون طريقت خلوتيه قول قول اولمش
و (كاشنيه خلوتيه . و مرداشيه خلوتيه . سنبلية خلوتيه . شعبانیه .
شمسيه . اجديه . جاليه خلوتيه . بخشية خلوتيه . عساليه
خلوتيه) طريقلرى ظهوره كمشدر .

۱۵ (بيراميه) طريقت عليه بيراميه كبار اولياء اللمهدن (حاجى
بيرام) انقروى حضرتلرينه منسوبدر و مشاراليه حضرتلرينك شيخ
بزر كوارى شيخ (حامد) قيصرى حضرتلرى اولوب انلرده خواجه
على اردبيلى و صدر الدين اردبيلى و شيخ صفي الدين اردبيلى واسطه ليله
(ابراهيم زاهد) كيلانيدن اخذ فيض بيور مشلردر . زاهد مشاراليهك
سلسله نسبتى خلوتيه ده ذكر اولندى . شيخ حامد قيصرى حضرتلرينك
بر نسبتى دخى سلطان العارفين (ابازيد بسطامى) حضرتلرينه واصل اولور
و بوجهتله طريقت بيراميه جامع نسبة العلوية والصديقية عد اولنور .
(ملايه . جزويه . شمسيه . تنوريه . همتيه . عيسويه .
جلوتيه) طريقلرى دخى طريقت عليه بيراميه شعباتنددر .

۱۶ (زینیه) طریقت علیہ زینیه کبار اولیاء اللہین (زین الدین ابو بکر) الحافی حضرت تلمینہ منسوبدر و حضرت مشار الیہک شیخ بزرگواری عبدالرحمن نورالدین مصری حضرت تلمی اولوب انلرده شیخ جمال الدین یوسف کورانی حضرت تلمندن وانلرده حسین حسام الدین شمشیریدن وانلرده طریقت دسوقیده مذکور اولان نجم الدین محمود اصفهانیدن اخذ طریق ایتشلردر که سلسله نسبت علیہ لری ایکی واسطه ایله شهاب الدین سهروردی حضرت تلمینہ واصل اولور . مشار الیه عبدالرحمن مصری حضرت تلمینک دیکر شیخی ظہیر الدین عیسی المصری اولدیغندن بونستلمی دخی شیخ عبدالسلام قلیبی و ابو الفتح واسطی حضراتی و ساطتیه جناب احمد الرفاعی یه وارر و بوجهتله طریقت زینیه انوار سهروردیه و اسرار رفاعیه بی جامع عد اولور .

۱۷ (کاشنیه) طریقت علیہ کاشنیه مشایخ ذوی الاحترامدن (ابراهیم کاشنی) هیبتی حضرت تلمینہ منسوبدر و مشار الیه حضرت تلمینک شیخی (عمر دده) روشنی اولوب نستلمی شیخ الشیوخ سید یحیای شیروانی حضرت تلمندندر .

(سزائیہ . حالتیه) طریقت علیہ کاشنیه شعباتندندر .

۱۸ (سنبلیه) طریقت علیہ سنبلیه سنبل سنان یوسف المرز یفونی حضرت تلمینہ منسوبدر و حضرت مشار الیہک شیخ بزرگواری چلبی خلیفه دیمکله مشهور (محمد جمال) الخلوئی حضرت تلمی اولوب انلرده پیر محمد ارزنجانی حضرت تلمندن وانلرده سید یحیای شیروانی حضرت تلمندن اخذ نسبت بیور مشلردر و جمال خلوتی حضرت تلمینک طریقت زینیه یه دخی انتسابی واردر و بوجهتله طریقت سنبلیه طریقت خلوتیه و زینیه بی جامع شاهراه صفادر .

۱۹ (اجدیه) طریقت علیہ اجدیه اکابر اولیاء رومدن شیخ احمد شمس الدین مرمروی صاروخانی حضرت تلمینہ منسوبدر مشار الیه حضرت تلمی من طرف الله عموم مشایخک تربیه سنه مأمور اولدیغندن یکیت

باشی دیمکله مشهور ایدی . سلسلهٔ نسبت علیہ لری شیخ علاءالدین عشاقی
و شیخ ابراهیم کابل قیصری و پیر محمد بہاءالدین ارزنجانی حضراتی
واسطہ سیلہ قدوہٗ سادات خلوتیہ سید یحییٰ شیروانی حضرتلرینہ واصل
اولور و اشبو طریقت احمدیہ شعبات خلوتیہ میانندہ اورتہ قول صاییلور .

(سنانیہ . عشاقیہ . رمضانیہ . جراحیہ . مصریہ . بخوریہ)
طریقہ لری دخی اشبو طریقہٗ وسطیٰ شعبہ لریدر .

۲۰ (شعبانیہ) طریقت علیہٗ شعبانیہ کبار اولیاء اللہ کرامدن شیخ
(شعبان) قسطمونی حضرتلرینہ منسو بدر و مشارالیهک شیخی شیخ
خیرالدین توقادی حضرتلری اولوب انلردہ شیخ محمد جمال الخلوتی
حضرتلرندن اخذ طریقت بیور مشلردر و بو حالده سنبلیہ کبی بو طریقت
دخی زینیہ و خلوتیہ طریقہ لرینی جامعدر .

(قرہ باشیہ . نصوحیہ . چرکشیہ . بکریہ) طریقت لری شعباتندندر .

۲۱ (عشاقیہ) طریقت علیہٗ عشاقیہ کبار اولیاء اللہدن (حسام
الدین) بخاریٗ عشاقی حضرتلرینہ منسو بدر . و مشارالیهک شیخی سید
احمد السمرقندی حضرتلری اولوب در سعادتہ تشریف لرنده شیخ (ابراهیم امی
سنان) حضرتلرندن دخی اخذ طریقت بیور مشلردر . انلرک شیخی الحاج
عزالدین قرمانی یکیت باشی افندی خلفا سندنندر . بونلرہ رسم مخصوص
صائم الدهر اولمقدر کہ طریقت لرنده زیاده علی المنصوصدر .

(مصلحیہ . جاہدیہ . جہالیہ . صلاحیہ) طریقت لری دخی طریقت
عشاقیہ شعباتندندر .

۲۲ (جلوتیہ) طریقت علیہٗ جلوتیہ نک قرانور نسبتی شیخ ابراهیم
زاهد کیلانی زمانندہ مرتبہٗ ہلالدہ اولدیغی حالده شیخ محمد افتادہ و عزیز
محمود ہدابی حضراتی زمانلرنده بدر کامل اولدی . مشارالیه ہدابی
حضرتلری مصرده شیخ کریم الدین خلوتیدن اخذ نسبت ایتدیسه ده اصل

تربیده سی بروسوی شیخ افتاده حضرت تزلزلندندر و انزل دخی حضرت دده مقعد
وانلرده حاجی بیرام ولی حضرت تزلزلندن استخلاف بیور مشلردر .

(سلامیه • حقیه • هاشمیه) طریققری دخی طریقت علیه جلوتیه
شعباتندندر .

۲۳ (مصریه) طریقت علیه مصریه کبار اولیاءاللهندن شیخ محمد
المصری نیازی حضرت تزلزلینه منسوبدر و حضرت مشارالیهک شیخی
شیخ سنان امی المالی حضرت تزلزلری اولوب انلرده ارزاده شیخ احمد و شیخ
عبدالوهاب المالی و شیخ طالب امی واسطه لرله یکیت باشی افندی حضرت تزلزلندن
اخذ فیض بیور مشلردر .

۲۴ (جراحیه) طریقت علیه جراحیه مشایخ ذوی الاحترامندن
(نورالدین جراحی) حضرت تزلزلینه منسوبدر و حضرت مشارالیهک شیخی
شیخ علی کوستندیلی حضرت تزلزلری اولوب انلرده سکر واسطه ایله یکیت باشی
افندی حضرت تزلزلندن اخذ فیض بیور مشلردر .

۲۵ (بکریه) طریقت علیه بکریه سید مصطفی البکری الصمدیقی
حضرت تزلزلینه منسوبدر و دیار عربده طریقت علیه خلوتیه بی نشر ایدن
بوزات عالیقدردر و شیخ تزلزلری مصری حاجی بابا دیمکله معروف و ادرنده
مدفون شیخ مصطفی البولوی اولوب بودخی قره باش ولی حضرت تزلزلندن
وانلرده اسماعیل چورومی و شیخ عمر الفوادی و شیخ محیی الدین واسطه لرله
حاجی شعبان ولی حضرت تزلزلندن اخذ نسبت بیور مشلردر . مشارالیه سید
مصطفی البکری حضرت تزلزلینک عبدالغنی نابلسی و شیخ محمد بدیر دمیاطی
و شیخ محمد بن عقیلة المکی حضرت اتندن دخی استفاضه ایلش اولدیغندن
جامع جمیع طرق صوفیه اولمشلردر .

(حقیه • سمایه • دردیری • ازهریه • تجانیه • صاویه •
کالیه • خلوتیه) طریققری دخی طریقت بکریه شعباتندندر .

۲۶ (خالديه) طریقت علیہ خالديه شیخ ضیاء الدین مولانا خالد
 حضرت تیرینه منسوبدر و حضرت مشار الیهک شیخی شیخ عبداللہ دہلوی
 حضرت تیری اولوب انلرده شمس الدین جان جانان مظهر حضرت تیرندن وانلرده
 محمد نور بدوانی حضرت تیرندن وانلرده سیف الدین عارف حضرت تیرندن وانلرده
 عروۃ اوثقی محمد المعصوم حضرت تیرندن وانلرده پدر لری مجدد الف ثانی امام
 ربانی شیخ احمد الفاروقی سرھندی حضرت تیرندن اخذ طریقت بیور مشلردر
 وانلرک سلسلہ نسبت علیہ لری دخی التی واسطہ ابہ شاه نقشبند حضرت تیرینه
 پیوسته در و حضرت خالدک طریقت چشتیہ وقادریہ وسهروردیہ
 وکبرویہ دن دخی فیض لری واردر .

بالادہ محرر طرق علیہ دن بشقہ بالکز اسامیسی معلوم اولنلر دخی شونلردر .

اویسیہ . انسیہ . کلیہ . ادھمیہ . اعظمیہ . صوفیہ .
 طیفوریہ . خرازیہ . قصاریہ . نوریہ . جنیدیہ . بسطامیہ .
 خاطر یہ . هوار یہ . سهل یہ . خفیفیہ . عشقیہ . اسحاقیہ .
 علویہ . غزالیہ . قشیریہ . وفائیہ . ابهریہ . صفویہ .
 عریضیہ . عقیلیہ . یسویہ . یعزیہ . قلندریہ . شیبانیہ .
 صابریہ . عبادیہ . عمودیہ . مشیشیہ . حیدریہ . شستریہ .
 شطاریہ . عیدروسیہ . نظامیہ . ایقانیہ . نعمۃ اللہیہ . میرغنیہ .
 جبرتیہ . شاه عالیہ . غوثیہ . مداریہ . شعرانیہ . حدادیہ .
 ادریسیہ .

§

﴿ طریقت محمدیہ ﴾ — (۱۵۷۲ م و ۹۸۱ هـ) ده وفات ایدن محمد

بن پیر علینک انواع مواعظ جلیله بی شامل اثر مفیددر . مومی الیہ (برکوی)
 نامیلہ شهرت بولدی و کتاب مذکورک اوزرینه مکمل شرح لری یازلدی .

(طریقت) — اسعد بن محمد منہینک خلاف وجدله دائر اثریدر .

(۱۲۰۹ م و ۶۰۶ هـ) ده وفات ایدن فخر الدین محمد بن عمر رازی وسار

علماء فضائل اتمانک دخی بو بابده آثار مؤلفه کثیره ومعتبره سی واردر .

(طریقت نامه) — (۱۶۲۱ م و ۱۰۳۸ هـ) تاریخنده وفات ایدن شیخ محمود اسکدارینک و (۱۶۴۶ م و ۱۰۵۶ هـ) تاریخنده وفات ایدن شیخ اسماعیل مولوی انقروینک اثر لیدر • بوکا منهاج السالکین دخی دیرلر •

§

﴿طغان تیمور﴾ — چین و مغول حکمدار لرندندر جنکیز سلاله سندن نشأت و (۱۳۱۱ م و ۷۱۰ هـ) تاریخنده تخته جلوس ایلدی • غایت سفیه و مسرف بر کیمسه ایدی مدت سلطنتی اولان اوتوزدرت سنه ظرفنده ارتکاب ایلدیکی مظالم و سوء اداره و اسرافات سببیه مغولستان سلطنتک منقرض اولدیغی وزماننده اون سنه امتداد ایدن قحط و غلا و (شنسی) ایالتنده ظهوره کلان بر حرکت ارض مناسبیه درت مایونه قریب اهالینک ترک حیات ایتدیکی و بو قدر بلا و آتش اختلال ارسنده هیچ بر کونه فتور کتور میوب یکر می درت کور کلی مزین قایغیله پکین کولنی طولا شرق هر در لومزاقنی اجرا ایلدیکی تواریخده مقیددر •

§

﴿طغرائی﴾ — ملوک سلچوقیه امراسندن مؤید الدین حسین نام ذاتک لقبیدر مقدمات دولت سلچوقیه ده طغرائی یعنی نشانجی اولدیغندن بویله شهرت بولمشیدی • مشار الیه نظم و نثرده استاد عصری اولوب هله لامیه عجم دیو مشهور اولان قصیده بلیغسی آثار مسلمه دندر • سلطان مسعود سلچوقی طرفندن موصلده والی ایکن (۱۱۲۲ م و ۵۱۸ هـ) تاریخنده وفات ایلدی •

ارباب محنت و فلاکته مدار تسلیت اولق اوزره ارسال مثل شامل یازدیغی نظم بی نظیر در که عیناً درج اولندی •

فصبراً امین الملك ان عن حادث * فعاقبة الصبر الجمیل جمیل
ولا تیاسن من صنع ربك اننی * ضمین بان الله لیس یزیل
الم تر ان اللیل بعد ظلامه * علیه لاسفار الصباح دلیل
وان هلال النضو یقمر بعدما * بدا وهو سحب الجانین ضئیل
ولا تحسبن الدوح یقطع کلاما * تمر به نفخ الصببا فمییل
وقد یعطف الدهر الابی عنانه * فیشفی علیل او یبل غلیل

ولا تحسبن السيف يقصنف كلما * تغادره بعد المضاء كليل
ويرتاس مقصوص الجناحين بعدما * تساقط ريش واستطار تسيل
ويستأنف الغصن الصليب نضارة * فيسورق مالم يعتريه ذبول
وللنجم من بعد النجوم استقامة * وللحظ من بعد اذهب قفول

§

﴿ طغرل ﴾ برنجی — سلجوقیه ایرانیه سلاله سنک مؤسی و سلجوق

نام ذاتک حفیدیدر مشارانیه خراسانک جهت شمالیسنده متوطن ترک قبیلہ سنک
رئیس اولوب سلطان محمود غزنوی و مؤخرأ یرینه کچن اوغلی مسعودک
تحت تابعیتندہ بولنور ایدی .

بوصرہده سلطان مسعوده قارشو عصیان واولا خوارزم ایله خراسانک
برقمنی وهرات و نیشابوری استیلا وبعده (۱۰۳۹ م و ۴۳۱ هـ) تاریخندہ
مسعوده غلبه ایدرک سلطان عنواننی آلدی بونک اوزرینه افکار استیلا
جویانہ سنی غربه طوغری سوق ایله اصفهانہ بالدخول ۱۰۵۱ تاریخندہ
بالجمله ایران ممالکنه و (۱۰۵۵) دن (۱۰۵۹) تاریخندہ دکن برچوق
محاربات خونریزانہ ایله بغداد و توابعی بولنان دیار بکر و موصله و سوریه نک
بعض جهتلرینه مالک اولدقن صکره خلیفه قائم اوزرینه خیلی وقتد نبر و تساط
ایدن (بسازیری) نام امیر الامرایی قتل و خلیفه مشار الیهک قزی سعیده بی
تزوج ایلدی . بوندن صکره کی وقوعاتی ایسه الیوک خصم لردن بولنان
ابراهیم اینال نام قرنداشی ایله قوتلمش نام عوجه زاده سنه همدانده غالب
اوله رق قرنداشنی اعدام و عوجه زاده سنی ملکندن طرد و اخراج ایلسندن
عبارتدر یتیم یاشنده اولدیغی حالده (۱۰۶۳ م و ۴۵۵ هـ) تاریخندہ وفات ایلدی .
ایکنجی (طغرل) سلجوقی — (۱۰۳۲ م و ۵۲۷ هـ) دن (۱۱۳۴)
تاریخنه قدر قاعد تحت سلطنت اولدی .

اوچنجی (طغرل) سلجوقی — ارسلان شاهک اوغلی و خلیفی
اولوب (۱۱۷۵ م و ۵۷۱ هـ) تاریخندہ تختہ کچدی و اول امرده ملکی پهلوان
محمد و قزل ارسلان نام اتابکاری معرفتیه اداره اولنوب مؤخرأ سن رشده
واصل اولدقده مومی الیهانک زیر تحکمندن قورتیلوب عراق عجم طرفنی
دخی حوزہ اطاعتنه کچوردیسه ده علیهنده بولنان برچوق دولت کوسکنلرینک

تسلطندن قورتيله مدی وعاقبت (۱۱۹۴ م و ۵۹۱ هـ) تاریخنده بونلردن
خوارزم شاهی (تکاش) ک آچدیغی بر محاربه ده قتل اولنوب غوغای جهاندن
قورتلدی .

§

﴿ طلسم ﴾ — معناسی عقد لاینحل در . بعضیلر قهر و تسلیطه
دائر بر علم اولدیغیچون (مسلط) ک مقلوبیدر دیدیلر . بو علم عالم کون
و فسادده بر طاقم افعال غریبه احدائی ضمننده قوای سماویة فعاله بی قوای
ارضیة منفعله ایله ترکیب و تمزیج کیفیتندن وینه انلره مناسب بخورات مقویه نك
طرق استعمالندن بحث ایدر . سحره نسبتله مأخذی یقین و فقط طریق
تحصیلی غایت مشکل و چتیندر . مجریطی بو فنک قواعد اساسیه سنی
(غایة الحکیم) نام کتابنده بسط و بیان ایلدیسه ده تراکیبی فوق النهایه دقیق
و مغلق اولدیغندن همان بر فائده استحصال اولنه مز کبیدر . علامه یوسف
سکا کینک دخی اولباده بر کتاب جلیل القدری واردر .

بو فنک وجود و حقیقتنه از جمله مصرده نیل اوزرنده واقع تمساح طلسمی
ایله تأیید بخش ادعا اولور لکه مقدمات تمساح قورقوسندن نیل کنارنده
طورلق خارج از امکان اولدیغی حالده طلسم مذکورک تأسیسندن برو اشبو
مخاطره کلیاً مندفع اولمشدر . بلاد سائرده دخی بوکا مماثل برچوق آثار
مطلسمه بولندیغی مرویدر .

طلسم اربابی عنندنه علم طب کبیدر زیرا طب جسم آدمه نصل خدمت
ایدر سه طلسم دخی جسم عالمه اویله جه خدمت ایدر فقط مبادیسنده مثلا
علم نجومی اسرار و دقائق و نکات و حقایقیله بیلک کبی بر طاقم مشکلاته تصادف
اولندیغی جهته اربابی پک نادر بولنور .

§

﴿ طلیطله ﴾ شمذیکی نامی (تولید) — الیوم اسپانیانک قستل
جدید ایالتی داخلنده و (تاژ) نهری اوزرنده بونامله معروف بر ایالتک کرسی
اداره سی اولوب مادریک جنوب عربیسندن التمش بر کیلومتر و مسافه ده
واقع و اون بش بیک نفوسی جامعدر . قدیم بردار الفونونی وار ایکن (۱۸۴۵ م
و ۱۲۶۲ هـ) ده لغو اولندی . داخلاً چرکین و سوقاقلری طار واکری

بوکری اولدیغی کبی اکثریری خرابه زار اولوب مع مافیه کنیش برباش کلیسایی
و عربلردن قالمه قدیم برسرایی و بونلره مماثل بعض کوزل ابنیه ایله مشهور
سلاح فابریقه لری وارددر .

بو شهر اصلاً فنیکه لولرک ائارندن اولدیغی ظن اولنیور رومالیر بو شهره
مهاجر نامی ویرمشر ایدی (۵۵۴ م) تاریخندن اعتباراً غوت قرالری طرفندن
مقر اداره اتخاز ایدلدیکی حالدده (۷۱۴ م و ۹۶۶ هـ) ده عربلر ضبط ایدوب
(۱۰۸۴ م و ۴۷۷ هـ) تاریخنده دردیجی الفونس طرفندن استرداد اولندی .
(تولید ایالتی) شمالاً مادرید و (غادالاسکارا) ایالتیری غرباً (قاسه رس)
شرقاً و جنوباً مانس دکزی ایله محدود بولنور . شرقدن غربه طولی ۲۰۷
و عرضی ۹۷ کیلو مترو اولوب اوچ یوز قرق بیک نفوسی جامعدر .
اراضیسی طاغلق ایسه ده منبت و محصولدار و آری واپیک بوجکی و بعض
صنایع مشهوره سی وارددر .

(پیر تولید) — اسپانیا جنرال لرندن بری اولوب (۱۵۱۲ م و ۹۱۸ هـ) ده
(ناوار) و فلامانلرک (شارل کن) علیهنه یامیش اولدقلری محارباتده تمیز
ایدرک ۱۵۳۲ تاریخده ناپولیده قرال و کیلی تعیین اولنمش و یهودیلر علیهنه
شدتی پک زیاده اولدیغندن زیر اداره سننده کی ممالکدن بچله سنی طرد و تبعید
وانکیرسیونی تأسیس ایلش ایدی .

§

﴿ طماع ﴾ — صحابه کرامدن عبدالله بن زبیر حضرت لرینک معتقی
(جبیر) ک اوغلیدر غایت مزاح و طرفه کو برخواننده اولمسی حس بیله
باشنه دائماً غلمان مدینه طوپلانورلر اکلنورلر و فوق الغایه طمعکار بر آدم
اولدیغندن (طماع) دیو چاغیرلر ایدی برکون ینه باشنه چوجقلر بریکوب
تعجیزه باشلامر بیه دفعلر یچون فلان خانه ده دوکون وار ایمش نه طور ییور .
سکز دید کده چوجقلر اول خانه یه یوریوب باشندن طاغیلورلر بعده تأمله
باشلایوب فی الواقع بن بونلری باشدن صاومق ایچون بویه بر تدبیر ایلدم
لکن احتمالکه دوکون و ضیافت دخی بولنمش اولسون دیه رک کمال طمعندن ناشی
چوجقلرک ارقه سنه دوشر کیدر و خانه مذکور ی خالی بولوب کیر و

دو زكن خيالنده پيشيروب قوتارديغى طعامك يرينه چوجقلردن طياغى ير
شكر ايدر . بونك كېي پك چوق تحف وقوعاتى واردر .

§

﴿ طمشوار ﴾ — مجارستانده بر مستحصن شهر اولوب اليوم بونامدهكى
قوميتەنك مركز اداره سيدر . بوشهر (تەمەس) ايله (بغا) نهرلى اوزرنده
و (بود) ك جهت شرقيه وجنوبيه سندن اوج يوز اللى و (پەتر) واردينك
جهت جنوبيه وشرقيه سندن يوز اون كيلومتر و بعد و مسافده واقع اوله رق
يكرمى يدى بيك اهالى يه حامعدر . روم وقتو لكاره مخصوص برر پستقپوس
محملى و باناز حدودينك مترالى مقامى وعدليه محكمه سى و مكتب و مناستر
و مدرسه رهبانيه وغوتيك شكندە كوزل بر باش كايساسى و شهر مسافر-
خانه سى و ايپك و چوقه و توتون فابريقه لرى واردر . شهر مذكور بلغارستان
قديم قراللى طرفندن انشا اولنوب (۱۵۵۱ م و ۹۵۹ هـ) دن (۱۷۱۶ م
و ۱۱۲۹ هـ) تاريخنه قدر دولت عليه اداره سنده قالمشيدى (۱۶۶۲ م و ۱۰۷۳ هـ)
تاريخنده بوراده دولت مشار اليها ايله اوستر يابيننده بر معاهده صلحيه عقد اولمشدر .
طمشوارك عموم مساحه سطحيه سى طولاً ۱۴۰ و عرضاً ۶۵ كيلومتر و دن
و مجار و راسيدن والاق و الماندن مركب اولمق اوزره كافه اهالى سى ايكي يوز
التمش التى بيك نفر دن عبارتدر .

§

﴿ طنجه ﴾ — فاس پادشاهلغنك مشهور شهر و ليانلردن بريدر .
جبل الطارق بوغازينك غرب جهتنده واقع كمى يتاغى قربنده و فاسك ايكي
يوز كيلومتر و جانب شماليسنده بر باير اوزرنده واقع اوله رق اون بيك نفوسى
جامعدر . بر عدد پلنقه ايله بر طابيه سى و بر خراب قصر ايله متعدد اوروپا
قونسلو سخانه لرى واردر . منظره خارجيه سى كوزل ايسده سو قاقلىرى
طار و كيرلى و تجارتى اولدقجه اهميتليدر .

طنجه نك روماليلر زماندن اول آتنه و ياقارتا جليلر معرفتيله تاسيس اولنديغى
روايت ايديليور . روماليلر دورنده غايت كسب اهميت ايدرك امپراطور
(قلود) طرفندن (ترادو قتا زوليا) نامى ويرلمش و (مورنيا تى تزنينا) نك
مقر حكومتى اولمشيدى . مؤخرأ اسپانيا و يزىغوتلرينك و اسلامك ايدى

استیلاسنده دوران ایلدیکی کبی (۱۴۷۲م و ۵۸۷۷ه) تاریخنده دخی پورتکیرلره
پکدی . بوراسنی دردنجی الفونس قاترین نام همشیره سنک جهازی اولق
اوزره (۱۶۶۲م و ۱۰۷۳ه) ده انکلتره قرالی ایکنجی شارله ترک ایلدیسده
انکلیرلر لیمان اغزینه متانت ویرمک ایچون طرح اولنان طاش بیغینی برهوا
ایتدکن صکره (۱۶۸۴) ده ترک ایلدیله فاسلیلرک استیلاسلی اوزماندر .
(۱۸۲۴م و ۱۲۶۰ه) تاریخنده فرانسزلر طرفندن دخی طوپه طوتلشیدی .

§

﴿ طنطه ﴾ — مصرده قاهرهیه ۹۰ کیلومتره مسافده وغریه
سنجی داخنده برقصه در بوکا اسکی قاهره وسوقوت دخی دیرلر .
اقتاب اربعه مشهوره دن سید احمد البدوی حضرتلرینک تربه شریفه لری
بوراده در . سنده بردفمه مشهور پازاری قوریلور .

§

﴿ طوتساق ﴾ — اخید معناسنده در محاربه لرده دشمنک حالنی
اکلامق ایچون طوتیلان دیله دخی ترکیه طوتساق دیرلر .

§

﴿ طوتوزیس ﴾ — میلاددن اون یدی عصر مقدملرنده مصرده
سلطنت سورن اون سکزنجی سلاله فراغنده دن اوچ حکمدارک اسمیدر .
بونلردن میسقرا عموتوزیسک اوغلی اولان طوتوموزیس پدیری زماننده دفعلری
اسبانه تشبث ایدیلان هیقسوسلری اهالی مصرک قیامیله قپانمش اولدقلری
(اوادیس) نام قلعه ده درتیوز بیک کشی ایله بعد المحاصره بر معاهده عقدیله
دفع ایتدی وهیقسوسلر دخی ایکیوز قرق بیک کشی اولدقلری حالده ممالک
یهودایه کیدوب قدس شریفی اعمار و توطن ایلدیله .

اوچنجی (طوتوموزیس) (۳۹۶۴خ) یاخود (۳۹۹۴خ) تاریخنده یعنی
میلادک بیک التیوز اوتوز سنه مقدمنده جلوس ایدوب برطاقم محاربات
شدیده دن صکره سوریه آثوریا بابل نینوه قبریس کرید و یونانستاننی
و بالذات خرطومه قدر عزیمتله حبشستان و بعض بلاد سودان وارمنستان
والخاصل یوز اون بش ممالک جسمه بی ضبط و اهالیسنی جزیه کذار ایلدی .

بونك درت ملتن ویر کو آلدیغنی و آسیاده صورت مظفریاتی مشعر و مرتسم
اولق اوزره اخیراً بعض طاشلر بولندیغنی توارینخده کورلمشدر .

§

﴿ طور ﴾ — سینا کله سنه نظر بیوریه .

§

﴿ طور غود ﴾ — آسیای وسطی ترک قبیله لرندن بریدر چینلورلرک اثنای
استیلاسنده روسیه اراضیسینه هجرت ایتیشلرایدی مؤخرأ (۱۱۸۵م و ۵۸۱ه)
تاریخنه قدر اوتوز یدی سنه ظرفنده ینه چین حکومتنه مجبور التجا و دخالت
اولشلردر . مغنیسانک ایلروسننده بر قضا مرکزینه دخی (طور غودلی)
قصبه سی دیرلر .

§

﴿ طور له ﴾ — برنهر اسمیدر . (دنی استر) کله سنه نظر بیوریه

§

﴿ طوز ﴾ — عادی مطبخ طوزی (قلور) و (سودیوم) نام جسم
عنصریدن مرکب بر جسم شریفدر ذکر اولنان ایکی جسم آیر و آیر و بر رسم
قاتل اولدیغنی حالده ترکیبیه ظهوره کلان طوزک انسانه و حیواناته نه مرتبه
لازم و نافع بر مبارک جسم اولدیغنی تعریف و توصیفه حاجت یوقدر . او چیوز
اون ایکی درهم متوسط دکز صوینده (۲۵ الی ۲۷) طوز بولنور .

§

﴿ طوس ﴾ — خراسانده بر شهر قدیمک اسمیدر و قتیله بحر حرز
ساحلنه قریب بر موقعه خراسان ایالتنک مقر اداره سی ایدی . خلفای
عباسیه زمانده معموریتک طبقه علیاسنه و اروب مؤخرأ تاتار طائفه و حشیده سی
طرفندن دوچار صدمه تخریب اولدی . ایوم (مشهد) شهری جوارنده
انقاضی کورلمکده در .

اجله حکمای اسلامیه دن امام غزالی و شهنامه صاحبی فردوسی بوراده
قدمهاده عالم وجود اولدیغنی کبی خلفای عباسیه دن مشهور هارون الرشید
دخی بوراده ترک حیات مستعار ایشدر .

§

﴿ طوسقانه ﴾ — ایتالیا اداره سنده بر ولایتدر شمال و شرق

طرفلرینی (ایه نین) طاغلیری احاطه ایدر (مارمه) نامیله معروف اوهلری
عموماً آلچاق و رطوبتلی اولمغله و خیم الهوادر مقدا ایتالیانک پایتختی اولان
والیوم یوزیکرمی بیک نفوسی جامع بولتان (فلورانس) بلاد مشهوره سندندر .
اشبو ولایت (۱۸۶۰ م و ۱۲۷۷ هـ) تاریخنده (سارد) حکومتیله برلشمش
براسکی ویوک دوقهلق ایدی .

§

﴿ طوسییه ﴾ — قسطمونیده (الغاز) جبال . تسلسله سی اتکنده
برقضا مرکزیدر نفس قسطمونینک اون ایکی ساعت جنوب شرقیسنده
بولنور . مع نواحی اون درت بیک نفوسی ویوز اوج جامع ایکی مدرسه
سکسان ایکی مکتب بش جام التي تکیه سی واردر . اراضیسی هر نوع
حبوبات زرعه قابلیتیدر .

§

﴿ طوغان ﴾ — جنکیر خان سلاله سندن (قبلا) قانک وقعه نویسی
و علمای اراکک الک متحیر لرندن بریسی ایدی ابتدای خلقتدن جنکیر
زمانه قدر کدران ایدن وقایعی جامع بر تاریخ قلمه آلدیسه ده شمعی متواری
کوشه ففدانددر .

§

﴿ طوغانی حاجی مصطفی بابا ﴾ — اسکدارده طوغانجی باشی ایدی
مؤخرأ عهده سنه شام شریف قول کتخدالغی توجیه اولندیغی ائاده
جمله سندن و از چهره ک مشایخ کرامدن قره باش دیمکله مشهور حاجی علی افندی به
عرض انابت و برلکده حح شریفه عزیمت ایدوب عودت لرنده مصر شیخی
یولده وفات ایتکله مومی الیه شیخ علی افندی طرفندن وقوعبولان اشارت
اوزرینه مصرده قالوب طریق ارشاده صرف همت و محدثین و علمادن برچوق
ذواته اعطای خلافت ایلدی و بر امدت صکره ادرنه به هجرت ایدرک
اوراده الی آخر العمر زاویه نشین ارشاد اولدی . وفاتی (۱۶۱۹ م
و ۱۰۲۹ هـ) تاریخنده در .

طالب نصیحت اولنلره (دائماً کندیکی یوق جناب حقی واریل و کندو
یوقلغکی ده جناب حقدن بیل) بیورر ایدی .

§

﴿ طوفان ﴾ — خلقت آدم علیه السلام دن ۲۲۴۲ یا خود ۱۶۵۵
سنه صکره عهد جناب نوح علیه السلامه روی زمینی استیعاب ایدن سیل
مشهور در .

طوفانک زمان ظهوری حقنده چینلور هندلور فارسولور و عبرانیلرک یکدیگره
متباین برطاقم اقوالی وار ایسهده شایان وثوق واعتماد دکادر . کذلک
عمومیت و خصوصیتی بحشی یعنی کره ارضی کاملاً استیعاب ایدوب اتمدیکی
دخی مختلف فیه اولوب اگرچه بونلردن چینلور و هندلور و فارسولور طوفان
نوحک کندو مملکتلر نده عدم وقوعنی و فقط کندولرینک طوفان خصوصیلری
وقوعبولدیغنی ادعا ایدر لر سهده بوده صحتنی تأیید ایده جک بر استنادگاه
قویدن محروم کور نمکده در .

طوفان حضرت نوحک مبعوث اولدیغنی قومک کمال فساد و طغیاننه مبنی اثر
تلاطم دریای غضب الهی اولق اوزره وقوعبولمشیدی اثنای ظهورنده
حضرت نوح و متعلقات و معتقدلری مشارالیهک اولجه باوحی الهی تهیسه
بیورمش اولدیغنی سفینهیه کیره رک بش آی صو اوزرنده طور دقدن صکره
جودی طاغی اوزرینه ایندیله . طوفان اک یوکسک طاغلرک زروه لرندن
اون بیک ارشون یوقاری چیقدیغنی دخی جمله مرویاتنددر .

(بردوس) ک تاریخنه نظراً طوفان نوحدن اول (آنوش بن شیت) عصرنده
دخی بر طوفان وقوعبوله رق سکان ارضک همان ثلث مقدارینی تلف ایتشدر
بوکا وز بورده حضرت داودک یوز دردنجی مزموری اولان اشبو (یارب
سن دریایه حد قویدک اندن تعدی اتمز و کچوب قره بی اورتمز لکن عصیان
بنی آدم و علل کون و فساد عالمدن گاه اولور که دریا قرهیه یاییلوب بعض
ولایتلری غرق ایدر نته کم زمان سابقده دفعاتله واقع اولدی) عباره سنه
نظراً طوفان یالکز نوح علیه السلام زمانه منحصر اولمیوب اول و آخر بر
چوق دفعه لر سیلا بزده وقوع اولدیغنی اکلاشیلور .

میلاددن ۱۴۳۴ سنه مقدم دو قالیون طوفانی نامیله یونانستانده بر کوچک
طوفان دها وقوعبولوب خیلی نفوسک تلفنی مؤدی اولمشیدی .
طبقات الارض علماسی کره ارضک شمعی به قدر کرک حرارت مرکزیه واسطه سیله

داخل ارضدن خروج ایدن مواد نارینه دن و كرك صولرك ترسیب ایشدیكى
مواددن برچوق اختلال و انقلابه اوغرادبغنی بعض آثار موجوده دلالتیله
اثبات و بیان ایلدكدن صكره كره ارض الك صكره كی اختلال عظیمدن برو
اكرچه برحال سکونته بولنیور ایسه ده كونك برنده دیگر بر اختلال
ژئولوژی جدیدك وقوعی و سلاسل جبال عظیمه ك ارتفاعةيله صولرك
موازنه سی مختل اوله رق روی زمینده بولنان حیوانات و نباتاتك تلفنه بادی
اولسی ظن و احتمالدن بعید بر کیفیت دكلدر دعواسنده بولنمقده درلر .

§

﴿ طوقطاش ﴾ — دشت قیچاق خانیدر امرادن (آیدکوا)

نام ذات مشار الیه انفعال ایدرك واروب تیموره النجا ودشت مزبوری دخی
تالان و پریشان ایتك اوزره مزبوری تحريك و اغرا ایلدیسه ده بو تدبیرك پك
چوق كسه به مضرتی طوقنه جغنی درك و ندامت ایدرك تیموری برتقریب
آلداتوب یانندن فرار ایتمش و تیمورده بی رهبر ایلرو کیدیله میه جکنی اکلامغله
بشقه جهته توجه ایلشدر (آیدکوا) تیموردن آیرلدقدنصكره طوغریجه دشت
قیچاغه واروب پیدا ایتمش اولدیغی عونیه سیله (طوقطاش) خان اوزرینه
اقتحام و طوتوب اعدام ایدرك خانلق مقامنه اوتورمشدر و غایت عاقل بر آدم
اولدیغندن مملکتی اعمار و اسباب شوکتی استحصال ایلشیدی .

§

﴿ طوقلی دده ﴾ — حضرت خالد ایله کلان اصحاب کرامدن ابو

شیهة الحذری حضرتلرینك رضی الله عنهم ایوانسرای قربنده کی مرقد عالیترینه
حین فتحده تر به دار نصب اولنان ذاتك شهرتیدر صحیحی دوغلی دده اولق
كرك چونکه دوغ زبان فارسیده عیران معناسنه اولوب مومی الیه دخی اثنای
فتحده غزات موحدینه عیران توزیع ایلدیکنندن بونامی آلمشیدی . اصل اسمی
اسماعل غازیدر .

محل مذکورده اولان مسجد شریف مؤسسی (ایسا کیوس) ه منسوب
برکلیسا ایکن طوقلی دده نك التماسیله جامعه تحویل اولنمشیدی .

§

﴿ طول ﴾ — بر مملکتك مبدأ طوله شرقاً و غرباً اوزاقلغنه دنیلور .

مبدأ طول ایسه قطب‌لردن کچمک شرطیله کره اوزرنده رسم ایدیلان
دائرهلردن معتبر طوتیلان برینه اطلاق اولنور . بو دائره‌لره (دوائر نصف
النهار) دخی دیرلر .

هر دولت کندو پای تختندن مرور ایدن نصف النهاری مبدأ طول اعتبار
ایتمک وخریطه‌سنی اکاکوره یا بقده مخیردر . نصف النهارلر بینلرنده دائماً
مساوی یعنی اکثریا اوزر درجه‌بی حاوی اولمق اوزره تقسیم اولنورلر و مبدأ
طول اعتبار اولنان نصف النهارک صاغنده یعنی شرق طرفنده اولان مملکتلرک
طوللری شرقی و صولنده یعنی غرب جهتنده اولنان مملکتلرک طوللری غربی
اولورلر . خریطه اوزرنده بر محلی تعیین ایده بیلک اول محلاک درجه
عرض و طولنی بیلکه متوقفدر و محل مزبورک موقع جغرافیسی اورادن
مرور ایدن دائره عرض ایله دائره نصف النهارک نقطه تقاطعیدر .

§

﴿ طولجه ﴾ — بلغارستانده طونه نهرینک بر چوق شعبه‌لر پیدا
ایدن ساحل یمنی اوزرنده و اسماعیلک یکریمی درت کیلومتر و جنوبنده اون
بش بیک نفوسی حاوی بر شهردر . بوراسی قدیم (اژیوس) نام مملکت
ظن اولنیور . ایران شاهی دارا سیقتلرله محاربه ایتمک اوزره اشبو شهر
قربنده سفائندن تشکیل اولنان بر جسردن طونه‌بی مرور ایتمشیدی .

§

﴿ طولو ﴾ و (بلغور) سمدان یاغار — بخار کله‌سنه نظر بیور یله .

§

﴿ طولون ﴾ — بحرسفید اوزرنده و پارسک جهت جنوب و شرقیسندن
سکز یوز قرق کیلومتر و مسافده و فرانسه‌نک اوج بیوک لیمانلردن بری
ساحلنده سکسان درت بیک طقوز یوز بو قدر اهالی بی جامع بر شهر شهردر
بحریونک توصیف احوال دریا و تحصیل صنایع ناریه ایچون متعدد مکتبلری
ورصدخانه و کتبخانه و موزه‌خانه بحریسی وارددر . جهانده اک کوزل کی
یتاغی بوراسی اعتبار اولنور . بو شهر قدیم روما کوچلرینک بر مسکنی ایدی .
حتی طولون نامی دخی اشبو کوچلری اسکان ایدن رومالی بر جنرالک
اسمندن قالمه در دیرلر .

بوراسی بر چوق دفعه عربلر و بر بریلر طرفندن تخریب و یغما اولمشیدی .
 اون دردنجی لوئی زماننده لیمان مذکوره (وه دباق) طرفندن تقویت
 و یریلوب مؤخرآ قرال طرفدارلری معرفتیله (۱۷۹۳ م و ۱۲۰۸ هـ) ده
 انکلیرلره ترک و سنه مزبوره ایچنده جمهوریت طرفدارلری جانبدن بالمحاصره
 تکرار اخذ اولمشدر مشهور بوناپارت بومحاصره ده طویچی قوماندانلغنده
 بولنهرق کسب شهرت ایشیدی .

§

﴿ طومه ﴾ — یونان لساننده دیدیموس دیلور ایگز دیمکدر

عبرانی لساننده دخی او معنایی افاده ایدر .
 طومه حواریوندن بری اولوب عیسی علیه السلامک اظهار نبوتی ائساده
 کوستردیکی عدم اعتماد ایله شهرت بولمشدر . روایتله نظراً تعمیم دین عیسوی
 مقصدیله ایران و هندستانه قدر سیر و سفر ایدوب مؤخرآ عربستانده غیر
 معروف برشهرده اعدام اولنهرق اورادن جسدی اورفهیله کتورلدی .
 هر سنه ۲۸ کانون اولده یورطیسی طوتیلور . بعض پورتکیزلر فارماتده
 کائن (ملیاپور) نام شهرده بوذاتک مدفن بولندیغنی ظن ایلدکلرندن شهر
 مذکوره (سان طوما) نامی ویرمشدر .

§

﴿ طونه ﴾ — لسان فرانسویده (دانوب) المانجهده (دونا او)

لاتینجهده دانویوس یاخود (ایستر) ناملری ایله معروف و مشهور اولان نهر
 جسیدر اشبو نهر باد بیوک دوقه لغندن ظهور وورتنبورغ و باویرا
 و آوستریا و مجارستاندن مرور و صربیه دن مجارستانی و بلغارستاندن افلاق
 و بسارابیای تفریق ایدرک اینسوب متعدد بوغازلر ایله قره دکزه دو کیلور
 باشلیجه بوغازلری سن ژورژ (خضرالیاس بوغازی) و سولینا (سنه بوغازی)
 و کیلیا (کیلی بوغازی) در و طول مجراسی ۲۷۹۰ کیلومترودر .
 اسفاواروا ایلدیکی باشلیجه محالر (سیغمارنژن) (اولم) (رایتسبون)
 (پاسو) (لنج) (ویانه) (پره سبورغ) (غران) (پشته و بود) (وارادین)
 (بلغراد) (سمندره) (ودین) (نیکبولی) (روسجق) (سلستره) (ابرائیل)
 (قلاص) (اسماعیل) اراضیسیدر .

طونه نهرينك جرياني غايت سريع اولديغندن موافق هواده بر ساعت ظرفنده
يدي كيلومتر و مسافه يي قطع ايدر و مجارستاندن باشليان ساحلاري اوزرنده
واسع بطاقلقلر بولنور . اوزرنده پك آز جسرلري اولديغى حالده سير
سفائن زياده كوچدر . موانع طبيعیه دن ماعدا نهرك مرور ايلديكى ممالك
حكومتلرينك چيقاردقلى موانع متنوعه دن ناشى سير سفائن سكتهدار
اولقده ایدی (۱۸۵۶ م و ۱۲۷۳ هـ) تاريخنده روسيه محاربه سندن صكره
عقد اولنان بر معاهده موجبنجه طونه اوزرنده سير سفائن سربست براغلاى
ودوات عليه نك انك زنكین طونه ولايتى (۱۸۷۸ م و ۱۲۹۵ هـ) تاريخنده
عقد اولنان بر اين معاهده سى موجبنجه ايكي يه بولنوب سلستره دن يوقاروسى
يكي تشكلى ايدن بلغارستان اداره سنه و اشاغيسى رومانيا حكومت متشكله سنه
ويرلدى .

§

﴿ طونيلاته ﴾ — بيوك يوكلى طارتمق و سفينه لرك مقدار استيعابنى
تقدير ايتك ايچون اوروپاده استعمال اولنور بروندر فرانسه ده بيك كيلو
غرامه معادل اولور . و بودخى بر مترو مكعب صواستيعاب ايدر انكلتره ده
بحرى طونيلاته بيك اون بش كيلو غرام اولوب روسيه ده طقوز يوز سكسان
ايكى كيلو غرام ايله سكر يوز غرامدر . رسمى (طون) تجار طونلرينك
مضاعفيدر يعنى ايكى مترو و سكسان اوچ سانتيم مكعب ديمك اولور .

§

﴿ طويس ﴾ — احوال مشئومه صاحبي بر شخصك اسميدر كه عربلر
بونى (اشأم من الطويس) ديو ضرب مثل ايدرلر ایدی بو آدم رسول
اکرم افندمرك دار اخرته انتقالى کونى دنيايه کلمش و حضرت عثمان
رضى الله عنہك شهادتى کونى تاهل ايدوب حضرت حسين رضى الله عنہك
شهادتى کونى اولادى اولمش ایدی . کذا و کذا .

§

﴿ طويغار ﴾ — ترلا قوشنك نوع ديكريدر كه چاير قوشى دخی
ديرلر .

§

﴿ طهران ﴾ - ایران دولتک پای تختی و عراق عجم ایالتک مقر اداره سیدر . بوشهر البرز طاغی اتکنده و غایت کوزل و صولاق بر صحرا ده واقع اولوب یوز قرق بیک اهالی بی شاملدر انجق هواسی و خیم و صیجاغی شدید و ثقیل اولدیغی جهتله موسم صیفده اهالیسنک اکثریسی نکارستان نام محله کیده رک اوراده چادر لر اتنده یاشماغه مجبور اولور لر . طهران خارجاً غایت متین بر سور ایله محاط اولدیغی کبی داخلنده دیگر دهار صین بر ایکنجی سور ایله دخی محاط اوله رق عاداتا شهر ایچنده شهر تشکیل ایدر که اشبو ایچ شهرده شاهک سرابی و کوزل خاص بانجه لری بولنور . بر طاقم فابریقه لری و ارایسه ده اعمالدن محروم اولوب یالکز بعض صنایعه مخصوص تیمور دستکاهلری ایشلمکده در . بوشهر و قتیله افغانیلرک بر صدمه تخریبنه اوغرایوب مؤخرأ کریم خان طرفندن اعمار و اقامتگاه اتخاذا اولنمشیدی .

§

﴿ طهماسب ﴾ - شاه اسماعیل صفوینک بیوک اوغلیدر اون یاشنده تخته جلوس ایلدی . بالذات اداره امورده مقتدر اولدقده یعنی (۱۵۲۸ م و ۹۳۵ هـ) تاریخنده خراسانه مستولی اولان اوزبک لری بوزوب برسند صکره بغدادی ضبط و فقط ۱۵۳۳ دن ۱۵۳۶ تاریخنده دکین دولت علیه ایله ایتدیکی محاربه لرده بغداددن ماعدا وان تبریز و کورجستانک بر قسمی غیب ایدوب ایکی سنه مرورنده شیروانی فتح و کشاد و ۱۵۵۴ محاربه سنده بغداد و قارصک جانب شرقیسنده بولنان ممالکنی دولت علیه دن استرداد ایلدی . او اخر عمرنده دخی علیه قیام ایدن قرنداش لری بی زجر و تنکیل ایله اوغراشوب نهایت التمش اوج یاشنه واردیغی حالده ایکنجی شاه اسماعیلی تخته کچورمک استیان قادینلرک بری طرفندن (۱۵۷۷ م و ۹۸۵ هـ) تاریخنده مسموماً وفات ایلدی .

§

﴿ طهمورث ﴾ - طبقه پیشداد یاندن تخمیناً (۲۹۰۰ خ) تاریخنده یعنی میلادک ایکیبیک الی یوز بو قدر سنه مقدمنده (آمل) و (مازندران) شهر لری بونک اثر تأسیساتی اولق اوزره روایت اولنور . پتروستلک آیینی اشبو طهمورث زماننده وقوع بولان بعض مقدماتک نتیجه سیدر

هر کس وفات ایدن اقر با و متعلقانتک رسملرینی چیقاروب حفظ ایدر لر ایدی
بوعادت کیده رک پتیر ستمک آیینک ساحه وجود چیقهمسنه سبب مستقل
اولدی دیر لر .

§

﴿ طیبی ﴾ — اسمی حسن بن محمد بن عبداللہ طیبی در معقولانده
صاحب معلومات تامه و باخصوص علم عربیت و معانی و بیانده امام علامه
اولوب نشر علوم و معارفه جداً مجد و ساعی و آمال مال و اقبالدن بالکلیه
سالم و عاری ایدی حتی مالک اولدیغی ثروت عظیمه بی وجوه خیرات
و حسناته بذل و ایشاری سببیه آخر عمرنده فقر و فاقه یه گرفتار اولدی . دائماً
عادت کون ابتدا سندن او یله وقتنه قدر تفسیر بعده وقت عصره د کین
حدیث ایله اشتغال ایتک اولوب اشبو عادت شریفه ختام عمرینه قدر دوام
ایتمشیدی . ینه بر کون بر متعاد وقت عصرده صلاة نافله بی ادا ایدوب
اقامت فریضه عصره انتظاراً قبله یه متوجه ایکن روح پاک و اصل سجده
گاه عالم لاهوت اولمشدر .

(شرح الکشاف) و (تفسیر القرآن) و علم معانی و بیانده (تبیان) و (شرح
المشکوٰة) جمله اثار لطیفه سندندر وفاتی (۱۳۴۲ م و ۷۴۳ هـ) سنه سنده
وقوعبولدی .

§

﴿ طیسلاق درویش ﴾ — طریقت بکتاشیه اصحابندن کرامت
صاحبی بر ذات اولوب اسمی مصطفی و مسقط رأسی شام شریفدر . بروسه ده
اوتورر و کاهیمجه اسکدارده نصوحی در کاهنده بولنور ایدی مرشدی
بروسه ده صاری قازان بابادر درویش مشار الیه حال استغراقنده بردفعه
اوجاغه دوشوب یاننده کیمسه بولنمدیغی جهتله بر مدت آتش ایچنده قالوب
هیج بریری یانماشدر وفاتی (۱۷۱۵ م و ۱۱۲۸ هـ) تاریخنده وقوعبولدی .

§

﴿ طیغان ﴾ — (تاغازوغ) کله سنه نظر بیور یله .

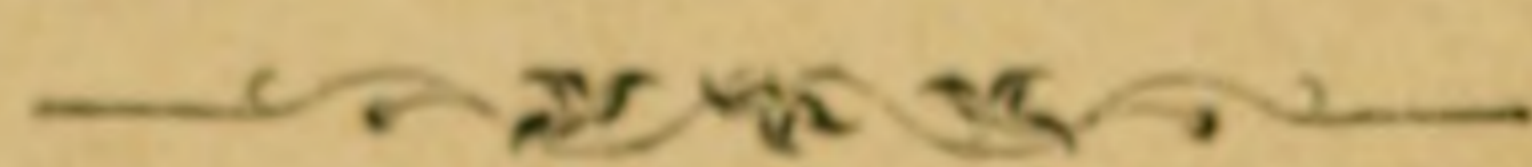
§

﴿ طیف ﴾ — شمسک ضیاسی قرانلق او طه نك بر کوچك دلیکنندن

ایچرو آلنوب اودلیکک اوکنه (فلن بلوری) دن مصنوع بر منشور وضع اولند قدده ضیای مذکورک بالانکسار خروجنده قوس قزح کبی کوریلان خیالک اسمیدر .

بوخیال هر نقدر برچوق رنگار دن مرکب ایسه ده الکیزیده مشاهده اولنانلری مور . لاجورد . مائی . یشیل . صاری . ترنجبی . قرمزی . اولدیغندن الوان سبعة اطلاق اولنور . بونلرک عرضلری مساوی اولمیوب مور سائرلر دن زیاده وترنجبی الکیزدر . ضیاء شمس صودن کچورلدکده وعملی ضیالرده دخی حال بووجهله در طیف بعض معدنلرده دخی بولنور .

(ط) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

اسم و اعتباری	در قضا	در لوا	در ولایت
طائف	ناحیه	مکه	حجاز
طازی قیری	ناحیه	قره حصار	خداوندکار
طاش آباد	ناحیه	سیواس	سیواس
طاشلیجه	قضا	قوصوه	قوصوه
طاشوز	قضا	قضا	اداره مصریه
طاشکبری	قضا	قسطمونی	قسطمونی
طاطای	قضا	قسطمونی	قسطمونی
طاغ آردی	ناحیه	کوتاهیه	خداوندکار
طاغ مرمره سی	ناحیه	ساروخان	ایدین
طاغلو	ناحیه	مرعش	حلب
طالمن	ناحیه	منتشا	ایدین
طالمه مع قره خیط	ناحیه	ایدین	ایدین
طاورغه	ناحیه	خمس	طرابلس غرب
طاووس	ناحیه	دیار بکر	دیار بکر
طاوشانلی	ناحیه	کوتاهیه	خداوندکار
طاوق (داقوق)	ناحیه	کرکوک	موصل
طباش	ناحیه	حبل غربیه	طرابلس غرب

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری
انقره	انقره		طبا نلی
ارضروم	بایزید		طبراق قلعه
سوریه	عکا		طبریہ
طرابلس غرب	طرابلس غرب		طرابلس غرب
سوریه	طرابلس شام		طرابلس شام
سوریه	طرابلس شام		طرابلس اسکله سی
موصل	سلیمانیه		طراطور
شهر امانتی	ازمید		طراقلی
طربزون	طربزون		طربزون
اطنه	اطنه		طرسوس
سوریه	طرابلس شام		طرسوس
ادرند	قرق کلیسا		طرنوی
طربزون	کمشخانه		طرول
بغداد	عماره		طفره
طرابلس غرب	طرابلس غرب		طنطوره
طرابلس غرب	طرابلس غرب		طوا بین
ایدین	منتشا		طواس
انقره	انقره		طوباقلو
شهر امانتی	ازمید		طودرغی
ایدین	ازمیر		طوربه لی
قسطنطونی	بولی		طوربه لی (کونیک)
حکاری	جوله مرک	طیار	طور خوب
سیواس	سیواس		طورخال
ارضروم	ارضروم		طورطوم
ارضروم	بایورد	اسپر	طورطوم
قسطنطونی	سینوب		طوراغان
ایدین	صاروخان		طورغولی (قصبه)
قونیه	قونیه		طورغود
قسطنطونی	قسطنطونی		طوسیه
قونیه	قونیه		طوغان حصار
یانیه	یانیه		طوماریچه
طربزون	طربزون		طونیه
سلانیک	سلانیک		طویران
بغداد	حله	دیوانیه	طهماسیه
حکاری	جوله مرک		طیاری مع چال
دیاربکر	ماردین		طی

حرف ظ

﴿ظرائف النخلة في لطائف النخلة﴾ — مشاهير دن شمس الدين محمد
بن طولونك تاليف ايلديكي رساله در مومى اليه (۱۵۲۶ م و ۹۵۳ هـ)
تاريخنده وفات ايلدى .

§

﴿ظفرنامه﴾ — نوشروان و حكيم مشهور بزر جهرك لغت دهلوى
اوزره سؤال و جوابلرینی حاوی بر كتابدر نوح بن منصور سامانينك
وزیری ابن سینا فارسى یه نقل ایلدى .

(ظفرنامه) — تیمور کرکانی وقایعنی جامع اولق اوزره شرف الدین
علی یزدی طرفندن قلمه النمشدر . مومى اليه شرف الدین بو کتابی شیرازده
میرزا ابراهیم بن شاهرخك اهمامی سببيله تاليف ايدوب بو كچه تايبيرك انسابی
و (۱۴۴۸ م و ۸۵۲ هـ) ده وفات ایدن مشهور (الغ) بلك احوالی حقنده
برده مقدمه علاوه ایشدر . اشبو ظفرنامه سلاست و لطافت عباره سنه دینی
اولبابده یاپیلان کتب فارسیده نك جلاه سنه ترجمه اولنور . حافظ محمد بن
احمد عجمی نامنده بر ذات بونی ترکیه یه ترجمه و تاج سلجانی نام ذات دخی
(۸۰۷ دن ۸۱۳ هـ) تاریخنه قدر شاهرخ و (الغ) بلك وقایعنی مشتمل اولق
اوزره تذييل ایلدى .

(ظفرنامه) — تیمورلنك وقایعنه دائر فارسى و نظمى غایت متین
بر منظومه در مولانا (جامی) نك همشیره زاده سی عبدالله طرفندن
اسکندرنامه مقابلنده و قرق سنه ده تنظیم و ترتیب اولندی مومى اليه عبدالله

(هاتفی) دینکله معروف شاعر مشهور در که (۱۵۲۰ م و ۹۲۷ ه) تاریخنده وفات ایشیدی .

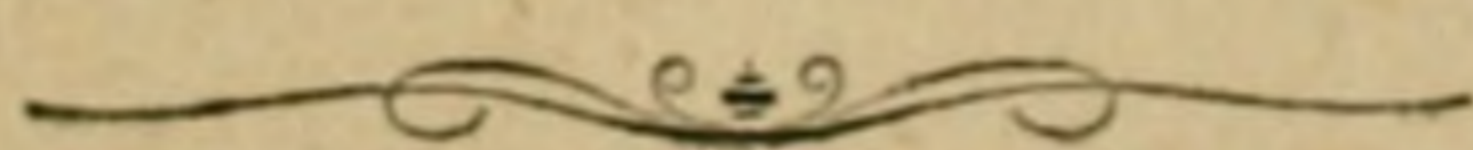
§

﴿ ظلمه ﴾ — بین العرب دیوثلق ایله مشهوره بر فاجره عورتدر که دیوثاقده (اقودمن ظلمه) دیو کندوسیه ضرب مثل اولنورایدی کنجککنده زنا قوجه لغنده ترساک ایدوب هیچ بروقتنی بوش پکور مامشدر حتی قوجه یوب ارتق حرکت مجالی قالدقده برارکاک پکی آلوب دیشی پکیلره (ارتاح لبیه) دیو چفتلشدیرر وانکله متلذذ اولورایدی حین وفاتنده جسدینی یاقوب کول ایتک و اول کول سنت اولان چوجقلمک عضو مقطوعلرنده استعمال اولمق اوزره ادب سزجه بروصیت ایتدیکی دخی بعض کتب ادبیه ده محرردر .

§

﴿ ظمیر الدوله ابراهیم ﴾ — غزنه ملو کندندر سیف الدوله فرخزادکیرینه پادشاه اولدقده کبار و صغاره حسن معامله و داود سلجوقی ایله یکدیگری ممالکنه تعرض اولنماق اوزره عقد صلح و مجامله ایلدی (شو حرکت ایکسینک دخی عقل و انصافندن نشأت ایتشدر زیر حقیقتی دوشونیه جک اولور ایسه طمع و غرور و عناددن نشئت ایدن جنکار اتلاف مال و رجالدن بشقه بر شیئی مفید اوله مز) اندن صکره عسکرینی طوپلایوب هند ممالکندن اجدادینه فتحی میسر اولمیان بر قاق پاره مستحکم قلعه لری فتح ایله غزنه یه عودت و (۱۰۷۹ م و ۴۷۲ ه) تاریخنده کذا هندستانده اخود و رونال ناملرنده بر قاق قلاع متینه بی دخی اوردن قبضه جلادت ایلدی بعده هند سرحدلرندن برنده اسکان ایدن بر طائفه جسمیه اوزرینه یوریبوب ویردیردیکی تلفاتدن ماعدایوز بیک اسیر اخذ و اسلامه کلنرینی ممالکه تفریق ایتدی . (طائفه مزبوره مادیلردن اولوب قدیم الایامده ترکستان پادشاهی افراسیاب انلرک اجدادینی اولحوالیده اسکان ایشیدی که انلره اولوقته قدر ملوک اسلامیه دن هیچ بر کیمسه تعرض ایتماشیدی . روایت کوره بونلرک بر قلعه سنده قطری نصف فرسخ و قمری نامعلوم بر حوض اولوب بتون اهل قلعه صولرینی اورادن الدقری حالده اصلا نقصانی کورلمزایدی) وفاتی (۱۰۸۸ م

و ۴۸۱ یا خود ۴۹۲ هـ) تاریخ‌ننده و سنی‌تیمش بعض روایتده طقسانی متجاو زدر
 مشار الیه عالم فاضل عابد عادل صدقاتی کثیر و صاحب رأی و تدبیر پادشاه
 اولوب رجب و شعبانده صائم اولور و چوق نوافل قیلار ایدی . اوغلی
 مسعوده ملکشاهک قزینی الدی بو سورده یالکز نظام الملک کندو مالندن
 یوزبیک التون خرج ایتشدرد . ظهیرالدین خوشنویس اولوب هر سنه
 مکه مکرمه یه کندو خطیله برر مصحف شریف و خیلی صدقات دخی کوندرردی .
 بر دفعه ملکشاه عسکر جمع ایدوب غزنه اوزرینه متهمی هجوم اولدوقده
 ظهیرالدین لطائف الحیله مراجعتله ملکشاهک اعیان دولتنه (معمر او ایگز
 ملکشاهی اوزریمزه تحریکده اصابت ایتدیکز ان شاءالله سزی انک النندن
 قورتاروب جله کزه فوق الغایه اکرام ایدرم) دیو کندولریله ذاتاً متفق
 ایمش کبی برر کاغد یازوب کوندررد نامه رسان ظهیرالدینک تعلیمی اوزره
 واروب صید کاهده ملکشاهک کوزینه دوش اولدوقلرنده طوتیلوب خیلی
 اذیتلردن صکره مکتوبلری چیقارر لر ملکشاه کورر کورمزد بستمه و حیران
 هم کیرویه دوزر و همده اعیان دواتم بدن رو کردان اولسون دیو کیمسه یه
 سررشته ویره مز (دروغ مصلحت آمیز به ازراست فتنه انکیز)

(ظ) حرفنده اولان ممالک دولت علیه

در ولایت	در لوا	در قضا	اسم و اعتباری	
طرا بلس غرب	طرا بلس غرب		ناحیه	ظا نظور
بغداد	حله		قبیله در سماوه	ظفیر
طرا بلس غرب	خمس		قضا	ظلاتین
انقره	قیصریه		ناحیه	ظلماتی
طرا بلس غرب	طرا بلس غرب		ناحیه	ظواره
بغداد	بغداد		ناحیه	ظورباتیه

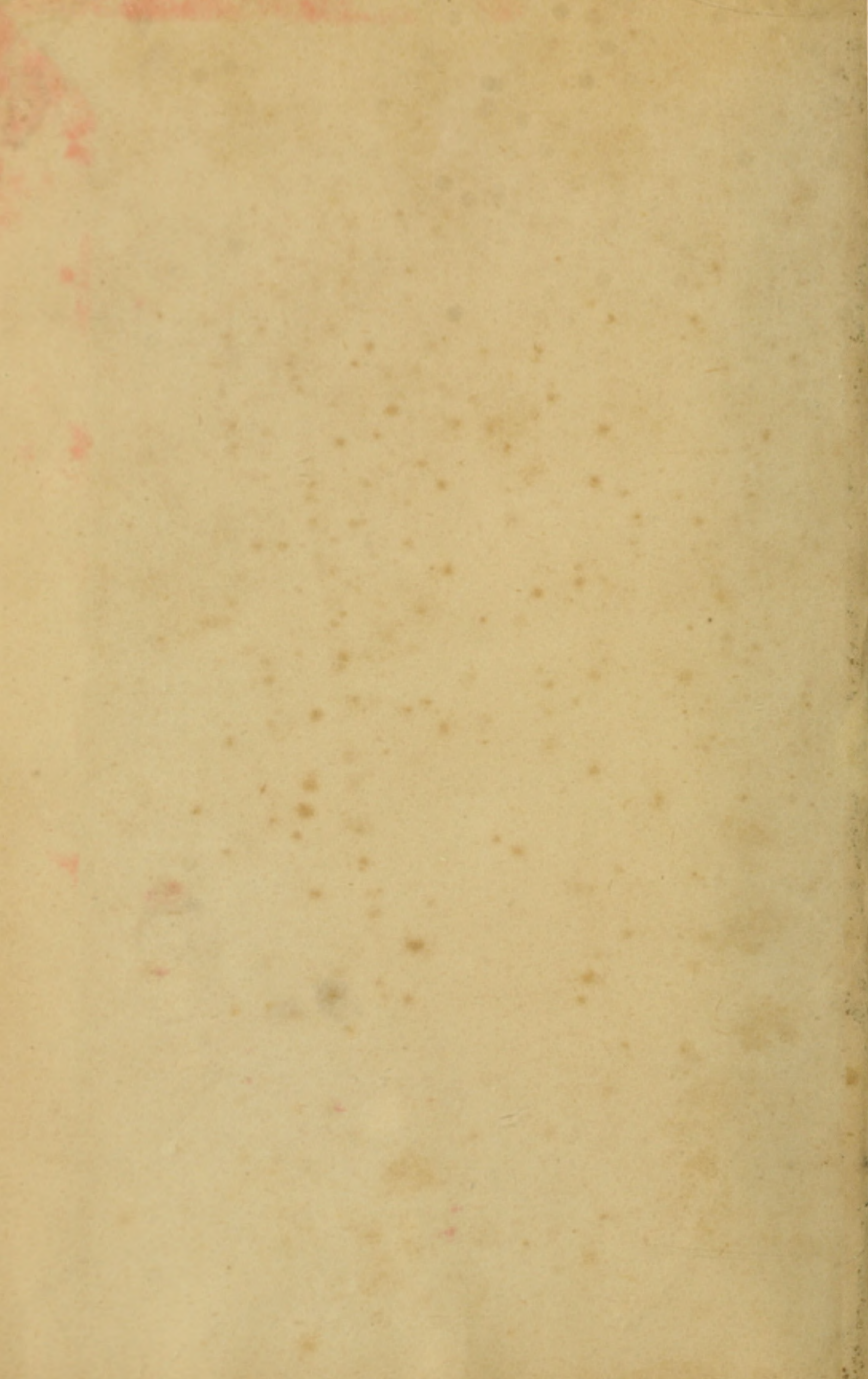

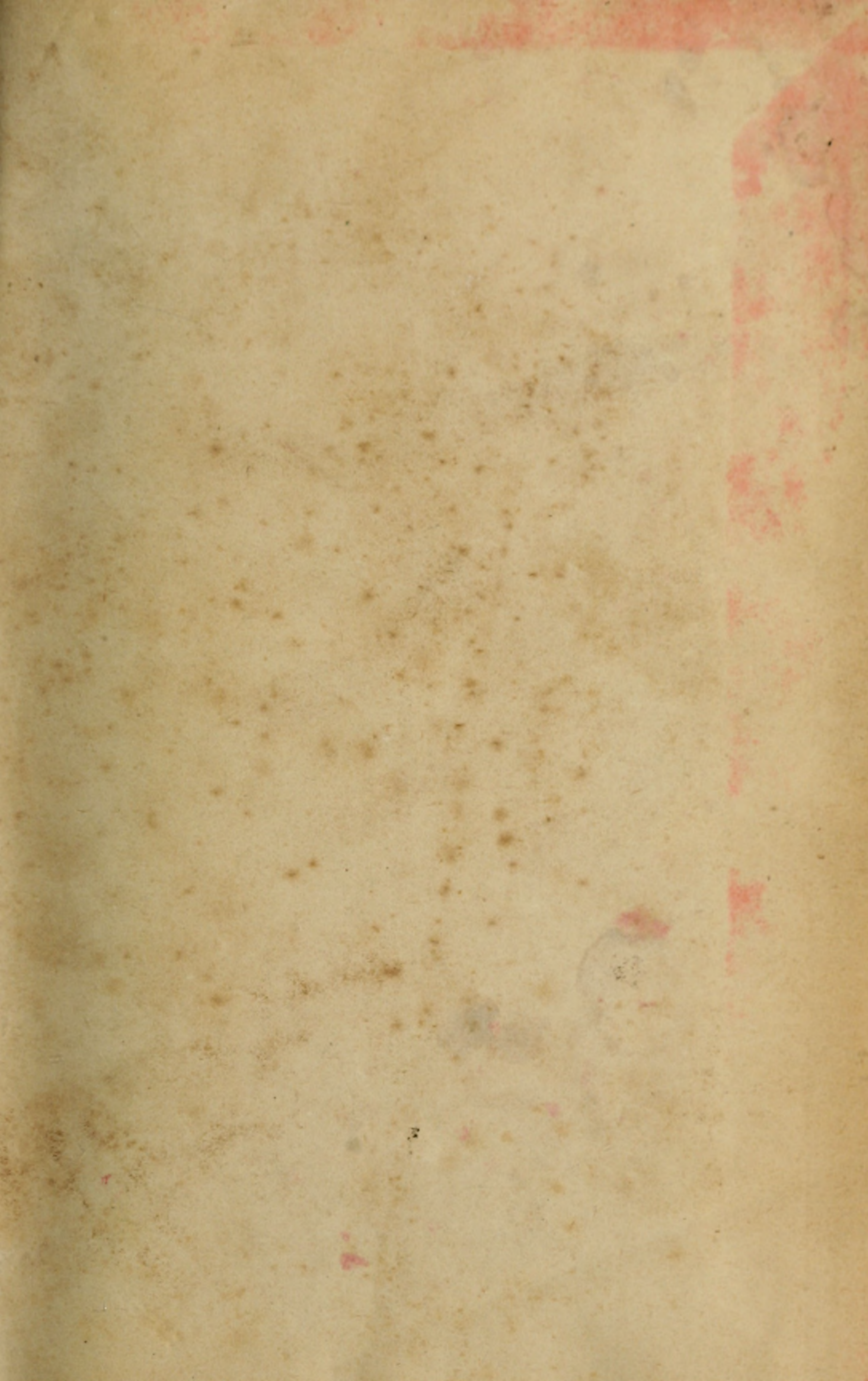

3 1761 06978350 4

